

Høgskulen
på Vestlandet

MASTEROPPGAVE

Fenomenet Harry Potter

- *En undersøkelse av drivkrefter i en norsk kanoniseringsprosess*

The phenomenon of Harry Potter

- *A study of driving forces in a Norwegian canonization process*

Miriam Holen Gundersen

Master i barne- og ungdomslitteratur (MBUL550)

Institutt for språk, litteratur, matematikk og tolkning

Veileder: Anne-Stefi Teigland

Innleveringsdato: 15.05.20

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 10.

Forord

En toårig mastergrad i barne- og ungdomslitteratur er nå ved veis ende, og det kjennes både godt og trist på samme tid. Årene på studiet har vært utfordrende, men mest av alt lærerike og spennende, og jeg ser nå frem til å praktisere alt jeg har lært. Det siste året har gått til å skrive denne matergradsavhandlingen og i den forbindelse er det flere som fortjener en stor takk:

For det første vil jeg takke min fantastiske veileder, Anne-Stefi. Tusen takk for gode, nyttige og konstruktive tilbakemeldinger underveis. Jeg vil også takke deg for oppmuntrende ord, og for at du alltid har hatt stor tro på prosjektet mitt. Uten dine innspill ville denne avhandlingen aldri kommet i mål. Tusen takk!

For det andre vil jeg takke alle de andre veilederne og medstudentene som har bidratt til gode skriveseminar gjennom hele prosessen. Det har vært utrolig nyttig å få flere innspill fra ulike synspunkt. Tusen takk til alle medstudenter for hyggelige lunsjpauser, hyggekvelder med spill og god mat. Disse avbrekkene har gitt meg mer motivasjon til å skrive.

Sist men ikke minst vil jeg takke venner og familie. Tusen takk for oppmuntrende meldinger, lange, gode samtaler og støttende ord. Tusen takk til mamma og pappa for at dere alltid tror og heier på meg. Tusen takk til Markus og Hildegunn for motivasjonspåskeegg i posten. Tusen takk til Sanne og Ingeborg som til tross for eget skolestress, har tatt seg tid til å høre på meg og mine utfordringer. Tusen takk til Nora som har holdt ut å bo med meg. Uten dine latterkramper og tullete etterligninger hadde dette året vært mye kjedeligere.

Miriam Holen Gundersen

Bergen, mai 2020

Sammendrag

Harry Potter blir omtalt som en moderne klassiker og er derfor en kanonisert tekst. I denne masteravhandlingen undersøkes det hvilke drivkrefter som har bidratt til kanoniseringen av Harry Potter-serien i Norge. Siden 70-tallet har det pågått en debatt om hvilke faktorer som skal være gjeldene i en utvelgelse av kanonlitteratur. Denne oppgaven tar utgangspunkt i en sammensetning av flere ulike faktorer, og argumenterer for at kanoniseringsprosesser er komplekse. Det nytter derfor ikke å bare ta høyde for en type argument.

Prosjektet tar utgangspunktet i metoden i doktoravhandlingen til Sara Van den Bossche (2015), hvor en kanoniseringsprosess undersøkes med tre forskjellige tilnærminger. Den synkroniske tilnærmingen er spesielt viktig i etableringsfasen til et litterært verk, og legger vekt på tekstinterne egenskaper. Den diakroniske tilnærmingen er viktig i verkets bekræftelsesfase, og legger vekt på hvordan det litterære verket får feste i markedet, altså teksteksterne egenskaper. Den ekstratekstuelle tilnærmingen undersøker et litterært verks formidlingsfase. Denne tilnærmingen undersøker hvordan verket blir adaptert til andre medium, og slik formidles til et større publikum. Den Tilnærmingene påvirker hverandre og sammen utgjør de viktige faktorer i et litterært verks kanoniseringsprosess.

For å finne ut hvilke faktorer som har vært viktige for kanoniseringen av Harry Potter-serien, undersøker denne oppgaven uttalelser norske nøkkelaktører har skrevet i ulike typer avistekster. For å undersøke uttalelsene blir brukt innholdsanalyse. Utsagnene sorteres inn i de nevnte tilnærmingene, og slik sier oppgaven noe om hvilke faktorer som har vært bidragsytende i seriens kanoniseringsprosess.

Funnene viser at serien har fått den statusen den har i dag på grunn av flere sammensatte faktorer. I etableringsfasen påpekes det ofte at serien er humoristisk skrevet, har et rikt persongalleri og at den byr på underliggende universell tematikk. I etableringsfasen påpeker nøkkelaktørene at serien ble populær veldig fort og at salgstallene var høye. De la også vekt at serien er blitt oversatt til mange språk, noe som understreker seriens popularitet. I formidlingsfasen viser det seg at nøkkelaktørene har mottatt de ulike adaptasjonene, spesielt filmserien, på en god måte. Alt i alt kan vi si at sammensetningen av tekstuelle, kontekstuelle og kommersielle faktorer har bidratt i Harry Potter-seriens kanoniseringsprosess.

Abstract

Harry Potter is thought of as a modern classic and is therefore a canonized text. This master thesis will explore which driving forces have contributed to the canonizing of the Harry Potter series in Norway. Since the 70s there has been an ongoing debate concerning which factors are valid when it comes to picking out canonized literature. This thesis is based on a combination of several different factors and argues that the process of canonizing is complex. There is consequently no use in considering only one argument.

The project is based on the method used in the doctoral thesis by Sara Van den Bossche (2015), where a process of canonizing is studied using three different approaches. The synchronic approach is especially important in the establishing phase of a literary work, and heavily weighs internal qualities of the text. The diachronic approach is important in the confirmation phase of the work, and heavily weighs how the literary work is received in the market, or in other words, the external qualities of the text. The extratextual approach studies the dissemination phase of a literary work. This approach studies how the work is adapted to other forms of medium and is in that way communicated to a larger audience. The three approaches affect one another, and together they make up important factors in the process of canonizing a literary work.

This thesis will study statements made by Norwegian gatekeepers in different types of newspaper writings to find out which factors have been of importance in the canonizing of the Harry Potter series. To study these statements, a content analysis will be used. The statements will be sorted by the mentioned approaches, and in that way the thesis will say something about the factors that have contributed to the process of canonizing the series.

The findings show that the series has achieved the status that it has today due to several compound factors. In the establishing phase it is pointed out that the series is written in a humorous way, has a rich variation of characters, and offers an underlying universal theme. In the establishing phase the gatekeepers point out that the series received popularity quickly, and that the number of sales were high. They also point out that the series has been translated to several different languages, which underlines its popularity. In the dissemination phase it is apparent that the gatekeepers have received the different adaptations, especially the movie series, in a good way. In total one can say that the combination of the textual, the contextual and the commercial factors have contributed to the process of canonizing Harry Potter.

Innholdsfortegnelse

Forord	1
Sammendrag	2
Abstract	3
Tabelliste.....	5
1. Innledning.....	7
1.1 Bakgrunn for valg av oppgave og problemstilling.....	7
1.2 Tidligere forskning	9
1.3 Oppgavens materiale	12
1.4 Teoretisk grunnlag og oppbygging av oppgave	13
2. Teori	15
2.1 Klassiker	15
2.2 Kanon.....	20
2.3 Kanoniseringsprosesser og nøkkelaktører	26
2.4 Ulike faser i kanoniseringsprosesser	27
2.5 Serielitteratur.....	38
3. Metode.....	40
3.1 Innholdsanalyse.....	40
3.2 Datainnsamling	41
3.3 Reliabilitet og validitet	42
4. Analyse.....	44
4.1 Den synkrone tilnærmingen.....	44
4.2 Den diakroniske tilnærmingen	54
4.3 Den ekstratekstuelle tilnærmingen	61
4.4 Synkronisk, diakronisk og ekstratekstuell tilnærming som påvirkende faktorer i en kanoniseringsprosess	69

5. Konklusjon	71
6.Litteraturliste	73
7. Vedlegg	77

Tabelliste

Tabell 1: Lånestatistikk over <i>Harry Potter og de vises stein</i>	57
Tabell 2: Lånestatistikk over <i>Harry Potter og mysteriekammeret</i>	57
Tabell 3: Lånestatistikk over <i>Harry Potter og fangen fra Azkaban</i>	58
Tabell 4: Lånestatistikk over <i>Harry Potter og ildbegeret</i>	58
Tabell 5: Lånestatistikk over <i>Harry Potter og fønixsordenen</i>	59
Tabell 6: Lånestatistikk over <i>Harry Potter og halvblodsprinsen</i>	59
Tabell 7: Lånestatistikk over <i>Harry Potter og dødstalismanene</i>	60

The social process by which an author or a literary work comes to be widely although tacitly recognized as canonical has come to be called “canon formation.” The factors in this formative process are complex and disputed. It seems clear, however, that the process involves, among other conditions, a broad concurrence of critics, scholars, and authors with diverse viewpoints and sensibilities; the persistent influence of, and reference to, an author in the work of other authors; the frequent reference to an author or work within the discourse of a cultural community; and the widespread assignment of an author or text in school and college curricula. Such factors are of course mutually interactive, and they need to be sustained over a period of time.

(Abrams & Harpham, 2009, s.38-39)

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for valg av oppgave og problemstilling

Da jeg var barn elsket jeg å bli lest for, særlig de bøkene mine foreldre og besteforeldre hadde et forhold til. Vi fikk felles referanser og jeg følte at vi kom nærmere hverandre gjennom det litterære verket. Jeg fikk på en måte ta del i deres «barndomsskatter», verdenene de hadde drømt seg vekk i som barn. Etter hvert som jeg ble eldre, har den litteraturen som fungerer som utgangspunkt for samtaler, og som har overlevd i flere generasjoner, interessert meg. Nettopp fordi disse verkende fungerer som felles referanser. Denne litteraturen kan vi kalle for klassikere og kanon. I Norge har vi ikke en utvalgt kanonlitteratur slik som de eksempelvis har i Danmark. Likevel finnes det litteratur i Norge, som blir ansett for å ha denne statusen. Hvordan får så litteratur denne statusen? Hvordan velger vi ut hvilke verk som skal leses, og dermed også gjør et valg om hva som er den «viktige» litteraturen?

Spørsmålene ovenfor interesserer meg, og i mai 2019 var jeg så heldig å få dra på en konferanse i Kroatia, i forbindelse med masterstudiet, som hadde flere foredrag om kanon. Konferansen het *The child and the book: beyond the canon*. Et bidrag som gjorde spesielt inntrykk, var foredraget til professor i barnelitteratur, Sara Van den Bossche. Hun forklarte at hun hadde undersøkt kanoniseringsprosessen av Astrid Lindgrens forfatterskap, og funnet frem til tre tilnæringer som kan gi en forklaring på hvorfor Astrid Lindgrens verk i dag regnes som del av den barnelitterære kanon i Flandern og Nederland. Van den Bossche kaller de tre tilnærmingene for *synkronisk* tilnærming, *diakronisk* tilnærming og *ekstratekstuell* tilnærming, og hevder de spiller inn i forskjellige faser av kanoniseringsprosesser.

Mens den den synkroniske tilnærmingen legger vekt på estetiske og litterære egenskaper, legger den diakroniske tilnærmingen vekt på hvordan et litterært verk blir mottatt av leserne. Vi kan derfor knytte disse tilnærmingene til verkets etablerings- og bekreftelsesfase. Den tredje tilnærmingen, som Van den Bossche kaller ekstratekstuell, undersøker hvordan det litterære verket er videreformidlet gjennom adaptasjoner, spill og spinn-off produkter av ulike slag. Den ekstratekstuelle tilnærmingen beskriver slik sett faktorer som påvirker verkets formidlingsfase. I tidligere studier av kanoniseringsprosesser er ikke denne tilnærmingen blitt tatt noe særlig hensyn til, men som Van den Bossche forklarer, vil det være viktig å ta med i betraktning, ettersom det har betydning for verkets evne til å overleve tid. At et verk overlever

over lang tid, er en viktig faktor for å bli anerkjent som klassisk og kanonisk litteratur.

Måten Van den Bossche har gått frem for å undersøke kanoniseringsprosesser, virket veldig interessant. Jeg begynte derfor å se på muligheter for å bruke samme fremgangsmåte i mitt eget masterprosjekt. For å få mer kunnskap om hvordan vi definerer kanonlitteratur og klassikerlitteratur, søke jeg rundt på nett og i bøker. Det viste seg at det ikke finnes én enkel definisjon av begrepene, fordi ulike personer har ulik oppfatning av hva som karakteriserer klassisk- og kanonlitteratur. Avhengig av hvem vi spør, vil det ligge ulike faktorer til grunn for en slik definisjon. Noen legger mest vekt på synkroniske faktorer, mens andre er mer opptatt av diakroniske og/eller ekstratekstuelle faktorer. Etter hvert som jeg søkte rundt, kom jeg over en avisartikkel i Adresseavisen der Diane Purkiss hevdet at Harry Potter-serien aldri kom til å bli en klassiker (Purkiss, referert i Sørvaag, 2005). Hun forklarer at hun ikke synes serien er nyskapende nok, og at bestselgere sjelden blir klassikere. Purkiss er tydelig opptatt av synkroniske faktorer som grunnlag for at et litterært verk kan få klassikerstatus.

I dag, 15 år etter Purkiss uttalelse, omtaler vi Harry Potter-serien som en moderne klassiker (Cappelen Damm). Serien lever videre i form av nye bokutgaver, spill, lekeeffekter og det blir laget diverse spinn-offs som baserer seg på Harry Potter-universet. Produkttilfanget taler for en stadig interesse, og underbygger påstanden om at serien er en moderne klassiker. Det betyr at Purkiss tok feil. En mulig forklaring på feilantakelsen, er at hun ikke tok med andre viktige faktorer i betraktning når hun utalte seg. Jeg synes derfor det virket interessant å undersøke hva som har bidratt til å gi Harry Potter-serien den statusen den har i dag. For å undersøke dette, måtte jeg studere ulike faktorer som har vært drivkraften i seriens kanoniseringsprosess. Problemstillingen for oppgaven ble derfor:

Hvilke faktorer har bidratt i kanoniseringsprosessen av Harry Potter-serien i Norge?

Det er nå 20 år siden den første Harry Potter-boka kom ut i Norge på norsk, og det er imponerende at serien har holdt seg så populær, over så lang tid. Vi lever i en tid der vi bli matet med utallige konsepter hvert år, og det er svært få av dem som opprettholder interessen over like lang tid som Harry Potter-serien har gjort. Hvilke prosesser har så medvirket til å opprettholde denne interessen?

For å undersøke den norske kanoniseringsprosessen, har jeg studert hvordan serien er mottatt av nøkkelaktører. I min oppgave vil nøkkelaktørene være personer som har uttalt seg om Harry Potter som serie, film eller elektronisk spill i norske aviser, og som slik sett har bidratt til å påvirke hvordan det norske samfunnet har mottatt serien, og derfor også påvirket seriens status. Van den Bossche forklarer at kanoniseringsprosesser kan studeres gjennom nøkkelaktørenes uttalelser i kommunikasjonsnettverk, fordi de her formidler ideer og verdier som har betydning for kanoniseringsprosesser (Van den Bossche, 2015, s.82). Nøkkelaktørene er slik sett viktige kanoniseringsagenter fordi vi blir påvirket av deres synspunkt. Ved å studere nøkkelaktørenes uttalelser i norske aviser, vil det være mulig å si noe om hvilke prosesser som har medvirket til seriens klassikerstatus. For å svare på dette spørsmålet har jeg utarbeidet to forskningsspørsmål:

- 1) Hvilke særtrekk ved Harry Potter-serien legger nøkkelaktørene vekt på?
- 2) Har faktorene påvirket hverandre og slik bidratt til seriens kanoniske status?

1.2 Tidligere forskning

Denne studien er naturlig å karakterisere som kanonforskning, da oppgaven søker å finne svar på hvilke prosesser Harry Potter-serien har vært igjennom, slik at vi i dag ser på serien som en moderne klassiker. Et kjapt søk på Google viser at det finnes mange som har forklart klassisk litteratur og kanonisk litteratur, men utenom Van den Bossches doktoravhandling, finner jeg ingen som har studert kanonisering gjennom tre ulike tilnærminger. For å kunne gjennomføre denne oppgaven, vil det derfor være naturlig å forholde seg til andre som har forsket på kanon, kanondannelse og klassikere. I tillegg til Sara Van den Bossches doktoravhandling *Brought into the Limelight – canonisation Processes at Work in Astrid Lindgren's Oeuvre in Flanders and The Netherlands 1952-2012*, der hun introduserer og utvikler tilnærmingene som denne oppgaven tar utgangspunkt i, har jeg inkludert Deborah Stevenson (2009), Knut Imerslund (2003), Erik Skyum-Nielsen (1997), Aslaug Nyrnes (1997), Trond Berg Eriksen (1995), Bente Aamotsbakken (2003) og Alistair Fowler (1979).

På verdensbasis har det siden 70-tallet pågått en diskusjon angående kanonbegrepet.

Diskusjonen oppstod som en konsekvens av at man ikke lenger så på kanonlitteraturen som absolutt og uforanderlig. Det ble stilt spørsmål ved på hvilke premisser litteratur skulle bli valgt ut, og på grunn av denne debatten finnes det ikke én enkel definisjon av begrepet (Van den Bossche, 2015, s.33). Kanonbegrepet henger tett sammen med klassikerbegrepet og de

blir ofte omtalt om hverandre. Enkelt sagt er kanon en liste over litteratur som noen mener at andre bør lese (Cavallo & Chartier, referert i Ridderstrøm, 2019a, s.1), mens klassikere er verk med stor innflytelse, og blir ansett for å ha høy litterær verdi (Ridderstrøm, 2019b, s.1). Begge begrepene begrunnes ofte ut ifra de samme kriteriene, men hvilke kriterier som vektlegges, avhenger av hvem vi spør. Det betyr at en person kan begrunne et litterært verks klassiker- eller kanoniske status ut ifra synkroniske, diakroniske eller ekstratekstuelle faktorer, eller en blanding av disse. Imerslund (2003), Skyum-Nielsen (1997), Nyrnes (1997), Berg Eriksen (1995), Aamotsbakken (2003) og Fowler (1979) har forklaringer av disse begrepene som i noen grad overlapper hverandre, samtidig som de vektlegger ulike aspekt. Slik sett representerer synspunktene en breddeforståelse av begrepene. Van den Bossche (2015) har i sin studie oppsummert hvilke kvaliteter som oftest blir tatt med i betraktning når det blir argumentert for at noe har fått klassiker- eller kanonisk status. Teoretikerne som er valgt ut til dette studiet, sammenfaller med den teorien Van den Bossche presenterer og vil derfor være viktig for min analyse.

I en diskusjon av klassikerbegrepet, vil denne oppgaven i hovedsak forholde seg til Erik Skyum Nielsen (1997), Knut Imerslunds (2003) og Deborah Stevensons (2009) definisjoner. Imerslund er opptatt av begrepets opprinnelse og ender opp med, som vi skal se senere i oppgaven, å definere begrepet ut ifra diakroniske kriterier. Skyum-Nielsen er derimot opptatt av begrepets innhold. Han definerer begrepet ut ifra to sett med kriterier, henholdsvis vesens- og funksjonskriterier, som kan knyttes til den synkroniske og diakroniske tilnærmingen. Stevenson legger også både synkroniske og diakroniske faktorer til grunn når hun definerer klassikerbegrepet.

Kanonbegrepet er omfattende, og for å få en forståelse av ulike aspekt ved begrepet, vil denne oppgaven vektlegge synspunkter fra Berg Eriksen (1995), Nyrnes (1997), Aamotsbakken (2003) og Fowler (1979). Alle fire er opptatt av å forklare at kanonisering handler om måten vi velger ut litteratur på. Alistair Fowler har utviklet en liste med seks forskjellige måter å dele inn kanon på. Inndelingen er gjort i den hensikt at forskjellige mennesker, har forskjellig syn på hvilke krav som skal være gjeldene når vi velger ut kanonlitteraturen. Fowler skisserer slik sett kanondebattens grunnleggende spørsmål, ved å vise ulike innganger til begrepet. I artikkelen «Isfjell av gløymse: Kanonbegrepet i eit retorisk perspektiv» presenterer Aslaug Nyrnes (1997) tre historiske innganger til kanonbegrepet. Nyrnes forklarer at vi historisk sett har operert med disse tre ulike måtene å velge ut kanonlitteratur på, og at vi dag forholder oss

til alle tre. Hun konkluderer artikkelen med å si at det kanskje ikke er tekstutvalget – altså hvilke tekster som av ulike grunner er blitt valgt ut som varige og viktige, men måten vi leser dem på i dag som er det viktige (Nyrnes, 1997, s.11). Slik skifter Nyrnes fokus bort fra det som har vært kanondebattens kjernesporsmål.

Trond Berg Eriksen (1995) er på sin side opptatt av at den kanoniske litteraturen er en «rettesnor» for kvalitet og poengterer at den ikke skal være en liste med bestselgere. Han kommenter likevel at et verks innflytelse, kan fungere som et tilleggskriterium når vi skal diskutere et verks kanoniske status (Eriksen, 1995, s.21). Eriksen har derfor hovedfokus på synkroniske faktorer, fremfor diakroniske. Bente Aamotsbakken skrev i 2003 en rapport om skolens kanon. I denne rapporten forklarer Aamotsbakken at ved å søke svar på hva som bidrar til kanonisering vil det være nødvendig å søke svar på hva det er ved teksten som skaper fascinasjon og bidrar til leselyst. Hun mener de tekstene som vi ikke helt får tak i ved første lesning, altså de tekstene som engasjerer oss til å lese verket en gang til, er de tekstene som har potensialet til å bli kanonisert (Aamotsbakken, 2003. s.17). Aamotsbakken legger altså vekt på synkroniske faktorer fordi hun har fokus på tekstinterne egenskaper.

Det finnes utallige definisjoner av hva kanonlitteraturen er, og hva klassikerlitteraturen er, men jeg har valgt å forholde meg til personene nevnt ovenfor, ettersom de underbygger den metoden og teorien Van den Bossche (2015) presenterer i sin avhandling. Min studie plasserer seg inn i kanonforskningen da den bruker eksisterende teori om hvordan vi velger ut klassikere og kanon. Den skiller seg ut ved at den undersøker tre ulike tilnærminger som påvirkende faktorer, og ved at den undersøker relativt nye litterære verk. Det er mer vanlig å undersøke eldre tekster i kanonforskning, men ved å inkludere den ekstratekstuelle tilnærmingen, viser oppgaven viktigheten av å undersøke kanonisering på ulike premisser, og se dem i lys av hverandre. Diane Purkiss hevdet i 2005 at Harry Potter aldri ville bli en klassiker og begrunnet påstanden med synkroniske argument. I dag anser vi Harry Potter som en moderne klassiker og serien er derfor en kanonisert tekst. Dette underbygger viktigheten av å studere kanonisering i lys av flere faktorer.

1.3 Oppgavens materiale

Hovedmaterialet i oppgaven vil være avistekster som kommenterer Harry Potter-bøkene og andre adaptasjoner tilknyttet universet. En avistekst er det Gérard Genette (1997) kaller en epitekst; en tekst som står utenfor boken, men som peker tilbake på den i en eller annen form. Epitekst er en del av Genettes paratekstbegrep, og med paratekst, mener Genette alt som ikke utgjør den litterære teksten. Parateksten kan blant annet være forfatter, tittel, forord, framsideperm og baksideperm. Den er med på å utvide innholdet til en bok, og gjør at leserne kan få en bredere forståelse for teksten (Genette, 1997, s.2). Innenfor paratekstbegrepet skiller Genette mellom tekstinterne, og teksteksterne paratekster. De tekstinterne paratekstene kalles for peritekster, mens de tekstinterne kalles som nevnt for epitekster, og det er disse epitekstene denne studien vil bygge på. En epitekst operer utenfor det litterære verket, og kan være alt fra bokanmeldelser, intervju og reklame, til forfatteren av det litterære verket (s.4-5).

The epitext is any paratextual element not materially appended to the text within the same volume but circulating, as it were, freely, in a virtually limitless physical and social space. The location of the epitext is therefore anywhere outside the book.

(Genette, 1997, s.344)

Epitekstene påvirker måten vi forholder oss til et litterært verk, fordi de er med på å skape en illusjon rundt hovedteksten. Når vi stadig ser tekster som kan assosieres med det litterære verket, vil dette skape et behov for å få tak i produktet (Bourgate, referert i Ridderstrøm, 2020, s.1). Epitekster er slik sett tekster som påvirker hvordan bøker oppfattes. Meyer Howard Abrams og Geoffrey Galt Harpham (2009) er også opptatt av å understreke epitekstens betydning for kanoniseringsprosesser. De påpeker at den litterære kanon er de bøkene som er mye diskutert av kritikere, akademikere og lærere (Abrams & Harpham, 2009, s.38). Van den Bossche (2015) mener også at kanoniseringsprosesser kan studeres gjennom epitekster. Selv har hun forholdt seg til flere typer epitekst, blant annet journaler, tidsskrifter og avisartikler. Det virker derfor hensiktsmessig å undersøke epitekster, i form av avistekster, som kommenterer eller diskuterer Harry Potter-serien direkte for å undersøke seriens kanoniseringsprosess.

Avistekstene består av både anmeldelser, kommentarer, debattinnlegg, notiser og reportasjer. Felles for dem alle er at direkte uttaler seg om Harry Potter, enten som bok, film eller elektronisk spill. Tekstene er valgt ut fordi de kan ha vært med å påvirke mottakelsen serien fikk i Norge.

Det har vært nødvendig å avgrense materialet ettersom det er gitt ut enormt mange avistekster som kommenterer Harry Potter i Norge. Jeg har derfor forholdt meg til fem norske aviser med artikler utgitt i perioden 1999 frem til 2011. Avisene jeg har valgt er henholdsvis Adresseavisen, Aftenposten, Bergens tidene, Dagbladet og VG, og de ble valgt fordi de er blant de mest leste avisene i Norge. Dette gjør dem til viktige påvirkningsaktører, og det er derfor naturlig å undersøke hva nøkkelaktørene i disse avisene har skrevet om serien. Tidsperioden er valgt ettersom det er i dette tidsrommet bøkene og filmene om Harry Potter ble utgitt i Norge på norsk. Ved å ta med tekster som kommenterer både bokserie, filmserie og spill, fikk jeg innblikk i både tekstuelle og ikke-tekstuelle faktorer. Dette viste seg å være viktig for oppgavens konklusjon. Avistekstene er blitt undersøkt ved hjelp av innholdsanalyse, og opp mot relevant teori. På denne måten sier oppgaven noe om den mottakelsen Harry Potter har fått i Norge, og hvilke prosesser serien har vært igjennom for at vi i dag anser den som en moderne klassiker.

1.4 Teoretisk grunnlag og oppbygging av oppgave

Denne masteroppgaven er delt inn i sju delkapitler. Etter innledningen vil teorikapitlet foreligge. Her vil det bli gjort rede for begrepene klassiker, moderne klassiker, kanon, kanoniseringsprosesser, nøkkelaktører og serielitteratur. I tillegg vil det bli gjort rede for hva de tre tilnærmingene til kanonisering innebærer. Oppgaven har som mål å undersøke hvilke argument nøkkelaktørene legger til grunn når de diskuterer Harry Potter-serien. Bruker de argument som inngår i den synkroniske, diakroniske eller ekstratekstuelle tilnærmingen? Altså ligger det tekstuelle, kontekstuelle eller kommersielle motiv bak argumentene? For å kunne svare på dette vil det være hensiktsmessig å først gi en forklaring på hva de ulike tilnærminger innebærer.

I delkapittel tre er oppgavens metode beskrevet. Her blir det gjort rede for begrepet innholdsanalyse, da det er denne metoden som er brukt for å gjennomføre oppgavens analyse. I denne delen diskuteres også oppgavens gyldighet og nøyaktighet.

Oppgavens analyse blir gjort rede for i delkapittel fire. Analysen tar for seg en tilnærming av gangen, før de til slutt ses i sammenheng av hverandre. Grunnen til dette oppsettet, er for å få en ryddig oversikt over argumentene som nøkkelaktørene har brukt når de har skrevet om Harry Potter. I den første delen av analysen, vil det bli henvist til de gangene nøkkelaktørene bruker synkroniske faktorer for å kommentere Harry Potter, altså de gangene de kommenterer tekstinterne egenskaper. Dette kan blant annet dreie seg om faktorer som humor, spenning, persongalleri eller seriens måte å inkludere universell tematikk. I den andre delen av analysen, vil den diakronisk tilnærming bli diskutert. Her vil det bli vist til de gangene nøkkelaktørene kommenterer kontekstuelle faktorer som går på seriens mottakelse. Dette kan være uttalelser som går på salgstall og hvor mange språk serien er oversatt til. Samtidig vil det foreligge en oversikt over lånestatistikk fra Bergen bibliotek, fordi dette kan si noe seriens popularitet i dag. Den tredje tilnærmingen vil vise til de gangene nøkkelaktørene har diskutert adaptasjoner av serien, som for eksempel filmene eller spillene. Det vil også bli kommentert når nøkkelaktørene sammenligner Harry Potter med andre store litterære figurer. Til slutt vil det som sagt bli trukket slutninger mellom de ulike tilnærmingene, og vise hvordan de både henger sammen og påvirker hverandre.

I delkapittel fem vil det fremkomme en konklusjon som svarer på oppgavens problemstilling. Deretter vil oppgavens litteratur bli fremstilt, før det til slutt vil bli henvist til vedleggene som har vært nyttige for dette studiet. Vedleggene inneholder utdrag fra avistekstene som dannet grunnlag for oppgavens analyse.

2. Teori

I denne delen av oppgaven vil det blitt gjort rede for relevant teori som analysedelen vil være avhengig av. Først vil det bli gjort rede for begrepene klassiker, moderne klassiker, kanon, kanoniseringsprosesser, nøkkelaktører. Deretter vil de tre tilnærmingene til kanonisering bli beskrevet og forklart, før det blir gjort rede for begrepet serielitteratur.

2.1 Klassiker

En som har forsøkt å definere klassikerbegrepet er Deborah Stevensons (2009). I artikkelen «Classics and Canons» konkluderer Stevenson med at klassikere er klassikere fordi de fortsatt er her, samtidig som de fortsatt er her fordi de er klassikere (Stevenson, 2009, s.115). Det er med andre ord en slags dobbelthet knyttet til klassikerbegrepet. Vi leser klassikere fordi vi stadig har tilgang til dem, og blir fortalt at disse er verdt å lese, samtidig er de tilgjengelige nettopp fordi de blir lest. Stevensons poengterer at klassikerne er de bøkene som er de beste representantene innenfor sin sjanger og som har egenskaper og temaer som man fortsatt anerkjenner og setter pris på:

High literary quality' is a commonly proffered criterion for classic status—a classic has to be classy. Classics are books expected to give readers a real literary experience—books where the writing alone has the capacity to bring kids something important. (Stevenson, 2009, 115)

Stevenson nevner høy litterær kvalitet som et kriterium for klassikerstatus. Hun legger også et popularitetskriterium til grunn når hun forklarer at de litterære klassikerne er de som fortsatt leses og som fortsatt er mulig å få tak i. Stevenson legger både synkroniske og diakroniske faktorer til grunn i sin definisjon av klassikerbegrepet fordi hun anser klassikere som bøker med høy litterær kvalitet, og som skaper interesse hos leseren.

I rapporten «Norske klassikere» utreder Knut Imerslund (2003) klassikerbegrepet ved å forklare ordet «klassisk» med et historisk perspektiv. Imerslund viser til at man gjennom historien har vekslet mellom å definere klassikerbegrepet ut ifra synkroniske og diakroniske faktorer. Begrepet kan spores tilbake til 557 f.Kr da det ble brukt for å skille mellom ulike samfunnsklasser i Romerriket. De rikeste i samfunnet ble betegnet som «classicus» i den

betydning at de hadde høyere status enn andre. Etter hvert begynte man å bruke begrepet om alt som var overlegent og bedre enn noe annet, også om litteraturen (Imerslund, 2003, s.13). Fra starten av ble den klassiske litteraturen definert ut ifra synkroniske faktorer, altså ble den definert ut ifra tekstuelle egenskaper. Etter hvert ble begrepet brukt for å omtale den litteraturen som ble lest utover sin egen samtid. Det lå altså diakroniske faktorer bak betegnelsen. Som vi har sett, forholder Stevenson (2009) seg til en blanding av begge faktorene og sikrer slik sett at begrepet både skal være av en viss kvalitet og være et verk som interesserer nok til at det fortsatt leses.

Imerslund mener at dagens klassikerbegrep, knyttet til litteratur, kan generelt defineres som et «litterært verk som har beholdt en lesekreft utover den tida det ble til i» (s.14). Videre mener han at et verks litterære status kommer til uttrykk ved at de blir nevnt i flere sammenhenger, for eksempel som referansetekst, i avisartikler, i tidsskrifter eller som eksempeltekster i skolen. Et litterært verks klassikerstatus «kommer til uttrykk som en virkning av at de leses», eller at noen ønsker at de skal leses (s.14-15). Ut ifra denne definisjonen kan vi si at Imerslund legger vekt på diakroniske faktorer som grunnlag for et verks klassikerstatus. Synkroniske faktorer virker ikke like viktig for Imerslund; han er mest opptatt av at klassikere må være de bøkene som faktisk engasjerer,

Erik Skyum-Nilsen (1997) vektlegger, på sin side, de samme faktorene som Stevenson når han definerer klassikerbegrepet. I boken *Den oversatte klassiker* presenterer han to kriterier som han mener må være til stede for at et litterært verk kan kalle seg en klassiker. Han kaller dem for *vesenskriteriet* og *funksjonskriteriet*. Vesenskriteriet dreier seg om verkets kunstneriske kvalitet og kan derfor knyttes til Van den Bossches (2015) synkroniske tilnærming. For Skyum-Nielsen innebærer vesenskriteriet blant annet verkets evne til å være allmenngyldig, mangetydig, komplekst og til å ha transhistorisk rekkevidde, det vil si at det litterære verket innehar en tematikk som er interessant utover sin egen samtid. Funksjonskriteriet berører det litterære verkets evne til å engasjere nye lesere. Samtidig dreier kriteriet seg om verkets popularitet og evne til å overleve gjennom tid (Skyum-Nielsen, 1997, s.11-21). Funksjonskriteriet kan derfor sammenliknes med Van den Bossches (2015) diakroniske tilnærming. Ved å inkludere både vesenskriterier og funksjonskriterier, sikrer Skyum-Nielsen, i likhet med Stevenson (2009), at verket må være av en viss kvalitet, og det må opprettholde popularitet.

Allmenngyldighetskriteriet viser til verkets evne til å overleve tidens tann og gi grunnlag for en «erfaringsdannende kunstnerisk opplevelse» (Skyum-Nielsen, 1997, s.12). Et litterært verk allmenngyldig dersom det klarer å røre ved problemstillinger som angår oss alle, verket må altså beskrive noe universelt, noe alle kjenner seg igjen i. Når et verk er allmenngyldig vil det kunne leses på mange ulike måter fordi det gir hver enkelt mulighet til å fortolke, reflektere og sette verket i lys av eget liv. Det er også allmenngyldig dersom verket når utenfor sin opprinnelige «språklige og nasjonale grense» (s.12). Med dette menes det at det litterære verket bør kunne utfordre leseren til å reflektere over grunnleggende spørsmål knyttet til livet, samfunnet og verden vi lever i.

Med *transhistorisk rekkevidde* mener Skyum-Nielsen at verket må ha evne til å fortelle noe utover samtiden verket oppstår i. Dersom verket klarer å sette lys på en tematikk som gjenspeiler tiden den ble skrevet i, samtidig som tematikken forblir relevant utover verkets samtid, vil verket kunne karakteriseres som transhistorisk. Et litterært verk har transhistorisk rekkevidde dersom det innehar en tematikk som er interessant i, og utover den tiden verket er skrevet i (Skyum-Nielsen, 1997, s.13).

Kravet om at verket må være *komplekst* og ha *sluttethet* handler om at form og innhold i en tekst fungerer sammen. Kravet er som Skyum-Nielsen skriver, «yderst elastisk, men handler om noget fundamentalt, at et litterært værk kun vinder gyldighed ved at forene det afsluttede med det uutømmelige, og kombinere det enkle med det sammensatte: i en spændingsfylt totalitet» (Skyum-Nielsen, 1997, s.13). Skyum-Nielsen påpeker her hvor vanskelig det er å definere kvalitet, men mener at det blant annet handler om måten et verk formidler tematikk på. Det er vanskelig å vurdere dette ettersom alle bringer med seg forskjellige erfaringer inn i det vi leser. Vi vil derfor oppleve et litterært verk ulikt. «Litterær kvalitet viser sig primært i, at der er skabt en struktur og stil, der gør det muligt for digteren at udtrykke uvante sammenhænge på en måde, der virker slående, poetisk evident» (s.14). Dette betyr at når stil og struktur er sammensatt, vil teksten forene det enkle med det komplekse. Med stil menes de språklige virkemidlene som er brukt for å få frem teksten hensikt, mens struktur dreier seg om hvordan den litterære teksten er oppbygd. Skyum-Nielsen anser altså sammenhengen mellom stil og struktur som viktig i diskusjonen av et verks litterære kvalitet.

Det siste punktet Skyum-Nielsen presenterer under vesenskriterier er *mangetydig flerstemmighet*. Skyum-Nielsen forklarer mangetydig flerstemmighet som verkets evne til å nå lesere på tvers av landegrensene, og nå ut over sin egen samtid. Et verk som oversettes til mange språk vil få feste i en større del av verden, og dermed også større mulighet til å nå lesere på tvers av landegrensene (Skyum-Nielsen, 1997, s.16).

Som vi kan se av denne gjennomgangen er vesenskriteriet sammensatt og det viser til ulike sider ved det å definere kvalitet. Vesenskriteriene er i stor grad knyttet til tekstinterne faktorer, og vil oppfattes forskjellig av ulike mennesker, fordi alle leser verket med utgangspunkt i egne erfaringer. Et litterært verk kan derfor være en klassiker for noen, mens for andre vil det ikke oppnå en slik status.

Funksjonskriteriet knytter Skyum-Nielsen til verkets popularitet (Skyum-Nielsen, 1997, s.16). Han viser til fire punkter som forsterker popularitet til det litterære verket. Disse handler om verkets etterliv og om teksteksterne faktorer. Det første punktet dreier seg om verkets evne til å engasjere nye lesere. Det andre punktet knytter han til verkets evne til å føre tradisjoner videre til nye generasjoner. Med andre ord verkets evne til å være bindeledd mellom generasjoner. Det tredje punktet som omhandler funksjonskriteriet, er verkets evne til å stimulere nye forfattere til å skrive nye verk. Fjerde og siste punkt på listen, viser til verkets evne til å utfordre litteraturforskningen. Punktet berører både vesenskriteriet ved at litteraturforskere diskuterer verkets litterære egenskaper, samtidig berører punktet funksjonskriteriet, fordi slike diskusjoner vil ha påvirkning på verkets etterliv. Det sikrer at verket forbli et attraktivt objekt i litteraturvitenskapen og dermed vil verket ha større mulighet til å oppnå klassikerstatus (s.17-20).

De poengene som trekkes frem som viktige for funksjonskriteriet, ligner i stor grad på de faktorene Imerslund (2003) anser som viktige for litterære verks klassikerstatus.

Ved å bruke et vesenskriterium og et funksjonskriterium for å definere klassikere, sikrer Skyum-Nielsen, i likhet med Stevenson (2009), klassikerbegrepets kvalitet og popularitet. Når vi hører ordet «klassisk», tenker vi gjerne på noe som aldri går av moten. Det kan være klassiske biler, klassisk interiør, klassisk stil, eller i dette tilfelle, klassisk litteratur. For å vite at noe ikke går av moten, må det ha overlevd en viss tid, og derfor assosieres ordet også med noe som er gammelt. Det kan derfor virke noe paradoksalt når vi omtaler noe som en moderne klassiker, slik vi gjør om Harry Potter-serien. Når vi snakker om klassikere i dagligtalen i dag,

er det ofte vi hører nyre litterære verk omtales som klassikere. Noen verk av nyere tid har altså fått så bredt feste i markedet at de allerede anses som klassikere (Imerslund, 2003, s.15). Disse litterære verkene kan vi gjerne kalle moderne klassikere.

Moderne klassiker

En moderne klassiker er som sagt en bok som har opparbeidet seg feste i markedet på relativt kort tid. I dagens samfunn blir det gitt ut nye bøker nesten konstant, og de glemmes nesten like fort som de kommer ut. Dersom en bok blir husket bare noen få år etter dens utgivelse, kan vi si at den har fått en slags form for klassikerstatus (Imerslund, 2003, 15).

Samfunnet vårt endrer seg fort, så bøker som er mye lest, filmatisert og omtalt, vil kunne føles eldre enn de er. Mange litterære verk går i glemmeboken fordi vi blir matet med mange tusener av titler hvert år. En moderne klassiker er derfor de verkene som er såpass gamle at de kunne vært glemt, men som av en eller annen grunn likevel huskes (Imerslund, 2003, s.16). Harry Potter-serien får tildelt en slik status av både Cappelen Damm og Bergen bibliotek. På bibliotekets nettsider står det: «Fortellingen om gutten i kottet under trappa som viser seg å være trollmann, har blitt en moderne klassiker på sine knappe 20 år» (Bergen bibliotek, 2019). Cappelen Damm på sin side, kaller serien for vår tids største barnebokklassiker i forbindelse med utgivelsen av den første illustrerte utgaven (Cappelen Damm, 2015).

Når et litterært verk kalles for en klassiker eller en moderne klassiker, har det oppnådd status i samfunnet. Denne statusen kan verket ha oppnådd på ulikt vis, avhengig av hvilke faktorer som er lagt til grunn for en slik begrunnelse. Ofte blir et verk omtalt som en klassiker fordi den både er populær og fordi den innehar litterære kvaliteter. Når vi velger ut klassikerne våre, bruker vi et sett med kriterier for å argumentere for hvorfor det er akkurat disse tekstene som skal få klassikerstatus. Denne utvelgelsen kaller vi for kanonisering, og ettersom Harry Potter-serien har status som moderne klassiker i Norge, betyr det at serien har gjennomgått en kanoniseringsprosess.

2.2 Kanon

Ordet *kanon* kommer fra gresk og kan defineres som rettesnor, forbilde eller regel (Ridderstrøm, 2019a, s.1), og handler om hvordan vi velger ut litteratur. Bente Aamotsbakken (2003) forklarer at når man bruker ord som rettesnor, forbilde og regel for å definere kanon, legger man føringer for kvalitative vurderinger (Aamotsbakken, 2003, s.11). Ut ifra en slik definisjon vil kanonlitteraturen bestå av de bøkene noen anser som viktige, fordi de representerer gode eksempler, og derfor er verkene hevet over annen litteratur. I *Litteraturvitenskapelig leksikon* defineres kanon som: «[...] det settet av litterære verk som inngår i en nasjonallitteratur eller en klassisk litterær tradisjon, dvs. de forfatterskap eller verker som blir ansett for verdifulle i dannelsen av den nasjonale eller kontinentale identitet» (Lothe, Refsum & Solberg, 1997, s.118). Slik sett vil kanon være en oppført liste med viktige litterære verk, og som vi så av delkapitlet ovenfor, kan disse listene inneholde klassikere. Denne generelle definisjonen vil nok mange kunne si seg enig i, men når spørsmål om innhold og funksjon dukker opp, blir det ofte rom for debatt. Debatten kan være et godt bilde på at vi lever i et samfunn med ulike preferanser, og ulik bakgrunn, derfor vil det også være mange ulike syn på hvilke kriterier som skal ligge til grunn når vi velger ut kanonlitteratur. Uenigheten om kriteriene har vært utgangspunktet for kanondebatten som har pågått siden 70-tallet (Van den Bossche, 2015, s.33).

I artikkelen «Isfjell av gløymse. Kanonbegrepet i eit retorisk perspektiv» diskuterer Aslaug Nyrnes (1997) hvilke kriterier kanonbegrepet har blitt definert ut ifra. Gjennom historien har det vekslet mellom tre ulike måter å definere kanon på, og i dag brukes alle tre måtene om hverandre. Kriteriene kaller Nyrnes for den *religiøse* kanon, den *klassiske* kanon, og den *autonome estetiske* kanon. Opprinnelig ble kanon brukt om tekster i Bibelen, altså religiøse tekster som kirken så på som spesielt betydningsfulle. Med en slik forståelse av kanon vil det ligge et spørsmål om maktforhold, fordi det her vil være noen få som velger hva som skal leses, og på denne måten blir man «kontrollert gjennom språket» (Nyrnes, 1997, s.7). Likevel ser vi gjerne ikke på dette som maktbruk, men snarere et samarbeid for å fremme forening, felles oppfatning og kommunikasjon (s.7).

Den klassiske kanon kan betegnes slik som i innledningen til dette delkapitlet: regel og rettesnor. En slik tilnærming til begrepet, skisserer «etiske grunnregler» som bør være fremtredende i de verk som er oppført som kanoniske. Med andre ord så er den klassiske

kanon en liste over verk eller forfattere som noen mener er eksemplariske, de tekster man kan bruke som eksempler (s.7). Det autonome estetiske kanonbegrepet legger vekt på verkets originalitet. Denne tilnærmingen til kanon står i tråd med, den mye omtalte, Harold Bloom (1994) sitt syn på begrepet. Bloom mener et verk blir kanonisk ved at det har en originalitet ved seg, noe som gjør det ulikt andre verk, og som får oss til å undre over verket. Denne originaliteten gjør at verket krever å bli lest igjen, og på denne måten vil verket bli kanonisert (Bloom, 1996, s.13). Nyrnes (1997) skriver at Bloom har et romantisk syn på originalitet, og mener han ønsker at kanoniske verk leses fordi disse tekstene er gode modeller (Nyrnes, 1997, s.7). Både den religiøse kanon, den klassiske kanon og den autonome estetiske kanon, kan knyttes til synkroniske faktorer, da alle legger vekt på tekstinterne faktorer.

Som sagt forklarer Nyrnes at vi i dag blander disse tre formene for kanon i vår tidsforståelse av begrepet, og derfor vil listene med kanonlitteratur være forskjellig avhengig av hvem vi spør, og hvilke kriterier vi legger til grunn. Trond Berg Eriksen (1995) påpeker i likhet med Nyrnes, at ettersom listene er formet av noen, sier listene både noe om de litterære verkene, og noe om de utvelgelseskriteriene til personene som har formet listene (Eriksen, 1995, s.23-24). Den mest kjente og omdiskuterte utvelgelsen av kanon vi kjenner til i dag, er utformet av nevnte, Harold Bloom (1994). Verkene som er oppnevnt begrunnes ut ifra Bloom sitt syn på at det er nettopp disse verkene som er viktige i litteraturhistorien, og at de derfor burde leses av alle, over hele verden. Bloom mener det er både nyttig og viktig å lage slike lister fordi det finnes så mye litteratur i dag at det vil være umulig å lese alt. Ved å ha en oversikt over verk som anses for å være store i litteraturhistorien, vil det bli lettere å velge ut hva man skal lese, og man vil slippe å kaste bort tiden på mindre god litteratur (Bloom, 1996, s.35-36). Med andre ord ønsker Bloom at vi skal ha en liste med verk som er autorative og estetisk gode eksempler, og legger slik sett mest vekt på synkroniske faktorer i sin utvelgelse av en litterær kanon.

Trond Berg Eriksen (1995) mener på sin side at det vil være vanskelig å fine et sett med felles kriterier som vil passe for all litteratur, på tvers av landegrensener, og kritiserer derfor Blooms (1994) utvalg. Eriksen flytter tanken fra et sett med felles kriterier som skal gjelde for all litteratur i verden, til å fokusere på kriterier som skal gjelde på nasjonalt nivå. Han poengterer, i likhet med Bloom, at kanonlister er viktige, men Eriksen mener i tillegg at en kanon skal være en «miniatyirutgave av kulturen, en essens eller et sammendrag» (Eriksen, 1995, s.13), og at vi derfor må diskutere kriterier som skal gjelde for Norge. Kanonlister skal være en

referanse til litteratur man anser som viktig. De skal være en «målestokk [...] en rettesnor for kvalitet og en konkretisering av hva man forstår med den norske litteraturen» (s.19). I denne definisjonen av hva kanonlister skal inneholde, kan vi si at Eriksen støtter seg til den klassiske formen å definere begrepet på. I tillegg til å legge vekt på synkroniske faktorer, altså tekstinterne egenskaper, legger Eriksen også vekt på diakroniske og ekstratekstuelle egenskaper:

[...] den litterære kanons viktigste funksjon, at den knytter et språklig felleskap tettere sammen, gir stoff eller rammer til den kollektive samtalen, og fungerer som et arsenal for sitater og intertekstualitet i all slags talekunst og skrivekunst. Kanon etablerer et kulturelt felt som den enkelte med kanonkompetanse, og det vil si det samme som god allmenndannelse, kan kjenne seg hjemme i. (Eriksen, 1995, s. 42)

Ved å legge vekt på at personer må kjenne til verket og gjenkjenne referanser, kan vi si at Eriksen legger et popularitetskriterium til grunn for å kalle noe for kanonlitteratur. Dette kan knyttes til diakroniske faktorer for kanonisering. Eriksen mener også at billigutgaver, filmatiseringer og bokklubbutgivelser er markører for kanonisering (s. 27), dette kan knyttes til ekstratekstuelle faktorer. Likevel påpeker Eriksen at en kanon ikke skal være en bestselgerliste. Han mener listene bør forandre seg langsomt og at vi derfor trenger høye kvalitetskrav (s.21). Eriksen operer slik sett med ganske like kriterier som det Skym-Nielsen (1997) bruker for å definere klassikerbegrepet.

Oppsummert kan vi si at definisjonen, slik Eriksen beskriver kanonbegrepet, kom som en reaksjon mot Harold Blooms (1994) forslag til en felles litterær kanon på verdensbasis. Eriksen er opptatt av at en felles litterær kanon skal inneholde litterære verk som kan fungere som bindeledd mellom mennesker og derfor må den kanoniske litteraturen være tilgjengelig for folk flest. Kritikken av Bloom, bunner ut i at Eriksen (1995) mener Bloom lister opp bøker som tilhører en borgerlig elite, og dermed glemmer allmennheten. Han forklarer at dette virker mot sin hensikt fordi han lister opp en rekke litteratur som ikke vil være tilgjengelig for alle og dermed er han selv med på å «drepe tradisjonen» (Eriksen, 1995, s.70). Både Bloom og Eriksen er opptatt av at litterære verk som skal inngå i en litterær kanon må være av god litterær kvalitet, derfor er det viktig med kvalitetskrav, men Eriksen, er i større grad en Bloom, opptatt av at disse verkene også må være allment akseptert og kjent. Eriksen legger altså både synkroniske, diakroniske og ekstratekstuelle faktorer til grunn for å definere

kanonlitteratur.

Uenighetene om hvilke kriterier som skal ligge til grunn for en utvelgelse av kanonlitteraturen, har ført til forsøk om å lage forslag til flere typer lister, med ulikt kriteriegrunnlag. Alistair Fowler (1979) er en av disse. Fowler har definert seks ulike måter å dele inn kanon på, og kaller dem for den *potensielle* kanon, den *tilgjengelige* kanon, den *utvalgte* kanon, den *offisielle* kanon, den *personlige* kanon og den *kritiske* kanon (Fowler, 1979, s.97-99). Den potensielle kanon er en liste i bred forstand da den inneholder alle nedskrevne verk og all muntlig litteratur. Med en slik liste faller poenget med en utvalgt kanon bort, fordi utvelgelsen kan være all verdens litteratur. Den tilgjengelige kanon er litteratur man fortsatt for tak i og som er tilgjengelig på biblioteker og hos bokhandleren. Den tilgjengelige kanon er med andre ord bøker som ikke har gått tapt. Den utvalgte kanon er litterære verk som er representert på pensumlister eller i antologier. Det at noen verk er fremstilt på pensumlister viser at noen mener akkurat denne teksten er viktig eller representativ, og velger derfor å ta med teksten som et eksempel. Den offisielle kanon er, ifølge Fowler, en institusjonell form for kanon og viser seg som universelt anerkjente forfattere og litterære verk. De litterære verkene eller forfatterne som representeres på slike lister, er gjerne de som er mye omtalt i litteraturhistorien. I Norge vil dette for eksempel kunne være tekster av Henrik Ibsen, Bjørnstjerne Bjørnson eller Sigrid Undset. Den personlige kanon er de tekster hver enkelt av oss setter størst pris på, og har som personlige favoritter. Til slutt har vi den kritiske kanon. Den kritiske kanon inneholder tekster som er mye analysert og debattert av akademia (s.97-99).

Fowlers inndeling skisserer at det finnes mange mulige innganger til kanonbegrepet, men vi kan stille spørsmål ved om det er nødvendig med alle kategoriene. Den potensielle kanon og den tilgjengelige kanon er problematiske kategorier, fordi de representerer all verdens tekst. Den potensielle viser til alt som er skrevet, og den tilgjengelige, til verk det er mulig å få tak i. Dermed faller poenget med utvelgelse bort. Det andre problemet er at den utvalgte kanon og den offisielle kanon, vil i og for seg være mange av de samme tekstene, og derfor kunne disse kategoriene vært slått sammen til en. De to siste kategoriene, den personlige og den kritiske kanon, står igjen som interessante. Alle mennesker som er glad i å lese vil ha forskjellige preferanser og dermed vil deres personlige kanon være ulik fra andre. Samtidig vil personer av samme generasjon, ha flere like preferanser seg imellom enn personer fra ulik generasjon. Den kritiske kanon siler ut tekster som akademikere, litteraturvitere og kritikere finner

interessante. Slike tekster vil mange ganger også være de samme tekstene som i den offisielle kanon og derfor kan det være interessant å studere hvorfor de er havnet der de er i dag.

Den danske litteraturviteren Torben Weinreich (2004) har, i likhet med Fowler, forsøkt å lage forskjellige lister som beskriver hvordan vi kan definere kanonlitteraturen på forskjellige måter. Han deler inn i tre kategorier fordi han mener listene tjener ulike formål (Weinreich, 2004, s.12). Den første listen kaller han for *kvalitetslister*. Bøkene som forekommer på en slik liste, vil bygge på kvalitetskriterier og være et utvalg av de beste bøkene som finnes. For å kunne definere hvilke bøker som skal med på en slik liste vil det være viktig å ha for seg hvilke kriterier som ligger til grunn. Som vist i starten av dette kapitlet, kan disse kriteriene være begrunnet ut ifra den religiøse kanon, den klassiske kanon eller den autonome estetiske kanon (Nyrnes, 1997) og inneholde spesifikke krav, slik som Skyum-Nilsen (1997) skisserer. Problemet vil være å finne kriterier som kan gjelde på tvers av sjangre og være allmenne. Vi ønsker for eksempel gjerne forskjellige kvaliteter avhengig av om boken er ment som skjønnlitterær eller sakprosa.

Den andre listen Weinreich (2004) nevner, er en *klassikerliste*. En klassikerliste vil bestå av de bøker som har overlevd og som stadig leses. Weinreich forklarer at en slik liste vil også inneholde noen kvalitetskrav, men den vil også ta hensyn til et popularitetskriterium. Klassikerlistene til Weinreich, vil derfor kunne sammenlignes med slik Skyum-Nilsen (1997) definerer klassikere, og vil også være den listen Harry Potter-serien passer best, ettersom serien regnes som en moderne klassiker. Den tredje inndelingen vil være en *kanonliste*. For Weinreich vil en kanonliste være en liste over de bøker man vil at en bestemt gruppe skal lese, fordi det er viktig at gruppen får kjennskap til akkurat disse verkene. Weinreich presiserer at kanonlister ikke behøver å bestå av verk med høy litterær verdi, men den skal «kaste lys over en utvikling innenfor en sjanger» (Weinreich, 2004, s.12). Kanonlister kan derfor inneholde både bøker fra kvalitetslistene og fra klassikerlistene, men ikke nødvendigvis. Listene vil gjennomgå forandringer fordi kvalitetskriterier og popularitetskriterier vil skifte med tiden.

Harry Potter-serien er omtalt som en moderne klassiker og kan derfor inngå på kanonlister som inneholder klassikere. Spørsmålet denne oppgaven stiller er hvilke faktorer som har bidratt til å gi serien denne statusen. Vi må derfor undersøke seriens kanoniseringsprosess. I en diskusjon om kanoniseringsprosesser vil det være nødvendig å søke svar på hva det er ved

teksten som skaper fascinasjon og bidrar til leselyst. Bente Aamotsbakken (2003) forklarer at de tekstene som utfordrer oss, og de tekstene vi får lyst til å lese igjen fordi de engasjerer oss, er de tekstene som bidrar til leselyst. De kan ikke være for «enkle og endimensjonale», men de må heller ikke være helt uforståelige (Aamotsbakken, 2003, s.17). Aamotsbakken forklarer videre at underholdningslitteraturen i stor grad preges av å være lettlest og vil derfor ikke kunne oppnå status som kanon. Hun henviser så videre til Erik Bjerck Hagen som forklarer at det må være visse krav til kanonlitteraturen:

Litteraturen må for all del ikke være forsonlig eller forsonende. I stedet skal den være konstant ubehagelig, enten ved å kaste leseren ut av litteraturen og tilbake til en uforsonlig politisk virkelighet, eller ved å føre ham inn i et eget litteraturfilosofisk felt der tunge eksistensielle kategorier – som død, intet, fravær, fremmedgjøring, identitetsoppløsning osv. – sirkulerer i et særegent kretsløp. (Bjerck Hagen, referert i Aamotsbakken, 2003, s.18)

Bjerck Hagen og Aamotsbakken er først og fremst opptatt av synkroniske faktorer. De påpeker at de litterære verkene må skildre tematikk som omhandler det å være menneske og må utfordre oss til å tenke igjennom det vi leser. De fokuserer derfor i stor grad på tekstinterne egenskaper som grunnlag for kanonisering.

Gjennomgangen av kanonbegrepet viser at mange mener det må ligge kriterier som går på verkets kvalitet for at det kan bli valgt ut som kanonlitteratur (Aamotsbakken, 2003; Eriksen, 1995; Bloom, 1994, Fowler, 1979; Weinreich,2004), men da kan vi også sette spørsmål om hvem som skal bestemme hva høy litterær kvalitet er (Nyrnes, 1997; Eriksen, 1995; Skyum-Nielsen, 1997). Andre er opptatt av at verket skal være mye lest og legger dermed et popularitetskriterium til grunn (Eriksen, 1995; Skyum-Nielsen, 1997; Weinreich, 2003). Kanondebatten som oppstod på 70-tallet kom som en konsekvens av at man ikke ble enige om hvilken litteratur som skulle inngå i kanonlitteraturen, fordi man ikke ble enige om hvilke kriterier som skulle ligge til grunn for en slik utvelgelse. Verden i dag preges av multikulturelle samfunn og dette byr på nye utfordringer i utvelgelsen. Ulike kulturer vil ha ulike preferanser, og ulike generasjoner vil ha ulikt syn på hvilke tekster som er de viktige tekstene. Med så mange mennesker i verden vil det være helt forskjellige preferanser, og derfor vil det være vanskelig å lage en kanon som skal gjelde for alle.

Kanonlitteraturen kan velges ut på forskjellige måter (Fowler, 1979; Weinreich, 2004), og derfor kan debatten pågå i evigheter. Avhengig av hvem vi spør vil det ligge ulike kriterier til grunn for vurderingen. Det kan ligge både tekstuelle og kontekstuelle faktorer bak en slik begrunnelse. Sara Van den Bossche (2015) mener litteratur blir valgt ut på grunnlag av sammensatte faktorer som bidrar til framdrift i kanoniseringsprosesser. Hun deler disse faktorene inn i tre, og kaller dem som sagt for den synkroniske-, diakroniske-, og ekstratekstuelle tilnærmingen. Ved å studere utsagn fra nøkkelaktører, har Van den Bossche skiftet fokus fra å undersøke hvilke kriterier som skal inngå i en definisjon av kanon, til å undersøke hvilke kriterier som faktisk er blitt lagt til grunn for en slik utvelgelse. Van den Bossche undersøker derfor prosessen som fører frem til kanonisering.

2.3 Kanoniseringsprosesser og nøkkelaktører

I en utvelgelse av en litterær kanon finnes det mange ulike krav å ta hensyn til. Vi har sett at ulike teoretikere forklarer begrepet forskjellig og legger vekt på ulike aspekt. Det er derfor vanskelig å vite hvilke kriterier som skal ligge til grunn for en slik utvelgelse. Det vi vet med sikkerhet, er at kanonisering ikke skjer automatisk. Kanonisering krever at det litterære verket blir vurdert som viktig i en eller annen form, og overlever utover sin egen samtid. Hvem bestemmer så at et litterært verk er viktig? Erik Bjerck Hagen (2004) forklarer at «litterær kvalitet ofte har blitt behandlet som noe som avslører seg selv i en tolkning, der resultatet av tolkningen automatisk bestemmer om teksten er god eller ikke» (Hagen, 2004, s. 19). Hagen påpeker at litteraturkritikernes dømmekraft blir avgjørende for hva som anses som god litterær kvalitet (s.16). Vi kan derfor si at kritikerne har stor betydning for dannelsen av kanon.

Når et verk har fått et godt grep om markedet, og er kjent av mange, vil det også ha større potensial til å være viktig utenfor sin samtid. Meyer Howard Abrams og Geoffrey Galt Harpham (2009) understreker dette poenget gjennom å poengtere at den den litterære kanon er den litteraturen som er mye diskutert av kritikere: «The literary works by canonical authors are the ones which, at a given time, are most kept in print, most frequently and fully discussed by literary critics and historians» (Abrams & Harpham, 2009, s.38). Dette er Eriksen (1997) enig i. Han påpeker at det finnes grupper i samfunnet som mer eller mindre bevisst er med på å danne kanoniske lister. Journalister, lærere og forskere velger ut hvilke tekster som skal bli presentert for allmennheten. Lærere velger ut verk de mener er viktige for elevene og journalister og forskere anmelder og studerer verk som de finner interessante (s.13). Abrams, Harpham og Eriksen ser altså på lærere, journalister og forskere som nøkkelaktører i

kanoniseringsprosesser fordi de bevisst eller ubevisst er kanoniseringsagenter.

Med nøkkelaktører menes det personer som er med på å vurdere og kommentere ulike litterære verk. Nøkkelaktørene er med på å rette lesernes oppmerksomhet til verkene ved at de kommenterer hva som er gøy og spennende med serien, samt hvilke kvaliteter serien byr på. Slik sett er disse personene med på holde rede på utviklingen til det litterære verket, samtidig som de er med på å holde verket i live. Jo mer oppmerksomhet et litterært verk får, jo større sjanse er det for at verket blir kjent for allmenheten.

Nøkkelaktørene i denne undersøkelsen er personer som har kommentert Harry Potter-serien i norske aviser. Det vil bli undersøkt hva som er skrevet om både de litterære verkene og om adaptasjonene. Ved å studere hva nøkkelaktørene har skrevet i avistekstene, går det an å si noe om hvilke kriterier de legger vekt på. Slik kan vi også si noe om hvordan Harry Potter-serien er mottatt i Norge, og derfor også si noe om seriens kanoniseringsprosess. Avistekstene er skrevet av forskjellige nøkkelaktører, derfor vil det komme frem individuelle ideer om seriens positive og negative trekk.

Van den Bossche forklarer kanonisering som en prosess i tre steg. Først gjennomgår det litterære verket en etableringsfase. Nøkkelaktørens rolle i etableringsfasen er å anmelde det litterære verket og finne litterære kvaliteter ved det. Jo mer nøkkelaktørene legger vekt på verkets positive egenskaper, jo mer sannsynlig er det at verket får en vellykket etableringsfase og kan gå over i bekräftelsesfasen. Denne fasen handler om hvordan verket blir tatt imot av leserne og hvor populært det blir. Dersom det litterære verket blir godt mottatt, vil det mest sannsynlig gå over i fase tre, som er formidlingsfasen. Disse fasene kan studeres gjennom nøkkelaktørens uttalelser og danner grunnlaget for oppgavens analyse. I det videre ser vi derfor nærmere på hva de ulike fasene innebærer.

2.4 Ulike faser i kanoniseringsprosesser

For at et litterært verk skal få status som klassiker, eller i dette tilfelle, en moderne klassiker, må verket velges ut av noen fordi de mener det aktuelle verket er viktig. En slik utvelgelse skjer gjennom en kanoniseringsprosess. I kanoniseringsprosessen blir det vektlagt hva det er ved verket som gjør det verdt å lese. Van den Bossche (2015) hevder at det som regel opereres med to tilnærminger når nøkkelaktørene diskuterer litterære verk, og med dette legger føringer for kanonisering (Van den Bossche, 2015, s.44). De to tilnærmingene kalles for den synkroniske tilnærmingen og den diakroniske tilnærmingen, og ble først beskrevet av

Bettina Kümmerling-Meibauer i *Children's Literature, Canon Constitution and Literary Evaluation* i 2003. I tillegg til disse to, opererer Van den Bossche (2015) med en tredje tilnærming som hun kaller for den ekstratekstuelle tilnærmingen. Tilnærmingene har ofte blitt sett på som separate, men Van den Bossche forklarer at de fungerer sammen og spiller ulike roller i ulike faser av prosessen (Van den Bossche, 2015, s.52). Når noen argumenterer for hvorfor et litterært verk er blitt kanonisert, legges det ofte vekt på en faktor av gangen, men Van den Bossche forklarer at de må fungere sammen, fordi faktorene henger sammen. Sammen gir tilnærmingene et helhetlig bilde av hvilke faktorer som har spilt inn i kanoniseringsprosessen av litterære verk:

[Similarly], in a canonical work, the synchronic feature of originality can never truly be separated from diachronic factors such as its lifespan and dissemination. In fact, it is my conviction that the crux of canonicity lies in the equilibrium of synchronic and diachronic factors, and that the one paradigm cannot exist without the other. (Van den Bossche, 2015, s. 51-52)

Sitatet tilsier at når vi skal studere en kanoniseringsprosess, vil det ikke være nok å ha fokus på en av faktorene fordi faktorene påvirker hverandre gjensidig. Den synkroniske tilnærmingen vektlegger tekstens iboende egenskaper og spiller ofte en betydelig rolle i startfasen av en kanoniseringsprosess. Den synkroniske tilnærmingen kan slik sett knyttes til Skyum-Nielsens (1997) vesenskriterium. Den diakroniske tilnærmingen legger vekt på et verks evne til å overleve tidens tann og legger derfor vekt på verkets funksjonalitet (Skyum-Nielsen, 1997). Vi kan si at den diakroniske tilnærmingen er viktig som en slags bekreftelse på at verket fenger. Der de synkroniske egenskapene skisserer et slags minstekrav for at et verk kan tilhøre den litterære kanon, er de diakroniske egenskapene mer sammensatte fordi de påvirkes av faktorer utenfor det litterære verket. Den diakroniske tilnærmingen legger større vekt på hvordan verket blir mottatt av leserne, og hvilken innflytelse det litterære verket har på samfunnet. For å studere den diakroniske tilnærmingen kan vi for eksempel undersøke verkets popularitet og levetid. Dersom et litterært verk klarer å forankre seg i et stort felt, vil dette vise seg gjennom det Van den Bossche (2015) har betegnet som den ekstratekstuelle tilnærmingen. Den ekstratekstuelle tilnærmingen tar utgangspunkt i formidlingsstadiet av teksten. Altså handler den ekstratekstuelle tilnærmingen om alle de adaptasjonene det litterære verket lever videre gjennom for å kunne formidles videre til et større publikum (Van den Bossche, 2015, s. 298-299).

I kanonstudier er det ikke så mange som anerkjenner den ekstratekstuelle tilnærmingen som viktig fordi de er mer opptatt av tekstinterne, altså den synkroniske tilnærmingen. Som sagt argumenterer Van den Bossche for at alle tilnærmingene spiller en viktig rolle, men på ulike tidspunkt i prosessen. Den synkroniske tilnærmingen vil være viktig i startfasen, mens de to andre, den diakroniske og den ekstratekstuelle, vil være nyttig å studere for å se om verket har fått feste i markedet og for å holde veiet i live. Jeg velger å forholde meg til alle tre tilnærmingene fordi jeg mener dette gir et klarere bilde av en kanoniseringsprosess. Det virker fornuftig å studere alle tre tilnærmingene og se dem i lys av hverandre fordi de inkluderer ulike og viktige aspekter ved en kanoniseringsprosess. Vi lever i en verden der kommersielle uttrykk stadig blir viktigere. Slik sett vil det ikke være holdbart å bare studere iboende, tekstuelle egenskaper.

Ved å studere ulike utsagn om Harry Potter-serien gitt i norske aviser, og plassere dem inn i de nevnte tilnærmingene, har det vært mulig å si noe om hvorfor Harry Potter-serien er blitt en moderne klassiker. Videre i denne oppgaven vil de ulike tilnærmingene bli forklart grundig slik at de vil være mulig å anvende i oppgavens analysedel.

Den synkrone tilnærmingen

Den synkroniske tilnærmingen fanger opp hvilke kvaliteter ved det litterære verket som vektlegges av nøkkelaktørene. Den synkroniske tilnærmingen legger altså vekt på tekstuelle faktorer (Van den Bossche, 2015, s. 44-45). Som vi har sett tidligere, kan litterære kvaliteter være mye forskjellig. Skyum-Nielsen (1997) opererer med begreper som flerstemmighet, kompleksitet og allmenngyldighet. Disse begrepene sammenfaller med flere av begrepene Van den Bossche (2015) nevner som viktige tekstuelle faktorer. Utgangspunktet for hennes utvelgelse er hentet fra Bettina Kümmerling-Meibauers liste over ni viktige litterære kvaliteter. Kümmerling-Meibauers kriterier går bredt ut i å definere litterær kvalitet, og Van den Bossche mener derfor at de ni kriteriene dekker alle aspekter som andre teoretikere nevner når de snakker om litterær kvalitet. De ni kriteriene, i min oversettelse, er:

1. Innovativitet
2. Representativitet
3. Estetisk språk
4. Enkelhet vs. kompleksitet
5. Identifikasjon og forestillinger om barn

6. Fantasi
7. Tvetydighet
8. Implisitte lesere
9. Intertekstualitet

(Kümmerling-Meibauer, referert i Van den Bossche, 2015, s. 208)

Van den Bossche har ikke fulgt listen slavisk, men heller brukt den som et utgangspunkt for å lage en egen liste med kriterier. Den listen Kümmerling-Meibauer definerer som viktige kvalitetskriterier, har Van den Bossche (2015) kortet ned til seks kriterier. Dette har hun gjort fordi hun mener flere av kriteriene overlapper hverandre og ikke kan skilles fra hverandre, og fordi hun mener at kriteriet for intertekstualitet ikke hører hjemme i den synkroniske tilnærmingen. De seks kriteriene, i min oversettelse, er følgende:

1. Innovativitet, fantasi og unikhhet
2. Representativitet
3. Literaritet, kvalitet og tvetydighet
4. Identifikasjon og forestillinger om barn
5. Implisitte lesere
6. Universalitet

(Van den Bossche, 2015, s. 209-233)

Innovativitet, fantasi og unikhhet er et kriterium som er slått sammen av to av Kümmerling-Meibauers kriterier. Det er gjort fordi de er vanskelig å skille fra hverandre, da de handler om mye av det samme. Dette kriteriet legger vekt på et verks evne til å være nyskapende, f.eks. gjennom og bringe noe nytt til en litterær sjanger. Innovativitet, fantasi og unikhhet kan vise seg på forskjellige måter i en tekst, blant annet gjennom tema, motiv, skrivemåte, univers, personregister eller handlingsmønster. Ved å være nyskapende, legger verket føringer for andre verk i samme sjanger og på den måten vil det aktuelle litterære verket opptre som forbilde for kommende forfattere (Van den Bossche, 2015, s. 214). Dette kriteriet kan knyttes opp mot slik Aslaug Nyrnes definerer det autonome estetiske kanonbegrepet (Nyrnes, 1997, s.7) og har nok vært et kriterium som Harold Bloom (1994) har vektlagt mye i sitt utvalg av kanonlitteratur.

Representativitet berører et verks evne til å være den beste representanten eller det beste eksemplet innenfor sin sjanger eller tidsepoke. Dette kriteriet er ofte brukt som argument for hvilke tekster som blir lest i skolen og kan slik sett ses i sammenheng med det klassiske kanonbegrepet (Nyrnes, 1997, s.7). Kriteriene «innovativitet, fantasi og unikhhet» og «representativitet» viser kompleksiteten som ligger i det å vurdere litteratur. På den ene siden framheves det å være nyskapende, på den andre siden framheves det å følge en tradisjon, og utgjøre det beste eksemplet innenfor sin sjanger (Van den Bossche, 2015, s.219). I analysedelen vil det derfor bli spennende å se om nøkkelaktørene legger vekt på innovativitet, fantasi og unikhhet eller representativitet. Van den Bossche mener det vil være usannsynlig at en og samme aktør legger vekt på begge egenskaper, men ulike aktører vil kunne ha ulik oppfatning av samme verk.

Literaritet, kvalitet og tvetydighet var i utgangspunktet to separate kategorier hos Kümmerling-Meibauer, men Van den Bossche har valgt å sette dem sammen til ett kriterium fordi hun mener de overlapper hverandre. Kümmerling-Meibauer knytter literaritet til estetiske kvaliteter ved språket, som for eksempel at språket er nyskapende eller humoristisk. Videre knytter hun tvetydighet til tekstens mulighet for flere tolkninger (Kümmerling-Meibauer, referert i Van den Bossche, 2015, s.220-221). Dette kriteriet kan ses i sammenheng med Skyum-Nielsens (1997) kriterium for kompleksitet og sluttethet, fordi begge handler om hvordan språket fungerer i en tekst (Skyum-Nielsen, 1997, s13). Under denne kategorien vil det, i min analyse, være hensiktsmessig å se etter utsagn som kommenterer språket i verket som er omtalt og kommentarer som sier noe flere tolkningsmuligheter.

Identifikasjon og forestillinger om barn dreier seg om et verks evne til å appellere til faktiske lesere (Van den Bossche, 2015, s.222). Noe i det litterære verket må være gjenkjennelig for leseren, som for eksempel handlingen, temaet, karakterene eller livssituasjonen. På denne måten kan leseren identifisere seg med karakterene i boka, og få dypere selvinnsikt. Leseren vil få mulighet til å lese om ulike situasjoner, og kanskje få satt ord på noe de ennå ikke har klart å gi uttrykk for. Dette kriteriet har blitt diskutert av flere teoretikere på feltet, blant andre Per Dahl og Helene Høystrup, fordi de mener den ikke hører hjemme under den synkroniske tilnærmingen. Grunnen er at de mener identifikasjon og barnebilde ikke er en ren tekstintern egenskap, men derimot forholder seg mer til en leserorientert tilnærming (Van den Bossche, 2015, s. 222-225). Kriteriet bunner likevel ut i hvordan teksten er skrevet, og derfor hører kriteriet hjemme under den synkroniske dimensjonen. En annen utfordring med dette kriteriet,

er at de personene som vurderer litterære tekster for barn og unge, ofte er voksne. De vurderer altså på vegne av en målgruppe de selv ikke tilhører.

Den nest siste kategorien under synkroniske faktorer, er *implisitte lesere*. Denne kategorien viser til lesere som er innskrevet i teksten. Flere teoretikere, blant andre Kümmerling-Meibauer (2003) og Maria Nikolajeva (2006) mener at en barnebok aldri vil kunne kanoniseres dersom den ikke adresserer både barne- og voksenleseren. Van den Bossche bruker derfor begrepet «*implisitt leser*» i flertall; implisitte lesere. Dersom en bok ikke fenger voksenleseren, vil ikke boken bli presentert for barnet (Van den Bossche, 2015, s.230). Ved å studere implisitte lesere, kan vi finne ut hvem teksten er ment for, og sirkle ut en målgruppe. Implisitte lesere kan blant annet studeres gjennom språket, konfliktene som presenteres, og hovedkarakteren. Finnes det sider ved teksten som appellerer til både barne- og voksenleseren, kan det påvirke det litterære verkets mulighet for kanonisering. Er det for eksempel humor i en barnebok som voksenleseren forstår, men ikke barnet? Dette kan være en indikasjon på at forfatteren har skrevet inn to type lesere.

Universalitet er den sjette og siste kriteriet under synkroniske faktorer, og viser til et verks evne til å nå ut i hele verden til enhver tid. Dette betyr at et verk må inneha tematikk som er allmenn og evig aktuell. Kriteriet kan slik sett ses i sammenheng med Skyum-Nielsens (1997) allmenngyldighetskriterium og kriteriet for transhistorisk rekkevidde. Verket må altså gjenspeile følelser og erfaringer som mennesker alltid vil kunne kjenne igjen uansett tidsepoke. Slike temaer kan for eksempel være kjærlighet, vennskap, død eller tro. Dette kriteriet kan ses i sammenheng med kriteriet for implisitte lesere fordi begge handler om at det litterære verket må adressere ulike lesere. Forskjellen ligger i at kriteriet for universalitet dreier seg mer om tematikk, mens implisitte lesere handler mer om hvordan teksten er skrevet. Universalitet også ses på som en motsetning til det første kriteriet, altså innovativitet, unikhhet og fantasi, fordi dette kriteriet fokuserer på verkets nyskapning, mens universalitet tar utgangspunkt i en evig aktuell tematikk (Van den Bossche, 2015, s.231-232). Likevel kan et innovativt verk skissere «gammel» tematikk på en ny måte. Slik vil kriteriene sammen forsterke et verks kanoniske status.

Den synkroniske tilnærming har mange møtepunkter med vesenskriteriet til Skyum-Nielsen. Van den Bossche skriver at dersom nøkkelaktørene legger vekt på synkroniske faktorer, legger de vekt på verkets innhold og estetiske kvalitet. Den synkroniske tilnærmingen legger

altså, i likhet med Skyum-Nielsens vesenskriterium, vekt på tekstuelle faktorer, men som vi kan se er faktorene mange, og også delvis motstridende. For eksempel er kriteriet for originalitet motstridende med representativitet og universalitet, men de kan likevel forsterke et verks status når de fungerer sammen. Det er nøkkelaktørene som avgjør hva de vil legge vekt på i sine vurderinger, og mest sannsynlig vil det være elementer av flere vurderingskriterier i en og samme tekst. Kriteriene i den synkrone tilnærmingen vil være viktig i etableringsfasen til det litterære verket. Dersom nøkkelaktørene anvender kriterier som er knyttet til den synkrone tilnærmingen i positiv forstand, vil dette være en indikasjon på hvorfor Harry Potter-serien er kanonisert fordi serien da fikk en positiv etableringsfase.

Den diakroniske tilnærmingen

Den diakroniske tilnærmingen legger vekt på verkets popularitet og evne til å overleve. Man legger altså vekt på lesernes mottakelse av verket; verkets funksjonalitet (Van den Bossche, 2015, s. 44-45). Diakroniske faktorer legger vekt på kontekst og kan derfor knyttes til Erik Skyum-Nielsens (1997) funksjonskriterium. Et verks evne til å fascinere nye lesere, å være mottakelig for overføring, å være en inspirasjon for andre forfattere og utfordre til forskning vil være faktorer som inngår i den diakroniske tilnærmingen (Van den Bossche, 2015, s. 297). Van den Bossche påpeker i sin redegjørelse for den diakroniske tilnærmingen hvor viktig det er at det litterære verket holdes i live for å oppnå kanonisk status:

Generally speaking, it is agreed that the stories concerned are those which last for generations on end, which over the years manage to enthrall a group of readers and hence are retold time and again, which are revised or assimilated in various ways, or whose narrative theme and/or figures have served as models for many other children's books. (Lennoy, referert i Van den Bossche, 2015, s.50)

Forskjellen mellom de synkroniske faktorene og de diakroniske faktorene, er at de synkroniske faktorene gjenspeiler et normativt perspektiv på kanonisitet, mens de diakroniske faktorene er mer deskriptive. Med dette menes at den synkroniske tilnærmingen prøver å «rettferdiggjøre» et verks kanonisitet, mens den diakroniske tilnærmingen undersøker hvordan et litterært verk faktisk fungerer innen et felt, altså hvordan verket er mottatt. Den diakroniske tilnærmingen blir slik sett bekreftelsesstadiet til det litterære verket. Av den grunn er diakroniske faktorer, i mye mindre grad enn synkroniske faktorer, knyttet til bestemte kategorier. Van den Bossche (2015) har likevel prøvd å liste opp noen kriterier som kan være

nyttig å ha som utgangspunkt når man studerer den diakroniske tilnærmingen. Den diakroniske tilnærmingen består av fem kriterier, her gjengitt i min oversettelse:

1. Tilgjengelighet
2. Popularitet
3. Levetid
4. Forfatterens status
5. Priser

(Van den Bossche, 2015, s. 305 – 331)

Tilgjengelighet er et kriterium som dreier seg om muligheten til å få tak i det litterære verket. At verket er tilgjengelig og lett å få tak i er et tegn på at verket fortsatt blir lest og gir grunnlag for å trykke opp nye opplag, og eventuelt også lage nye versjoner. Når et verk holdes i live, kan det også få feste i markedet. Tilgjengeligheten blir på denne måten et tegn på et verks kanonisitet. Litterære verk må være tilgjengelige for å bli «viktige» og etter hvert som de blir viktige, blir det nødvendig å fortsette å holde dem tilgjengelig (Van den Bossche, 2015, s.306-307).

Popularitetskriteriet viser seg gjennom salgstall, referanser og kjennskap til den litterære karakteren eller det litterære universet. Kriteriet viser seg gjennom hvordan verket blir mottatt av leserne, og hvordan det fenger. Kort sagt handler popularitetskriteriet om et verks kommersielle suksess (Van den Bossche, 2015, s. 313). I denne sammenhengen brukes kommersiell suksess for å forklare det litterære verkets salgssuksess. Kriteriet kan knyttes til Skyum-Nielsens (1997) kriterium som angår å engasjere nye lesere, fordi også dette handler om verkets popularitet.

Levetidskriteriet referer til at verket ikke bare har vært en bestselger på et gitt tidspunkt, men at det fortsetter å selge lenge etter at det først ble publisert. På denne måten viser verket seg å være tidsresistent, i tillegg er det et tegn på et verks popularitet (Van den Bossche, 2015, s. 319-320). Levetidskriteriet henger tett sammen med tilgjengelighetskriteriet fordi et verks levetid vil forlenges dersom det er lett tilgjengelig. Motsatt kan vi si at et verk vil holdes i produksjon visst det er populært og selger mye. Levetidskriteriet har dermed møtepunkter med Deborah Stevenson påstand om at klassikere er klassikere fordi de fremdeles er i live: «Ultimately, they are classics because they are still here, just as much as they are still here

because they are classics» (Stevenson, 2009, s. 115). Kriteriet kan også ses i sammenheng med Skyum-Nielsens (1997) kriterium for at det litterære verket må kunne videreføre tradisjoner videre til kommende generasjoner. Dersom et verk klarer å opprettholde sin popularitet og leses av flere generasjoner, kan det si noe utover den samtiden verket ble skrevet i, slik vil det forbli aktuelt og dermed forlenges levetiden.

Forfatterens status er et kriterium som går direkte på forfatterens popularitet, uavhengig av å komplimentere forfatterens skrivemåte. Dette kriteriet dreier seg altså om forfatterens generelle status. Utsagn som sier noe om at forfatteren er hyllet og anerkjent verden over, vil være tydelige tegn på at forfatteren har opparbeidet seg status (Van den Bossche, 2015, s. 323).

Priser er det siste kriteriet under den diakroniske tilnærmingen, og viser til om forfatteren eller verket har vunnet priser av ulike slag (Van den Bossche, 2015, s. 326). I en norsk kontekst kan det for eksempel være for beste barnebok, bokhandlerprisen, Brageprisen, Bokslukerprisen, U-prisen eller Norsk råds litteraturpris, for å nevne noen. Ettersom dette studiet undersøker en oversatt serie, vil det ikke være mange norske priser serien kan tildeles. Unntaket er Kulturdepartementets oversettelsespris og om nøkkelaktørene eventuelt viser til priser Harry Potter-serien har vunnet i andre land.

Som vi kan se vil flere av kriteriene i den diakroniske tilnærmingen være avhengig av hverandre og ofte også et resultat av hverandre. For eksempel vil tilgjengelighet være avhengig av popularitet og vice versa. Samtidig vil disse kriteriene ha innvirkning på verkets levetid og forfatterens status. Når det kommer til priser, vil disse gjerne være et resultat av at det litterære verket er blitt anerkjent for dets kvaliteter, altså synkroniske faktorer. Kriteriet hører likevel til under den diakroniske tilnærmingen fordi den sier noe om hvordan verket er mottatt.

Diakroniske og synkroniske faktorer henger tett sammen og er begge er derfor viktig å ta med i betraktning når kanoniseringsprosesser studeres. Den diakroniske tilnærmingen kan, som allerede nevnt, knyttes opp mot Skyum-Nielsens funksjonskriterium ettersom begge begrepene favner det som skjer med et verk i ettertid av verkets utgivelse. De diakroniske kriteriene, eller funksjonskriteriene, legger vekt på leserens mottakelse av verket (Van den Bossche, 2015, s.44-45; Skyum-Nielsen, 1997, s.16-23). Med andre ord handler det om

verkets etterliv og hvilken bekreftelse verket får.

Van den Bossches to første kriterier, den synkrone tilnærmingen og den diakrone tilnærmingen, sammenfaller med Skyum-Nielsens vesenskriteriet og funksjonskriteriet. Begge framhever dermed kvalitet og popularitet som viktige kriterier i en kanoniseringsprosess. Det interessante er at Van den Bossche legger til et tredje kriteriet, nemlig den ekstratekstuelle tilnærmingen.

Den ekstratekstuelle tilnærmingen

Den ekstratekstuelle tilnærmingen tar for seg de tilpasninger som blir gjort av teksten og dreier seg sånn sett, i likhet med den diakroniske tilnærmingen, om verkets etterliv (Van den Bossche, 2015, s. 332). Forskjellen mellom den diakroniske tilnærmingen og den ekstratekstuelle tilnærmingen, er at den ekstratekstuelle tilnærmingen opererer utenfor det litterære verket, og retter oppmerksomhet mot ulike adaptasjoner som blir gjort av teksten. Van den Bossche anser kanoniske verk som bøker som har fått bredt omdømme og mener derfor det er viktig å studere flere faktorer ved kanonisering, også faktorer som strekker seg utover det litterære (s. 332-333). Også Fiona M. Collins og Jeremy Ridgman er opptatt av adaptasjoner som viktige faktorer for kanonisering: «It could be argued that such adaptations keep the book in print and read by different generations and thereby contribute to the status of the book as a ‘classic’» (Collins & Ridgman, 2006, s.11). Når en bok blir adaptert, enten til teater, film, radio eller andre medium, er det større sannsynlighet for at det aktuelle verket vil bli en del av vår felles kulturelle bagasje (s.11-12). Dette er Deborah Stevenson (1997) enig i. Stevenson påpeker at ved å overføre det litterære verket til andre medium, vil verket oppleve å få en økende interesse fordi det nå blir pakket inn i ny drakt. Tekstene vil sånn sett bli mer tilgjengelig for flere, og kan derfor få et større feste i markedet (Stevenson, 1997, s.112). De bøkene som er godt kjent og som er kommet under huden til leserne, er også de bøkene vi tar med oss videre og gjerne formidler til barna våre (s.115). Vi kan si at de bøkene som er blitt mest populære både som litterære verk og/eller spill, film og andre lekeeffekter, er de bøkene som har best utgangspunkt til å overleve tidens tann. Når man tilpasser en tekst og overfører det til andre medium, vil verket bli tilgjengelig for et større publikum og dermed også bredere feste i markedet. Den ekstratekstuelle tilnærmingen dreier seg slik sett om å undersøke tekstens formidlingsplattformer.

Ved å studere denne tilnærmingen vil man få et innblikk i hvordan verket lever videre i en

formidlingsfase. Faktorer som levetid, tilgjengelighet og popularitet vil kunne gjenspeiles i adaptasjoner, samtidig vil adaptasjoner også kunne forsterke et verks levetid, popularitet og tilgjengelighet. Slik sett vil den ekstratekstuelle tilnærmingen ha innvirkning på den diakroniske tilnærmingen og omvendt. Faktorer som hører til inn under den ekstratekstuelle tilnærmingen er tilpasninger/adaptasjoner, intertekstualitet og referanser.

En tilpasning til et annet medium, en adaptasjon, er på sett og vis en hyllest til boka (Van den Bossche, 2015, s.333). Ved å adaptere teksten til andre medium, vil teksten kunne nå et større publikum og derigjennom blir det litterære universet tilgjengelig for flere. Mange klassiske verk, som for eksempel *Peter Pan* (1911) av J.M Barrier eller *Alice i eventyrland* (1865) av Lewis Carroll, holdes i dag i live nettopp gjennom adaptasjoner. Barn som vokser opp i dag, kjenner karakterene hovedsakelig fra andre medium, kanskje spesielt gjennom Disneys filmadaptasjoner. Adaptasjoner er dermed med på å forlenge et litterært verks levetid. De tekstene som tilbys i dagens bokhandler, de som blir filmatisert, de som blir laget lekeeffekter og spill ut av, er tekster som er viktige nok til å lage flere manifestasjoner av. Disse tekstene kan derfor bli sett på som mer kanoniserbare enn andre (Van den Bossche, 2015, s.337).

I tillegg til å studere adaptasjoner, vil det være viktig å studere intertekstualitet og referanser. Intertekstuelle studier og referanser, peker på hvor verket kan plasseres i det allerede eksisterende litterære feltet. Kriteriet kan derfor ses i sammenheng med kriteriet for innovativitet, fantasi og unikhet og representativitet, i den synkroniske tilnærmingen. For at et verk skal kunne bli vurdert som innovativt eller representativt, må det sammenliknes med andre litterære verk, og slik plasseres det litterære verket inn i det eksisterende litterære feltet. Visst verket bli ansett som innovativt, vil dette verket fungere som referansepunkt til andre verk. Dette kan skje ved at andre forfattere forsøker å imitere, eller vise til verket (Van den Bossche, 2015, s.356). Visst et litterært verk regnes som representativt har det fellestrekk med andre store verk, som kanskje til og med allerede har fått status som klassiker.

Sammenlikningen vil derfor kunne fremme økt status for det nyskrevne verket. Grunnen til dette, er at det nye verket da er med på å bekrefte og videreføre en tradisjon som har blitt ansett som viktig (Van den Bossche, 2015, s.357).

Van den Bossche (2015) henviser til den nederlandske forfatteren Els Pelgrom som i artikkelen «As Good as Classic» viser til at å skrive en bok krever interaksjon med allerede eksisterende bøker fordi ingen bok kan stå alene, den vil plassere seg mellom de litterære verk som allerede eksisterer (Pelgrom, referert i Van den Bossche, 2015, s.357). I undersøkelsen

av materialet vil det derfor bli undersøkt om Harry Potter-serien blir assosiert med andre anerkjente litterære verk. I så fall vil dette kunne si noe om hvor verket plasserer seg i forhold til det barnelitterære feltet, og dermed også fortelle oss noe om hvorfor serien er kanonisert som en moderne klassiker. At et verk brukes som referansepunkt, viser at andre forfattere har brukt det aktuelle verket som inspirasjonskilde. Gjennom å undersøke i hvilke sammenhenger det aktuelle verket er nevnt av nøkkelaktørene, kan man si noe om grepet serien har fått om markedet.

Den ekstratekstuelle tilnærmingen undersøker ulike formidlingsplattformer et litterært verk kan bekrefte sin status gjennom. Når vi ser et litterært verk formidlet i flere ulike sammenhenger, desto mer anser vi dette verket som en del av vår kulturelle bagasje. Et viktig trekk ved Harry Potter-serien, er nettopp at det er serielitteratur. Vi er blitt kjent med Potter gjennom syv bøker og åtte filmer. Vi har med andre ord sett den bebrillede trollmannen ofte, og i ulike sammenhenger. At Harry Potter er serielitteratur kan derfor ha vært med å bekrefte seriens klassikerstatus.

2.5 Serielitteratur

Harry Potter-bøkene er det vi kaller for serielitteratur og det er derfor relevant å si noe om hva dette innebærer. Serielitteratur er bøker som på en eller annen måte henger sammen og har tilhørighet til hverandre. Dersom en forfatter velger å skrive tre bøker som har sammenheng, kaller vi dette en triologi, mens visst det blir skrevet fire eller flere, begynner vi omtale bøkene som serielitteratur (Anderson, 2013, s.17). I en dansk undersøkelse av barns lesevaner fra 2017, kommer det frem hvilke typer bøker barna helst leser dersom de får velge selv. På førsteplass kommer bøker med mye humor, tett etterfulgt av seriebøker og fantasybøker (Tænketanken Fremtidens Biblioteker, 2017). I en artikkel for tidsskriftet *Bibliotekaren* skriver Dag Larsen (2013) at serielitteraturens andel på bokmarkedet for barn og ungdom utgjør over 60 prosent (Larsen, 2013, s.6). Ser vi på dette tallet opp mot undersøkelsen fra Danmark, er dette kanskje ikke så rart når det er denne type bøker som faktisk faller smak hos leserne. Larsen påpeker at avstanden mellom forfatterne og barne- og ungdomsleseren er stor, men at serielitteraturen er med på å snevre inn denne avstanden:

Hovedpersoner som leserne kjenner og vil følge, samt bokas ytre signaler, designet som forteller at denne boka inngår i serien, er med på å gjøre oppgaven med å finne boka

lettere for leseren. Seriens univers gjør det mulig å utdype intensjoner og motiver i form, språk og innhold. (Larsen, 2013, s.9)

Larsen mener derfor at det er serien som veier tyngst for barne- og ungdomsleseren, fordi de selv finner frem til de nye verkene uten påvirkning utenifra. Ifølge Perry Nodelman (1997) er mye av det vi i dag kjenner som barne- og ungdomslitteratur, serielitteratur (Nodelman, 1997, s.40). Barn liker ofte en kombinasjon av det kjente og ukjente og gjennom serielitteratur har leseren nettopp en slik mulighet. Seriebøker knyttes sammen av felles element, og disse elementene er gjenkjennbare for leseren. Det gjenkjennbare kan ligge i universet, karakterene eller mønsteret boken er skrevet i. For Harry Potter sin del så er det gjenkjennbare knyttet til hovedkarakteren og universet. Harry Potter-serien er slik sett det vi kaller for en personbasert serie. Personbaserte seriekonsepser forholder seg ofte til en hovedkarakter som ikke utvikler seg. Slik sett skiller Potter-serien seg fra andre serier. Harry Potter vokser gjennom bøkene, både aldersmessig og som «person». Han blir en dyktigere trollmann, samtidig som han utvikler personlige forhold og lærer mer om seg selv. Som lesere er vi med på denne utviklingen, og poenget var nok at den litterære karakteren skulle vokse i takt med leseren.

Det er blitt hevdet at serielitteratur skrives for å dekke bokmarkedets behov for profitt og skrives kun med tanke på salgstall og en bred lesekare, og derfor er dårligere kvalitetsmessig (Norsk bibliotekforening, 2009). Visst dette er tilfelle, vil Harry Potter-seriens klassikerstatus bygge kun på diakroniske og ekstratekstuelle faktorer for kanonisering. Denne oppgaven tar utgangspunkt i at både den synkrone, den diakrone og den ekstratekstuelle tilnærmingen er viktige for et litterært verks kanoniseringsprosess. Hvilke faktorer har så bidratt til seriens klassikerstatus? Er det slik at siden Harry Potter er serielitteratur, er den også dårlig kvalitetsmessig? Det vil i så fall bety at verket fikk en dårlig bekräftelsesfase og dermed også hatt det vanskelig i en bekräftelsesfase og formidlingsfase. For å svare på disse spørsmålene har jeg foretatt en analyse av et datamateriale. I det følgende kapittel vil det bli gjort rede for oppgavens fremgangsmåte.

3. Metode

For å belyse oppgavens problemstilling benyttet dette studiet en kvalitativ metode. Kvalitative analysemetoder er hensiktsmessig å bruke når datamaterialet skal tolkes og en skal lete etter bestemte mønstre (Postholm & Jacobsen, 2018, s.139). Kvalitative metoder blir ansett som mer fleksible enn kvantitative, fordi informasjonen som analyseres av forskeren fremkommer av ord eller språk av allerede skrevne tekster, eller gjennom observasjoner (Postholm & Jacobsen, 2018, s. 89). Det sentrale i kvalitative metoder er altså å søke bestemte kategorier eller beskrivelser, som på best mulig måte fremstiller et fenomen eller en sammenheng. Målet med denne oppgaven er å studere drivkreftene bak kanoniseringsprosessen av Harry Potter-serien. Ved å kartlegge og identifisere hvilke kriterier norske nøkkelaktører har brukt i sine beskrivelser av Harry Potter-universet gitt i norske aviser, kan jeg si noe om hvorfor serien i dag er kanonisert.

Ifølge Meyer Howard Abrams og Geoffrey Galt Harpham, er kanonisering en sosial og kompleks prosess som påvirkes av kritikeres og forskeres synspunkt på det litterære verket (Abrams & Harpham, 2009, s.38). Det virker derfor hensiktsmessig å analysere norske kritikere sine uttalelser om Harry Potter-serien, for å kunne si noe om de faktorene som har bidratt til seriens klassikerstatus. Avistekstene er blitt analysert ved hjelp av innholdsanalyse. I det følgende vil det bli gjort rede for oppgavens metode, innsamling av data, pålitelighet og troverdighet.

3.1 Innholdsanalyse

For å finne ut hva nøkkelaktørene legger vekt på når de kommenterer Harry Potter-universet, benyttet dette studiet en kvalitativ innholdsanalyse. Innholdsanalyser stammer fra det vi kan kalle for tradisjonell tekstanalyse, hvor målet er å tydeliggjøre de meningene teksttolkeren finner interessante i en tekst. I tradisjonelle tekstanalyser er det tekstens språkfunksjoner som er det viktige, hensikten er å studere hva som faktisk står i teksten (Brottveit, 2018, s.108). Innholdsanalyser er derfor en nyttig metode å bruke når forskeren skal prøve å forstå hva informantene mener når de uttrykker seg skriftlig eller muntlig (Postholm & Jacobsen, 2018, s.163).

Innholdsanalyser kan tjene ulike formål, blant annet kan de bidra til å undersøke hvordan tekster «bidrar til å styre menneskelig handling» (Brottveit, 2018, s.111). Ved å studere tekster skrevet av nøkkelaktørene, kan vi finne ut av hvilke faktorer som er vektlagt av nøkkelaktørene, og som på den måten har vært med å bidra til seriens anerkjennelse.

Ved hjelp av innholdsanalyse har jeg undersøkt nøkkelaktørenes ytringer, og organisert og systematisert ytringene ut ifra felles trekk. Arbeidet startet med å finne de aktuelle tekstene, for så å finne uttalelser som passet inn under Van den Bossches kategorier. Grunnen til at jeg forholdt meg til disse kategoriene var fordi de tar utgangspunkt i faktorer som er ansett som viktige i kanoniseringsprosesser. Det virket derfor hensiktsmessig å arbeide ut ifra disse kriteriene. De forhåndsbestemte kategoriene gjorde det enklere å få oversikt over materialet, og ved å sortere utsagnene etter fellestrekk ble det mulig å få et overblikk over tendensene i materialet.

3.2 Datainnsamling

For å finne de aktuelle avistekstene til analysen brukte jeg Atekst (Retriever). Atekst er et tekstarkiv for norske aviser og ettersom arkivet dekker over 300 landsdekkende og lokale aviser og tidsskrifter, virket dette som en passende plass å søke etter materiale. Da jeg startet søket, begynte jeg med å skrive inn «Harry Potter» i søkefeltet for å sjekke hvor mange avistekster jeg potensielt kunne lete i. Søket ga meg 28 606 treff. Dette omfanget trengte selvfølgelig å begrenses, og derfor huket jeg av for fem av de største avisene i Norge, samtidig som jeg avgrenset publiseringsperioden fra 1.1.1999 til 31.12.2011. De fem avisene var, som nevnt innledningsvis, Adresseavisen, Aftenposten, Bergens Tidene, Dagbladet og VG. Disse fem ble valgt fordi de er på listen over de ti største avisene i Norge og derfor fungerer personene som skriver i disse avisene som viktige nøkkelaktører. Begrensning av publiseringsperioden ble gjort med tanke på at det var i denne perioden Harry Potter ble gitt ut som bok og film i en norsk kontekst. I utgangspunktet hadde jeg som hensikt å undersøke hva Barnebokkritikk.no hadde skrevet om serien, men her fikk jeg ikke tilgang på arkivet ettersom de holdt på å gjøre om nettsidene sine.

Etter avhukingen satt jeg igjen med et materiale på 5 712 tekster, noe som fortsatt virket uoverkommelig for et masterprosjekt. Jeg måtte derfor finne flere søkeord som kunne begrense antall treff, og samtidig peile seg inn på de avistekstene jeg var ute etter. Ettersom det var tekster som kommenterer Harry Potter-serien jeg ønsket å undersøke, måtte jeg få avgrenset dette i søket mitt slik at jeg kun fikk opp aktuelle tekster. Til slutt endte jeg opp med denne søkefrekvensen: «Harry Potter» AND (ANMELD* OR BOKMELD* OR BOKOMTALE*). Det ga meg et materiale på 524 tekster, fordelt på de allerede nevnte fem avisene. Av disse 524 avistekstene plukket jeg ut de som direkte kommenterte Harry Potter-universet, og som derfor virket mest relevant for min forskning. Dette ga meg et korpus på 101 tekster, fordelt slik: Aftenposten 22 tekster, Adresseavisen 23 tekster, Bergens Tidene 20 tekster, Dagbladet 11 tekster og VG 25 tekster. Avistekstene er en kombinasjon av anmeldelser, reportasjer, notiser, artikler som alle har som hovedmål å fremstille Harry Potter-serien i ulike sammenhenger. Tekstene beskriver alt fra bokomtaler, spillomtaler og filmomtaler til hvordan stemningen var under premierer og bokutgivelser. Måten tekstene er valgt ut på, gjør at det ikke alltid er en navngitt nøkkelaktør. Dette gjelder visst teksten for eksempel er en notis. Jeg har likevel valgt å ta disse tekstene med fordi de, uavhengig av hvem som har skrevet, er blitt lest og har derfor vært med å påvirke seriens status.

3.3 Reliabilitet og validitet

Reliabilitet dreier seg om metodens nøyaktighet. Forskeren må være klar over hvordan han eller hun samler inn datamaterialet til analysen og hvordan materialet bearbeides. Som forsker må man prøve å opptre så nøytral som mulig i gjennomgangen av materialet, slik at ikke personlige meninger tar over det analysen faktisk viser (Christoffersen & Johannessen, 2012, s.22-23). Som forsker vil man alltid ha med en egen kunnskapsbank som kan påvirke analysen. I denne studien har det vært viktig å ikke ta inn egne personlige meninger om Harry Potter-fenomenet, men i stedet ha et objektivt syn på de tekstene som ble undersøkt. Begrepet validitet kan knyttes til studiets gyldighet. Ifølge Christoffersen og Johannessen (2012) er det viktig å være klar over at materialet som studeres bare er en representant av virkeligheten, og vi alltid kan sette spørsmål ved hvor godt det aktuelle materialet representerer det faktiske fenomenet man ønsker å undersøke (s.24).

Når det kommer til innsamlingen av datamaterialet til analysen, kan det imidlertid finnes noen svakheter. For det første kan begrensningen av materialet være et problem. Ved å studere avistekster i fem av i alt 223 norske aviser, er det mange artikler som faller utenfor studien.

Men som allerede nevnt, begrensning har vært nødvendig, og er gjort med hensyn til oppgavens størrelse. Argumentet for å bruke akkurat disse fem avisene er fordi de er blant de mest leste i Norge. Det betyr at store deler av Norge blir påvirket av personene som skriver i disse fem avisene og de egner seg derfor som nøkkelaktører i kanoniseringsprosesser. For det andre kan utvelgelsen av tekstene kritiseres. Etersom tekstene er plukket ut av forskeren manuelt, vil det kunne være tekster som er oversatt og derfor ikke tatt med i betraktning i analysen. Med et grunnlag på 101 avistekster som kommenterer serien direkte, er det likevel grunn til å anta at materialet er stort nok til å kunne si noe om kanoniseringstendenser.

En annen innvending er at det kanskje burde vært analysert flere ulike tekster, skrevet av andre nøkkelaktører, for eksempel tidsskriftsartikler eller forskningslitteratur og nøkkelaktører som lærere og forskere. Å studere andre type tekster ville gitt et dypere dykk i hvordan Harry Potter er tatt imot av forskjellige kretser, men valget falt på avistekster fordi det er disse tekstene «folk flest» leser. Som vi har sett tidligere, er personene bak tekstene viktige nøkkelaktører i kanoniseringsprosesser og jeg har derfor tro på at ved å studiet av disse viser en klar sammenheng til hvorfor Harry Potter-serien er kanonisert.

4. Analyse

I dette kapitlet vil artiklene bli analysert opp mot synkronisk, diakronisk og ekstratekstuell tilnærming, som ble gjort rede for i oppgavens teoridel. Sammen bidrar de tre tilnærmingene til å forklare kanonisering som en tredelt prosess, hvor de tre tilnærmingene påvirker hverandre. Det vil derfor være naturlig å undersøke om materialet viser utsagn som kan koples til de ulike tilnærmingene, for derigjennom å kunne si noe om hvorfor Harry Potter-seriens er kanonisert. Tilnærmingene vil først bli belyst hver for seg, før jeg vil se dem i lys av hverandre. Ettersom oppgavens materiale består av 101 tekster, er det ikke mulig å kommentere hvert enkelt utsagn. Jeg velger derfor å vise til noen representative eksempler underveis, som oppsummerer en kollektiv mening blant nøkkelaktørene. Dersom det er store sprik og uenigheter i materialet, vil dette også bli belyst.

4.1 Den synkrone tilnærmingen

Som tidligere nevnt, viser den synkrone tilnærmingen til uttalelser knyttet til verkets litterære kvaliteter, og vil være viktig i startfasen, eller det vi kan kalle etableringsfasen av en kanoniseringsprosess. Gjennom å studere vurderinger av tekstinterne egenskaper i tekstmaterialet har det vært mulig å sirkle inn verkets litterære potensial i en kanoniseringsprosess. I det følgende blir det gjort rede for hvilke av de tekstinterne egenskapene nøkkelaktørene legger vekt på når de kommenterer Harry Potter-universet, og om disse kan gi en indikasjon på hvorfor serien er kanonisert.

Innovativitet, fantasi og unikhhet vs. Representativitet

Innovativitet, fantasi og unikhhet og representativitet er to kriterier som viser til ulike kvalitative sider som kan kommenteres ved et litterært. I teorikapitlet påpekte jeg at det finnes kriterier som kan virke motsigende visst de kommenteres om det samme litterære verket og av samme nøkkelaktør. Dette gjelder for kriteriene innovativitet, fantasi og unikhhet og representativitet. På den ene siden vektlegges høy litterær kvalitet som nyskapende, det vil si at verket tilfører noe nytt til sin sjanger (innovativitet, fantasi og unikhhet). På den andre siden vektlegges verkets evne til å være det beste eksemplet innenfor sin sjanger, det vil si holde på de tradisjonelle sjangertrekkene (representativitet). Som forklart innledningsvis, var en av grunnene til at jeg ønsket å skrive denne oppgaven en artikkel jeg kom over i Adresseavisen. Her skriver nøkkelaktør Trygve Sørvaag om litteraturekspert Diane Purkiss som hevdet at

Harry Potter aldri vil bli en klassiker, fordi J.K Rowling ikke introduserte noe banebrytende nytt i bøkene sine (Sørvaag, 2005). Purkiss legger altså vekt på at verket må være innovativt eller unikt for å oppnå klassikerstatus. Hva gjør så de norske nøkkelaktørene?

Et interessant trekk ved de tekstene som utgjør mitt materiale er at nøkkelaktørene legger større vekt på representativitet enn på innovativitet, fantasi og unikhhet. I alt fant jeg 13 utsagn som kan kobles til representativitet mot fire som kan kobles til innovativitet, fantasi og unikhhet. Det er likevel flere nøkkelaktører som kommenterer at serien både er original og representativ. I en anmeldelse i Bergens Tidene skriver nøkkelaktør Nina Goga om *Harry Potter og de vises stein* (1999):

Teksten er et stykke fantastisk litteratur med mange ingredienser. Det ville føre for langt å gjøre rede for alt her, men i tillegg til det som alt er nevnt, har forfatteren også rørt sammen biter av kostskolelitteratur og detektivbøker i sitt rykende og fargesprakende litterære heksebrygg. Med så mange kjente ingredienser, er det ikke vanskelig å forestille seg at boken raskt vil bli slukt og fordøyd av eventyrsultne i alle aldre. (Goga, 1999)

Slik jeg tolker Goga, så mener hun at *Harry Potter og de vises stein* har mange momenter som både er kjent fra barne- og ungdomslitteraturen, slik som biter av kostskolelitteratur og detektivbøker, samtidig som hun finner flere momenter som er originale. Slik sett kan vi si at Goga som nøkkelaktør, anerkjenner den første boken i Harry Potter-serien som både innovativ, fantasifull og unik og som representativ. Boken er innovativ fordi den har blandet sammen mange forskjellige momenter og laget en original vri på en barnebok, samtidig er den representativ fordi boka presenterer mange kjente ingredienser som vi allerede kjenner til fra andre kjente barnebøker. En annen nøkkelaktør som mener Harry Potter-serien innehar en god blanding av det velkjente og det ukjente, er Kjersti Vik. I en anmeldelse av den sjette boken i serien, *Harry Potter og halvblodsprinsen* (2005), påpeker Vik det komplekse universet serien utspiller seg i:

I den magiske verden vi befinner oss i har forfatteren samlet et helt batteri av kjente og ukjente skikkelser fra fantasiens verden, klassiske trollmenn med spisse hatter og hekser med kosteskraft; usynlighetskapper og padder og boblende giftbegre og farlige besvergelses; kentaurer, enhjørninger, spøkelser og nisser i skjønn forening, imponerende satt sammen til et konsistent og etter hvert ganske kompleks univers med

sin egen bærende logikk, det hele svært levende og visuelt fremstilt - kanskje nettopp fordi Rowling baserer sin verden på veletablert mytologi. (Vik, 2005)

Vik virker imponert over hvordan forfatteren av serien, J.K Rowling, har klart å veve sammen universet med så mange momenter, og samtidig opprettholde logikken. Ved å kommentere at det finnes både velkjente figurer som stammer fra kjent mytologi, og skikkelser vi ikke kjenner til fra før, påpeker Vik at serien både er original og representativ.

Flere av nøkkelaktørene er raske med å omtale Rowlings unike fantasi og roser henne for kreative skapninger, trylleformler, fritidsaktiviteter og generelt et unikt univers. Samtidig blir det kommentert at forfatteren bruker tradisjonelle settinger og motiv vi kjenner fra før når hun blander mytologi og tradisjonell engelsk kostskolelitteratur. Det innovative, fantasifulle og unike blir for det meste knyttet til Rowlings komplekse univers med en egen logikk, og nøkkelaktørene henger seg ofte opp i det magiske, og er klare på at dette både engasjerer og fascinerer leseren. Det representative blir knyttet til klassiske motiv i barne- og ungdomslitteraturen, samt fantasy-litteraturen. Nøkkelaktørene som legger hovedvekt på denne kategorien, er opptatt av den foreldreløse gutten som blir behandlet dårlig av sin tante, onkel og fetter, og som fremstår som litt hjelpeløs, men som finner ut at han har magiske krefter og i tillegg er en ganske kjent trollmann. Flere av nøkkelaktørene trekker også frem kampen mellom det gode og onde. Kampen mellom det gode og det onde er et kjent motiv i barnebøker, og kanskje spesielt i fantasy-sjangeren slik vi kjenner den i dag.

I 2011 skriver Kristi Hovland for VG, at Harry Potter-bøkene har skapt en fornyet interesse for klassikere og at barne- og ungdomslitteraturen har fått en ny tidsregning med Harry Potter. Hun framhever at lesere som liker Harry Potter, også vil like Narnia-serien og Tolkiens univers og dermed kan Harry Potter blåse nytt liv i interessen for fantasy-litteraturen. Hovland forklarer at Harry Potter-serien er blitt brukt som eksempeltekst når andre forfattere skulle skrive barne- og ungdomsbøker (Hovland, 2011). Andre forfattere bruker altså Harry Potter som en slags oppskrift for å nå egen suksess. Uttalelsene Hovland presiserer, kom ut i etterkant av seriens utgivelse, og er med å understreke det feste serien har opparbeidet seg i markedet. Van den Bossche (2015) presiserte at det virket usannsynlig at en og samme nøkkelaktør ville legge vekt på både innovativitet og representativitet, men som vi kan se har et fåtall av nøkkelaktørene gjort nettopp dette. Dette beviser at en tekst kan være representativ, samtidig som den kan tilføre noe nytt. Denne «dobbeltheten» er kanskje det som gjør Harry Potter så interessant. På en side er det mye kjent og kjært fra klassiske motiv i

barnelitteraturen, samtidig utfordrer den oss i noen grad. Denne utfordringen er nettopp det kriteriet Bente Aamotsbakken (2003) legger til grunn for kanonisering.

Literaritet, kvalitet og tvetydighet

Literaritet, kvalitet og tvetydighet knyttes gjerne til estetisk språkbruk og tekstens mulighet for flere tolkninger, men dreier også om tekstens dybde, for eksempel i form av et polyfont persongalleri og mulighet for å lese teksten på flere nivåer. Gjennomgangen av materialet viser at nesten alle nøkkelaktørene har noe å si om Harry Potter-seriens literaritet, kvalitet og tvetydighet. De fleste er enige om at Rowling har en humoristisk skrivemåte og at skildringene hennes av ulike personer ofte er både gode og mystiske, og gjør at man får lyst til å lese videre. Nøkkelaktør Klaus Sonstad skriver for Adresseavisen og anmelder *Harry Potter og Mysteriekammeret* (2000):

Beretningen om det skjulte mysteriekammeret er besnærende lesning. Det virker som forfatteren har sluppet seg enda mer løs denne gangen i vissheten om at hennes første ble en suksess. Rektor Humlesnurr, Harrys kompiser Hermine, Gygrid og Ronny, sleske lærer Slur, selvgode Gyldenprinz Guldmedal og alle de andre godt utviklende og miljøstyrkende karakterene krydrer historien med ekstra spenning, humor og trøkk. (Sonstad, 2000)

Sonstads sine bemerkninger er i tråd med andre nøkkelaktører, og de aller fleste mener de fire første bøkene er godt skrevet, med mange morsomme, fantastiske og skremmende hendelser om hverandre. Den norske oversetteren av Harry Potter-bøkene, Torstein Bugge Høverstad, skriver i et intervju for Dagbladet at Rowlings suksess skyldes måten hun skriver på. Høverstad forklarer at Rowlings humor skiller henne fra andre ved at hun både bruker «enkle ordspill, humor på farseplan, og en dypere, finere form for humor» (Bikset, 2005). Om bok tre, *Harry Potter og fangen fra Azkaban* (2000), skriver May Grethe Lerum at forfatteren har klart å videreføre både spenning og miljø fra de foregående bøkene. Samtidig mener nøkkelaktøren at Rowling hever verket og at det dermed er bedre enn de to første bøkene. Lerum roser også Rowling for å ikke bryte med universets «indre logikk» (Lerum, 2000).

Den fjerde i boken i serien, *Harry Potter og ildbegeret* (2001), blir i Dagbladet anmeldt av Kurt Hanssen. Hanssen mener at bok nummer fire er en spennende og noe skremmende leseopplevelse, og at den beviser at Rowlings suksess ikke er en «blaff». Nøkkelaktøren skriver at boken er lang, men at det er «velskrevne og komponerte» sider, og at det er den

beste boken i serien så langt (Hanssen, 2001). Nina Goga (2001) skriver i en anmeldelse av bok nummer fire, at Rowlings styrke ligger i «humoristiske beskrivelser og språklige finurligheter» (Goga, 2001). Goga virker likevel skeptisk til at Potter-bøkene utvikler det hun kaller et klisjeregister og dermed nærmer seg mer formelbasert serielitteratur, der det enkelte verket ikke har «litterær utvikling». Til tross for kommentaren, mener Goga at det er viss forskjell mellom Harry Potter og andre serielitteraturhelter. Der andre helter ofte er mer statiske, uten personlig utvikling, er Harry Potter i utvikling sammen med leseren (Goga, 2001).

Bok fem og seks blir noen ganger kritisert for å være for lange og for detaljerte, og at de derfor mister noe av sin magi. Anne Merethe Prinos anmelder *Harry Potter og Føniksordenen* (2003) for Aftenposten i 2003 og skriver at Rowling frem til nå har gitt leserne spektakulær fortellerkunst, men at bok nummer fem er noe tammere enn tidligere, selv om det finnes språklig overskudd også her:

I enkelte partier er satiren fornøydlig, og især beskrivelsen av den selvrettferdige «storinkvisitoren» er munter lesing. Harry er blitt en stor gutt nå, og det er en tung bær han bærer på sine skuldre. I det hele tatt er det en plaget unggutt vi møter i denne boken, og utgivelsen som sådan er nok den mørkeste vi hittil har sett fra Rowlings hånd. Det betyr imidlertid ikke at årets Potter-bok er dyster lesning; den har språklig overskudd og vitalitet nok til å jage de fleste gråværskyer på vei. Likevel er det grunn til å stille spørsmål ved redigeringen av teksten. Den eventyrlige handlingsrikdommen vi er blitt vant til å forvente fra Rowling, er ikke helt på plass, og det gjør boken variabel med hensyn til intensitet og spenningsnivå. (Prinos, 2003)

Av dette utdraget ser vi at nøkkelaktøren fortsatt finner litterære kvaliteter i verket, men at det bli kritisert for å være dårlig redigert. Det samme påpekes av May Grethe Lerum i VG. Hun skriver at den sjette boka ikke er like «fengslende» som de foregående, men at den likevel holder «spenningen i serien oppe» (Lerum, 2003). Nøkkelaktørene mener at bok fem og seks holder «fortellerstilen», samtidig som de er med på å «trappe opp spenningen» til den store avslutningen, og «nøste sammen løse tråder». De påpeker også at fortellingene er blitt noe mørkere, men at dette skyldes at leserne blir eldre og at temaet er dystre, og at det derfor fungerer. I motsetning til bok fem og seks, får bind sju, *Harry Potter og dødstalismanene* (2007), nesten utelukkende gode kritikker. Nøkkelaktørene roser forfatteren for å få brikkene til å falle på plass uten å være forutsigbar, samtidig som fortellingens logikk opprettholdes.

Anmelder for Aftenposten, Ingrid Brekke, mener «avslutningen er utmerket» gjort (Brekke, 2007), og Morten Haugen skriver følgende for Adresseavisen i sin anmeldelse:

Dyp uro, dypt alvor og stort drama når Harry modner og forbereder seg til dødskampen. Serien om Harry Potter har med dette avsluttende, sjuende bindet vist seg å være å være et stort og kompetent episk drama som i omfang, intensitet og etisk alvor har få likemenn. (Haugen, 2007)

Haugen anser bind sju for å være «et kompetent episk drama», noe som Lerum (2007) også virker enig i. Hun påpeker at «verket bryter med tidligere mønster, både språkmessig og handlingsmessig». Lerum går så langt som å kalle serien for «en klassiker» og mener den vil «leve sitt eget liv i flere generasjoner» (Lerum, 2007). Dette står i kontrast til Diane Purkiss meninger. Hun hevder at Harry Potter ikke vil få mye oppmerksomhet om en generasjon eller to. Til tross for dette, mener Purkiss selv at bøkene er «fantastisk godt skrevet», og at de har et «driv» i seg som gjør at hun ikke klarer å legge dem fra seg (Sørvaag, 2005). Dette viser at Lerum og Purkiss er enige om at verket har kvaliteter, men de er uenige i hvilke litterære kvaliteter som må være gjeldene for at et verk skal oppnå klassikerstatus. Purkiss er, som sagt, opptatt av innovativitet og det unike, mens Lerum i større grad vektlegger det humoristiske språket og den spennende handlingen.

Identifikasjon og forestillinger om barn, og implisitte lesere

Kriteriet som omhandler identifikasjon og forestillinger om barn, dreier seg om et verks evne til å appellere til leserne. Sagt med andre ord; det litterære verket må være gjenkjennelig, skildre en handling, et tema, en karakter eller livssituasjonen som leseren kan relatere seg til. Begrepet implisitt lesere kan på mange måter ses i sammenheng med identifikasjon og forestillinger om barn, fordi det viser til hvilken lesere som er innskrevet i teksten. Når begrepet skrives i flertall, betyr det at man er ute etter at det litterære verket adresserer mer enn en tenkt lesere. Dette kravet viser seg kanskje spesielt viktig for barnelitteratur, fordi et verk som ikke interesserer voksenleseren vil lite trolig bli presentert for barneleseren.

Gjennomgangen av materialet viste at flere av nøkkelaktørene omtaler både identifikasjon og forestillinger om barn, og implisitte lesere. Noen kommenterer at til tross for at den magiske verdenen er unik, så har den flere kjente komponenter som barn er fortrolige med. Mange mener at hovedkarakterene i bøkene er gjenkjennbare og har karaktertrekk som en barneleser kan identifiserer seg med. I en artikkel for Dagbladet, spør nøkkelaktør Lillian Bikset (2005)

«Hvordan kan en bokserie om en tenåring med magiske evner gjøre både barn og voksne til lesehester?» For å svare på spørsmålet henviser Bikset til en annen nøkkelaktør, nemlig Kurt Hanssen. «Kurt Hanssen har anmeldt Harry Potter-serien flere ganger og ser flere grunner til at bøkene er blitt så populære, som spennende historier fulle av mystikk og hovedpersoner barn kan identifisere seg med» (Bikset, 2005). Hanssen påpeker at voksenleseren vil engasjeres av at de ulike personene som beskrives i universet ikke er «tegnet i svart-hvitt». Med dette mener han at personene ikke bare er gode eller onde, de er komplekse og er dermed mennesker «på godt og vondt» (Bikset, 2005). I samme artikkel har Bikset gjengitt det religionshistoriker Jeanette Sky mener ligger til grunn for Harry Potters suksess:

For barn kan det være forvirrende at de gode ikke bare er gode og de onde ikke bare er onde. Men nettopp dette er en av grunnene til Rowlings suksess: Hun når flere forskjellige publikumstyper gjennom sine fortellinger. Hun når dem som er opptatt av mytologi, dem som liker eventyr, og de nyreligiøse som leser bøkene som om de er ment som religiøse metaforer. (Bikset, 2005)

Sky legger vekt på at teksten kan ha flere mulige lesere ettersom det litterære verket har ulike komponenter som fenger forskjellige type mennesker. May Grethe Lerum (2000) er enig i dette. Hun skriver i en anmeldelse av *Harry Potter og mysteriekammeret* (2000) for VG, at Harry Potter trolig skrives med «tryllestav og at bøkene er så morsomme at de passer alle aldre». Hun forklarer videre at «de yngste barna vil ha mye glede av høytlesning, de eldre barna vil motiveres til egenlesning, mens foreldre vil smuglese videre etter at barnet har sovnet» (Lerum, 2000). Det virker derfor som om Lerum mener bøkene appellerer til flere aldersgrupper, og hun inkluderer også voksne lesere. Det er et fellestrekk ved artiklene i mitt materiale, at de to første bøkene blir sett på som bøker som passer for alle, men etter hvert som Harry vokser til, blir også handlingen i bøkene skumlere og de passer kanskje ikke lenger for de yngste leserne. Likevel så passer bøkene til «Pottergenerasjonen», altså de som var i den tenkte aldersgruppen da det første verket kom ut. Denne generasjonen vokste i takt med Harry, og dermed passet det også at fortellingene utviklet seg til å bli skumlere og dystre. Lerum (2003) påpeker det slik når hun skriver om *Harry Potter og Føniksordenen* (2003):

Den unge trollmannen Harry Potter er blitt 15 år og syder av pubertal aggresjon i J.K. Rowlings nye roman. Alle trofaste lesere, bortsett fra kanskje de aller yngste, kan glede seg. Forfatteren har dristet spranget mot mer voksne, psykologiserende temaer -

men heldigvis uten å miste omtanken for sine millioner av unge lesere. (Lerum, 2003)

Dette fokuset har også Guri Fjeldberg (2003) i en anmeldelse av i Bergens Tidene av samme bok. Hun skriver at boken i seg selv «krever mer, og at den derfor passer til litt eldre lesere». Samtidig påpeker hun at de leserne som har fulgt Harry Potter fra start av også er blitt eldre og at det derfor passer. Fjeldberg forklarer at Harry er kommet i puberteten og at han oppfører seg noe «hissig i flere sammenhenger», og at dette ville kunne «irritere leseren, men at dette gjør at Harry fremstår som mer realistisk» (Fjeldberg, 2003). Generelt sett kan vi si at nøkkelaktørene mener Harry Potter-serien passer til mange typer lesere. Genistreken ligger i at man kan følge karakterene helt fra de er ganske unge og frem til de er voksne. Dette gjør at man vil lese videre, fordi det stadig er noe nytt, og fordi man kan relatere seg til karakterenes utvikling. Nå som serien er gitt ut i sin helhet, vil man ikke følge karakteren på samme måte, fordi man ikke trenger å vente et år på at neste bok skal komme ut. Dette kan by på utfordringer i forhold til lengden på bøkene og innholdsmessig. Denne problemstillingen kunne vært avgjørende for seriens overlevelse, og dermed også avgjørende for seriens klassikerstatus, men serien har likevel klart å beholde sin posisjon.

Flere av nøkkelaktørene påpeker at karakterene i bøkene flerdimensjonale, de er ikke bare gode eller onde. Dette gjør at teksten kan leses på flere ulike nivå, av flere typer lesere. Nøkkelaktørene skriver også om at bøkene tar opp temaer som passer til mange forskjellige mennesker. At temaene i bøkene treffer bredt, kan knyttes til kravet om universalitet.

Universalitet

Universalitet handler som sagt om et verks evne til å appellere til ulike lesere uavhengig av tid og sted, fordi verket skildrer temaer som alltid vil være aktuelle. Dette kriteriet kan derfor ses i sammenheng med kriteriet for implisitte lesere fordi begge handler om at det litterære verket må adressere ulike lesere. Materialet viser at mange av nøkkelaktørene legger vekt på hvilke temaer som blir representert gjennom Harry Potter-serien. Under den spennende handlingen, mener nøkkelaktørene det ligger viktige budskap knyttet til vennskap, lojalitet, kjærlighet, tvil, mobbing, død og generell samfunnskritikk. I en avisnotis som handler om *Harry Potter og dødstalismanene* (2007) i VG, gjengir en ukjent nøkkelaktør hva anmelderen Michiko Kakutani skrev om den aktuelle boka i avisen The New York Times:

Harry Potters verden er et sted hvor det hverdagslige og fantastiske eksisterer sammen. Det er et sted hvor biler flyr, ugler leverer post, et sted hvor bilder snakker og speil reflekterer ditt innerste ønske. Det er likevel et sted som er fullstendig gjenkjennelig for leserne, en verden der død og katastrofer ved det daglige livet er uunngåelig og menneskers liv defineres av kjærlighet, tap og håp - på samme måte som i vår verden. (Kakutani, referert i VG, 2007)

Kakutani trekker frem temaer som han mener er aktuelle for den verden vi lever i. Det er vel også mulig å si at disse temaene er så generelle at de vil være viktige også i fremtiden, akkurat som de har vært viktige i fortiden. Etter hvert som bøkene utvikler seg, utvikles også temaene. De blir dypere og mer alvorlige, og hovedpersonene settes mer på prøve. Selv om kampen mot det onde kanskje er det mest fremtredende motivet i bøkene, preges også serien av mange underliggende tema, slik som nevnt ovenfor. Flere av nøkkelaktørene mener serien skildrer en utviklingshistorie. Med dette mener de at Harry prøver å finne sin plass og lære seg selv å kjenne. I en artikkel for Bergens Tidene skriver en ukjent nøkkelaktør dette om *Harry Potter og Føniksordenen* (2003):

At Potter og hans venner nok en gang lærer en moralsk lekse som i korthet går ut på å legge alt som minner om autoritetsfrykt i skuffen, ta opp kampen mot det vonde, våge å stå opp mot overmakt og å vise toleranse mot annerledeshet, gjør jo igjen sitt til at Harrys heltestatus blir begripelig. Også for oss som ikke bekjenner oss til potterismen. (Bergens Tidene, 2007)

Denne nøkkelaktøren viser at han eller hun kanskje ikke er den største Harry Potter-entusiast, men likevel har forståelse for at mange fascineres gjennom å vise til verkets universalitet. Flere nøkkelaktører legger altså vekt på at serien inneholder viktige temaer, og at dette er med på å gi serien dybde. Alt fra å finne seg selv og sin plass i en ukjent verden til å stå opp mot urett, fremme dyrevelferd og gi kritikk til tabloidaviser er faktorer nøkkelaktører i mitt material har lagt vekt på. Vi kan derfor si at flere av nøkkelaktørene anerkjenner Harry Potter-serien som universell.

Oppsummering

Gjennomgangen viser at nøkkelaktørene bruker ord og beskrivelsesmåter som kan plasseres inn under den synkroniske tilnærmingen. Nøkkelaktørene vektlegger altså flere ulike kvaliteter ved Harry Potter-serien. At nøkkelaktørene framhever kvalitetstrekk kan være med på å rettferdiggjøre den populariteten som verket har oppnådd, og være med å bekrefte seriens status som moderne klassiker. Rent synkronisk sett, fremstår Harry Potter-serien samlet som et litterært verk det er verdt å lese. Nøkkelaktørene legger vekt på at bøkene er representative, samtidig mener mange at de også inneholder noe nytt. Bøkene følger altså en kjent oppskrift, men krydrer med noe ukjent for å lage spenning og fascinasjon. Bøkene roses også for å inneholde mye humor og for å ha gode personskildringer.

Nøkkelaktørene legger også vekt på verkenes evne til å appellere til ulike lesere. Etter hvert som serien utvikler seg og hovedkarakteren blir eldre, blir også serien skumlere og mørkere. Bøkene passer ikke lengre for de yngste, men ungdommen og de voksne vil fortsatt ha utbytte av serien. Nøkkelaktørene synes ikke det gjør noe at serien har fått en ny tenkt mottaker. De rettferdiggjør dette grepet og sier at serien vokser i takt med den opprinnelige tenkte målgruppen. Slik har serien gått fra å være en barnebok til å bli en ungdoms- eller voksenbok. Nå er serien gitt ut i sin helhet og man trenger ikke lenger å vente et år på å lese den nye boken. Det betyr at leserne ikke nødvendigvis vokser i takt med bøkene, og kan by på utfordringer både når det gjelder mengde og innhold. Likevel blir serien i dag fortsatt lest og er ansett for å være en moderne klassiker. Til sist legger nøkkelaktørene vekt på at serien inneholder flere temaer. Det skrives om vennskap, kjærlighet, lojalitet, mobbing og samfunnskritikk. Nøkkelaktørene mener altså at serien inneholder temaer som er universelle.

Mange teoretikere og litteraturvitere har vært spesielt opptatt av den synkroniske tilnærmingen i sine undersøkelser av kanon, og mener at verkets kvaliteter må være grunnlaget for å avgjøre kanonstatus. Gjennomgangen viser at det finnes flere utsagn som kan plasseres inn under alle de faktorene som Van den Bossche mener er sentrale i den synkrone tilnærmingen av en kanoniseringsprosess. Harry Potter-serien kan dermed sies å ha blitt godt mottatt i Norge i det vi kan kalle etableringsfasen. Videre må vi undersøke bekreftelsesfasen og formidlingsfasen av Harry Potter-serien for å kunne få et helhetlig bilde av seriens kanoniseringsprosess.

4.2 Den diakroniske tilnærmingen

Den diakroniske tilnærmingen legger vekt på den mottakelsen verket har fått av leserne, og dreier seg derfor om bekreftelsesfasen til det litterære verket. Bekreftelsesfasen kan studeres gjennom å undersøke verkets evne til å overleve i et marked som preges av mye støy. For å undersøke denne tilnærmingen, må det letes etter uttalelser som kommenterer hvordan det litterære verket er mottatt av leserne. Uttalelser fra nøkkelaktører som dreier seg om salgstill, hvor godt serien er likt eller hvor populær forfatteren er blitt, er alle indikasjoner på seriens positive bekreftelsesfase. Den diakroniske tilnærmingen har, som tidligere nevnt, likhetstrekk med Skym-Nielsens funksjonalitetskriterium, fordi den ikke dreier seg om tekstuelle faktorer, men om kontekstuelle faktorer.

Tilgjengelighet og popularitet

Tilgjengelighetskriteriet under den diakroniske tilnærmingen, legger vekt på et litterært verk må være tilgjengelig og lett å få tak i. Når verket er lett tilgjengelig kan det være en bekreftelse på at verket fortsatt blir lest, og at det derfor blir trykt opp nye opplag, eller blir laget nye produkter som for eksempel illustrerte utgaver, spill, film og lekeeffekter.

Tilgjengelighetskriteriet kan studeres gjennom å undersøke nøkkelaktørenes utsagn knyttet til hvor mange språk Harry Potter-serien er oversatt til, eller hvor mange eksemplarer som har blitt solgt. Dersom nøkkelaktørene skriver om at serien er oversatt til mange språk eller påpeker hvor mange opplag som er trykt opp, sier dette noe om den innsatsen som er lagt ned for å holde serien tilgjengelig på markedet.

Mitt materiale undersøker perioden fra 1999 til 2011 fordi det var i dette tidsrommet Harry-Potter-serien kom ut som bok- og filmserie i Norge. I årene etter 2011 er det blitt laget nye adaptasjoner av serien, som for eksempel spin-off bøker som baserer seg på det samme universet og illustrerte utgaver av de originale bøkene. Disse adaptasjonene inngår ikke i mitt materiale ettersom de ble produsert etter år 2011. Det er likevel viktig å vite om at de eksisterer, da de fungerer som en bekreftelse på at Harry Potter-universet fortsatt engasjerer og bekrefter slik sett seriens kanoniske status. Det som undersøkes her er hvordan nøkkelaktørene, i seriens samtid, la vekt på den positive mottakelsen serien fikk av leserne. Ved å vise til seriens positive mottakelse, kan nøkkelaktørene ha vært med å påvirke enda flere til å lese serien. Tilgjengelighetskriteriet har likhetstrekk med popularitetskriteriet til Skym-Nielsen. Popularitetskriteriet handler om hvor godt verket er likt, og kan studeres

gjennom salgstall, referanser og kjennskap til figuren eller universet, i dette tilfellet, Harry Potter.

Gjennomgangen av materialet viser at mange av nøkkelaktørene fokuser på salgstall, hvor mange språk serien er oversatt til, hvor mange land serien er solgt til og hvor mye produsentene tjener på salget. I en artikkel for Adresseavisen, skriver nøkkelaktør Halldis Nergård at de to første bøkene i serien har solgt «135 000 eksemplarer bare i Norge». Hun skriver videre at på «verdensbasis er serien solgt i 57 millioner eksemplarer» (Nergård, 2000).

Eksempelet understreker at Harry Potter-serien var svært populær helt fra starten av. Salgstallene var høye både i Norge og i resten av verden. Også nøkkelaktør for Dagbladet, Odd Roar Lange, kommenterer salgstall i sin artikkel fra 2001. Han nevner at serien er oversatt til «46 forskjellige språk» (Lange, 2001). Salgstall og popularitet kommenteres ofte av nøkkelaktørene i mitt materiale etter hvert som nye bøker kommer ut. Da *Harry Potter og Føniksordenen* (2003) ble gitt ut i Norge i, skriver nøkkelaktør Sølvi Wærhaug i et intervju med markedsdirektør hos N.W. Damm & Søn, dette i VG:

Allerede før den norske utgaven av «Harry Potter og Føniksordenen» er i salg, er opplaget kommet opp i hele 150000 eksemplarer. [...] Forhåndsbestillingen er nå tre ganger høyere enn den var i september 2001, da «Harry Potter og ildbegeret» kom. Vi i forlaget spør oss jo om bakgrunnen for dette. Den engelske utgaven av den nye Harry Potter-boken er jo solgt imellom 30000 og 50000 eksemplarer, og det må være den mest solgte engelske boken i Norge gjennom tidene [...]. (Wærhaug, 2003)

Av sitatet kan vi se at forhåndsbestillingen av den aktuelle boken var tre ganger så høy som da den foregående skulle komme ut. Samtidig valgte mange å bestille den på engelsk. Alt dette tyder på en stor interesse for det litterære verket og en bekreftelse på verkets popularitet. For forlaget ble det viktig å ha verket tilgjengelig for å tilfredsstille kundene, og slik kan vi se at faktorene popularitet og tilgjengelighet påvirker hverandre. Da den siste Potter-boken kom ut, beskrives ville tilstander der folk venter i kø for å sikre seg en kopi. I en artikkel for Aftenposten skriver nøkkelaktørene Lars Ditlev Hansen og Cornelia Kristiansen om Harry Potter som en industri, og som den største boksuksessen noensinne:

Googler du, får du opp «Harry Potter» oftere enn «The Bible». Siden første bok kom for ti år siden har den bebrillede guttungen med magiske evner hvirvlet opp milliarder i omsetning; bare i Norge anslås omsetningen av bøkene, filmene, videoene,

dataspillene og alskens Harry Potter produkter til over 700 millioner kroner. Harry Potter som varemerke internasjonalt er verdsatt til 22,6 milliarder kroner, ifølge tall NTB har sendt ut. (Hansen & Kristiansen, 2007)

Det er altså tydelig at serien fenger både nasjonalt og internasjonalt. Anmelderne anbefaler bøkene som julegaver og fastslår at de vil bli svært godt tatt imot. Nøkkelaktør for Bergens Tidene, Kjersti Vik, skriver at «det ikke er noe poeng i å drøfte kvalitetsspørsmålet fordi det er så åpenbart at Harry Potter-serien er litteratur som fenger både de opprinnelige tenkte leserne og veldig mange andre» (Vik, 2005).

Salgstallene, oversettelsene og køene, vitner om en stor popularitet da serien ble gitt ut, men hvordan er det med serien i dag? Faktoren for levetid i den diakroniske tilnærmingen fokuserer nettopp på dette.

Levetid, forfatterens status og litterære priser

Levetidskriteriet dreier seg om at det litterære verket ikke bare har vært en bestselger på et gitt tidspunkt, men at det fortsetter å selge i tiden etterpå. Dette bekrefter en varig popularitet og påvirker også tilgjengeligheten til verket. En varig salgsstrøm forteller noe om at verket er tidsresistent og populært utover samtiden. Som vi har sett, så er det ingen tvil om at Harry Potter-serien var populær da den kom ut, og hysteriet ble stadig større etter hvert som en ny bok ble gitt ut. Nøkkelaktørene i Aftenposten, Hansen og Kristiansen (2007), forklarer suksessen med at serien er et godt produkt og at markedsføringen har vært bra (Hansen & Kristiansen, 2007). Spørsmålet vi kan stille oss er hvordan det står til i dag. Selger serien fortsatt? Leies bøkene på biblioteket?

Materialet jeg har undersøkt er skrevet i seriens samtid og kan derfor ikke si noe om hvordan det er i dag. Dessverre har jeg ikke fått tilgang til salgstall fra Cappelen Damm, men lånestatistikken fra Bergen Offentlige Bibliotek viser at serien fortsatt lånes hyppig ut, både som bok, lydbok og film. Lånestatistikken kan i seg selv ikke bekrefte at verkene faktisk leses, men den kan si noe om at Harry Potter fremdeles er aktuell. Jeg har ikke hentet inn lånestatistikk fra andre bibliotek, men velger å støtte meg til statistikken fra Bergen Offentlige Bibliotek for å synliggjøre en viktig faktor knyttet til den diakroniske tilnærmingen. Imerslund (2003) påpeker i sin definisjon av klassikerbegrepet at det litterære verket må ha opprettholdt en lesekrete utover den tiden verket ble til i (Imerslund, 2003, s.14). Ved å undersøke lånestatistikk kan vi derfor si noe om seriens levetid. Jeg velger derfor å vise

lånestatistikken fra Bergen Offentlige Bibliotek for bøkene som inngår i serien. Dette er for å gi et inntrykk av utviklingen i seriens popularitet og dermed kunne si noe om seriens levetid. Den fullstendige oversikten over lånestatistikk for både bøker, filmer og lydbok ligger ved som vedlegg etter kildehenvisningene.

Tabell 1: Harry Potter og de vises stein

År	Antall
1999	23
2000	327
2001	485
2002	503
2003	399
2004	271
2005	217
2006	184
2007	196
2008	153
2009	195
2010	197
2011	198
2012	193
2013	188
2014	231
2015	252
2016	241
2017	238
2018	193
2019	164

Tabell 2: Harry Potter og mysteriekammeret

År	Antall
2000	204
2001	443
2002	528
2003	392
2004	267
2005	186
2006	147
2007	166
2008	130
2009	152
2010	156
2011	160
2012	118
2013	148
2014	170
2015	167
2016	178
2017	162
2018	138
2019	85

Lånestatistikk fra Bergen Offentlige Bibliotek. Utgitt med tillatelse

Tabell 3: Harry Potter og fangen fra Azkaban

År	Antall
2000	100
2001	422
2002	491
2003	472
2004	399
2005	238
2006	165
2007	151
2008	136
2009	128
2010	155
2011	163
2012	101
2013	120
2014	134
2015	115
2016	136
2017	141
2018	91
2019	75

Tabell 4: Harry Potter og ildbegeret

År	Antall
2001	199
2002	541
2003	467
2004	386
2005	333
2006	170
2007	143
2008	124
2009	128
2010	132
2011	142
2012	90
2013	101
2014	113
2015	105
2016	99
2017	122
2018	119
2019	61

Tabell 5: Harry Potter og føniksordenen

År	Antall
2003	58
2004	355
2005	316
2006	212
2007	197
2008	146
2009	135
2010	118
2011	127
2012	81
2013	97
2014	98
2015	95
2016	77
2017	95
2018	79
2019	43

Lånestatistikk fra Bergen Offentlige Bibliotek. Utgitt med tillatelse.

Tabell 6: Harry Potter og halvblodsprinsen

År	Antall
2005	54
2006	281
2007	245
2008	191
2009	171
2010	125
2011	145
2012	80
2013	83
2014	104
2015	89
2016	77
2017	91
2018	89
2019	60

Lånestatistikk fra Bergen Offentlige Bibliotek. Utgitt med tillatelse.

Tabell 7: *Harry Potter og dødstalismanene*

År	Antall
2007	31
2008	275
2009	210
2010	185
2011	213
2012	98
2013	91
2014	111
2015	83
2016	91
2017	80
2018	96
2019	81

Lånestatistikk fra Bergen offentlige Bibliotek. Utgitt med tillatelse

Som vi kan lese av tabellene så er det fortsatt ganske stor interesse for å låne bøkene, selv om tallene går noe ned. Dette er nok en naturlig utvikling og visst vi ser lånestatistikken opp mot når for eksempel filmene ble gitt ut, kan vi se at tallene går opp i forkant av filmutgivelsen. For eksempel for *Harry Potter og halvblodsprinsen* som ble gitt ut som bok i 2005 nådde sin topp på utlånsstatistikken i 2008. Dette var året før filmen kom ut på kino i Norge, og kan derfor ha vært en bidragsyter til at så mange ville låne boka. Den boka som det er størst interesse for ifølge disse tabellene er *Harry potter og de vises stein* (1999). Som vi har sett tidligere i analysen så har denne boka nesten utelukkende fått god kritikk av nøkkelaktørene og vi kan derfor sette spørsmålstegn ved om det har noe å si for dagens lånetall. Det kan selvfølgelig også være helt tilfeldig, men det er interessant at den boken som ble best mottatt av nøkkelaktørene også er den boken som fortsatt lånes hyppigst ut. Dette til tross for at den også er den eldste av bøkene. Slår vi tallene sammen for 2019, er serien lånt ut 569 ganger fra Bergen offentlige bibliotek. Dette betyr at selv 20 år etter at første bok kom ut, er serien fortsatt ganske populær og den er fortsatt lett å få tak i. Vi kan også tenke oss at nå som den opprinnelige Potter-generasjonen er voksne og mange begynner å få egne barn, vil de presentere serien for denne generasjonen. Dette kan være med på å påvirke verkets levetid.

Samtidig kan Harry Potter-industrien; filmer, lekeeffekter, digitale spill og brettspill, være med på å forlenge verkets levetid, men dette vil jeg komme tilbake til under den ekstratekstuelle tilnærmingen.

Utsagn som kan knyttes til kriteriet om forfatterens status uavhengig av det litterære verket, blir i svært liten grad omtalt av nøkkelaktørene i mitt materiale. Det samme gjelder omtaler av priser serien har vunnet. Harry Potter er en oversatt bok, og derfor kan den ikke motta mange norske priser, utenom en oversettelses pris. Det er likevel interessant dersom nøkkelaktørene viser til andre internasjonale priser, fordi dette kan ha påvirket hvordan norske lesere så på serien. Det lille som blir kommentert angående Rowling, viser til at Rowling er en suksessforfatter, og hun blir tildelt æren for å få en generasjon med barn til å lese igjen (Lie, 2004). I tillegg skriver May Grethe Lerum at det mumles blant kritikere om at Rowling er Roald Dahls etterfølger (Lerum, 2000). Dette er jo en stor anerkjennelse, når vi vet hvilken status Dahl har i det barnelitterære feltet, men som sagt, det er få nøkkelaktør som nevner Rowling, utover hva hun har utrettet litterært sett. Det spares også på omtale av de prisene serien har vunnet. Kun en gang blir det nevnt at *Harry potter og de vises stein* mottok British Book Award's barnebokpris (Skre, 1999).

Oppsummering

Gjennomgangen av diakroniske faktorer viser at nøkkelaktørene både legger vekt på verkets tilgjengelighet og på dets popularitet. Nøkkelaktørene viser til salgstall og oversettelser. I tillegg legges det vekt på forhåndsbestillinger av boken og køer utenfor bokhandlerne. Min undersøkelse er avgrenset til å studere avistekster utgitt i tidsrommet 1999 til 2011. Gjennom å vise til Bergen Offentlige Biblioteks lånestatistikk, og gjennom å vise tendenser i mitt material, er det likevel mulig å konkludere med at serien har en vellykket bekræftelsesfase i Norge. Alt dette bekrefter seriens status og har vært bidragsytende faktorer i seriens kanoniseringsprosess.

4.3 Den ekstratekstuelle tilnærmingen

Den ekstratekstuelle tilnærmingen undersøker hvilke tilpasninger/ adaptasjoner som blir gjort av verket. Fiona M. Collins og Jeremy Ridgman (2006) forklarer at adaptasjoner er viktige fordi de bidrar til å holde verket både oppdatert og mer tilgjengelig. Slik sett er adaptasjoner med på å opparbeide det litterære verkets posisjon i samfunnet (Collins & Ridgman, 2006, s.11). Jo flere ganger en bok blir adaptert, enten til teater, film, radio eller andre medium,

desto mer vil det overbevise samfunnet om at det aktuelle veket er en del av vår kulturelle bagasje (s.11-12). Vi kan derfor si at når man tilpasser en tekst og overfører teksten til andre medium, vil verket bli tilgjengelig for et større publikum og dermed også få bredere feste i markedet.

Når vi nå skal studere om nøkkelaktørene legger vekt på denne tilnærmingen, vil vi få et innblikk i hvordan verket lever videre. Faktorer som har innvirkning på den diakroniske tilnærmingen, slik som levetid, tilgjengelighet og popularitet vil kunne gjenspeiles i adaptasjoner. Samtidig vil adaptasjoner også kunne forsterke et verks levetid, popularitet og tilgjengelighet. Slik sett vil den ekstratekstuelle tilnærmingen ha innvirkning på den diakroniske tilnærmingen, og omvendt.

Tilpasninger/adaptasjoner

Tilpasninger/adaptasjoner har tidligere vært lite diskutert i kanonforskning, men Van den Bossche (2015) argumenterer for at de burde vies større oppmerksomhet. Adaptasjonene kan ses på som en hyllest til boka. Ved å adaptere teksten til andre medium, vil teksten kunne nå et større publikum fordi den blir mer tilgjengelig for flere. Harry Potter-serien har vist seg å være godt egnet for adaptasjoner og er kanskje for mange hovedsakelig kjent som en serie med filmer. Hva sier så nøkkelaktørene om disse adaptasjonene? I en anmeldelse i Bergens Tidene av filmatiseringen av *Harry Potter og de vises stein* (2001) kommenterer Finn Bjørn Tønder:

Mange kjenner den skuffende følelsen du får mens du ser filmversjonen av en god bok du har lest. Du sitter der i mørket og lur på om filmskaperne har lest den samme boken som deg. Og irriterer deg grenseløst over at ingen av fantasibildene dine fra leseopplevelsen er blitt med over på lerretet. Slapp av! Slik er det absolutt ikke med "Harry Potter og de vises stein". Hjernene bak filmen har rett og slett gjenskapt boken. Magien er der. Harry Potter er han du kjenner fra bøkene. (Tønder, 2001)

Tønder påpeker videre at serien er helt perfekt gjenskapt, og at det publikummet han deler filmopplevelsen med, engasjerer seg i alt det rare som skjer. Han skriver også at filmen passer for «alle aldre» og at «hvis du ikke ser den vil du føle deg utenfor». Tønder er altså svært fornøyd med den første filmen om Harry Potter. Dette gjelder for resten av nøkkelaktørene også. Mange understreker at den første filmen er tro mot boken, at den er underholdene,

morsom og spennende. De som allerede har lest boken, vil mest sannsynlig se filmen uansett, mens de som bare har hørt om bøkene kanskje tyr til kinosalen først for å se om de skal begi seg ut på boken. Slik sett er filmen med på å spre kjennskapen til det litterære verket. Mange nøkkelaktører er opptatt av at filmen skal være tro mot det litterære verket for at filmen kan anses som god. At det i anmeldelser av filmene understrekes at boka er presentert på en god måte, er med på å forsterke det litterære verkets kanoniske potensial.

Film nummer to og tre, *Harry potter og mysteriekammeret* (2002) og *Harry potter og fangen fra Azkaban* (2004), blir også godt mottatt av nøkkelaktørene. I Bergens Tidene skriver Astrid Kolbjørnsen:

Det gjør jo ikke akkurat noe at før filmen tar av i actionsvingene, i annen halvdel et sted, har det vært øst på med en masse moro, både i replikkene og i lett gjenkjennelige, ustyrtelig sjarmerende skapninger som husnissen Noldus, heller. [...] For selv om oppfølgeren "Harry Potter og mysteriekammeret" er mer voldsom enn sin forgjenger er det grunn til å minne om at disse filmene ikke er laget for et voksent publikum, de er noe så sjeldent som suverene familiefilmer. Sånn er det med den saken.

(Kolbjørnsen, 2002)

Kolbjørnsen er tydelig begeistret for at filmen egner seg som familiefilm, og for at de ulike skapningene fra bokuniverset er lette å kjenne igjen. Det påpekes at den andre filmen er noe skumlere enn den første, men at dette har sammenheng med slik bøkene er skrevet. Også filmen *Harry Potter og fangen fra Azkaban* (2004) er populær blant nøkkelaktørene. Flere konstaterer at dette er den beste av filmene så langt, og at den byr på spennende karakterutvikling hos hovedpersonene som nå er kommet i puberteten. Samtidig roses filmen for å ha en mørkere tone og for å være skumlere enn sine to forgjengere. Dette er i tråd med nøkkelaktørens kommentarer angående bokserien, og filmene følger slik sett også den tenkte målgruppen. Filmene utvikler seg i takt med de fiktive karakterene og i takt med seerne. I en avisnotis i VG blir *Harry potter og fangen fra Azkaban* (2004) kalt for «et stykke filmmagi» (VG, 2004), og nøkkelaktør Martin Nordvik (2004) skriver dette i sin anmeldelse i

Adresseavisen:

Harry Potter er blitt tretten og som tenåring mer interessant enn som småguttens vi kjenner fra de to første filmene. Fremdeles dreier mye seg om den foreldreløse guttens mørke barndom, en gåte som sikkert vil ligge i bunnen gjennom hele serien. [...]

Ettersom Harry og hans sammenoverende og jevnaldrende Ron og Hermione vokser og modnes, blir de også mer reflektert uten at de mister den helt fundamentale fantasi-dimensjonen. [...] Utslag av de tre hovedpersonenes gryende pubertet er også bidrag som styrker filmopplegget, for nå er det spenninger innen gruppen, og de opplever en samhörighet som de bare aner og slett ikke forstår. Slik blir karakterskildring av helt unge mennesker en plussfaktor for Harry Potter-opplegget, som dermed også blir mer løfterik med tanke på filmer som kommer. (Nordvik, 2004)

Nordvik påpeker at karakterskildringene er med på å gjøre filmen bedre, i tillegg til at det ligger til rette for at fremtidige filmer også kan spille videre på karakterenes utvikling, og dermed løfte fremtidige filmer. Nordvik er med andre ord opptatt av at seerne skal kunne identifisere seg med karakterene. Han understreker at filmen passer eldre seere, og at det da også er viktig at noe er gjenkjennbart, som pubertet, venner og samhold. Nordvik (2005) er også godt fornøyd med film nummer fire, *Harry Potter og ildbegeret* (2005). Igjen legger han vekt på fremstillingen av pubertetsvansker og hvordan filmen fremstiller hovedpersonenes indre følelsesliv. Samtidig roser han filmen for å være «et fartsfylt eventyr som byr på fornyelse fra tidligere oppsetninger», og at regissøren slik sett har klart å unngå «litterær gjengivelse» (Nordvik, 2005). Slik jeg tolker Nordvik her, så mener han at filmen har tilført noe nytt som det litterære verket ikke klarte, og slik sett er filmen et fint supplement til Harry Potter-universet.

Film nummer fem og seks får noe variert mottakelse av nøkkelaktørene. Dette er kanskje ikke så rart med tanke på at bøkene også fikk noe variert mottakelse. Noen mener filmene har for lange partier hvor det skjer relativt lite, og mener derfor at filmenes lengde kunne være noe kortet ned for å opprettholde spenningen. For film nummer fem, *Harry Potter og fønixsordenen* (2007), er det allikevel flere som er positive. I en anmeldelse for VG, skriver nøkkelaktør Jon Selås at filmen er en «vellaget underholdningsfilm». Videre roser han filmen for å være preget av en underliggende «mørk energi». Jeg tolker «mørk energi» som at Selås mener filmen er noe mer dyster enn de foregående filmene og at filmen bærer mer preg av en trykket stemning. Dette «mørket» var grunnen til at film nummer fem var Selås sin favoritt av Potter-filmene så langt (Selås, 2007). Selås (2009) er imidlertid noe mer skeptisk til film nummer seks, *Harry Potter og Halvblodsprinsen* (2009):

Dette sjette avsnittet i serien om den unge, bebrillede trollmannen, er utvilsomt ekte Harry Potter! Universet er på plass; figurene er de samme - med noen vellykkede

påplussinger også denne gangen; dramatikken er stor; foto mer utsøkt enn noen gang. Likevel har filmen et nesten merkelig preg av litt «transportetappe». [...] Filmen står ikke frem helt og fullt som et selvstendig verk, og kombinerer ikke aldeles vellykket humor og drama, som kjennetegner de mest vellykkede Harry Potter-filmene. Det vil si: Humoren sitter - det voldsomme, universelle drama synes litt tynt forklart og gjennomført. (Selås, 2009)

Av sitatet ser vi at Selås fortsatt synes filmen fanger det unike med Potter-universet, men at han synes filmen bærer preg av å være et slag mellomledd til den store finalen. Han påpeker også at filmen ikke byr på like mye storspekket drama, noe han påpeker som et trekk som befester de beste Harry Potter-filmene.

Innholdet i den siste boka om Harry Potter ble fordelt på to filmer, *Harry Potter og Dødstalismanene - Del 1* (2010) og *Harry Potter og Dødstalismanene - Del 2* (2011). Den første delen ble ganske dårlig mottatt av nøkkelaktørene. Nøkkelaktør for Aftenposten, Kjersti Nipen (2010), skriver at det er den dårligste filmen så langt, mens Dagbladets Inger Merete Hobbestad (2010) skriver at *Harry Potter og dødstalismanene - Del 1* er «omtrent like magisk som lokaltoget mellom Lier og Bragerøya» (Hobbestad, 2010). Del 2 derimot, ble svært godt mottatt. Nøkkelaktør Erlend Loe skrev i sin anmeldelse for Aftenposten at den «emosjonelle tyngden» som manglet i del 1, er helt på plass i del 2, og påpeker at alle «tilbakeblikkene og Harrys visjoner fungerer tidvis bedre enn i bøkene». Loe forklarer at han liker at filmen «ikke bruker lang tid på å avslutte, slik som i Ringenes Herre-filmene, og at en av vår tids mest vellykkede og dyrkede sagaer er til ende». Han avslutter anmeldelsen med å si at nå kan «post-Potter-depresjonen kan sette inn» (Loe, 2011). Andre nøkkelaktører kaller det en «episk avslutning», med en «spektakulær kamp som til og med overgår slaget om Hjelmsdypet i *Ringens Herre*» (Gray, 2011). Alt i alt er Harry Potter-serien som filmserie, i likhet med bokserien, godt mottatt.

Men det er ikke bare til film Harry Potter-serien er blitt adaptert til. I forbindelse med at *Harry Potter og de vises stein* (2001) kom ut på kino, skriver Odd Roar Lange om alle de produktene som nå er å få på markedet og som har tilknytning til Harry Potter-universet:

[...] Og det er mye mer enn en film: Bare i Norge består Potter-markedet nå av bøker, postkort, skrin, brevordner, brevark, klistremerker, bokbind, nøkkelknippe, ringpermer, bokmerke, notisbok, viskelær, blyantspissere, tegne- og skriveblokker,

puslespill, brettspill, kortspill, penal, ryggsekk, bager, lommebøker, samlekort, smykkeskrin, tannbørster, såper, badeskum, 11 ulike Lego-sett, flere PC- og Playstation-spill samt spill på Game Boy Colour og Game Boy Advance. (Lange, 2001)

Han ba foreldre holde «godt på lommeboka» fordi markedet var oversvømt av Potter-effekter. Fra tannbørster til PC-spill. Dette viser litt av spekteret av hva som fantes den gang, og mye av det kan vi fortsatt finne i butikkene i dag. Et kjapt søk på nett på bokhandelen Norli, viser en rekke med Potter-relaterte produkter som fortsatt er lett å få tak i, blant annet brettspill, puslespill, Lego og kortstokk. Nå dreier ikke mange av anmeldelsene i materialet mitt seg om tannbørster og tegnesaker, men flere har anmeldt de digitale spillene som kom ut som et mellomledd mellom bok og film. Spillene ble variert mottatt, men flere av nøkkelaktørene påpeker at selv om spillene ikke er av ypperste kvalitet, vil det ikke sette en stopper for salget. Spillet som baserer seg på den første boken, får imidlertid gode tilbakemeldinger fra nøkkelaktørene. Slik sett føyer spillet seg inn i rekken av positive omtaler som florerte rundt både bokversjonen og filmversjonen av *Harry Potter og de vises stein* (1999, 2001). I Bergens Tidene skriver nøkkelaktør Pål Kvamme (2001) ut sin begeistring om første spillet:

"Harry Potter og de vises stein" Electronic Arts Garantert suksess! Endelig! Endelig er det her! Harry Potter-spillet til pc! Og det er bra! Virkelig bra! Fritt for vold! Med norsk tekst! Og tale! Og flotte, glidende overganger mellom videosekvenser og selve spillet! (Kvamme, 2001)

Adresseavisens Klaus Sonstad (2001) mener også at det første spillet er bra. Han påpeker at boken «selvfølgelig er best, men at spillet også er verdt pengene» (Sonstad, 2001). Også spill nummer to ble godt mottatt. I Bergens Tidene skriver Tor Erik Gregersen dette om spillet tilhørende *Harry Potter og mysteriekammeret* (2002):

Tiåringen bryr seg ikke om kommersialiseringen av konseptet eller at grafikken er utdatert, han lar seg fascinere av muligheten til å utforske Hogwart på egen hånd og all den nye magien han kan bruke. I rollen som Harry får han akkurat vanskelige nok oppgaver til at det ikke blir kjedelig, og det at all dialog er på norsk gjør at spesialkonsulenten klarer seg uten inn gripen fra voksne. (Gregersen, 2002)

Her påpeker Gregersen at til tross for dårlig grafikk, så engasjerer spillet. Dette er noe som kjennetegner nøkkelaktørenes anmeldelser av spillene. De påpeker at generelt sett er ikke

spillene spesielt gode med tanke på grafikk og spillmuligheter, men det spiller liten rolle så lenge spillerne engasjeres. Det blir kommentert at spillene ikke er laget med kjærlighet, men for å tjene penger i mellomfasene mellom bok og film.

I perioden som ligger til grunn for min undersøkelse, kom bøker, filmer, spill og annet kommersielt utsyr som sekker, blyanter, klær og strikkemønstre, ut om hverandre. Dette bidro til å bekrefte og befeste det litterære verkets posisjon i det norske samfunnet. For de som ikke orket eller klarte å lese bøkene, ble filmene en inngang til universet. Spillene kom ut mellom bok og film, og sammen med alle de andre produktene, bidro adaptasjonene til å holde interessen for serien oppe. Jeg tror vi derfor trygt kan si at det finnes nok av adaptasjoner som «hyller» boka og ved å gjøre om bøkene til film og digitale spill, ble det litterære universet mer tilgjengelig for flere. Det må også nevnes at det er blitt laget bildebøker av serien, men dette skjedde i ettertid av perioden jeg undersøker. Det er likevel verdt å nevne fordi det sier noe om en vedvarende popularitet. Adaptasjonene er jo som sagt en slags hyllest til det litterære verket, samtidig er de selvstendige verk. Jo oftere vi hører om Harry Potter, i en eller annen form, jo mer overbevist blir vi om at Harry Potter er en del av vår kulturelle bagasje.

Intertekstualitet og Harry Potter som referansepunkt

Intertekstualitet og Harry Potter som referansepunkt, viser, som nevnt i teorikapitlet, til hvor i det litterære feltet verkene plasserer seg. Når et nytt litterært verk blir skrevet, vil det plassere seg en plass mellom den litteraturen som allerede finnes. Vi kan tenke oss at alle disse verkene er plassert opp på en linje med grener, vi må så plassere det nye verket inn blant disse, der vi synes det passer best. Verket kan plasseres som en helt ny gren, eller det kan plasseres som en undergren ut ifra et annet litterært verk. Dersom det litterære verket blir rost for å være innovativt, vil det si at nøkkelaktørene finner verket nyskapende og kanskje vil det få en egen gren. Visst verket regnes som representativt, vil det bli plassert som en undergren. Uansett hvor det litterære verket plasseres, vil det ha en egen gren, og andre verk som blir skrevet kan bli definert ut ifra dette verket. På denne måten fungerer det litterære verket som referansepunkt for andre verk som blir skrevet.

Gjennom å studere hvordan nøkkelaktørene sammenligner Harry Potter med andre anerkjente litterære verk, og gjennom å undersøke hvordan andre litterære verk forholder seg til Harry Potter, vil en kunne si noe om Harry Potters plass innenfor det litterære feltet.

Gjennomgangen av materialet viser at nøkkelaktørene flere ganger sammenligner Harry

Potter med andre kjente litterære figurer. Bøkene blir sammenlignet med alt fra Roald Dahl og Astrid Lindgren til Tolkiens univers og Narnia-serien. I en anmeldelse i Bergens Tidene av *Harry Potter og de vises stein* skriver Nina Goga:

Skjebnet som utstøtt og uelsket deler han med mange av sine litterære brødre, kanskje aller tydeligst med gutten i Lindgrens *Mio min Mio*. Ellers henter Rowling mye stoff til karikaturen av det grå hverdagslivet fra Roald Dahls tekster. Dahl, Lindgren og Lewis Carroll (*Alice i eventyrland*) er viktige forelegg også i skildringen av den verden som åpner seg for Harry når han fyller elleve år. (Goga, 1999)

Av sitatet ser vi at Goga finner likheter med både Astrid Lindgrens figurer og Roald Dahl, men og Lewis Carroll. Både Lindgren, Dahl og Carroll er anerkjente og kanoniserte forfattere, så det at Goga plasserer Harry Potter blant dem, bekrefter Potters posisjon i det barnelitterære feltet. Goga har slik sett vurdert Harry Potter som representativ i det allerede eksisterende barnelitterære feltet.

Nøkkelaktør Øystein Lie anerkjenner også Harry Potter som representativ for det barnelitterære feltet, og sammenligner Harry Potter med det han kaller «en god Tolkien-tradisjon, der magi og virkelighet blir flettet inn i hverandre» (Lie, 2000). Lie kopler også Harry Potter opp mot Stumpa. Denne sammenlikningen finner vi også i en anmeldelse av *Harry potter og halvblodsprinsen* (2005), der nøkkelaktør Morten Haugen hevder at Stumpa-bøkene ble gitt ut på nytt som en «konsekvens av at J.K Rowling hadde revitalisert kostskolesjangeren». Haugen fremhever også at Harry Potter-serien kan minne om andre godt «kjente helteserier som Narnia-serien og Arthurlegendene» (Haugen, 2005). Nøkkelaktør May Grethe Lerum (2003) presiserer i likhet med Lie, likheten mellom Potter og Tolkiens univers. Hun skriver at det noen ganger kan være «svært påfallende, men at det trolig bare vil irritere en og annen voksen leser» (Lerum, 2003). Ut ifra disse bemerkelsene blir det klart at nøkkelaktørene finner intertekstuelle referanser mellom Harry Potter-serien og allerede godt etablerte barnelitterære verk, og de ser flere likhetstrekk.

Å vurdere Harry Potter som referanse for nye verk, er litt vanskeligere å kommentere fordi perioden materialet mitt undersøker er fra 1999 til 2011. Likevel kan antall avistekster som dukket opp i mine søk, tilsi at Harry potter er nevnt mange ganger i flere sammenhenger. I tillegg viser en av nøkkelaktørene til at Harry Potter-fenomenet har ført til at en rekke forfattere nå skriver bøker som lignet på Rowlings suksess-serie. Andre forfattere bruker altså

Harry Potter som en slags eksempeltekst for å nå egen suksess (Hovland, 2011). Alt dette er med å bekrefte seriens feste i markedet.

Oppsummering

I tidsrommet denne oppgaven har undersøkt, var det nær sagt umulig å ikke vite hvem Harry Potter var, og som vi kan se av gjennomgangen av den ekstratekstuelle dimensjonen, så har Harry Potter-serien fått mye oppmerksomhet i formidlingsfasen. Selv om de ulike adaptasjonene ble møtt med ulik grad av kritikk, er det tydelig at adaptasjonene var med på å påvirke seriens status, ved å gi serien et bredere grep i markedet. Warner Bros kjøpte filmrettighetene til serien og Daniel Radcliffe landet rollen som Harry Potter, fikk plutselig den litterære karakteren og det litterære universet et utseende som var felles. Det er også et faktum at filmene har hatt stor kommersiell suksess, noe som understreker den enorme populariteten. Filmene og spillene kom ut parallelt med bokserien, og slik var de med på å fyre hverandre opp. I avistekstene kommer det frem at Harry Potter assosieres med andre kjente og kjære litterære karakterer, karakterer som allerede har fått kanonisk status og at flere forfattere har latt seg inspirere av J.K Rowlings suksessoppskrift. Alle disse elementene er med på å befeste Harry Potters posisjon.

4.4 Synkronisk, diakronisk og ekstratekstuell tilnærming som påvirkende faktorer i en kanoniseringsprosess

Til nå har vi sett på de ulike tilnærmingene hver for seg, men ettersom alle tilnærmingene er viktige i en kanoniseringsprosess, er det viktig også å se dem i lys av hverandre. Som tidligere nevnt, er den synkroniske tilnærmingen viktig i etableringsfasen til det litterære verket. Gjennomgangen av anmeldelsene viser at de første Harry Potter-bøkene fikk gode omtaler, noe som var viktig for seriens etablering. Det er grunn til å anta at de positive anmeldelsene bidro til den enorme interessen som oppstod blant leserne. Nøkkelaktørene er med på å rettferdiggjøre verkenes popularitet ved å fremheve verkenes litterære kvaliteter. For Harry Potter sin del var nøkkelaktørene svært opptatt av et rikt persongalleri, at serien er morsomt skrevet og at serien byr på mange underliggende temaer som er med på styrke serien som helhet. Om det var nøkkelaktørenes anmeldelser eller markedsføringen av serien som skaffet Harry Potter den enorme populariteten er vanskelig å si, men som sagt er anmeldelsene som er undersøkt her i så fall med på å rettferdiggjøre den populariteten. Salgstallene var skyhøye, folk stod i kø for å få tak i et eksemplar og serien ble oversatt til mange forskjellige språk. Alt

dette tyder på en voldsom popularitet.

Googler du, får du opp «Harry Potter» oftere enn «The Bible». Siden første bok kom for ti år siden har den bebrillede guttungen med magiske evner virvlet opp milliarder i omsetning; bare i Norge anslås omsetningen av bøkene, filmene, videoene, dataspillene og alskens Harry Potter produkter til over 700 millioner kroner. Harry Potter som varemerke internasjonalt er verdsatt til 22,6 milliarder kroner, ifølge tall NTB har sendt ut. (Hansen & Kristiansen, 2007)

Dette sitatet oppsummerer på mange måter den suksessen serien fikk. En grunn for denne suksessen kan være nettopp det at det ble laget andre produkter samtidig som bøkene ble skrevet. Alle adaptasjonene var med på å gi serien et større grep om markedet og i perioden 1999 til 2011 var det nærmest umulig å ikke vite hvem Harry Potter var. Bilder av gutten med tryllestav, arr i panna og runde briller ble verdenskjent, og fikk også sitt feste i Norge. Ettersom ulike kommersielle produkt knyttet til serien ble utgitt i samme tid som bøkene, kan vi si at alle de tre tilnærmingene har hatt innvirkning på hverandre. For det første ville ikke serien blitt så kjent og populært visst bøkene hadde vært dårlig skrevet eller handlet om noe som ikke fenget leserne. For det andre ville ikke serien ha blitt adaptert i så stor grad dersom bøkene ikke hadde blitt så godt mottatt av leserne. Motsatt kan vi tenke oss at alle adaptasjonene har vært med på å øke seriens popularitet, og at populariteten har gitt nøkkelaktørene en grunn for å anmelde nye produkter. Det har blitt kommentert at etter hvert som serien utviklet seg, har kvaliteten dalt, men leserne var fortsatt ivrige tilhengere. En mulig forklaring på dette er at serien da allerede var så godt etablert at leserne nesten ikke brydde seg om litt dårlige anmeldelser. Det samme gjelder for filmene og spillene som fikk variert mottakelse av nøkkelaktørene. Fansen var så inni serien og konseptet, at de ikke kunne gå glipp av noe. Når det kommer til spørsmålet om hvilken status Harry Potter-serien har i dag, har jeg vist til at serien fortsatt lånes ut ofte på biblioteket. Alle adaptasjonene har også vært med på å «evig gjøre» Harry Potter som konsept og fenomen. Tilleggsproduktene som fortsatt produseres og selges, ikke bare i nisje-butikker, men også i helt vanlige butikker som Norli, er også med på å underbygge påstanden om en vedvarende popularitet.

5. Konklusjon

Harry Potter har status som en moderne klassiker, og er dermed valgt ut som en tekst med høy status. Det betyr at serien har gjennomgått en prosess som har ført den dit den er i dag. Denne undersøkelsen har hatt som mål å finne ut hvilke faktorer som har bidratt i seriens kanoniseringsprosess i Norge. Teorikapittelet viste at det ikke finnes én enkel definisjon på hva kanonisert litteratur er, men at det finnes flere ulike kriterier som legges til grunn for en slik utvelgelse. Ved å studere de kriteriene som i sum kan oppsummere viktige kriterier ulike aktører legger vekt på, har det vært mulig å si noe om hvilke faktorer som har spilt en viktig rolle i kanoniseringen av Harry Potter-serien.

For det første fokuserer nøkkelaktørene på flere tekstinterne egenskaper som kan være med på å legemliggjøre seriens kanoniske status. Det blir lagt vekt på seriens rike persongalleri, humoristiske skrivemåte, og at serien inneholder mange momenter som gjør serien representativ for sjangeren. Samtidig legger noen av nøkkelaktørene vekt på at det finnes momenter som er innovative, og dermed gir serien en ny vri i forhold til det som har vært skrevet tidligere. I tillegg mener nøkkelaktørene at serien passer for flere typer lesere og at den innehar mange underliggende tema som blir sett på som universelle. Alle disse punktene er ansett som viktige faktorer for å oppnå kanonisk status, spesielt i seriens etableringsfase, men de har ikke være avgjørende alene.

For det andre understreker nøkkelaktørene at serien ble svært populær på kort tid. Serien engasjerte mange og den ble derfor oversatt til mange språk og kjøpt av mange. I dag lånes serien fortsatt hyppig på biblioteket, noe som bekrefter at serien har opprettholdt en vedvarende popularitet. Disse faktorene er med å bevise at serien fikk en positiv bekræftelsesfase, noe som også er viktig for at et litterært verk skal oppnå status som kanonisk litteratur. Harry Potter-serien fikk et bredt feste i markedet og kunne derfor gå over i en ny fase, nemlig formidlingsfasen.

Serien ble raskt omgjort til film, spill og andre lekeeffekter, og bidro til å gi serien enda større grep om markedet. I tillegg fikk universet og karakterene et felles utseende. Adaptasjonene førte til at flere kunne få tilgang til universet uten å måtte lese bøkene. Når Harry Potter-serien blir sammenlignet med andre store litterære verk, blir vi som lesere sikrere på at det har noe for seg å lese bøkene eller eventuelt se filmene. Jo mer vi ser et produkt, desto mer anser vi produktet for å være en del av vår kulturelle bagasje. Vi kan se på utviklingen som en

omvendt flaskehals, hvor verket starter ganske smalt før det brer seg utover og slik sett blir mer kjent. Formidlingsfasen har vært med på å sikre at flest mulig får med seg hva Harry Potter dreier seg om, og dermed også vært med å bidra til seriens kanoniske status i dag.

Alt i alt kan vi si at de tre fasene har påvirket hverandre og bidratt til at serien i dag har opprettholdt sin popularitet, og fått status som moderne klassiker. Det ligger altså tekstuelle, kontekstuelle og kommersielle motiv bak seriens kanoniseringsprosess. Analysen viser slik sett at alle de tre tilnærmingene som Van den Bossche presiserer som viktige for kanoniseringsprosesser, også har vært viktige i kanoniseringen av Harry Potter.

6.Litteraturliste

- Aamotsbakken, B. (2003). *Skolens kanon – vår viktigste lesedannelse?* (rapport 9/2003). Hentet fra: <http://www-bib.hive.no/tekster/hveskrift/rapport/2003-09/rapport9>
- Abrams, M. H & Harpham G. G. (2009). *A Glossary of Literary Terms*. Boston, MA: Wadsworth Cengage Learning. Hentet fra: <https://pdfs.semanticscholar.org/dd57/0f0fd628043cba78726db258bf5dda0b97db.pdf>
- Anderson, N. A. (2013). *Elementary Children's Literature. Infancy Through Age 13* (4. utg.). New Jersey: Pearson Education US.
- Berge, K. L. (2017). Det gamle norskfaget er dødt - leve det nye norskfaget! *Norsklæreren. Tidsskrift for språk, litteratur og didaktikk*, 41 (1), 27-34.
- Bergen Bibliotek. (2019). Rowling, J.K.: Harry Potter og de vises stein (1997). Hentet fra: <https://bergenbibliotek.no/musikkogfilm/litteratur/til-kjernen/kjerneboker/rowling-j-k-harry-potter-og-de-vises-stein-1997>
- Bergens Tidene. (2007, 12. juli). Harry Potter og Føniksordenen. Hentet fra: <http://www.bt.no>
- Bikset, L. (2005, 11. juli). Hemmeligheten bak Harrys suksess. *Dagbladet*. Hentet fra: <http://www.dagbladet.no>
- Bloom, H. (1996). *Vestens litterære kanon: mesterverk i litteraturhistorien*. Oslo: Gyldendal.
- Brekke, I. (2007, 30. november). Harry Potter vel i havn. *Aftenposten*. Hentet fra: <http://www.aftenposten.no>
- Brottveit, G. (Red). (2018). *Vitenskapsteori og kvalitative forskningsmetoder*. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Cappelen Damm. (2015). Harry Potter og De vises stein - Serie: Harry Potter illustrert 1. Hentet fra: <https://www.cappelendamm.no/harry-potter-og-de-vises-stein-jk-rowling-9788202459772>
- Collins, F & Ridgman, J. (2006). *Turning the page. Children's Literature in Performance and the Media*. Bern: Peter Lang.
- Christoffersen, L & Johannessen, A. (2012). *Forskningsmetode for lærerutdanningene*. Oslo: Abstrakt forlag
- Eriksen, T. B. (1995). *Nordmenns nistepakke, en kritikk av den norske kanon*. Oslo: Cappelen akademiske forlag.
- Forsgren, A. (2017). Harry Potter. *Store Norske Leksikon*. Hentet den 11.09.19 fra https://snl.no/Harry_Potter
- Fowler, A. (1979). Genre and the Literary Canon. *New Literary History*, 11(1), 97-119. DOI: 10.2307/468873

- Genette, G. (1997). *Paratexts: Thresholds of Interpretation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Goga, N. (1999, 27. november). Hokus pokus filiokus. *Bergens Tidene*. Hentet fra: <http://www.bt.no/>
- Goga, N. (2001, 12. september). Adjektivenes festaften. *Bergens Tidene*. Hentet fra: <http://www.bt.no>
- Gray, M. (2011, 08. juli). Snipp, snapp, snute for Harry Potter. *Aftenposten*. Hentet fra: <http://www.aftenposten.no>
- Gregersen, T. E. (2002, 23. november). Litt Harry, litt gøy. *Bergens Tidene*. Hentet fra: <http://www.bt.no>
- Hagen, E. B. (2004). *Litteraturkritikk – en introduksjon*. Oslo: Universitetsforlaget
- Hansen, L. D & Kristiansen, C. (2007, 21. juli). Magisk øyeblikk: Kl. 01.01. *Aftenposten*. Hentet fra: <http://www.aftenposten.no>
- Hanssen, K. (2001, 06. september). Spennende og skremmende om Harry Potter. *Dagbladet*. Hentet fra: <http://www.dagbladet.no>
- Haugen, M. (2005, 18. juli). Frydefull og spennende – til slutt. *Adresseavisen*. Hentet fra: <http://www.adresseavisen.no>
- Haugen, M. (2007, 23. juli). Tvil, kamp og kjærlighet. *Adresseavisen*. Hentet fra: <http://www.adresseavisen.no>
- Hobbelstad, I. M. (2010, 18. november). Matt magi «Harry Potter og Dødstalismanene - Del 1». *Dagbladet*. Hentet fra: <http://www.dagbladet.no>
- Hovland, K. (2011, 13. juli). Har skapt en ny generasjon. *Verdens Gang*. Hentet fra: <http://www.vg.no>
- Imerslund, K. (2003). *Norske klassikere - litterære essays*. (Rapport 16/2003). Høgskolen i Hedemark. Hentet fra: <https://brage.inn.no/inn-xmliui/handle/11250/134062>
- Kolbjørnsen, A. (2002, 22. november). Kom ikke å si at Harry er Noldus! *Bergens Tidene*. Hentet fra: <http://www.bt.no>
- Kulås, G. (2005, 05. August). Leselyst fremfor kvalitet? *Klassekampen*. Hentet fra: <https://www.klassekampen.no/7178/article/item/null/leselyst-ramfor-kvalitet>
- Kümmerling-Meibauer, B & Muller, A. (2016). *Canon Constitution and Canon Change in Children's Literature*. Oxfordshire: Taylor & Francis.
- Kvamme, P. (2001, 16. november). Ren julegavemagi. *Bergens Tidene*. Hentet fra: <http://www.bt.no>
- Lange, O. R. (2001, 04. november). Full pott for Potter. *Dagbladet*. Hentet fra: <http://www.dagbladet.no>
- Larsen, D. (2013). Seriebøkene kommer med barnelitteraturen, eller omvendt. *Bibliotekaren*, 2, 6-9. <https://www.bibforb.no/wp-content/uploads/2014/10/Bibliotekaren-2013-02.pdf>

- Lerum, M. G. (2000, 24. Mai). Forhekser store og små. *Verdens Gang*. Hentet fra: <http://www.vg.no>
- Lerum, M. G. (2000, 31. oktober). Harry Potter Holder koken. *Verdens Gang*. Hentet fra:
<http://www.vg.no>
- Lerum, M. G. (2003, 21. juni). Magien fortsetter. *Verdens Gang*. Hentet fra: <http://www.vg.no>
- Lie, Ø. (2000, 24. juli). Harry.Potter@eventyrsuksess.com. *Adresseavisen*. Hentet fra
<http://www.adresseavisen.no>
- Loe, E. (2011. 13. juli). Alt ender perfekt. *Aftenposten*. Hentet fra: <http://www.aftenposten.no>
- Lothe, J., Refsum, C. & Solberg, U. (1997). *Litteraturvitenskapelig leksikon*. Oslo: Kunnskapsforlaget.
- Nergård, H. (2000, 3. november). På kne for Potter. *Adresseavisen*. Hentet fra:
<http://www.adresseavisen.no>
- Nipen, K. (2010, 13. november). På telttur med Harry Potter. *Aftenposten*. Hentet fra:
<http://www.aftenposten.no>
- Nodelman, P. (1997). Barnelitteratur som sjanger. I H. Bache-Wiig (Red.), *Nye veier til barneboka* (s. 12-54). Oslo: Cappelen Akademisk Forlag
- Nordvik, M. (2004, 07.juni). Nesten full pott for Harry. *Adresseavisen*. Hentet fra:
<http://www.adresseavisen.no>
- Nordvik, M. (2005, 14. november). Nesten full pott for Potter. *Adresseavisen*. Hentet fra:
<http://www.adresseavisen.no>
- Norsk Bibliotekforening. (2009, 9.mars). Tar seriene rotta på barnelitteraturen? Hentet fra:
<http://bu.norskbibliotekforening.no/tar-seriene-rota-pa-barnelitteraturen/>
- Nyrnes, A. (1997). Isfjell av gløymse. Kanonomgrepet i eit retorisk perspektiv. *Norsklæreren*, (4), 6-11.
- Postholm, M. B & Jacobsen, D. I. (2018). *Forskningsmetode for masterstudenter i lærerutdanning*. Oslo: Cappelen Damm
- Prinos, A. M. (2003, 10. november). Trolldom med tretthetstegn. *Aftenposten*. Hentet fra:
<http://aftenposten.no>
- Ridderstrøm, H. (2019a). Kanon. *Bibliotekarstudentens nettleksikon om litteratur og medier*. Hentet 11. November 2019
fra:<https://www.litteraturogmedieleksikon.no/.cm4all/uproc.php/0/kanon.pdf>
- Ridderstrøm, H. (2019b). Klassiker. *Bibliotekarstudentens nettleksikon om litteratur og medier*. Hentet 19. November 2019
fra:<https://www.litteraturogmedieleksikon.no/.cm4all/uproc.php/0/klassiker.pdf>
- Ridderstrøm, H. (2020). Paratekst. *Bibliotekarstudentens nettleksikon om litteratur og medier*. Hentet

20. Februar 2020 fra:

<https://www.litteraturogmedieleksikon.no/cm4all/uproc.php/0/paratekst.pdf>

Selås, J. (2007, 10. juli). Den siste Potter-filmen imponerer. *Verdens Gang*. Hentet fra:

<http://www.vg.no>

Selås, J. (2009, 14. juli). Potter-pause. *Verdens Gang*. Hentet fra: <http://www.vg.no>

Skre, A. (1999, 14. september). Harry Potter-bøkene en magisk suksess. *Aftenposten*. Hentet fra:

<http://aftenposten.no>

Skyum-Nielsen. (1997). *Den oversatte klassiker*. København: Det Kongelige Bibliotek Museum Tusulanums Forlag.

Sonstad, S. (2000, 31. mai). Harry i trøbbel. *Adresseavisen*. <http://www.adresseavisen.no>

Sonstad, S. (2001, 17. november). Pc-Potter verdt pengene. *Adresseavisen*.

<http://www.adresseavisen.no>

Stevenson, D. (1997). Sentiment and Significance: The Impossibility of Recovery in the Children's Literature Canon or, The Drowning of *The Water-Babies*. *The Lion and the Unicorn* 21, 112-130. DOI: [10.1353/uni.1997.0010](https://doi.org/10.1353/uni.1997.0010)

Stevenson, D. (2009). Classics and canons. I M. O. Grenby & A. Immel (Red.), *Cambridge Companions to Literature: The Cambridge Companion to Children's Literature* (s. 108-123). Cambridge: Cambridge University Press.

Sørvaag, S. (2005, 16. juli). Harry Potter blir aldri en klassiker. *Adresseavisen*. Hentet fra

<http://adresseavisen.no>

Tænketanken Fremtidens Biblioteker. (2017). Børns læsevaner 2017: Overblik og indblik. Hentet fra:

<https://laeremiddel.dk/wp-content/uploads/2018/02/B%C3%B8rns-l%C3%A6sevaner-2017.-Overblik-og-indblik.pdf>

Tønder, F. B. (2001, 23. november). Vidunderlig tro mot Potter-magien. *Bergens Tidene*. Hentet fra:

<http://www.bt.no>

Van den Bossche, S. (2015). *Brought into the Limelight: Canonisation Processes at Work in Astrid Lindgren's Oeuvre in Flanders and The Netherlands 1952-2012*. (Doktorgradsavhandling) Ghent, Belgia.

Verdens Gang. (2004, 10. juni). Filmmagi. Hentet fra: <http://www.vg.no>

Verdens Gang. (2007, 29. juli). Dyster. Hentet fra: <http://www.vg.no>

Vik, K. (2005, 22. november). Dyster opptrapping til finalen bok/romanserie. *Bergens Tidene*. Hentet fra: <http://www.bt.no/>

Weinreich, T. (2004). *Kanon - litteratur i folkeskolen*. København: Høst & Søn

Wærhaug, S. (2003, 08. november). Rekordopplag av Harry Potter. *Verdens Gang*. Hentet fra:

<http://www.vg.no>

7. Vedlegg

Utdrag fra avistekstene

Den synkrone dimensjonen

Innovativitet, fantasi og unikhet

Aftenposten (Ingunn Økland) publisert 17.11.2005. Tittel: Potter med pubertetsvansker. Skriver: Kulissene er som vanlig eventyrlige, overdådige og sakrale, og flere scener er i seg selv magiske, som når Harry Potter ved hjelp av såkalt gjellegress utvikler overnaturlige svømmeegenskaper og kjemper mot vanvittige skapninger under vannoverflaten.

Adresseavisen (Trygve Sørvaag) – publisert 16.07.2005. Tittel: Harry Potter blir aldri en klassiker. Skriver: Bestselgere blir nesten aldri klassikere. Gårsdagens bestselgere blir glemte ganske fort, og det samme kommer til å skje med J.K. Rowlings bøker om Harry Potter, hevder litteraturekspert og doktor Diane Purkiss ved Universitetet i Oxford. Diane Purkiss, som selv er en dedikert Harry Potter tilhenger, sier at J.K. Rowling ikke har introdusert noe banebrytende nytt i bøkene sine slik Tolkien gjorde med «Ringenes Herre». Han skapte en helt ny verden av figurer og språk som ingen kunne forestille seg før de leste boka. Derfor betegnes hans bøker som klassikere.

VG (Kristi Hovland) – publisert 13.07.2011. Tittel: Har skapt en ny generasjon. Skriver: - Barn/ungdomslitteraturen fikk en ny tidsregning med Harry Potter, sier VGs bokanmelder May Grethe Lerum som har anmeldt flere av Harry Potter-bøkene for VG.

Representativitet

Aftenposten (Ingrid Brekke) – publisert 30.11.2007. Tittel: Harry Potter vel i havn, skriver: Vi har lenge visst at den store kampen mellom det gode og onde vil stå i denne siste boken, og leserens spenning har bygget seg opp over år.

Aftenposten (Anne Merethe Prinos) – publisert 10.11.2003. Tittel: Trolldom med tretthetstejn. Skriver: Som alltid i en Harry Potter-bok er det kampen mot mørkets fyrste som er drivkraften bak handlingen.

Aftenposten (Carsten Bleness) – publisert 05.11.2001. Tittel: Potter-jubel i London. Skriver: Harry Potter er en ung trollmann med et sikksakk-formet arr i pannen. Han er idrettsstjerne, helt på Galtvort-skolen og lever et liv andre bare kan drømme om. Men han plages av grusomme minner fra barndommen og av at han aldri har kjent foreldrene sine.

Adresseavisen (Martin Nordvik) – publisert 03.06.2004. Tittel: Helt Harry. Skriver: Tittelfiguren er på én måte helt – men samtidig anti-helt. I virkeligheten er Harry Potter en ganske tafatt nerd, men i eventyrsammenheng har han magiske evner og kan utrette det helt store.

Dagbladet (Lillian Bikset) – publisert 11.07.2005. Tittel: Hemmeligheten bak Harrys suksess. Skriver: Men han tror også at kampen mellom det gode og det onde i bøkene fenger leserne. Den kampen er grunnleggende i mange bøker, særlig innen fantasy-sjangeren.

VG (Kristi Hovland) – publisert 13.07.2011. Tittel: Har skapt en ny generasjon. Skriver: Harry Potter-bøkene skapte en fornyet interesse for klassikere. Mellom turene til Galtvort tok de unge lesere gjerne en svipp innom Narnia eller Tolkienuniverset, påpeker Lerum.

Suksessen åpnet også for et skred av tykke, fantasipregede bøker. Særlig engelskspråklige forfattere nølte ikke med å gå svært nær originalen, og skapte en mengde nye historier om foreldreløse tolvåringer med halvt eller helt magisk opphav, sier Lerum.

VG (Jon Selås) – publisert: 14.07.2009. Tittel: Potter-pause. Skriver: Ingen tvil: «Halvblodsprinsen» er vaskeekte Potter. Men på mange måter også et hvileskjær i den unike filmserien.

De er ikke lenger de barna de engang var; intrigene, kjærlighetskarusellen, rivaliseringen er mer intense. Samtidig er det klart at Harry Potter selv blir viktigere og viktigere i den pågående kampen mellom det onde og det gode

VG (May Grethe Lerum) – publisert 21.06.2003. Tittel: Magien fortsetter. Skriver: Den store kampen mellom det onde og det gode trappes opp, skillene mellom den magiske verden og vanlige menneskers verden viskes ut.

VG (May Grethe Lerum) – publisert 24.05.2000. Tittel: Forhekser store og små. Skriver: Egentlig er det ganske klassiske eventyr forfatteren serverer: En tynn, liten gutt uten foreldre oppdager brått at han er arving i en hemmelig, spennende verden: Den magiske.

Bergens Tidene (Kjersti Vik) – publisert 22.11.2005. Tittel: Dyster opptrapping til finalen bok/romanserie. Skriver: I den magiske verden vi befinner oss i har forfatteren samlet et helt batteri av kjente og ukjente skikkelser fra fantasiens verden, klassiske trollmenn med spisse hatter og hekser med kosteskaft; usynlighetskapper og padder og boblende giftbegre og farlige besvergelses; kentaurer, enhjørninger, spøkelser og nisser i skjønn forening, imponerende satt sammen til et konsistent og etter hvert ganske kompleks univers med sin egen bærende logikk, det hele svært levende og visuelt fremstilt - kanskje nettopp fordi Rowling baserer sin verden på veletablert mytologi.

Bergens Tidene (Nina Goga) – publisert 01.11.2000. Tittel; Rik på spenning, men ikke genial. Skriver: Som i bok 1 og 2 tegner Rowling opp et intrikat mønster, men mønsteret er forutsigbart.

Den fylldige teksten er rik på spenning og humor. Det siste kanskje mest som et resultat av det fordreide forholdet mellom Harrys verden og leserens verden.

Bergens Tidene (Nina Goga) – publisert 27.11.1999. Tittel: Hokus pokus filiokus. Skriver: Teksten er et stykke fantastisk litteratur med mange ingredienser. Det ville føre for langt å gjøre rede for alt her, men i tillegg til det som alt er nevnt, har forfatteren også rørt sammen biter av kostskolelitteratur og detektivbøker i sitt rykende og fargesprakende litterære heksebrygg. Med så mange kjente ingredienser, er det ikke vanskelig å forestille seg at boken raskt vil bli slukt og fordøyd av eventyrsultne i alle aldre.

Literaritet, kvalitet og tvetydighet

Aftenposten (Arnhild Skre) – publisert 14.09.99. Tittel: Harry Potter-bøkene en magisk suksess. Skriver: Det skjer morsomme, fantastiske og skremmende ting om hverandre.

Aftenposten (Martin Gray) – publisert 08.07.2011. Tittel: Snipp, snapp, snute for Harry Potter. Skriver: Harry Potter og dødstalismanene del 2 dunderer av gårde i et forrykende tempo, et glitrende spetakkel og kraftfullt – nesten overveldende – følsomt, men snubler i en hastig slutt som virker som den kneler under vekten av publikums forventninger, mener anmelderen i Variety.com

Aftenposten (Martin Gray) – publisert 08.07.2011. Tittel: Snipp, snapp, snute for Harry Potter. Skriver: En episk avslutning med skolebarn og en håndfull gode hekser og trollmenn som kjemper en døds kamp mot en tilsynelatende overlegen ond kraft.

Aftenposten (Martin Gray) – publisert 08.07.2011. Tittel: Snipp, snapp, snute for Harry Potter. Skriver: Forestill deg en enda mer spektakulær kamp enn slaget om Hjelmsdypet i ringenes Herre. Den er svimlende og nervepirrende, også før historien når sitt monumentale klimaks i kampen mellom den modige morløse og Ralph Fiennes neseløse monster, er dommen i The Sun.

Aftenposten (Ingrid Brekke) – publisert 30.11.2007. Tittel: Harry Potter vel i havn, skriver: Brikkene faller på plass, og slutten er intrikat og slett ikke forutsigbar, samtidig som fortellingens indre logikk holdes i hevd. Dette er rett og slett utmerket gjort.

Aftenposten (Anne Merethe Prinos) – publisert 10.11.2003. Tittel: Trolldom med tretthetstegn. Skriver: Rowling inviterer til fest. Rowling har så langt skjemt oss bort med spektakulær fortellerkunst av ypperste merke, slik sett har forfatteren gjort det vanskelig for seg selv: Når hun først har gjort oss kresne, lar vi oss ikke tilby hva som helst. Ikke slik å forstå at årets bok smaker dårlig, men smaksopplevelsen er definitivt noe tammere enn hva vi er blitt vant.

I enkelte partier er satiren fornøyeelig, og især beskrivelsen av den selvrettferdige «storinkvisitoren» er munter lesing. Harry er blitt en stor gutt nå, og det er en tung bær han bærer på sine skuldre. I det hele tatt er det en plaget unggutt vi møter i denne boken, og utgivelsen som sådan er nok den mørkeste vi hittil har sett fra Rowlings hånd. Det betyr imidlertid ikke at årets Potter-bok er dyster lesning; den har språklig overskudd og vitalitet nok til å jage de fleste gråværskyer på vei. Likevel er det grunn til å stille spørsmål ved redigeringen av teksten. Den eventyrlige handlingsrikdommen vi er blitt vant til å forvente fra Rowling, er ikke helt på plass, og det gjør boken variabel med hensyn til intensitet og spenningsnivå.

Adresseavisen (Øystein Lie) – publisert 24.07.2000. Tittel: Harry.Potter@eventyrsuksess.com. Skriver: Internett har utvilsomt hjulpet salget av Harry Potter-serien. Det er tydelig at barn og unge er blitt inspirert til å lese bøkene ved hjelp av nettet. Likevel handler Potter-suksessen om at bøkene forteller en god historie.

Den siste boken er god og morsom – selv om den med sine drøyt 700 sider ble noe langdryg.

Adresseavisen (Klaus Sonstad) publisert 31.05.2000. Tittel: Harry i trøbbel. Skriver: Beretningen om det skulte mysteriekammeret er besnærende lesning. Det virker som forfatteren har sluppet seg enda mer løs denne gangen i vissheten om at hennes første ble en suksess. Rektor Humlesnurr, Harrys kompiser Hermine, Gygrid og Ronny, sleske lærer Slur, selvgode Gyldenprinz Guldmedal og alle de andre godt utviklende og miljøstyrkende karakterene krydrer historien med ekstra spenning, humor og trøkk. Oversettelsen er stort sett god, men Høverstad kunne kanskje ha kuttet bruken av ord som appolektisk og lignende.

Adresseavisen (Morten Haugen) – publisert 18.07.2005. Tittel: Frydefull og spennende – til slutt. Skriver: Og framfor alt preges serien av forfatterens glede over å skape et magisk univers hvor hun putter inn absurdhumor, pussigheter og nestenlikheter med gompeverdenen. Komikken er riktignok tonet ned i denne boka, i tråd med at leserne blir eldre og temaet blir mørkere.

Forventningene mine var ikke veldig høye da jeg begynte å lese, men jeg må medgi at Rowling lykkes utmerket med å holde oppe dramaet slik at jeg frydet meg gjennom boka, med mange velkomponerte spenningsmoment og interessante personer.

Adresseavisen (Martin Nordvik) – publisert 07.06.2004. Tittel: Nesten full pott for Harry. Skriver: Det virker som om disse drømmeaktige innslagene denne gangen står i sterkere kontrast til de mer realistiske enn før, slik at filmen får mer spenning også i formen. På grunn av disse motsetningene tåler filmen også at bakgrunnen blir dystre, for det gir humoren mer kraft.

Adresseavisen (Martin Nordvik) – publisert 14.11.2005. Tittel: Nesten full pott for Potter. Skriver: Harry Potter er i ferd med å bli voksen, men også fjerde film om ham er et fartsfylt eventyr. Historiene om Harry Potter putrer av fantasi, drama og fortellerglede. Film nummer fire nøyer seg ikke med å følge opp forgjengerne; her suser det også av fornyelse i friske regigrep som elegant unngår litterær «gjengivelse».

...det mørke eventyret er en vital spenningshistorie, en virtuos medielek og dessuten en småskummel thriller med aktuell situasjonsangst og forfølgelsesvanvidd behagelig balansert mot svært ungdommelig utforsking av følelseslivet.

Humoren er forløst med underfundig vri. Mike Newell (regissør) har absolutt ikke styrt mot komedien, men de små, ironiske registreringer av pubertetssymptomer er absolutt positiv – ikke minst som motvekt mot «tekniske effekter» som f.eks. all verdens spektakulære fantasifostre.

... det vrirler av filmreferanser, scenografi/foto (Roger Pratt) imponerer, musikken (Patrick Doyle) fungerer, kort sagt – det meste er mer enn bra.

Adresseavisen (Trygve Sørvaag) – publisert 16.07.2005. Tittel: Harry Potter blir aldri en klassiker. Skriver: Til tross for påstanden om at bøkene om Harry Potter ikke kommer til å få mye oppmerksomhet om en generasjon eller to, mener universitetsforeleseren (Diane Purkiss) i barnelitteratur at Harry Potter-bøkene er fantastisk godt skrevet, og de har en driv som gjør at hun ikke kan legge dem bort.

Adresseavisen (Morten haugen) – Publisert 23.07.2007. Tittel: Tvil, kamp og kjærlighet. Skriver: Dypt uro, dypt alvor og stor drama når Harry modner og forbereder seg til dødskampen. Serien om Harry Potter har med dette avsluttende, sjuende bindet vist seg å være å være et stort og kompetent episk drama som i omfang, intensitet og etisk alvor har få likemenn.

Dagbladet (Kurt Hanssen) - publisert 06.09.2001. Tittel: Spennende og skremmende om Harry Potter. Skriver: Den fjerde boka om Harry Potter er en til dels skremmende leseopplevelse. Tykk er den, og stakkars de foreldrene som må bedrive høytlesning fra den. Men den nye Harry Potter-boka er en eventyrlig spennende og til dels skremmende opplevelse, ei bok som for alvor viser at Joanne Rowlings vanvittige suksess ikke er noe blaff.

Den er nesten 650 sider i den nye Harry Potter-boka. Det høres mye ut, men det er særdeles velskrevne og komponerte sider det er snakk om. For historien om Harrys fjerde år på trollmannskolen Galtvort er den garantert beste – til nå.

Dagbladet (Lillian Bikset) – publisert 11.07.2005. Tittel: Hemmeligheten bak Harrys suksess. Skriver: HARRY-OVERSETTER Torstein Bugge Høverstad mener det er for enkelt å forklare Rowlings suksess med kampen mellom det gode og det onde. – Nesten alle bøker, særlig innenfor fantasy- og eventyrsjangeren, handler på et eller annet nivå om kamp mellom det gode og det onde. Om man lykkes som forfatter, handler mer om måten det gjøres på. Forklaringa på Harry Potters suksess er samensatt, og jeg tror mye skyldes måten Rowling skriver på. Hun tar opp i seg så mange sjangre, sier han. Han tror Rowling humor skiller henne fra andre. Hun bruker både enkle ordspill, humor på farseplan, og en dypere, finere form for humor.

VG (Jon Selås) – publisert: 14.07.2009. Tittel: Potter-pause. Skriver: DOM: Dette sjette avsnittet i serien om den unge, bebrillede trollmannen, er utvilsomt ekte Harry Potter! Universet er på plass; figurene er de samme - med noen vellykkede påplussinger også denne gangen; dramatikken er stor; foto mer utsøkt enn noen gang. Likevel har filmen et nesten merkelig preg av litt «transportetappe».

Filmen står ikke frem helt og fullt som et selvstendig verk, og kombinerer ikke aldeles vellykket humor og drama, som kjennetegner de mest vellykkede Harry Potter-filmene. Det vil si: Humoren sitter - det voldsomme, universelle drama synes litt tynt forklart og gjennomført.

VG (May Grethe Lerum) – publisert 21.07.2007. Tittel: Pent Potter-punktum, Skriver: J.K. Rowlings har levert sitt syvende og siste bind, og med overbevisende kraft plassert sitt verk et sted mellom Tolkien og Star Wars. Hun gjenskaper i denne avsluttende romanen det Potterske univers, ved å la bipersoner, steder og annen tilsynelatende staffasje fra seks tidligere bøker få ny og viktig betydning. Hendelser og fornemmelser helt fra seriens start er tråder som nå samles i en elegant vev.

En klassiker er altså fullendt, et episk drama som vil leve sitt eget liv i generasjoner fremover. Selve fortellingen holder, leseren suges effektivt inn fra første side, og språket er mer levende og lekkert enn i noen av de tidligere bøkene. Dialogene er mer finurlige. Rutiner blir brutt, både handlingsmessig (nei, Harry tar ikke toget til skolestart denne gangen!) og rent språklig. Oversetteren og alle andre voksne lesere kan glede seg. Men dette er kanskje ikke en bok en gjennomsnittlig 10-12-åring vil få fullt utbytte av, til det er den for kompleks.

VG (Jon Selås) – publisert 10.07.2007. Tittel: Den siste Potter-filmen imponerer. Skriver: Filmen er på mange måter glimrende; det er en utvikling på gang på de aller fleste plan. Den følger naturlig med at Harry og vennene hans blir eldre. Men også i fortellerteknikken: De voksne sinn rommer mer - ikke minst gjelder dette for Harry selv.

VG – publisert 19.11.2005. Tittel: Endelig på norsk. Skriver: «Harry Potter og halvblodsprinsen» slippes i dag, ganske nøyaktig fire måneder etter at den engelske versjonen ble tilgjengelig. Da VG anmeldte «Harry Potter and the Half-Blood Prince», fikk boken terningkast fem. Anmelderen skrev blant annet: «Harry Potter beveger seg inn i dypt mørke i den sjette romanen i den sagnomsuste serien. Og heldigvis holder vår unge, bebrillede helt fortsatt stilen. «Harry Potter and the Half-Blood Prince» er en spennende bok i seg selv, og ikke minst en faretruende opptrapping til den store finalen i syvende og siste bind. Jeg tror ikke hærs karen av faste lesere vil falle av før den tid. J.K. Rowling opprettholder fortellerglede, driv og magi, samtidig som Harry Potter må grave dypere i både forhistorie og andres minner - og i seg selv.»

VG – publisert 10.06.2004. Tittel: Filmmagi. Skriver: Terningkast 6 «Harry Potter og fangen fra Azkaban» er den klart beste av det tre Potter-filmene, skrev VGs anmelder etter førpremièren på filmen sist søndag.

Den er mørkere, skumlere og mer faretruende, også. Harry, Hermine og Ronny er blitt ungdommer. Med større ansvar, bredere horisont og seksualitet som et voksende element, heter det i anmeldelsen. Som konkluderer med at filmen når sitt vanskelige mål: å bli et stykke filmmagi!

VG (May Grethe Lerum) – publisert 21.06.2003. Tittel: Magien fortsetter. Skriver: Boken er kanskje ikke like underholdende og fantasifull som de beste av de forutgående, men bygger pent opp mot det lovede klimaks i bok 7. Selv om man kan fornemme en viss resirkulering av stoffet, makter Rowling på forbløffende frisk måte å holde driv og spenning oppe.

VG (Knut Eivind Straume, Thomas Holst-Hansen, Øyvind Haaland, Kristin Steinen Bratlie, Truls Dæhlie) – publisert 05.11.2001. Tittel: Helt Harry. Skriver: storbritannias største avis The Sun kaller den nye Harry Potter-filmen «150 minutter med ren magi».

«Jeg var helt sikker på at en film ikke kunne måle seg med de mesterlige bøkene til J. k. Rowlings, men jeg tok feil. Filmen er like bra,» skriver Dominic Mohan i The Sun.

«Jeg var helt sikker på at en film ikke kunne måle seg med de mesterlige bøkene til J. k. Rowlings, men jeg tok feil. Filmen er like bra,» skriver Dominic Mohan i The Sun.

VG (May Grethe Lerum) – publisert 05.09.2001. Tittel: Harry Potter vinner igjen. Skriver: Terningkast 5 Når bok nummer fire utkommer i en super-fantastisk-mega-kommersiell serie som den om Harry Potter, kan man frykte langhalm og tomgang. Men forfatteren J. k. Rowling svinger sin magiske penn og makter nok en gang å manifestere sin unge trollmann i en solid og spennende roman.

Teksten flommer over av rendyrket fortellerglede og er nesten påfallende balansert når gode og onde egenskaper skal fordeles på både nasjon, kjønn, rase og samfunnsstand kanskje med en ørliten snert til bedrestilte, høybyråkratiske gespenster.

VG (May Grethe Lerum) – publisert 31.10.2000. Tittel: Harry Potter Holder koken. Skriver: Terningkast 5 I sin tredje bok om trollmannssønnen Harry Potter makter J. k. Rowling å følge opp sin enorme internasjonale suksess.

Å skrive en serie, kanskje spesielt for barn og unge, er svært krevende. Enda vanskeligere blir det når en hel fantasiverden skal etableres, befestes og utvikles slik Rowling har gjort. Ikke bare evner forfatteren å videreføre spenning og miljø fra de to første bøkene, hun klarer også å heve sitt prosjekt enda et hakk.

Både underholdningsmessig og rent forfatterteknisk har Rowling nå bevist at hun holder koken. Som en barnas Tolkienen utvider hun stadig sitt litterære univers uten å vakle i indre logikk. Det er godt gjort når man befolker sine bøker med slike mengder av magiske vesener.

VG (May Grethe Lerum) – publisert 24.05.2000. Tittel: Forhekser store og små. Skriver: Bok 2 i serien om Harry Potter er like morsom, fantasisprakende, fargerik, dramatisk og velkomponert som den første.

Boken er kreativt oversatt av Torstein Bugge Høverstad, som også har funnet norske assosiasjoner til de herlig fantasifulle navn og uttrykk fra magiens verden.

Det mumles blant kritikere at Roald Dahls etterfølger er kommet, at Rowlings lille trollmann vil bli elsket og kjent på linje med Dahls hekser. Denne anmelder våger ikke avfeie en slik sammenligning.

Bergens Tidene (Trygve Sørvaag) – publisert 18.07.2005. Tittel: Magiske slagstall, blandet mottakelse. Skriver: Anmelderen i avisen The Mail on Sunday mener at boken har mer humor enn forgjengerne. «Dette er en av de beste bøkene», skriver hun og gir den fire av fem stjerner. The Sunday Telegraph skriver at «boken har alle kjennetegnene vi forventer: En gripende historie med en sti av spor gjennom hele teksten, kuldegysninger og noen fantastiske, nye karakterer.»

The Independent on Sunday beskriver derimot Rowlings siste bok som «ordrik, slapp og dårlig redigert.» Journalisten i storavisen The Observer mener at «hennes prosa strekker seg på skalaen fra dorskt til kjedelig.» Anmelderen i Sunday Express sier at «boken har for mange løse tråder og irrelevante underordnede historier». Han mener videre at alt som skjer på de første 459 sidene, kunne ha vært kortet ned til et tjuetall sider. De fleste avisene har i tillegg til sine egne anmeldere bedt britiske tenåringer om å anmelde boka. Selv mange av barna mener at boken var skuffende treg i begynnelsen, men synes den tar seg opp og beskriver den som «den beste Harry Potter-boka noensinne»

Bergens Tidene (Guri Fjeldberg) – publisert 23.06.2003. Tittel: Mest for fansen. Skriver: Heldigvis har hun sin egen oppskrift å ty til. Det gjør denne femte boken om Harry forutsigbar, men nettopp behovet for gjenkjennelse tiltrekker oss. Alt er derfor som det skal være, når handlingen starter i sommerferien hjemme hos Harrys håpløse onkel og tante.

Også denne gangen lykkes Rowling i å gi de faste ingrediensene en ny vri.

Over 766 sider blir vi presentert for en fantasifull detaljrikdom som ingen barnebok til nå kan måle seg med. Rowling er blitt enda dyktigere til å bygge opp spenningen og konstruere den finurlige logikken som sikrer troverdighet. Små detaljer veves inn i historien og kan få avgjørende betydning.

Bergens Tidene (Astrid Kolbjørnsen) – publisert 22.11.2002. Tittel: Kom ikke å si at Harry er Noldus! Skriver: Det gjør jo ikke akkurat noe at før filmen tar av i actionsvingene, i annen halvdel et sted, har det vært øst på med en masse moro, både i replikkene og i lett gjenkjennelige, ustyrtelig sjarmerende skapninger som husnissen Noldus, heller.

For selv om oppfølgeren "Harry Potter og mysteriekammeret" er mer voldsom enn sin forgjenger er det grunn til å minne om at disse filmene ikke er laget for et voksent publikum, de er noe så sjeldent som suverene familiefilmer. Sånn er det med den saken.

Bergens Tidene (Finn Bjørn Tønder) – publisert 23.11.2001. Tittel: Vidunderlig tro mot Potter-magien. Skriver: Mange kjenner den skuffende følelsen du får mens du ser filmversjonen av en god bok du har lest. Du sitter der i mørket og lurert på om filmskaperne har lest den samme boken som deg. Og irriterer deg grenseløst over at ingen av fantasibildene dine fra leseopplevelsen er blitt med over på lerretet. Slapp av! Slik er det absolutt ikke med "Harry Potter og de vises stein". Hjernene bak filmen har rett og slett gjenskapt boken. Magien er der. Harry Potter er han du kjenner fra bøkene.

Helt perfekt gjenskapt - med alt det måtte innebære.

Vi blir forført Ja, endelig får vi innvidde se hvordan Harry Potter og de andre flyr rundt på sopelimer og spiller rumpeldunk. Men skjønner vi noe av det? Forstår vi i det hele tatt hva disse fantastiske skapningene driver med? Egentlig ikke. Men vi blir forført. Vi blir dratt inn i en herlig, magisk stemning. Vi lever med og fryder oss over de utrolige typene og de underlige opplevelsene. Og vi har det gøy. Uansett alder har vi det kjempegøy, og lar oss engasjere i alt det sprø, og likevel veldig britiske.

I det hele tatt: Du vil føle deg ganske utenfor i tiden fremover hvis du ikke får med deg denne. Og jeg garanterer deg over to og en halv time med topp underholdning, en og annen tåre, nifse øyeblikk og veldig mye latter.

Bergens Tidene (Nina Goga) – publisert 12.09.2001. Tittel: Adjektivenes festaften. Skriver: Andre serielitteraturhelter er ofte mer statiske, men Potter utvikler seg og følger på sett og vis sine trofaste lesere.

Mange løse tråder lokker leserne til eget detektivarbeid, og konkurranser og prøver truer som vanlig helten selv. Rowlings timeplaner og lærerportretter er fremdeles humoristiske og rike på språklige sprell. At denne idériksomheten er Rowlings styrke er det ikke lenger tvil om, men spørsmålet er om den språklige iveren kan bli for voldsom og for overtydelig.

Innenfor sitt magiske trolldomsspråk ser Rowling ut til stå i fare for å utvikle et eget klisjeregister. Med andre ord: Magien i teksten er i ferd med å blekne. På nettopp dette punktet får Rowlings Potter-bøker mer og mer preg av serielitteratur, i betydningen formelbasert litteratur med liten selvstendig litterær utvikling.

Bergens Tidene (Nina Goga) – publisert 01.11.2000. Tittel; Rik på spenning, men ikke genial. Skriver: Den fyldige teksten er rik på spenning og humor. Det siste kanskje mest som et resultat av det fordreide forholdet mellom Harrys verden og leserens verden.

Identifikasjon og forestillinger om barn

Adresseavisen (Martin Nordvik) – publisert 07.06.2004. Tittel: Nesten full pott for Harry.

Skriver: Harry Potter er blitt tretten og som tenåring mer interessant enn som smågutten vi kjenner fra de to første filmene. Fremdeles dreier mye seg om den foreldreløse guttens mørke barndom, en gåte som sikkert vil ligge i bunnen gjennom hele serien.

Dagbladet (Lillian Bikset) – publisert 11.07.2005. Tittel: Hemmeligheten bak Harrys suksess.

Skriver: Kurt Hanssen har anmeldt flere av Harry Potter-bøkene for Dagbladet. Han ser flere grunner til at bøkene er blitt så populære, som spennende historier fulle av mystikk og hovedpersoner barn kan identifisere seg med.

VG (Kristi Hovland) – publisert 13.07.2011. Tittel: Har skapt en ny generasjon. Skriver: Hos

barneombudet konstaterer kultur- og kommunikasjonsrådgiver Sidsel Bjerke Hommersand: - Vårt syn er at dette er en serie bøker, og for så vidt også filmer, som har gått rett hjem hos et ungt publikum og har vært med på å øke leselysten hos flere. Dette at man kan følge karakterene helt fra de er ganske unge og til de er voksne, gjør nok at publikum henger med hele veien, og relaterer seg til karakterene og deres utvikling.

Implisitte lesere

Adresseavisen (Martin Nordvik) – publisert 07.06.2004. Tittel: Nesten full pott for Harry.

Skriver: Ettersom Harry og hans sammenoverende og jevnaldrende Ron og Hermione vokser og modnes, blir de også mer reflektert uten at de mister den helt fundamentale fantasi-dimensjonen.

Utslag av de tre hovedpersonenes gryende pubertet er også bidrag som styrker filmopplegget, for nå er det spenningen innen gruppen, og de opplever en samhørighet som de bare aner og slett ikke forstår. Slik blir karakterskildring av helt unge mennesker en plussfaktor for Harry Potter-opplegget, som dermed også blir mer løfterik med tanke på filmer som kommer.

Dagbladet (Kurt Hanssen) - publisert 06.09.2001. Tittel: Spennende og skremmende om Harry Potter. Skriver: Og sluttkapitlene er uten tvil de tøffeste og mest voksne Rowling noensinne har skrevet om Harry.

Dagbladet (Lillian Bikset) – publisert 11.07.2005. Tittel: Hemmeligheten bak Harrys suksess. Skriver: I Harry Potter-bøkene er det bare et barn som kan løse denne konflikten, noe jeg tror fanger barn. De voksne fanges av at personene ikke er tegnet i svart-hvitt. De fleste av dem har både lyse og mørke sider. De skal ikke bare fylle rollene som gode og onde.

For barn kan det være forvirrende at de gode ikke bare er gode og de onde ikke bare er onde. Men nettopp dette er en av grunnene til Rowlings suksess: Hun når flere forskjellige publikumstyper gjennom sine fortellinger. Hun når dem som er opptatt av mytologi, dem som liker eventyr, og de nyreligiøse som leser bøkene som om de er ment som religiøse metaforer, sier religionshistoriker Jeanette Sky.

VG (Kristi Hovland) – publisert 13.07.2011. Tittel: Har skapt en ny generasjon. Skriver: Med den nye filmen om Harry Potter er det også en ny generasjon som springer ut, nemlig Harry Pottergenerasjonen. Skapt gjennom syv bøker og åtte filmer.

VG (May Grethe Lerum) – publisert 21.06.2003. Tittel: Magien fortsetter. Skriver: Den unge trollmannen Harry Potter er blitt 15 år og syder av pubertal aggresjon i J.K. Rowlings nye roman. Alle trofaste lesere, bortsett fra kanskje de aller yngste, kan glede seg.

Forfatteren har dristet spranget mot mer voksne, psykologiserende temaer - men heldigvis uten å miste omtanken for sine millioner av unge lesere

VG (May Grethe Lerum) – publisert 05.09.2001. Tittel: Harry Potter vinner igjen. Skriver: Denne anmelder klarer heller ikke hisse seg opp selv om forfatteren i denne boken går atskillig lenger i skildringer av smerte, drap, tortur og lemlestelser. Unge lesere har garantert sett verre på TV, eller lest verre i middelmådige grøsserserier.

VG (May Grethe Lerum) – publisert 24.05.2000. Tittel: Forhekser store og små. Skriver: Terningkast 6 J. K. Rowlings barnebøker skrives trolig med en tryllestav.

Rowlings magiske verdener skildres så innsmigrende og morsomt at bøkene passer alle aldrer. Den vil fascinere de yngste ved høytlesning, drive de litt eldre barna til egenlesning, samtidig som mor blir så fanget at hun smugleser videre etter at barnet har sovnet.

Bergens Tidene – publisert 12.07.2007. Tittel: Harry Potter og Føniksordenen. Skriver: Alle kjenner til barnebøkene som bergtok barn, og forbausende mange voksne, verden over. En hel generasjon er vokst opp med Harry som sengelektyre. De er rett og slett vokst opp sammen med ham. De kjenner ham, hans venner og hans fiender.

Fra de første filmene ble spennstige familiefilmer som kunne egne seg for barn fra syv-åtte års alder, har regissøren David Yates nå tatt konsekvensen av at Harry Potter selv er blitt en ung mann som sliter med de voldsomste og vondeste voksesmerter. "Harry Potter og føniksordenen" er blitt en beksvart film med virkemidler som åpenbart kan virke skremmende for de minste.

Bergens Tidene (Guri Fjeldberg) – publisert 23.06.2003. Tittel: Mest for fansen. Skriver: Folks uvitenhet blir det store problemet, slik vi kjenner fra virkelighetens krigføring, og pressen blir en viktig aktør. Kanskje krever denne boken litt eldre lesere enn den første - samtidig blir leserne som har fulgt ham fra starten eldre, akkurat som han selv. Harry er blitt 15, oser av puberteten og reagerer hissig i de fleste sammenhenger. Han oppfører seg på måter som kan irritere leseren, men fremstår mer realistisk.

Universalitet

Adresseavisen (Martin Nordvik) – publisert 07.06.2004. Tittel: Nesten full pott for Harry. Skriver: En hemmelighet bak suksessen er at opplegget har mange lag, slik at ulike publikumsgrupper finner noe for seg, her er eventyr med barnlig skjær, her er ungdommelige spillopper, eventyr, action og mer komplisert dramatik.

Adresseavisen (Morten haugen) – Publisert 23.07.2007. Tittel: Tvil, kamp og kjærlighet. Skriver: I en avgjørende samtale mellom Harry og en av hans veiledere i kapittel 35, har Rowling samlet opp mange av de normene, idealene og verdiene hun har ønsket å formidle gjennom bøkene, og det finnes mange setninger her som har stort sitatpotensial. Vi skal bare gjengi stikkordene: kjærlighet, lojalitet, uskyld, alver og eventyr, mot, et avklart forhold til døden, uselviskhet og det å ikke søke makt for egen vinning. Og det er egentlig der det begynte, og der det slutter: Serien om Harry Potter er en dramatisk, velskrevet og velkomponert dannelsehistorie, med en tydelig sammenhengende historie, en klar moral og en sympatisk og troverdig helt. Slik skal det gjøres!

VG (May Grethe Lerum) – publisert 21.07.2007. Tittel: Pent Potter-punktum, Skriver: Og selvsagt står farskap/opphav i sentrum når leseren mot det ultimate klimaks skal (opp) røres og engasjeres. Vennskap er også et hovedtema, og en av bokens inderligste scener er når bestevennen Ronny Wiltersen konfronterer Harry med sin angst

VG – publisert 29.07.2007. Tittel: Dyster. Skriver: Likevel avslutter han (Michiko Kakutani) at «Harry Potters verden er et sted hvor det hverdagslige og fantastiske eksisterer sammen. Det er et sted hvor biler flyr, ugler leverer post, et sted hvor bilder snakker og speil reflekterer ditt innerste ønske. Det er likevel et sted som er fullstendig gjenkjennelig for leserne, en verden der død og katastrofer ved det daglige livet er uunngåelig og menneskers liv defineres av kjærlighet, tap og håp - på samme måte som i vår verden.»

VG (Jon Selås) – publisert 10.07.2007. Tittel: Den siste Potter-filmen imponerer. Skriver: En del unde rliggende budskap, om ansvar og omsorg for alt «annerledes» - enten det nå er mennesker eller dyr eller noe midt imellom - er fint integrert i historien, og ikke plagsomt politisk korrekt».

VG (May Grethe Lerum) – publisert 21.06.2003. Tittel: Magien fortsetter. Skriver: Harrys pubertet skildres på en ujålete og ganske innsiktsfull måte, selv om forfatteren av og til glipper over i nærmest moraliserende, konservative betraktninger rundt begreper som ære, hevn, lojalitet og offervilje. Rowling går i denne boken atskillig lengre enn før i overtydelig metaforisk samfunnskritikk. Her får både tabloidaviser og hedninger på pukkelen, mens dyrevern og sosialisme idealiseres ved at «de snille» målbærer slike synspunkter.

VG (May Grethe Lerum) – publisert 31.10.2000. Tittel: Harry Potter Holder koken. Skriver: Under all spenningen ligger viktige tema som vennskap, dødsstraff, fremmedgjøring, mobbing, vennskap og lojalitet

Bergens Tidene (Kjersti Vik) – publisert 22.11.2005. Tittel: Dyster opptrapping til finalen bok/romanserie. Skriver: Romanserien som helhet har ett hovedplott, nemlig kampen mot den onde fyrst Voldemort som lenge har ligget uvirksom, men som nå er i ferd med å vokse seg større og sterkere. Samtlige bøker har også sine respektive underplott, skjønt det i denne boken altså er noe uklart.

Bergens Tidene – publisert 12.07.2007. Tittel: Harry Potter og Føniksordenen. Skriver: At Potter og hans venner nok en gang lærer en moralsk lekse som i korthet går ut på å legge alt som minner om autoritetsfrykt i skuffen, ta opp kampen mot det vonde, våge å stå opp mot overmakt og å vise toleranse mot annerledeshet, gjør jo igjen sitt til at Harrys heltestatus blir begripelig. Også for oss som ikke bekjenner oss til potterismen

Den diakroniske dimensjonen

Tilgjengelighet

Aftenposten (Lars Ditlev Hansen og Cornelia Kristiansen) – publisert 21.07.2007. Tittel: Magisk øyeblikk: kl. 01.01. Skriver: I natt lå 65 000 eksemplarer av den engelske utgaven klare bare i Norge.

Adresseavisen (Halldis Nergård) publisert 03.11.2000. Tittel: På kne for Potter. Skriver: De to første bøkene (den første kom på samme tid i fjor) er solgt i et opplag på 135000 eksemplarer bare i Norge. På verdensmarkedet er de fire første Potter-bøkene solgt i ufattelige 57 millioner eksemplarer.

Til nå er Potter-bøkene oversatt til 30 språk.

Adresseavisen (Øystein Lie) – publisert 24.07.2000. Tittel:

Harry.Potter@eventyrsuksess.com. Skriver: De tre første bøkene om Harry Potter er solgt i hele 35 millioner eksemplarer i 124 land verden over. Her på berget har den første boken, «Harry Potter og de vises stein», solgt 74 000 eksemplarer inkludert bokklubbsalg. Den andre boken. «Harry Potter og mysteriekammeret» har så langt solgt 17 000.

Dagbladet (Odd Roar Lange) – publisert 04.11.2001. Tittel: Full pott for Potter. Skriver: Men bøkene alene er god nok butikk i seg selv, på verdensbasis har Harry Potter solgt i 100 millioner eksemplarer på 46 språk.

Popularitet

Aftenposten (Arnhild Skre) – publisert 14.09.99. Tittel: Harry Potter-bøkene en magisk suksess. Skriver: Bestselger. Lange køer førte til salg gjennom vinduene og utvidede åpningstider. Da boken kom ut i England i sommer solgte forlaget Bloomsbury 17000 eksemplarer på tre timer.

Aftenposten (Martin Gray) – publisert 08.07.2011. Tittel: Snipp, snapp, snute for Harry Potter. Skriver: Millioner av bøker, milliarder av kroner, åtte filmer, men nå er det slutt. Tusenvis var samlet på Trafalgar Square i går for å se skuespillerne bak milliardsuksessen Harry Potter gå på den ekstra lange røde løperen inn på den aller siste premièren.

Det slutter med at vi ser sønnen til Harry begynne på Galtvort... Selv om det ikke kommer flere bøker vil figuren leve videre i oss i all fremtid, mener filmanmelder Philip Womack.

Tidens mest lukrative filmserie.

Aftenposten (Lars Ditlev Hansen og Cornelia Kristiansen) – publisert 21.07.2007. Tittel: Magisk øyeblikk: kl. 01.01. Skriver: Britene har kalt det P-day, Potter-dagen. Som med krigsstrategi er en hel verden av fans erobret. I natt ble siste bok om Harry Potter sluppet.

Fansen ventet i kø.

Det er siste boken, så jeg har lyst til å vente lengst mulig, jeg vil ikke at det skal ta slutt (June Solberg)

Googler du, får du opp «Harry Potter» oftere enn «The Bible». Siden første bok kom for ti år siden har den bebrillede guttungen med magiske evner hvirvlet opp milliarder i omsetning; bare i Norge anslås omsetningen av bøkene, filmene, videoene, dataspillene og alskens Harry Potter produkter til over 700 millioner kroner. Harry Potter som varemerke internasjonalt er verdsatt til 22,6 milliarder kroner, ifølge tall NTB har sendt ut

Det er en feber, sier førstelektor Trond Blindheim ved Oslo Markedshøyskole til Aftenposten. – Harry Potter er blitt en industri. Dette er den største boksuksessen som noensinne har vært

Aftenposten (Carsten Bleness) – publisert 05.11.2001. Tittel: Potter-jubel i London. Skriver: Potter-mania erobret London og Leicester square i går kveld. Førpremierer på filmen ble fulgt med enorm interesse.

Svimlende summer

Filmen er antatt å bli den største kassasuksess i filmhistorien. Man tror den vil spille inn mer penger enn Titanics nesten seks milliarder kroner, og enda mer vil salget av Potter-leketøy kaste av seg.

Adresseavisen (Halldis Nergård) publisert 03.11.2000. Tittel: På kne for Potter. Skriver: For Harry fikk allerede fra bok én en stor og trofast leserskare – også her i landet. De to første bøkene (den første kom på samme tid i fjor) er solgt i et opplag på 135000 eksemplarer bare i Norge. På verdensmarkedet er de fire første Potter-bøkene solgt i ufattelige 57 millioner eksemplarer.

Adresseavisen (Øystein Lie) – publisert 24.07.2000. Tittel: Harry.Potter@eventyrsuksess.com. Skriver: Akkurat nå finnes det ifølge den danske avisen Berlingske Tidene hele 150 000 nettsteder med nyheter, historier og rykter som omhandler Harry Potters univers. Dette må være en forleggers drøm om global og gratis markedsføring.

Adresseavisen (Martin Nordvik) – publisert 03.06.2004. Tittel: Helt Harry. Skriver: Bokbransjen har knap topplevd noe mer eventyrlig enn engelske Joanne K. Rowlings Harry Potter-fortellinger, og hun skal visstnok ha strukket serien til syv bøker, som kommer i tur og orden – sikkert helt i rytme med markedsanalysene.

Adresseavisen (Trygve Sørvaag) – publisert 18.07.2005. Tittel: Magiske Potter-tall. Skriver: Harry Potter har igjen knust alle rekorder. I løpet av 24 timer solgte «Harry Potter and the Half-Blood Prince» to millioner i Storbritannia.

Hysteriet rundt bok nummer seks startet ett minutt over midnatt natt til lørdag da køen utenfor en av de største bokhandlerne i Oxford Street passerte halvannen kilometer. Noen timer senere rapporterte en av de største kioskkjedene at de solgte 13 Harry Potter bøker hvert sekund. Det britiske postvesenet hadde 150 ekstra lastebiler klare for å sende ut 500 000 bøker.

I løpet av gårdsdagen regnet man med at boksalget verden over passerte ti millioner bøker. Det gjør i så fall Rowlings siste bok til Storbritannias bestselgende bok noensinne.

VG (Margrethe Blomsø) – publisert 09.07.2011. Tittel: Ekspert-hyllest av «Potter»-avslutningen. Skriver: Etter verdenspremieren i London torsdag kveld blir Harry Potter-finalen omtalt som en kassasuksess.

Harry Potter-filmene har i liket med bøkene blitt enormt populære verden over.

Etter åtte filmer på ti år, som til sammen har innkassert i overkant av 6,3 milliarder dollar, om lag 34 milliarder kroner, er dette den største filmsuksessen i historien, skriver filmmagasinet Hollywood Reporter.

VG – publisert 21.07.2009. Tittel: Norsk Potter-suksess. Skriver: «Harry Potter og Halvblodsprinsen» gjorde års beste åpning på norske kinoer. Hele 161 026 nordmenn har sett filmen siden premieren fredag - til tross midt på treet anmeldelser.

Den nye Harry Potter-filmen har også gjort det godt internasjonalt, og hittil solgt billetter for 396,7 millioner dollar, ifølge nyhetsbyrået Reuters.

VG (Jon Selås) – publisert: 14.07.2009. Tittel: Potter-pause. Skriver: Dette er den første filmen der det er ytterst vanskelig for en nykommer å starte. De allerede hengivne Potterfans er dem som har absolutt mest å hente. Dem er det mange av, så det er ingen tvil om at filmen blir en av sommerens aller største hits.

VG (Sølvi Wærhaug) – publisert 08.11.2003. Tittel: Rekordopplag av Harry Potter. Skriver: Allerede før den norske utgaven av «Harry Potter og Fønixordenen» er i salg, er opplaget kommet opp i hele 150000 eksemplarer. - Forhåndsbestillingene har overgått alle våre forventninger, sier Tom Dahl, markedsdirektør hos N.W. Damm & Søn

- Forhåndsbestillingen er nå tre ganger høyere enn den var i september 2001, da «Harry Potter og ildbegeret» kom. Vi i forlaget spør oss jo om bakgrunnen for dette. Den engelske utgaven av den nye Harry Potter-boken er jo solgt i mellom 30000 og 50000 eksemplarer, og det må være den mest solgte engelske boken i Norge gjennom tidene, sier Dahl

VG (Knut Eivind Straume, Thomas Holst-Hansen, Øyvind Haaland, Kristin Steinen Bratlie, Truls Dæhlie) – publisert 05.11.2001. Tittel: Helt Harry. Skriver: Stjernene stod i kø da den første Harry Potter-filmen hadde snikpremiere i London i går. En film som kan bli en større suksess enn «Titanic»

Kanskje ikke så rart. For utenfor kinosalen stod mengder av barn utkledd som elever fra trolldomsskolen Galtvort.

Bergens Tidene (Kjersti Vik) – publisert 22.11.2005. Tittel: Dyster opptrapping til finalen bok/romanserie. Skriver: Det føles i grunnen litt snodig å anmelde "Harry Potter og Halvblodsprinsen", som selger seg selv og får mer enn nok omtale som det er. Det er nesten ikke noe poeng i å drøfte kvalitetsspørsmålet heller, for det er åpenbart for enhver at dette er litteratur som fenger og virker som den skal, selv utenfor det som nok opprinnelig var målgruppen av unge lesere

Bergens Tidene (Tor Erik Gregersen) – publisert 05.02.2006. Tittel: Langt fra magisk spill/action. Skriver: Det er et selvforsterkende monster som selger på navn, bøker, film og spill. Dersom nabogutten har Harry Potter-spill, vil også din lille pode ha det. Farsotten som går nå gjør det vanskelig å styre unna, uansett kvalitet.

Bergens Tidene (Trygve Sørvaag) – publisert 18.07.2005. Tittel: Magiske slagstall, blandet mottakelse. Skriver: Hysteriet rundt bok nummer seks startet ett minutt over midnatt natt til lørdag da køen utenfor en av de største bokhandlerne i Oxford Street passerte halvannen kilometer. Noen timer senere rapporterte en av de største kioskkjedene at de solgte 13 Harry Potter-bøker hvert sekund. Det britiske postvesenet hadde 150 ekstra lastebiler klare for å sende ut 500.000 bøker. 24 timer etter at hysteriet rundt J.K. Rowlings sjette bok startet, hadde «Harry Potter and the Half-Blood Prince» solgt to millioner bøker - og det bare i Storbritannia. I løpet av gårsdagen regnet man med at boksalget verden over passerte ti millioner bøker. Det gjør i så fall Rowlings siste bok til Storbritannias bestselgende bok noensinne.

Bergens Tidene (Guri Fjeldberg) – publisert 23.06.2003. Tittel: Mest for fansen. Skriver: Fanbrevene sprenger postkassen og bankkontoen har passert tre milliarder kroner. Joanne K. Rowling innrømmer at hun kan bli overveldet av forventningspress mens hun skriver videre om Harry Potter.

Bergens Tidene (Tor Erik Gregersen) – publisert 23.11.2002. Tittel: Litt Harry, litt gøy. Skriver: Barn og voksnes fascinasjon for unge herr Potter gjør den bebrillede trollmannen til big business.

Bergens Tidene (Paal Kvamme) – publisert 16.11.2001. Tittel: Ren julegavemagi. Skriver: At dette er årets julegaveliste er vel ikke nødvendig å nevne ...

Bergens Tidene (Nina Goga) – publisert 27.11.1999. Tittel: Hokus pokus filiokus. Skriver: Forfatteren J.K. Rowling har alt hatt stor suksess med bøkene om Harry Potter en tilsynelatende puslete elleveåring med trollmannskraft og magisk talent. Til nå har Rowling skrevet tre bøker om Harry, og disse er oversatt til 25 språk. Den første i serien foreligger nå på norsk og er hovedbok i Bokklubbens nye bøker.

Levetid

Aftenposten (Lars Ditlev Hansen og Cornelia Kristiansen) – publisert 21.07.2007. Tittel: Magisk øyeblikk: kl. 01.01. Skriver: At de har greid å holde ved like suksessen ved Harry Potter er fordi det er et godt produkt, selv om alle som har lest fantasybøker vet at det finnes de som er bedre. Men markedsføringen har også en god del å si.

Forfatterens status

Aftenposten (Martin Gray) – publisert 08.07.2011. Tittel: Snipp, snapp, snute for Harry Potter. Skriver: Harry Potters «mamma»

Adresseavisen (Halldis Nergård) publisert 03.11.2000. Tittel: På kne for Potter. Skriver: 1. november var den offisielle lanseringsdatoen for bok tre fra suksessforfatteren J.K. Rowling.

Adresseavisen (Øystein Lie) – publisert 24.07.2000. Tittel: Harry.Potter@eventyrsuksess.com. Skriver: Rowling har til og med fått æren for at en hel generasjon barn i England og USA har begynt å lese igjen.

Verdens største nettbokhandel Amazon.com ble bombardert med 351 533 forhåndsbestillinger på Harry Potters siste eventyr. Det er syv ganger mer enn nestemann på listen.

Aksjonen ble til nå den mest omfattende operasjonen i e-handelens historie. Samtlige fire Potter-bøkene ligger helt alene på salgstoppen. Bok fire topper listen foran bok nummer to, en og tre.

Bergens Tidene (Finn Bjørn Tønder) – publisert 07.09.2001. Tittel: Harry Potter-feberen stiger igjen. Skriver: For det er ingen tvil om at den allerede eksisterende Harry Potter-feberen er for raskt stigende igjen i Norge. Alle spådommer peker i retning av at forlaget N.W. Damm & Søn selger ut førsteopplaget på 60.000 av "Harry Potter og ildbegeret" før jul. Over 100 millioner Potter-bøker er så langt solgt i 200 land.

Damm regner med å omsette for 21 millioner kroner i Norge av førsteopplaget av "Harry Potter og ildbegeret".

Priser

Aftenposten (Arnhild Skre) – publisert 14.09.99. Tittel: Harry Potter-bøkene en magisk suksess. Skriver: Den første boken fikk British Book Award's barnebokpris.

4.3 Den ekstratekstuelle dimensjonen

Tilpasninger

Aftenposten (Arnhild Skre) – publisert 14.09.99. Tittel: Harry Potter-bøkene en magisk suksess. Skriver: Det stopper neppe med dette. I vår kjøpte filmgiganten Warner rettighetene til bøkene og J.K Rowling har bebudet tre nye bøker om den uortodokse helten.

Aftenposten (Anders Hagen) – publisert 18.11.2005. Tittel: Dataspill Potter skuffer. Skriver: Harry Potter er blitt mer voksen og smartere. Da er det trist at spillet er blitt dummere.

De to tidligere HP-spillene har hatt sin styrke i at det har gitt spillerne en grad av fri utfoldelse og utforskning. Derfor er det trist at «Ildbegeret» snur opp ned på dette.

Selvfølgelig er det gode ting også. Spillet ser veldig bra ut, med flotte effekter, og spillet har adoptert filmens mørke atmosfære. Det fungerer bra. Innholdet i spillet virker også tro mot boken, filmen og Potters verden. Karakterene er lett gjenkjennelige, stemningen, musikken og den visuelle stilen ligger tett opp mot filmen.

Dette er et spill som ikke er laget med kjærlighet, men for å tjene ekstra millioner fra en allerede velsmurt pengemaskin.

Adresseavisen (Klaus Sonstad) – publisert 17.11.2001. Tittel: Pc-Potter verdt pengene.

Skriver: Boken er selvfølgelig best, men dataspillet fungerer også.

Mens vi venter på den (første filmen), kan pc-versjonen av «de vises stein» muligens fungere som en trøst. Mengden spinoff-produkter rundt dette fenomenet har økt med Nimbus 200-fart, og som «naturlig» del av hypen rundt bøkene og filmen, er dataspillet.

Adresseavisen (Frode Singsaas) – publisert 22.11.2005. Tittel: En bedre Potter. Skriver: Harry Potter og ildbegeret er et friskt pust i det trygge Potter-universet. For første gang så oppleves et Potter-spill både mørkt og litt skummelt.

Dagbladet (Odd Roar Lange) – publisert 04.11.2001. Tittel: Full pott for Potter. Skriver: Nå må foreldre holde godt på lommeboka: Sammen med filmen «Harry Potter og de vises stein» oversvømmes vi av Potter-effekter. Fra tannbørster til PC-spill.

Og det er mye mer enn en film: Bare i Norge består Potter-markedet nå av bøker, postkort, skrin, brevordner, brevark, klistremærker, bokbind, nøkkelknippe, ringpermer, bokmerke, notisbok, viskelær, blyantspissere, tegne- og skriveblokker, puslespill, brettspill, kortspill, penal, ryggsekk, bager, lommebøker, samlekort, smykkeskrin, tannbørster, såper, badeskum, 11 ulike Lego-sett, flere PC- og Playstation-spill samt spill på Game Boy Colour og Game Boy Advance.

Bergens Tidene (Tor Erik Gregersen) – publisert 05.02.2006. Tittel: Langt fra magisk spill/action. Skriver: Harry Potter-spillene er blant de mest populære spillene som finnes for tiden, til tross for at de ikke foreløpig har imponert voldsomt som spill.

Bergens Tidene (Tor Erik Gregersen) – publisert 23.11.2002. Tittel: Litt Harry, litt gøy. Skriver: Tiåringen bryr seg ikke om kommersialiseringen av konseptet eller at grafikken er utdatert, han lar seg fascinere av muligheten til å utforske Hogwarts på egen hånd og all den nye magien han kan bruke. I rollen som Harry får han akkurat vanskelige nok oppgaver til at det ikke blir kjedelig, og det at all dialog er på norsk gjør at spesialkonsulentene klarer seg uten inngripen fra voksne.

Bergens Tidene (Paal Kvamme) – publisert 16.11.2001. Tittel: Ren julegavemagi. Skriver: spill/pc "Harry Potter og de vises stein" Electronic Arts Garantert suksess! Endelig! Endelig endelig endelig er det her! Harry Potter-spillet til pc! Og det er bra! Virkelig bra! Fritt for vold! Med norsk tekst! Og tale! Og flotte, glidende overganger mellom videosekvenser og selve spillet!

Bergens Tidene (Finn Bjørn Tønder) – publisert 07.09.2001. Tittel: Harry Potter-feberen stiger igjen. Skriver: Asker-bedriften Mattel budsjetterer med omsetning av Potter-spill, Potter-leker og annet for 20 millioner kroner. Og snart er Harry Potter også på markedet som PC-spill, Playstation-spill og GameBoy-spill. Alle med ulike innhold. Snart får vi kanskje også Harry Potter-mynt i Norge. Isle of Man er i ferd med å innføre en slik mynt. Dronning Elizabeth på den ene siden. Harry Potter på den andre.

Intertekstualitet

Aftenposten (Arnhild Skre) – publisert 14.09.99. Tittel: Harry Potter-bøkene en magisk suksess. Skriver: I anmeldelsene, som stort sett er rosende, snakkes det om inspirasjon fra Tolkien og engelske kostskoleskildringer.

Adresseavisen (Øystein Lie) – publisert 24.07.2000. Tittel: Harry.Potter@eventyr-suksess.com. Skriver: Serien er ikke banebrytende, men faller innenfor god Tolkien-tradisjon, der magi og virkelighet blir tett flettet inn i hverandre. Det er nesten som Stompa gjenoppstår i en magisk virkelighet.

Adresseavisen (Morten Haugen) – publisert 18.07.2005. Tittel: Frydefull og spennende – til slutt. Skriver: Bok nummer seks gir noe av samme følelse som de to siste Star Wars-filmene: For det første fordi forfatteren må samle trådene til en slutt som allerede er kjent, eller i Harrys tilfelle forutsatt: Den endelige kampen mellom Den Utvalgte og Voldemort.

Den røde tråden i bokserien er Harrys trinnvise utrustning og erkjennelse av sin krevende skjebne. I dette kan serien minne om Arthurlegendene, og mange andre heltehistorier – Narnia-serien er et eksempel. Som en sideeffekt har Rowling revitalisert kostskolesjangeren slik at man i England har gjenuttgitt de originale Jennings-bøkene (Stompa).

Adresseavisen (Trygve Sørvaag) – publisert 16.07.2005. Tittel: Harry Potter blir aldri en klassiker. Skriver: Hun forklarer bøkernes fantastiske popularitet med at bøkene handler om det å være engelsk – som en moderne utgave av Agatha Christies detektivhistorier.

VG (May Grethe Lerum) – publisert 21.06.2003. Tittel: Magien fortsetter. Skriver: En annen innvending mot romanen kan være at linjene til andre store fabler, som Tolkiens verker eller for så vidt den kristne mytologi, noen ganger blir svært påfallende. Men trolig vil dette irritere kun en og annen voksen leser.

Bergens Tidene (Astrid Kolbjørnsen) – publisert 22.11.2002. Tittel: Kom ikke å si at Harry er Noldus! Skriver: Det er sannelig ikke ofte aldersgruppen mellom ti og fjorten får en heidundrende, topp laget eventyrfilm, med masse James Bond-look alike action attåt.

Bergens Tidene (Paal Kvamme) – publisert 16.11.2001. Tittel: Ren julegavemagi. Skriver: For å være helt nøyaktig er dette "Tomb Raider" for ungene, og spennende er det også, med fin variasjon i oppgaver, i utfordringer, og dem er det pinadø mange av når Harry Potter-spillet løper rundt i gangene på Galtvort.

Bergens Tidene (Nina Goga) – publisert 27.11.1999. Tittel: Hokus pokus filiokus. Skriver: Skjebnen som utstøtt og uelsket deler han med mange av sine litterære brødre, kanskje aller tydeligst med gutten i Lindgrens Mio min Mio. Ellers henter Rowling mye stoff til karikaturen av det grå hverdagslivet fra Roald Dahls tekster. Dahl, Lindgren og Lewis Carroll (Alice i eventyrland) er viktige forelegg også i skildringen av den verden som åpner seg for Harry når han fyller elleve år.

Nyheter

Reflekterende Rowling	☐ Adresseavisen	08.12.2008	2
På kne for Potter	☐ Adresseavisen	03.11.2000	4
Harry.Potter@eventyrsuksess.com	☐ Adresseavisen	24.07.2000	6
Harry i trøbbel	☐ Adresseavisen	31.05.2000	9
Helt Harry	☐ Adresseavisen	03.06.2004	10
Mye hekseri - mindre magi	☐ Adresseavisen	18.11.2002	12
Pc-Potter verdt pengene	☐ Adresseavisen	17.11.2001	14
Tryller med salget	☐ Adresseavisen	18.07.2005	15
Frydefullt og spennende - til slutt	☐ Adresseavisen	18.07.2005	16
Magiske Potter-tall	☐ Adresseavisen	18.07.2005	18
Nesten full pott for Harry	☐ Adresseavisen	07.06.2004	19
Hjelpeløse Harry	☐ Adresseavisen	15.08.2007	21
Harry Potter Mørkere og mer	☐ Adresseavisen	13.07.2007	22
Putrer av fantasi	☐ Adresseavisen	17.11.2005	24
Tvil, kamp og kjærlighet	☐ Adresseavisen	23.07.2007	25
En bedre Potter	☐ Adresseavisen	22.11.2005	27
Nesten full pott for Potter	☐ Adresseavisen	14.11.2005	28
-Harry Potter blir aldri en klassiker	☐ Adresseavisen	16.07.2005	29
Vidunderlig engelsk magi	☐ Adresseavisen	20.06.2005	31
Sterk Potter sikrer siste stikk	☐ Adresseavisen	13.07.2011	32
Å kjære, vakre vene...	☐ Adresseavisen	24.11.2010	34
Det beste fra Harry Potter	☐ Adresseavisen	20.11.2010	35
Potter på klinern	☐ Adresseavisen	16.07.2009	37

Adresseavisen

Reflekterende Rowling

☐ Adresseavisen. 08.12.2008. Side: 6

2008-12-08T

UNG BOK J.K. Rowling SKALDEN SKURRES HISTORIER Oversatt av Torstein Bugge Høverstad Cappelen Damm

Harry Potters mor med tamme trollmannseventyr om gode dyder. Skalden Skurre var - i Harry Potters verden - en eventyrdikter på 1400-tallet, og hans eventyr er populære blant trollmenn. Eventyrsamlingen ble introdusert som en gave fra Galtvorts avdøde rektor Humlesnurr til Hermine i «Harry Potter og dødstalismanene», og var en nøkkel til løsning av mysteriene der.

Boken inneholder fem eventyr, med en kommentar av Humlesnurr til hvert eventyr. Eventyrene tematiserer egenskaper som egoisme, ubarmhjertighet, hovmod, kjærlighet, forfengelighet og uselviskhet. Opprinnelig var boken håndskrevet i sju eksemplarer: seks var gaver fra Rowling til hennes venner, og ett eksemplar ble auksjonert til inntekt for Rowlings barnefond CHLG, til en pris av 1,95 mill £. Boken utgis nå i ordinær utgave, fremdeles til inntekt for CHLG.

Eventyrene er av tradisjonell britisk/sentraleuropeisk eventyrstil, med fyrste, riddere, håndverkere, tjenestefolk, hekser og talende dyr. Et gjennomgående belærende trekk i eventyrene er at det går dårlig med den som forsøker å overliste magiens, moralens og naturens lover. To av brødrene i «Historien om de tre brødrene» prøver å lure døden - uten hell. I «Klumpedump og Kaklestubben» prøver en forfengelig konge og en bedrager å lure til seg magiske egenskaper, det ender med at de blir gjort til skamme av en vaskekone som egentlig er magiker.

Humlesnurrs kommentarer utgjør hele 40 av i alt 91 tekstsider, og er i og for seg bokas beste del. Her møter vi hans tørrvittige humor og minner fra barndommens eventyrstunder, anekdoter om kjente trollmenn, og viktige tanker om dyder og dydløshet hos gomper og magikere gjennom tidene. Kommentarene og deres omfang henger sammen med bokas plass i seriens univers: det er råd om livskunst, beregnet på å hjelpe Harry og vennene med å løse magiske og etiske utfordringer i en viktig fase.

Dette er altså en spin-off fra Harry Potter-serien, og er den tredje boken som utgis av slike som navngis i Potterbøkene og angivelig er kjente og kjære blant magikere. Sammenlignet med «Fabeldyr og hvor de finnes» - som var et deilig oppkomme av oppfinnsomhet - er dette en forunderlig tam bok. Den lave humorfaktoren kan forklares med at den inngår i en alvorlig fase av Harrys oppdrag. Dessuten er den skrevet ut som en vennegave mellom voksne, hvor det passer med lavmælt humor og refleksjoner om dyder blant trollmenn.

Rowling vinner nok ikke nye venner med denne boka, og det er slett ikke sikkert at alle fans trenger å lese den. Boka står ikke på egne ben, men er med på utdype tema fra 7-bindserien med Harry Potters eventyr, og sånn sett er den grei nok. Entusiastene får et småsjarmerende og overtydelig innblikk i Humlesnurrs etiske idealer, og så går jo pengene til en god sak, da.

Anmeldt av MORTEN HAUGEN

Støtter god sak: «Skalden Skurres historier» inneholder fem eventyr, med en kommentar av Humlesnurr til hvert eventyr. J.K. Rowling vinner nok ikke nye venner med denne boka, mener vår anmelder.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/xtiArIjj>

Adresseavisen

På kne for Potter

☐ Adresseavisen. 03.11.2000. Side: 9

NERGÅRD, H

- **Se, mamma:** Den tredje boken om Harry Potter er kommet. Stian Solvær Øyvann (snart 9) drar mamma i armen og peker innover i bokhandelen. Ingen tvil: Trollmannssønnen Harry Potter har stadig taket på leserne sine. Mens mamma Hege Solvær legger kursen rett mot

lærebokavdelingen, blir sønnen trukket, som av magiske krefter, rett mot bordet og veggen der de nye Potter-bøkene presenteres.

Lenge blir han stående og bare stirre på de fargerike omslagene av gutten og jenta som rir gjennom løse lufta på det fantastiske fabeldyret - en blanding av ørn og hest. «Harry Potter og fangen

fra Azkaban» er tittelen på den tredje historien om Harry og alle vennene og fiendene hans på Galtvort høyere skole for hekseri og trolldom.

- Jeg har bare lest litt i den første boken til nå. Jeg har lånt den av søsteren min. Hun har begge og har lest dem to ganger allerede, forklarer Stian som ikke trenger å overtale mamma til å kjøpe en av bokhøstens antatte bestselgere.

- Ja, den må vi ta med hjem til Pia. Da blir hun glad, sier mamma som nesten beklager at hun selv ikke har rukket å lese noe i Potter-bøkene ennå.

Ny porsjon

- Det ble nesten i meste laget da Pia holdt på som ivrigst. I en periode ville hun ikke lese andre bøker. Men nå får vi likevel ta sjansen på en ny porsjon Potter, smiler mamma og griper et av de mange utstilte eksemplarene. Prisen på 248 kroner ser ikke ut til å bekymre det minste.

1. november var den offisielle lanseringsdatoen for bok tre fra suksessforfatteren J.K. Rowling. Men allerede før helgen ble de første utgavene lagt ut hos enkelte bokhandlere i Trondheim.

Salget startet med det samme.

- Men det er helst foreldre som kjøper bøkene på bestilling fra barna sine, får vi vite av ekspeditørene i Bruns Libris. De har også inntrykk av at mange voksne kjøper bøkene bare til seg selv.

For Harry fikk allerede fra bok én en stor og trofast lezerskare

- også her i landet. De to første bøkene (den første kom på samme tid i fjor) er solgt i et opplag på 135 000 eksemplarer bare i Norge. På verdensmarkedet er de fire første Potter-bøkene solgt i ufattelige 57 millioner eksemplarer. Den fjerde boken som på engelsk har tittelen: «Harry Potter and the goblet of fire», kommer på norsk til våren. Utgivertidspunktet for bok nummer fem er ennå ikke bestemt, men det snakkes om sommeren 2002 - og om tittelen: «Harry Potter and the Order of Phoenix». Denne boken skal etter planen bli utgitt samtidig over hele verden. Til nå er Potter-bøkene oversatt til 30 språk. Spillefilmen som nå lages over den første boksen i serien, skal ha premiere neste høst.

Den tredje boken om Harry Potter fikk mange godord av anmelderne både i Adresseavisen og i mange aviser. Så spørs det hvor langt førsteopplaget rekker. . .

HALLDIS NERGÅRD 72 50 15 21

halldis.nergaard@adresseavisen.no

Foto: HALLDIS NERGÅRD

Spennende med Harry Potter, synes Stian Solvær Øyvann (snart 9).

Mamma sa straks til å kjøpe bok tre om gutten med de magiske evnene da de kom over de nye bokstablene i går.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/3lixoC14>

Adresseavisen

Harry.Potter@eventyrsuksess.com

☐ Adresseavisen. 24.07.2000. Side: 13

LIE, ØYSTEIN

Internett dreper ikke leselysten - tvert imot: Fantasifortellingene om magiske Harry Potter er blitt verdenshistoriens første boksuksess ved hjelp av internett. Nylig ble bok fire i serien sluppet, og førsteopplaget er på 5,3 millioner eksemplarer.

Myten om at internett og andre media er i ferd med å ødelegge de unges leselyst synes å være avlivet på trolldomsk vis av unggutten Harry Potter.

Det er ingen fare for at nettnerder blir analfabeter. Harry Potter-bøkene viser for alvor at internett tvert imot skjerper appetitten på papir og trykksverte.

Det utspant seg nærmest hysteriske tilstander i nattåpne bokhandlere da Joanne Kathleen Rowlings bok nummer fire i serien, «Harry Potter and The Goblet of Fire», nylig ble sluppet i USA og Storbritannia.

De tre første bøkene om Harry Potter er solgt i hele 35 millioner eksemplarer i 124 land verden over. Her på berget har den første boken, «Harry Potter og de vises stein», solgt 74 000 eksemplarer inkludert bokklubbsalg. Den andre boken, «Harry Potter og Mysteriekammeret» har så langt solgt 17 000.

Rowling har til og med fått æren for at en hel generasjon barn i England og USA har begynt å lese igjen. Men mye av Potter-suksessen skyldes også at et mytisk elektronisk edderkoppnett er blitt spunnet rundt bokserien.

På nettet er interessen for nerden med de magiske evnene enorm.

Akkurat nå finnes det ifølge den danske avisen Berlingske Tidene hele 150 000 nettsteder med nyheter, historier og rykter som omhandler Harry Potters univers. Dette må være en forleggers drøm om global og gratis markedsføring. På nettet spres nemlig rykter og myter som både pirrer nysgjerrigheten og stimulerer leselysten blant utallige Potter-fans verden over. På en av sidene kan man ikke bare lese om hva som har skjedd i de første fire bøkene, men angivelig også hva som kommer til å skje i hele av den syv bind store serien.

- Internett stimulerer

Alle Potter-websidene vitner i alle fall om en vanvittig interesse for bokserien, mener forfatter, professor og it-frelst styreleder i Norsk kulturråd, Jon Bing.

- Internett har utvilsomt hjulpet på salget av Harry Potter-serien. Det er tydelig at barn og unge er blitt inspirert til å lese bøkene ved hjelp av nettet. Likevel handler Potter-suksessen om at bøkene forteller en god historie. Det er for øvrig bare tull at unge i dag ikke leser. Det er godt mulig barn og ungdom ikke leser like mange bøker på tradisjonelt vis som før, men hvis man tar med antall timer foran skjerm vil man finne ut at dagens unge leser mer enn noen gang før, sier Bing.

Bing sto selv i kø i Boston for å sikre seg en av de første eksemplarene av det siste Harry Potter-eventyret. Han har lest alle fire bøkene.

- Det var en berusende opplevelse. Folk sto i kø midt på natten, og mange var utkledd som Harry Potter. Serien er ikke et banebrytende, men faller innenfor god Tolkien-tradisjon der magi og virkelighet blir flettet inn i hverandre. Det er nesten som Stompa gjenoppstår i en magisk virkelighet. Den siste boken er god og morsom - selv om den med sine drøyt 700 sider ble noe langdryg, sier Bing.

Verdens største nettoperasjon

Verdens største nettbokhandel Amazon.com ble bombardert med 351 533 forhåndsbestillinger på Harry Potters siste eventyr. Det er syv ganger mer enn nestemann på listen - John Grishams siste roman «The Brethren». Samtlige kunder ble lovet Potter-boken på utgivelsesdatoen. Aksjonen ble til nå den mest omfattende operasjon i e-handelens historie. Samtlige fire Potter-bøkene ligger nå helt alene på salgstoppen. Bok fire topper listen foran bok nummer to, en og tre.

Torben Weinreich, som er professor i barnelitteratur og leder av Danmarks senter for barnelitteratur, sier til Berlingske Tidene at de som er fascinert av cyberspace også har lett for å bli hektet på eventyrserien.

- De som leser fantasy-bøker og andre fantastiske fortellinger er også ivrige nettbrukere. Harry Potter-bøkene bygger opp et selvstendig univers med sin egen logikk som er temmelig lik de universer man opplever når man surfer på nettet eller spiller avanserte dataspill, sier Weinreich.

Mediesirkus

Med Harry Potter følger også et mediesirkus uten like. I forbindelse med lanseringen av den siste boken ble Waterstone's i London kritisert for å holde nattåpent for barn for første gang.

Tidligere hadde en engelsk avis ryddet forsiden da tittelen på boken ble kunngjort. At en åtte år gammel jente ulovlig hadde fått tak i et eksemplar av boken, gikk heller ikke upåaktet hen i engelsk presse. Hvordan dette skal ha skjedd er imidlertid en gåte: Anmeldereksemplarer, som vanligvis blir sendt til avisredaksjoner i god tid, er blitt bannlyst. Originalmanusene er låst i en bankboks som kun forfatterens agent, samt fire betrodde medarbeidere har adgang til. Alt dette er gjort for å unngå lekkasjer og i verste fall for å slippe og se deler eller hele boken bli ulovlig lagt ut på nettet til fri nedlastning.

I USA var mediehypen også stor: Over amerikanske storbyer svirret fly med bannere som fortalte at den nye Potter-boken nå endelig var ute i butikkene. En rekke bokhandlere åpnet dørene ved midnatt, og i New York var de ansatte i Barnes & Noble utkledd som trollmenn.

Askepotthistorie

Den arbeidsløse læreren Rowling Forfatteren Rowling er i likhet med bøkene som dratt ut av et magisk eventyr. I 1990 var hun nyskilt alenemor som levde på trygd i Edinburgh. Rowling bodde der i tre år i en kald leilighet, og skrev om Harry Potter på en kafe. Det tok fem år før første Potter-boken var ferdig.

Forlagene Penguin, HarperCollins og Orion avviste de håndskrevne manuskriptene, mens forlaget Bloomsbury sa ja. Sistnevnte har neppe angret. Forfatteren selv er blitt multimillionær av serien.

Nå skal Harry Potter bli film, og alt hva det må medføre av spinn-off produkter.

Forlaget N.M. Damm & Søn, som eies av danske Egmont, er nå størst i landet på barnebøker med en markedsandel på 35 prosent. Mye av suksessen skyldes at Egmont i fjor kjøpte opp forlaget Ex Libris, som både hadde barne- og ungdomsserier som «Harry Potter» og «Grøsserne» i sin portefølje.

ØYSTEIN LIE 95 19 87 43

oystein.lie@adresseavisen.no

Internett har stimulert barn og unge til å lese de eventyrlige Harry Potter-bøkene.

Foto.: ESPEN HASLENE

Forfatteren Johanne Kathleen Rowling har gjort braksuksess med bøkene om Harry Potter.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/maN7y2GT>

Adresseavisen

Harry i trøbbel

☐ Adresseavisen. 31.05.2000. Side: 13

SONSTAD, KLAUS JOACIM

J. K. Rowling: HARRY POTTER OG MYSTERIEKAMMERET Oversatt av Torstein Bugge Høverstad 306 s./kr. 198,-
ExLibris

Alle er ute etter Harry Potter. Vi lesere vil ha mer av ham; hans motstandere på trollmannsskolen vil bli kvitt ham.

Det er et godt tegn når man går rundt og gleder seg til en oppfølger.

Etter å ha lest og anmeldt «Harry Potter og de vises sten» i fjor høst, er det nettopp det jeg har gjort. Forventningene til toeren var store, naturlig nok, siden Joanne K. Rowlings fortryllende forfatterdebut satt som et heksekudd omtrent fra første side.

Harry Potter, en foreldreløs gutt med sterke magiske evner, har hovedrollen i bøkene (i engelsk versjon er nummer fire nå på vei). Han går på Galtvort høyere skole for hekseri og trolldom, hvor han har fått mange venner - og noen fiender.

Skummelt god

Harrys bakgrunn vekker nemlig både beundring, redsel og avsky.

Foreldrenes tragiske endelikt i møtet med onde trollmann Valdemort da Harry var baby, og Harrys mildt sagt mystiske overlevelse i det samme slaget, har gitt ham en aura og en posisjon ingen av de andre elevene er i nærheten av.

Når han i tillegg er sjarmerende, høflig og skummelt god som speider i trollmannssporten rumpeldunk - da er det lett for svake og avundssyke magistudenten å bli enda avundsykere.

I «Mysteriekammeret» møter vi Harry når han etter ferien er på vei tilbake til skolen - og trøbbel.

Atter skjer forferdelige ting på Galtvort, folk forsteines og katter forhekses. Etter hvert dreies mistanken mot vår lille helt og hans venner. De jobber samtidig på spreng for å finne gåtens løsning, som viser seg å være ganske så gruopvekkende.

Humor og trøkk

Beretningen om det skjulte mysteriekammeret er besnærende lesning. Det virker som om forfatteren har sluppet seg enda mer løs denne gangen i vissheten om at hennes første ble en suksess.

Rektor Humlesnurr, Harrys kompiser Hermine, Gygrid og Ronny, sleske lærer Slur, selvgode Gyldenprinz Guldmedal og alle de andre godt utviklede og miljøstyrkende karakterende krydrer historien med ekstra spenning, humor og trøkk.

Oversettelsen er stort sett god, men Høverstad kunne kanskje ha kuttet ut bruken av ord som apoplektisk og lignende. Dessuten ble Oslo-gatespråket i dialogen noe mer påtrengende her. «Det kan'kke værre mulig å kule'n litt med det neste gang?».

For det blir en neste gang, og jeg gleder meg igjen. Som min ti år gamle niese sa: «Jeg skulle ønske jeg kunne gått på skolen til Harry Potter».

Anmeldt av KLAUS J. SONSTAD

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/JeEnjqOt>

Adresseavisen

Helt Harry

☐ Adresseavisen. 03.06.2004. Side: 1

ABJORKEN

Hvis alle gode ting var tre, kunne den nye Harry Potter-filmen bli happy ending for ett av filmhistoriens mest suksessrike opplegg. Men ikke Harry nei, - han er bare inne i den vanskelige tredjerunden.

For film nummer fire om Harry er allerede produksjonsklar, - og det kommer flere. Bokbransjen har knapt opplevd noe mer eventyrlig enn engelske Joanne K. Rowlings Harry Potter-fortellinger, og hun skal visstnok ha strukket serien til syv bøker, som kommer i tur og orden - sikkert helt i rytme med markedsanalysene. Forlagene verden over jubler, og Rowlings selv, - hun er for lengst rikere enn den engelske dronningen. . . .

Bak de litt snirklete bok/film-titlene finnes eventyr som hundre prosent bidrar til Hollywoods grunnleggende prosjekt: Å viske ut skillet mellom fantasi og virkelighet. Tittelfiguren er på én måte helt - men samtidig anti-helt. I virkeligheten er Harry Potter en ganske tafatt nerd, men i eventyrsammenhengen har han magiske evner og kan utrette det helt store.

Kritisk til Potter

Selv om millioner på millioner lesere/filmentusiaster dyrker Harry Potter-fenomenet med lidenskap, finnes det også mange som stiller seg kritisk til fenomenet. Overdreven bruk av løsskjegg og andre effekter i filmene gir etter noens mening et harry-preg i den negative betydning. Også holdningene kan i følge de mest kritiske tolkes negativt som reaksjonære, ja, til og med rasistiske.

Selv om fortellingene har både magiske trekk og skildrer mystiske krefter, er imidlertid førsteintrykket en ganske enkel «lykken står den kjekke bi»-filosofi. J.K. Rowlings, som hevder hun fikk ideen til prosjektet under en tog-reise og senere skrev de voluminøse bøkene for hånd - gjerne ved et cafébord, har uansett skapt et univers som særlig unge lesere har latt seg fortrylle av. Her vrir det av pussige ord, navn og formuleringer, som har fått sin norske versjon av oversetteren Thorstein Bugge Høverstad.

Blekere magi

I første bok er Harry Potter 11 år, han er foreldreløs og tas hånd om av en slem onkel/tante før han blir sendt til Galtvort høyere skole for hekseri og trolldom. Det påstås at miljøskildringen derfra har gitt britiske kostskoler ny vind i seilene, og Harry & Co. opplever virkelig så mye spennende at filmfolk med ressurser har kunnet boltre seg med materialet.

Etter «Harry Potter og de vises stein» kom «Harry Potter og mysteriekammeret», og nå er vi altså klar for «Harry Potter og fangen fra Azkaban». Undertegnede fant film nr. to litt mindre mystisk enn den første, litt mer forutsigelig fordi magien er blekere.

Harry Potter er big business, og filmlanseringene følger strategiske overlegninger. Etter at de to første premièrene kom i «riktig» tid like før jul, valgte man denne gangen å vente et halvår for å la «Ringenes Herre»-bølgen legge seg. I filmenes kjølvann selges uhorvelig mengder frynse-produkter med Potter-motiver, skolesaker, klær, leker, smykker og minneting.

Men også her holdes det litt igjen, markedet må ikke mettes helt, for neste år kommer en ny Potter-film med ny stimulans for kjøpesuget.

Store forventninger

Forventningene er uansett svært store før premièren på «Harry Potter og fangen fra Azkaban», hvor Harry & Co. starter sitt tredje år ved Galtvort. Her kommer Harry i skade for å blåse opp sin tante som en ballong og sende henne til himmels før han stikker av. Samtidig er en beryktet fange, trollmannen Sirius Svaart, på rømmen fra fengselsøya Azkaban, og vokterne derfra, de skumle desperantene, blir et problem for Harry.

«Tonen i bind tre er merkbart dystre enn i de to foregående.

Flere grufulle episoder utdypes, språket er tøffere, hovedpersonen og vennene er blitt større og mer erfarne studenter», skrev Klaus Joacim Sonstad bl.a. da han i 2001

anmeldte boken i Adresseavisen. Ettersom filmskaperne hittil har valgt å holde seg tett til den litterære versjonen, gir nok dette en pekepinn om hva som kan ventes i filmen «Harry Potter og fangen fra Azkaban».

MARTIN NORDVIK 951 98 718

martin.nordvik@adresseavisen.no

Den første Potter-filmen fikk terningkast fem, mens film nummer to fikk fire.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/NWePtgmG>

Adresseavisen

Mye hekseri - mindre magi

☐ Adresseavisen. 18.11.2002. Side: 19

NORDVIK, M

FILM: Avansert teknikk og gode skuespillere gjør også Potter-film nummer to til solid underholdning. HARRY POTTER OG MYSTERIEKAMMERET

Am. familiefilm Regi: Chris Columbus Med: Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson, Jason Isaacs, Alan Rickman, Maggie Smith, Robbie Coltrane, Richard Harris, Tom Felton Klar for et nytt skoleår på Galtvort-akademiet for hekseri og trolldom? Da kan du slå følge med Harry Potter, som myser gjennom sine runde briller, og til tross for husnissen Noldus advarslar er ivrig etter å komme bort fra Dumlingene. Men på Galtvort kan som kjent alt skje, og det gjør det. Det er hekseri bak hvert hjørne i den prangende bygningen. Spørsmålet er om det blir like spennende som i første Potter-film, «De vises stein».

For min del opplever jeg historien om «Mysteriekammeret» som litt mindre mystisk, litt mer forutsigelig fordi magien er blekere.

Det skal noe til å toppe en vellykket «førstefilm» selv om de samme krefter og ressurser står til rådighet sammen med noen nyheter. Enklere blir det ikke ettersom Potter-debuten var utgangspunktet for et prosjekt som omfatter så mye mer enn film.

Det kan rett og slett bli for mye av det gode.

Harry Potter-suksessen på film skyldes ikke trylleformularer eller annet hokuspokus, den er resultat av godt håndverk og inspirert skuespillerinnsats. Og - naturligvis - et litterært fundament i J.K. Rowlings bøker, som ikke er min yndlingslektyre.

Tar jeg ikke feil, rommer dette eventyret også en hyllest til boken og lesergleden. Aldersgrensen er elleve år og mest henvender filmen seg til et ungdommelig publikum. Men produktet skal helst nå enda flere, og derfor blir mer eller mindre kamouflert føde for voksne bakt inn i filmen, som eksempelvis «avslører» tidstypiske trekk som egoisme, krisemaksimering og virkelighetsflukt.

I eventyrets form kan så mangt få plass (selv syns jeg ærlig talt nær tre timer er for drøyt i dette tilfelle), men mest er det en spenningshistorie om den eldgamle kampen mellom gode og onde krefter. Siden Harry Potter er «vår helt», er det ikke mye tvil om hvem som står for det gode, mens det onde i dette tilfelle er såpass diffust som et uhyre skjult i Mysteriekammeret på Galtvort. Og før mysteriet er løst, har filmen konfrontert oss med flammende fugler, kjøttetende snegler, flyvende biler og ekle edderkopper - bare for å nevne et lite utvalg.

Filmatisk sett er det imponerende scener og skikkelser som ruller forbi, og her pøses det på med action (akkompagnert av John Williams musikk), men nok en gang viser det seg at mer beherskede opptrinn med møte mellom mennesker rommer like mye spenning. Det skjer også fordi regissør Chris Columbus helt tydelig har stor sans for den mer tradisjonelle dramatikken, selv om han også med glede kaster seg ut i computerskapt akrobatikk - ikke minst i det avgjørende oppgjøret med uhyret.

Fra den første Potter-filmen kjenner de fleste trioen i hovedrollene, Harry Potter (Daniel Radcliffe) og vennen Ron (Rupert Grint) bør være klar over at unge Hermione i Emma Watsons skikkelse allerede er i ferd med å stjele mye av oppmerksomheten fra dem. Rickman, Smith, Coltrane og Harris (dette ble hans siste etappe) spiller sine «gamle roller» med bravur, men det er nesten like spennende å «lete etter» kapasiteter som Julie Walters, John Cleese og Fiona Shaw i bittesmå roller.

Heldigvis er det også noen nyheter. Her er det grunn til å framheve både Miriam Margolyes professor Sprout og særlig den artige karikaturen Kenneth Branagh lager av Gyldeprinzen Gulmedal, en høyaktuell figur med ekstrem trang til å være i sentrum for oppmerksomheten.

Anmeldt av MARTIN NORDVIK

Ny artig skikkelse på hekseriskolen Galtvort er Gyldeprinz Gulmedal spilt av Kenneth Branagh (t.v.), som her møter Harry (Daniel Radcliffe) og Ron (Rupert Grint) i «Harry Potter og mysteriekammeret».

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/VsCuvBnI>

Adresseavisen

Pc-Potter verdt pengene

☐ Adresseavisen. 17.11.2001. Side: 39

SONSTAD, KLAUS JOACIM

PC-SPILL: Boken er selvfølgelig best, men dataspillet fungerer det også. HARRY POTTER

OG DE VISES STEIN Pc-spill Maskinkrav: Win 95/98/00/ME/XP, PII 266, 32 MB RAM, 400 MB på harddisk, 4 MB grafikkort Aldersgrense: 3 år Natt til i dag hadde den første Harry Potter-filmen premiere - ikke here, men over there. Mens vi venter på den, kan pc-versjonen av «de vises stein» muligens fungere som en trøst. Mengden spinoff-produkter rundt dette fenomenet har økt med Nimbus 2000-fart, og som en «naturlig» del av hypen rundt bøkene og filmen, er dataspillet her.

Men i motsetning til mye av det andre Potter-søppelet man nå forsøker å forhekse folk til å trylle bort penger på, er pc-tittelen ikke det verste å gå for.

Har familien en forholdsvis oppdatert pc med et ok 3D-kort, vil omgivelser og figurer fremstå som ganske så fine. Det gnistrer ikke av verken folk eller fauna, men bruken av grafikkmotoren fra «Unreal Tournament» (skytespill for voksne) skaper dybde, smidighet og stofflighet over gjennomsnittet.

Spillet fungerer som en kombinert «action» og plattform-ferd, mer sånn som «Indiana Jones» eller «Tomb Raider»-titlene. Vi ser Harry i tredjepersons perspektiv, og må navigere ham enten kun med taster, eller i kombinasjon med musa.

Opplegget går ut på å lære seg forskjellige trylleformler, og så bruke disse mot planter, kister, vegger og vesener. Etter å ha samlet noen hundre bønner, bliver man noget træt.

Heldigvis brytes ensformigheten med små trefninger mot skolens mer ekle skapninger og - ikke minst - sopelimeflyving og Rumpeldunk.

De to sistnevnte elementene er spillets store attraksjoner, og selv om jeg savnet muligheten til å navigere med styrespak, så var det gøy!

Spillets introduksjon er av det billige slaget, et tydelig tegn på at her har man hatt dårlig tid - samtidig som man satser på at vi kjenner historien fra før. Noe mylder av skolelever og ansatte ved Galtvort blir det lite av, selv om produsentene fra tid til annen lar det løpes litt hit og dit.

Nå rakk jeg ikke noe dypdykk inn i Galtvort og omegn i løpet av de kveldstimene jeg testet spillet i går, men jeg rakk å velte ekle Draco Malfang ned fra kosten.

Og det er da noe.

Anmeldt av KLAUS JOACIM SONSTAD

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/n5osDIM>

Adresseavisen

Tryller med salget

☐ Adresseavisen. 18.07.2005. Side: 1

2005-07-18T

Ti millioner er solgt av J. K. Rowlings «Harry Potter and the Half-Blood Prince», som folk sto i kø for i Trondheim natt til lørdag. Ifølge vår anmelder er det først i kapittel 24 boken tar av. Side 5-7

Foto: SCANPIX / JOHN BORTEN

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/82gkskZT>

Adresseavisen

Frydefullt og spennende - til slutt

☐ Adresseavisen. 18.07.2005. Side: 6

2005-07-18T

J.K. Rowling HARRY POTTER AND THE HALF-BLOOD PRINCE Bloomsbury Engelsk utgave BOK: Spennende etterforskning og skjebnetunge omveltninger preger Harrys sjette skoleår. Ja, og så litt romantikk.

Bok nummer seks gir noe av samme følelse som de to siste Star Wars-filmene: For det første fordi forfatteren må samle trådene til en slutt som allerede er kjent, eller i Harrys tilfelle forutsatt: den endelige kampen mellom Den Utvalgte og Voldemort. For det andre skyldes assosiasjonene at vi får dypere kjennskap til Voldemorts opphav og veien fram til den Onde Fyrsten. Når boka begynner er det unntakstilstand i den magiske verdenen, og alle vet at en kamp mot Voldemort og Dødseterne er uunngåelig. Harrys rolle som Den Utvalgte er nå kjent av alle. Dette gir ham en helt annen posisjon enn da han i tidligere bøker ble mistrodd og latterliggjort. Sammen med alderens modenhet gir det ham mulighet til å reflektere over sin oppgave, sin posisjon og ekte og falske venner.

Harry får privattimer med Humlesnurr. De dukker ned i tanketanken, som inneholder mange menneskers erindringer fra avgjørende møter med Tom Venster. Selv om Harry gjennom disse timene kommer stadig nærmere sin mentor, har de fremdeles hemmeligheter for hverandre.

Den røde tråden i bokserien er Harrys trinnvise utrustning og erkjennelse av sin krevende skjebne. I dette kan serien minne om Arthurlegendene, og mange andre heltehistorier - Narnia-serien er et eksempel.

Som en sideeffekt har Rowling revitalisert kostskolesjangeren slik at man i England har gjenuttgitt de originale Jennings-bøkene (Stompa). Og framfor alt preges serien av forfatterens glede over å skape et magisk univers hvor hun putter inn absurdhumor, pussigheter og nesten-likheter med gommepevardenen. Komikken er riktignok tonet ned i denne boka, i tråd med at leserne blir eldre og temaet mørkere. Romantikk er også et tema, selv om de romantiske scenene ikke er de mest vellykkede. Både Ronny, Hermine og Gulla får flere kjærester.

Boka er på 607 sider. Det er heldigvis mindre tørrprat enn i den forrige på 766 sider, hvor Rowling tilsynelatende ikke hadde fått hjelp til å stramme inn teksten, og hvor hennes omstendige beskrivelser av alt og alle slet hardt på selv de mest energiske fans. Den er skrevet i et velformulert engelsk, med rikt ordforråd - og det er sikkert flere enn anmelderen som må lete fram ordboka.

Serien er dessverre kritisert av enkelte kristne. Noen ser ut til å mene at magi alltid er ondt og destruktivt. Den misforståelsen har kristne forfattere som C.S. Lewis (Narnia-serien) og Alfred Hauge kjempet mot med sine bøker. De har begge skrevet om «hvit magi» i den gode saks tjeneste, på samme måte som Harry er en hvit ridder.

Som bibliotekar har jeg møtt mange foreldre som tror at Harry Potter-bøkene egner seg som godnatthistorie for barn i 5-8-årsalderen. For hver ny bok har Harry blir ett år eldre, og handlingen blir mørkere og skjebnedramaet omkring Harry mer intenst og mindre egnet for yngre lesere. Foreldre som gjerne vil finne «noe som ligner», kan prøve Den vesle vampyren, Narnia, Spiderwick, Lindgren eller Ende.

Oversetter Torstein Bugge Høverstad begynner nå med årets mest omtalte sommerjobb. Jeg tilhører ikke de absurde puristene som tror at alt er «bedre på originalspråket». Norsk er fremdeles verdens beste språk for nordmenn, og Høverstad er en av våre beste og mest lekne oversettere. Jeg har stor tillit til hans arbeid, og ser fram til oversettelsen i november.

Boka inneholder 30 kapitler. Til og med kapittel 22/23 skjer det egentlig lite, det er mest etterforskning og forberedelser. Når dramatikken endelig tar til i kapittel 24, står skjebnesvangre begivenheter i kø, og det er umulig å legge fra seg boka. En viktig person dør i kapittel 27-28. Hvem som dør er uventet og sørgelig. Like uventet er Harrys beslutninger på nest siste side. Men begge deler henger sammen, og gir forbløffende raskt mening: vi vil få se en annen Harry i neste bok; modigere, i prinsippet ferdigutlært, mer beslutsom; og med et oppdrag som har vært klart fra

seriens første sider!

Forventningene mine var ikke veldig høye da jeg begynte å lese, men jeg må medgi at Rowling lykkes utmerket med å holde oppe dramaet slik at jeg frydet meg gjennom boka, med mange velkomponerte spenningselement og interessante personer.

Anmeldt av MORTEN HAUGEN

Foto: SCANPIX

Nummer seks: J. K. Rowling leverer en spennende «Harry Potter and the Half-Blood Prince», selv om vår anmelder mener at boka ikke tar av før i kapittel 24.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/28puHPWm>

Adresseavisen

Magiske Potter-tall

☐ Adresseavisen. 18.07.2005. Side: 5

2005-07-18T

LONDON: Harry Potter har igjen knust alle rekorder. I løpet av 24 timer solgte «Harry Potter and the Half-Blood Prince» to millioner i Storbritannia.

Hysteriet rundt bok nummer seks startet ett minutt over midnatt natt til lørdag da køen utenfor en av de største bokhandlerne i Oxford Street passerte halvannen kilometer. Noen timer senere rapporterte en av de største kioskkjedene at de solgte 13 Harry Potter-bøker hvert sekund. Det britiske postvesenet hadde 150 ekstra lastebiler klare for å sende ut 500 000 bøker.

Ti mill. på verdensbasis

24 timer etter at hysteriet rundt J.K. Rowlings sjette bok startet, hadde «Harry Potter and the Half-Blood Price» solgt to millioner bøker - og det bare i Storbritannia. I løpet av gårsdagen regnet man med at boksalgene verden over passerte ti millioner bøker. Det gjør i så fall Rowlings siste bok til Storbritannias bestselgende bok noensinne. Og for suksessforfatter Rowling betyr det at hun var 287 millioner kroner rikere bare 24 timer etter at boka ble lagt ut for salg.

Mindre hysteri

Selv om hysteriet i bokhandlerne og hos Harry Potter-tilhengerne verden over var minst like stort i år som ved de fem tidligere utgivelsene, ser det ut for at hysteriet i avisene har avtatt betraktelig. Da de første bøkene kom ut var det ikke uvanlig at selv de mest seriøse avisene trykket sine anmeldelser og omtaler på forsiden. I helgens aviser var det knapt noen av avisene som hadde funnet plass til Harry Potter på forsiden. Men Harry Potter blir fortsatt viet mye plass inni de engelske avisene, og selv de mest seriøse avisene har fått sine redaktører til å sitte oppe hele natten for å lese boka etter at den ble frigitt på et hemmelig sted i Sør-London like over midnatt natt til lørdag. Rowling har på utrolig vis fått hele verdens presse og bokhandlere til å følge hennes regler. Ingen fikk se boka før ett minutt over midnatt. De som prøvde befant seg i rettssalen innen få timer.

TRYGVE SØRVAAG

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/x5SobSpb>

Adresseavisen

Nesten full pott for Harry

☐ Adresseavisen. 07.06.2004. Side: 17

MNORDVIK

FILM: Potter-film nr. tre løfter blikket og spillet med mørkere

bakgrunn og mer munterhet mellom slagene.

HARRY POTTER og fangen fra Azkaban Am./britisk familiefilm Regi: Alfonso Cuarón Med: Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Robbie Coltrane, Gary Oldman, Michael Gambon, Maggie Smith, Alan Rickman, David Thewlis, Julie Christie, Dawn French, Emma Thompson, Timothy Spall, Julie Walters, Fiona Shaw Harry Potter er blitt tretten og som tenåringsmer interessant enn den smågutten vi kjenner fra de to første filmene. Fremdeles dreier mye seg om den foreldreløse guttens mørke barndom, en gåte som sikkert vil ligge i bunnen gjennom hele serien.

Ettersom Harry og hans sammensvorne og jevnaldrende Ron og Hermione vokser og modnes, blir de også mer reflektert uten at de mister den helt fundamentale fantasi-dimensjonen. Det virker som om disse drømmeaktige innslagene denne gang står i sterkere kontrast til de mer realistiske enn før, slik at filmen får mer spenning også i formen.

På grunn av disse motsetningene tåler filmen også at bakgrunnen blir dystre, for det gir humoren mer kraft. Kanskje ligger grunnlaget for dette i J.K. Rowlings bøker, - kanskje er det utslag av at Alfonso Cuarón har avløst Chris Columbus som regissør. Sistnevntes litt éndimensjonale actionløsninger hadde bare godt av å få et alternativ.

Skal en peke på et høydepunkt denne gangen, kan det for eksempel være en kampscene hvor et forvridd tre (!) spiller hovedrollen på en overbevisende måte. Jeg er også svak for en livsfarlig glefsende bok og et par skumle fantasesener som spisser spenningen, men spesialeffekt-scenene får ikke dominere.

Utslag av de tre hovedpersonenes gryende pubertet er også bidrag som styrker filmopplegget, for nå er det spenning innen gruppen, og de opplever en samhörighet som de bare aner og slett ikke forstår. Slik blir karakterskildring av helt unge mennesker en plussfaktor for Harry Potter-opplegget, som dermed også blir mer løfterikt med tanke på filmer som kommer. Regissør og skuespillere får flere strenger å spille på, og det kan bli en utfordring å velge mellom et allerede innarbeidet team og eventuelle nykommere.

En kolossalt viktig del av suksessen hviler også på et stort persongalleri for øvrig, for de mer eller mindre snurrige typene tolkes med frodighet av de fremste aktører i britisk scenekunst.

Gjengangere som fornyer sin entusiasme, er bl.a. Alan Rickman, Robbie Coltrane og Maggie Smith, som gjør kollegiet på Galtvort høyere skole for hekseri og trolldom til den rene forundringspakken sammen med nykommere som Emma Thompson, David Thewlis og Michael Gambon. Sistnevnte har overtatt rektorverdigheten (Albus Humlesnurr) etter Richard Harris og har en av nøkkelreplikkene, når han bemerker at «tiden er en mystisk ting», - det er farlig hvis man tukler med den.

I «Harry Potter 3» er nettopp et slikt tidseksperiment sentralt i handlingen, hvor de unge elevene får mulighet til å se tilbake på hendelser hvor de selv er involvert. Hermine, som i Emma Watsons skikkelse har en uimotståelig evne til å skaffe seg spillerom, har en nøkkelrolle også her. Hun disponerer en såkalt tidsvender, som noen hver kunne misunne henne. Det snakkes om å få fram sannheten i denne filmen, hvor uhyggestemningen skapes av en fryktet straffange (Gary Oldman) på frifot. Situasjonen kan sikkert tolkes storpolitisk også, - hvis man skulle satse på det.

En hemmelighet bak suksessen er at opplegget har mange lag, slik at ulike publikumsgrupper finner noe for seg, her er eventyr med barnlig skjær, her er ungdommelige spillopper, eventyr, action og mer komplisert dramatik. Svakheterne er at det kan bli vel mange elementer, slik at mye energi brukes til forklaringer underveis.

Men selv om treer'n flyter litt ut, er den slik snekret sammen at den godt kan ses uavhengig av kjennskap til de to

første Potter-filmene.

Anmeldt av MARTIN NORDVIK

Holder koken: Hovedpersonene Harry Potter og Hermine Grang (Daniel Radcliffe og Emma Watson) vokser til og gir Harry Potter-opplegget ny spenning i film nummer tre.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/a9KFWDxE>

Adresseavisen

Hjelpeløse Harry

☐ Adresseavisen. 15.08.2007. Side: 6

2007-08-15T

Spill HARRY POTTER OG FØNIKSORDENEN Alle plattformer Aldersgrense: 7 år

Vær så snill. Slutt å lage dårlige spill basert på filmer! Det er greit. Jeg vet at det vil komme et Harry Potter -spill etter hver eneste film. Og jeg vet at disse spillene av en eller annen uforklarlig grunn kommer til å havne høyt opp på bestselgerlistene. Men kjære eiere av filmlicensen. Kan dere ikke slutte å lage så forutsigbare og elendige versjoner av de opphavsrettighetene dere sitter på!

Svenske Starbreeze Studios klarte det med Riddick-licensen. Og EA var ikke så langt unna med sine spill basert på Ringenes Herre. Men Harry Potter da. Ingen av spillene så langt har vært noe å skrive hjem om. Og Harry Potter og Føniksordenen er det heller ikke. Her er det den sedvanlige slappe grafikken kombinert med uinspirert gameplay og et dustete kontrollsystem.

Nå er riktignok DS-versjonen et par hakk over både konsoll - og PC versjonen. Sannsynligvis fordi spillet rett og slett ikke er bra nok til å forsvare HD-oppløsningen på TV og PC. Det blir en treer på terningen for DS-versjonen trekker faktisk såpass mye opp. Så om du er Potter-fan så vet du nå hvilken en du bør kjøpe.

OPPTUR: Potter på det middelmådige.

NEDTUR: PS2-versjonen er helt klart den dårligste. Anmeldt av FRODE SINGSAAS

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/d9w9eCWx>

Adresseavisen

Harry Potter Mørkere og mer

☐ Adresseavisen. 13.07.2007. Side: 13

2007-07-13T

Harry Potter Mørkere og mer actionfylt enn før i femte film om Harry Potter. (Regi: David Yates. Med: Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Robbie Coltrane, Ralph Fiennes, Jason Isaacs, Katie Leung, Maggie Smith, Gary Oldman, Alan Rickman,

Imelda Staunton 4 5 5 5

ENGELSK SPENNING '07

2 Days in Paris (1 t. 40 min. Tillatt for alle.) Franske Marion og amerikanske Jack skal tilbringe to dager i Paris. Der bor Marions foreldre og ikke så rent få av eks-kjærestene hennes. (Regi: Julie Delpy. Med: Julie Delpy, Adam Goldberg, Daniel Brühl) 4 5 4 4 FRANSK DRAMA '07

Zodiac (2 t. 38 min. 15 år.) Basert på sann historie om seriemorder i USA - som ennå er ukjent - 40 år etter ugjerningene: Regi: David Fincher. Med: Jake Gyllenhal, Mark Ruffalo, Robert Downey jr., Anthony Edwards. 5 5 5 5 5 AMERIKANSK KRIMINAL '07

Die Hard 4.0 (2 t. 9 min. 15 år.) Bruce Willis er tilbake som John McClane for fjerde gang, og klarer å puste nytt liv i en gammel actionhelt. Actionfilm av den gode, gamle sorten som fungerer helt etter oppskriften. Regi: Len Wiseman. Med: Bruce

Willis, Justin Long. 5 5 4 5

AMERIKANSK ACTION '07

Ocean's 13 (2 t. 2 min. Tillatt for alle.) Røvergjengen til Danny Ocean på nye eventyr: Kvalitetstøv med mesterlag i selvnyttende og selvironisk samspill i leken Steven Soderbergh-regi. Med: George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon, Al

Pacino. 5 4 4 3

AMERIKANSK THRILLERKOMEDIE '07

Broen til Terabithia (1 t. 35 min. 7 år.) To barn og deres vennskap i et fantasiunivers parallelt med virkeligheten: Hyllest til barns fantasi - med mørk undertone. Regi: Gabor Csupo. Med:

Josh Hutcherson, AnnaSophia Robb. 4 5 3 4 5

AMERIKANSK DRAMA '07

The Host (2 t. 15 år. 15 år) En slags blanding av «King Kong» og en miljøthriller rundt sjøormen fra Loch Ness, lagt til storbyen Seoul. Artig popcornfilm som mikser flere sjangre og lykkes med å kombinere skrekk og humor. Regi: Bong

Joon-ho. 4 5 3 KOREANSK MONSTERFILM '06

Supervoksen (1 t. 29 min. 11 år.) Å være 15 er å leve på venteværelse, mener venninnene i «Supervoksen». Solid ungdomsfilm om utforskning av sex og identitet. Regi: Christina Rosendahl. Med: Emma Leth, Cathrine Bjørn, Amalie Lindegård. 4 2 4 4 DANSK UNGDOMSFILM '06

Transformers (2 t. 24 min. 11 år.) Gledelig nostalgitrip og maskinell action med semitrailere som brettes og vris til kjempende soldater. Kampen mellom gode og onde maskiner i en verden som truer med å gå under. Regi: Michael Bay. Med: Bernie

Mac. 4 4 3 2

AMERIKANSK ACTION/

SCI-FI '06

Death Proof (1 t. 54 min. 15 år.) Stuntman prøver å drepe damer med sin Death Proof-bil: Quentin Tarantino gir «tut og kjør»-begrepet et nytt innhold i et fartsfylt nostalgirace uten bruk av bremses. Med: Kurt Russell, Rosario Dawson, Naveen

Andrews. 4 2 4 2 2

AMERIKANSK ACTION '07

Pirates of the Caribbean - At World's End (2 t. 54 min. 11 år.) Spektakulært effektmakeri i tredje pirat-runde. Denne gangen har de druknet fullstendig i attraksjonene. Regi: Gore Verbinski. Med: Johnny Depp, Keira Knightly, Keith Richards, Orlando Bloom. 3 5 5 2 4 AMERIKANSK EVENTYR '07

Den stygg andungen og jeg (1 t. 28 min. Tillatt for alle.) Impressariorotta Rotto og Den stygge andungen forlater hønsegården på jakt etter tivoliet. Billig og uengasjerende modernisering av H.C. Andersens eventyr. Regi: Michael Hegner og Karsten Killerich. Norske stemmer: Harald Mæle, Espen Sandvik,

Scott Maurstad. 3 4 3

DANSK ANIMASJON '06

Etterlengtet premiere: Harry Potter og Fønixordenen er mørkere enn de foregående filmene, og karakterene blir mindre troverdige som små, søte og uskyldige jo eldre skuespillerne blir. Det skrev Adresseavisens anmelder under terningkast fire i gårsdagens anmeldelse av filmen. «Harry Potter og Fønixordenen» hadde midnattspremiere for full sal i natt, og billettsalget har allerede gått til værs på helgens forestillinger.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/JEaZ9D5B>

Adresseavisen

Putrer av fantasi

☐ Adresseavisen. 17.11.2005. Side: 6

2005-11-17T

HARRY POTTER OG ILDBEGERET Eng. eventyr Regi: Mike Newell Med: Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Robbie Coltrane, Ralph Fiennes, Brendan Gleeson, Michael Gambon, Maggie Smith

FILM: Også fjerde film om Harry Potter er et fartsfylt eventyr.

Den fjerde filmen i Harry Potter-serien, «Harry Potter og Ildbegeret», ble anmeldt av Martin Nordvik etter førpremierer i Oslo (i KulturAdressa mandag 14. november), hvor det bl.a. ble fastslått at «... film nummer fire nøyer seg ikke med å følge opp forgjengerne; her suser det også av fornyelse og friske regigrep, som elegant unngår litterær gjengivelse. . . Etter hvert fylles imidlertid «Ildbegeret» opp med så mange inntrykk og utspill at det til slutt renner over. . .

Innledningen gir et gufs av nærgående realisme og symbolikk, og varslers at dette ikke er spesielt beregnet på de yngste. Aldersgrensen på 11 år virker velvalgt.» «Harry Potter og Ildbegeret» settes opp i tre kopier på Trondheim Kino, som reserverer de tre største salene, Liv Ullmann-salen i Nova og Sal 5 og 6 i Prinsen.

Famlende forsøk: Dansegulvet er én av pubertetsprøvelsene Harry Potter (Daniel Radcliffe) må gjennom i «Harry Potter og Ildbegeret».

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/gnLGaxKI>

Adresseavisen

Tvil, kamp og kjærlighet

☐ Adresseavisen. 23.07.2007. Side: 8

2007-07-23T

Bok J.K. Rowling HARRY POTTER AND THE DEATHLY HALLOWS Bloomsbury

Dypt uro, dypt alvor og stort drama når Harry modner og forbereder seg til dødskampen Serien om Harry Potter har med dette avsluttende, sjuende bindet vist seg å være et stort og kompetent episk drama som i omfang, intensitet og etisk alvor har få likemenn.

Det fantes tre mulige løsninger på spørsmålet: Dør Harry? Den ene løsningen var død og nederlag, den andre var en seirende offerdød og den tredje var en lykkelig slutt hvor de onde dør og hvor helter og heltinner får hverandre og lever lykkelig alle sine dager. Den første løsningen virket urimelig brutal for en barnebokserie. Den andre virket i overkant symboltung og religiøst ladet; mens den tredje hadde et noe søtladent preg over seg. Jeg tror at forfatteren ville vært i stand til å lose oss inn til alle disse avslutningene, men jeg er glad det gikk som det gikk.

Boken har 36 kapitler og en epilog, og er på 607 sider. Som vanlig bruker Rowling godt med plass på å etablere gruppen og oppdraget før det tar seg opp med action. De siste ni kapitlene, med de avgjørende kampene, foregår på og rundt Galtvort, mens resten av handlingen er en reise mellom noen viktige steder og mange skjulesteder. Slik Rowling har lovet, finnes ordet «scar» (arr) i den siste linjen.

Ved slutten av bok 6 visste vi at Harry måtte finne og ødelegge de syv Malacruzene som rommet deler av Voldemorts sjel. I denne boken får dessuten de tre dødsrelikviene, eller «deathly hallows», en viktig rolle. Jakten på dødsrelikviene og malacruzene er den røde tråden, men hva dette angår, så lykkes ikke Rowling fullt ut med å la funnet av hver av objektene bli en selvstendig spenningskurve. På den annen side er Rowling meget dyktig til å knytte sammen forhistorie, konflikt og handling, og hun behersker flere stemningsleier: gruppepsykologi, krigsscener og tvilens indre monolog.

Helt siden Fønixordenen og Humlesnurr-legionen ble introdusert i bok 5, har bildet av Harrys venner og allierte blitt bredere og dypere. De voksne er ikke lenger bare lærere, men også venner og kampfeller. Og blant Harrys jevnaldrende er det fremdeles Nilus og Lulla som utmerker seg, sammen med Tommy Ding og en overraskende tapper Noldus. Mot slutten vil vi også få se uventede sider ved mamma Wiltersen. Mange dør, og i det store bildet av kampen og dens konsekvenser er det egentlig ikke så viktig hvem.

Harrys tvil, modning og beslutninger er et hovedtema her, som det er i serien under ett. Humlesnurrs tendens til å røpe ting sent eller bare delvis er hele veien en drivfjær i handlingen. Harrys usikkerhet er også sentralt i jakten på foreldrenes historie, når det gjelder forholdene mellom de tre vennene, og i møtet med fiendene. Voldemort vet alltid å utnytte Harrys tvil som hans svake side, med tydelige allusjoner til Fristerens møte med Jesus i Matteusevangeliet. (At dødens venterom minner om «King's Cross Station» (merk navnet!) er en annen religiøs assosiasjon. Mye handler om de tre som er på reise: Harry, Ronny og Hermine, og om forholdet mellom dem. Det hender at det går ei kule varmt, men den typiske uenigheten mellom dem skjer som taus sjenanse eller tilbaketrukket furting. Man skulle så inderlig ønske at disse tre hadde lært å snakke sammen, vært fortrolige og tillitsfulle! Samtidig er det en realitet her: Det som Bjørneboe en gang kalte «kommandoens ensomhet» rammer Harry med full tyngde. Han vet at valget er hans, og at ingen kan ta det fra ham.

De døde er alltid til stede i Potter-bøkene. Det finnes mange teknikker for det: Gamle brev og avisutklipp, arvede

gjenstander, de snakkende portrettene og Tanketanken. På den måten er Humlesnurr (ja da, han er død) i realiteten like nærværende som han har vært i de andre bøkene. Harrys foreldre er også aktivt med som en nødvendig del av handlingen.

To personer framtrer tydeligere og mer interessante. Humlesnurr og Slurs historier blir utdypet. Jeg kan antyde at alt vi har trodd om Slur blir forklart, og vi får vite at han møtte Lilly og Petunia Evans (Harrys mor og tante) den gang de var meget små.

I en avgjørende samtale mellom Harry og en av hans veiledere i kapittel 35, har Rowling samlet opp mange av de normene, idealene og verdiene hun har ønsket å formilde gjennom bøkene, og det finnes mange setninger her som har stort sitatpotensial. Vi skal bare gjengi stikkordene: Kjærlighet, lojalitet, uskyld, alver og eventyr, mot, et avklart forhold til døden, uselvskhet og det å ikke søke makt for egen vinning.

Og det er egentlig der det begynte, og der det slutter: Serien om Harry Potter er en dramatisk, velskrevet og velkomponert dannelseshistorie, med en tydelig sammenhengende historie, en klar moral og en sympatisk og troverdig helt. Slik skal det gjøres!

Anmeldt av MORTEN HAUGEN

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/enoo85iH>

Adresseavisen

En bedre Potter

📄 Adresseavisen. 22.11.2005. Side: 7

2005-11-22T

Harry Potter og ildbegeret Xbox / PC / GC / PS2 Aldersgrense: 7 år Xbox/PC/GC/PS2: Rekk opp hånden de som ikke skjønnte at det også denne gangen ville komme et spill basert på den nye Potter-filmen?

Harry Potter-franchisen tar med årets utgave et modig skritt i retning ren action i forhold til tidligere titler. Borte er de mest typiske plattformelementene og tilbake står et spill som lener seg langt mer mot hack'n slash -sjangeren (Diablo, Dungeon Siege etc.) enn den milde «et-spill-for-hele-familien» tilnærmingen i tidligere Potter-titler. Når det er sagt så er Harry Potter og ildbegeret et friskt pust i det trygge Potter-universet. For første gang så oppleves et Potter-spill både mørkt og litt skummelt. Den beste referansefaktoren er sannsynligvis spillet til «Ringenes Herre: Atter en konge» som EA ga ut for et par år tilbake. Action, action og atter action. Men denne gangen også med et gledelig overraskende element av skrekk og mystikk i seg. Absolutt å anbefale for litt større barn enn hva 7-års grensen hinter om. Føles friskt, frekt og underholdende hele veien Håpløst kamera, ekstremt lineært Anmeldt av FRODE SINGSAAS

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/mxLTHF5C>

Adresseavisen

Nesten full pott for Potter

☐ Adresseavisen. 14.11.2005. Side: 2

2005-11-14T

HARRY POTTER OG ILDBEGERET Eng. eventyr Regi: Mike Newell Med: Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Robbie Coltrane, Jarvis Cocker, Ralph Fiennes, Brendan Gleeson, Michael Gambon, Alan Rickman, Maggie Smith, Timothy Spall

FILM: Harry Potter er i ferd med å bli voksen, men også fjerde film om ham er et fartsfylt eventyr.

Historiene om Harry Potter putrer av fantasi, drama og fortellerglede. Film nummer fire nøyter seg ikke med å følge opp forgjengerne; her suser det også av fornyelse i friske regigrep som elegant unngår litterær «gjengivelse». Etter hvert fylles imidlertid «Ildbegeret» opp med så mange inntrykk og utspill at det til slutt renner over. En smule begrensing her - og terning-toppen hadde vært sikret. Men «Harry Potter og Ildbegeret» ligger likevel nær.

Innledningen gir et gufs av nærgående realisme og symbolikk og varsler at dette ikke er spesielt beregnet på de yngste. (Aldersgrensen på 11 år virker velvalgt.) Men ellers er det en film med appell til noen hver, det mørke eventyret er en vital spenningshistorie, en virtuos medielek og dessuten en småskummel thriller med aktuell situasjonsangst og forfølgelsesvanvidd behendig balansert mot svært ungdommelig utforskning av følelseslivet. Et verdensbilde med ulmende uro og usikkerhet avspeiles i filmen uten at et slikt budskap understrekes på anstrengt vis.

Tenåringstrioen i hovedrollene gjør i denne filmen sine første erfaringer med forelskelse og sjalusi, noe som skaper både muntre og bitre stemninger. Humoren er forløst med en underfundig vri (som Miranda Richardsons skandalehungrige journalist) som antagelig er det klareste bevis på at Harry Potter-regien nå for første gang er på engelske hender. Mike Newell («Fire bryllup og en begravelse») har absolutt ikke styrt mot komedien, men de små, ironiske registreringer av pubertetssymptomer er absolutt positiv - ikke minst som motvekt mot «tekniske effekter» som f.eks. all verdens spektakulære fantasifostre.

Innledningen på et nytt studieår ved Galtvort høyere skole for hekseri og trolldom er ganske illevarslende, når Harry Potter - selv om han er for ung - må representere skolen i trolldoms-worldcup. Den tredelte bataljen er et herlig apropos til konkurranse-hysteri, det vrimler av filmreferanser, scenografi/foto (Roger Pratt) imponerer, musikken (Patrick Doyle) fungerer, kort sagt - det meste er mer enn bra. Det som drar ned, er trangen til å imponere, som slår ut i overdrivelser, som ikke kamufleres helt av de smidige overgangene. Avgjørende er det nok at forfatter J.K. Rowling byr på romslige stoffmengder, men det aller meste av filmen kan man glede seg over uten å kjenne boken/bøkene.

Den sjarmerende trioen i hovedrollene (Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson) blir bedre og bedre, men de har et stykke igjen til nivået som bl.a. Maggie Smith, Ralph Fiennes, Michael Gambon, Brendan Gleeson og Alan Rickman holder. Det er virkelig snert i replikkene når de setter i gang!

Anmeldt av MARTIN NORDVIK

Foto: FILMWEB

I knipe: Når ildbegeret utpeker Harry Potter til å delta i trolldoms-worldcup, men han får gode råd av sine foresatte på Galtvort, Alastor «Galøye» Bister (Brendan Gleeson) og Albus Humlesnurr (Michael Gambon).

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/y1g6A73A>

Adresseavisen

-Harry Potter blir aldri en klassiker

☐ Adresseavisen. 16.07.2005. Side: 10

2005-07-16T

Harry Potter-tilhengere verden over har ventet lenge. Natt til i dag ble «The Half Blood Prince» lagt ut for salg. Men litteraturekspert Diane Purkiss hevder at suksessbøkene om Harry Potter aldri vil bli klassikere som huskes om 50 år.

- Bestselgere blir nesten aldri klassikere. Gårsdagens bestselgere blir glemt ganske fort, og det samme kommer til å skje med J.K. Rowlings bøker om Harry Potter, hevder litteraturekspert og doktor Diane Purkiss ved Universitet i Oxford.

Diane Purkiss, som selv er en dedikert Harry Potter-tilhenger, sier at J.K. Rowling ikke har introdusert noe banebrytende nytt i bøkene slik Tolkien gjorde med «Ringenes Herre». Han skapte en helt ny verden av figurer og språk som ingen kunne forestille seg før de leste boka. Derfor betegnes hans bøker som klassikere. Også bøker som drastisk endrer vår oppfatning av verden, slik som Freud og Marx gjorde i sin tid, vil gå inn i historien som klassikere. Men ikke Harry Potter.

Fantastisk godt skrevet

Vi treffer universitetsforeleser Diane Purkiss i historiske Oxford der store deler av filmen om Harry Potter er innspilt. Purkiss tar oss med til den store og ærverdige spisesalen til Keble College, der studenter og forelesere spiser sine måltider omringet av portretter av professorer, andre kloke menn og noen få kvinner.

- Filmfolkene ville først bruke vår spisesal i filmen, men ledelsen ville ikke at de skulle ta ned alle portrettene. Derfor valgte de å bruke spisesalen til Christ Church College like nede i gata. Det er det mange som angrer på i dag, sier hun. Til tross for påstanden om at bøkene om Harry Potter ikke kommer til å få mye oppmerksomhet om en generasjon eller to, mener universitetsforeleseren i barnelitteratur at Harry Potter-bøkene er fantastisk godt skrevet, og de har en driv som gjør at hun ikke kan legge dem bort.

- Jeg elsker Harry Potter, og har lest alle bøkene. Hvis en av dem kommer til å bli husket, så vil det være bok nummer tre «Harry Potter og fangen fra Azkaban», sier Purkiss, som er så glad i Harry Potter at hun har oppkalt sin fem år gamle datter etter Harry Potters venninne Hermione.

Typisk engelsk

Hun forklarer bøkens fantastiske popularitet med at bøkene handler om det å være engelsk - som en moderne utgave av Agatha Christies detektivhistorier.

- Rowling kombinerer to erkeengelske fenomener - kostskolen og den tradisjonelle detektivhistorien. Dette er på mange måter viktigere for bøkens popularitet enn selve magien, mener Purkiss, som selv nettopp har gitt ut boka «Corydon and the Island of Monsters» sammen med sin ti år gamle sønn.

Hun trekker tråden fra Harry Potter til detektivhistorien ved å understreke at de begge foregår på et isolert hus på landet der en liten sirkel av mistenkte befinner seg. I begge historiene finner man den engelske høfligheten og snobberiet iblandet en porsjon action og vold.

Skriver om seg selv

Teoriene til Diane Purkiss stopper ikke der. Hun hevder at den virkelige Harry Potter heter J.K. Rowling. Rowling skal med andre ord ha skrevet om sin egen traumatiske barndom gjennom rollefiguren Harry Potter.

- Det er ingen hemmelighet at J.K. Rowlings mor utviklet en alvorlig form for MS og døde mens Rowling var ganske ung. Min følelse er at Rowling skriver dette ut av sitt systemet ved hjelp av Harry Potters døde foreldre. Som en magiker håper hun at tryllestaven kunne endret hennes liv, mener Purkiss.

- Det ser ut som om Rowling skrev seg ferdig med dette allerede i den tredje boka. Nå slaver den stakkars kvinnen seg gjennom resten av bøkene for hun vet en hel industri er avhengig av henne. Jeg håper virkelig at hun finner på noe helt nytt i den nye boka, og at hun skriver kortere enn de to første bøkene, sier barnebokeksperter og Harry Potter-fan Diane Purkiss.

TRYGVE SØRVAAG 07200 kultur@adresseavisen.no Les Harry Potter-anmeldelsen på adressa.no kl. 18.00 på søndag og i KulturAdressa på mandag.

Foto: TRYGVE SØRVAAG

- Dette er som å spasere rett inn i filmen, sier de tyske turistene Vera og Anni Wallikewitz etter å ha besøkt virkelighetens Harry Potter-skole på Christ Church College i Oxford.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/jSgQHAAw>

Adresseavisen

Vidunderlig engelsk magi

☐ Adresseavisen. 20.06.2005. Side: 5

2005-06-20T

Susanna Clarke JONATHAN STRANGE & HERR NORRELL Aschehoug BOK: Jeg vet du har hørt det før. Men dette er faktisk den beste engelske fantasy-boka siden Ringenes Herre.

Vi er i England tidlig på 1800-tallet. Tiden da en mektig magiker hersket i Nord-England er fjern fortid. Veiene til alvenes land er stengt og magi er blitt en akademisk øvelse, tørre teorier diskutert av respektable gentlemen med mer sans for etikette enn eventyr. Ingen behersker lenger praktisk magi, bortsett fra en sky herre ved navn Norrell og hans elev, Jonathan Strange. Norrells mål er å bringe den ekte magien tilbake til samfunnet. Men i sin iver etter å hjelpe en innflytelsesrik politiker, ender han opp med å slippe til langt større krefter enn han hadde planlagt.

Selv om det er lett å tenke Harry Potter når det handler om England og magi, må jeg be deg om å la være. Dette er slett ingen barnebok. De nesten 900 sidene er fulle av fotnoter, og språket er snirklet ut i en stil som mest av alt minner om Dickens'. Intrigene males sakte frem, mellom Napoleonskriger, politisk spill og sosietetsliv, og isteden for å boble over av sprelske påfunn, veves magien inn i et dystre og mer troverdig mønster. Det er både tungt og tidkrevende å lese. Men dette er kanskje nødvendig for å skape selve essensen av fantasy, nemlig følelsen av å ha entret en ekte verden. Særlig vellykket blir det fordi Clarke syr virkelig og oppdiktet historie sammen på en så finurlig måte at sømmene ikke vises. All omstendelighet er dessuten tilgitt når historien skyter fart i en forrykende siste del, med en slutt som er noe så sjeldent som tilfredsstillende.

Det som løfter «Jonathan Strange & herr Norrell» opp i klassen for mesterverk er Susanna Clarkes evne til å blande alt det som slår an engelske noter i leserens fantasi. Her er tåketunge, brosteinsbelagte smug og herrer med flosshatt, som i Sherlock Holmes. Her er stormfulle heder med ensomme trær og kvinner med tragiske hemmeligheter, som i søstrene Brontës bøker. Og her er dødelige alver, vakre og forrykte, slik vi kjenner dem fra keltisk tradisjon. Når disse settes sammen på Clarkes sobre, elegante måte blir de foredlet til en annerledes og særegen historie. Clarke er ikke bare nyskapende innenfor fantasysjangeren. Hun har også lyktes i å gjøre det Tolkien drømte om ved starten av sitt forfatterskap: hun har skapt en ny engelsk mytologi.

Anmeldt av TONE ALMHJELL

Foto: SCANPIX

Solid jobb: Susanna Clarke jobbet i tolv år med debuten Jonathan Strange og herr Norell. Hun har brukt tiden godt.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/BAQMyssc>

Adresseavisen

Sterk Potter sikrer siste stikk

Adresseavisen. 13.07.2011. Side: 3

Anmeldt av MARTIN NORDVIK

Solid sluttspurt for Harry Potter-serien-et filmeventyr uten like.

samler seg til en imponerende finale som tviholder på tilskuerens oppmerksomhet i over to timer. I dette selskapet går tiden fort, og-tiden er et sentralt tema i hele filmserien. Allerede i seriens tredje film (Harry Potter og fangen fra Azkaban) uttalte rektor Humlesnurr (Michael Gambon) at tiden er en mystisk ting, som det kan være farlig å tukle med. Tiden er kostbar: Han har alt-unntatt tid, sier Humlesnurr nå.

i et tidseksperiment hvor de fikk sjansen til å se tilbake på hendelser de selv hadde vært involvert i. Nå er tidssprangene utvidet, for Harry Potter søker tilbake til sine røtter, og epilogen, nåja, den kan jo få overraske dem som ikke for lengst kjenner utgangen på dette.

I Harry Potter og dødstalismanene Del 2 er tankene om livet og døden en del av kampen mellom det gode og det onde. Mørkets Herre, Lord Voldemort (Ralph Fiennes) påberoper seg riktignok at han-og bare han-kan leve evig. Mer indirekte formidler filmen en hyllest til den tilmålte tid hver enkelt får. Det avgjørende er hvordan den benyttes, den kan ikke trikses med uansett hvor mange trylleformler og magiske gjenstander man har til rådighet.

(Daniel Radcliffe, Rupert Grint og Emma Watson) dukker opp sammen i avslutningsfilmen, er det slående hvor modne de er blitt. De er for alvor på vei over i en ny fase av livet, skoledagene er forbi, Galtvort har allerede forandret seg, alvoret venter. Kampen mot ondskaperen koster, flere scener har etterkrigspreg med ruiner, sårede og drepte.

Men for all del-det er eventyrets sus over fortellingen, her mangler lite i en framstilling som veksler mellom nakent naturalistiske scener og de mest halsbrekkende fantasiinnslag. Helt tilforlatelig utnyttet 3D-teknikken til

å gi Potter-eventyret en ny dimensjon, og lydsiden er mer imponerende enn noensinne i vekslingen mellom dundrende action og de totalt stille passasjene. Alexandre Desplats musikk er en positiv-mer behersket-videreføring av grunnlaget fra John Williams.

i en film som tynges av at absolutt alt skal med, spenning og poesi, fantasiflukt og filosofering, mystikk og mørk magi, sorg og glede, dramatik og til og med litt romantikk. Framstillingen er på samme tid både forenklet og overlesset; det kan bli mange snurrige henvisninger og betegnelser å holde rede på. Når det bobler som best, funderer Harry selv: Er dette virkelig- eller skjer det bare i hodet mitt?

Diskusjonen om det var riktig å dele J. K. Rowling Harry Potter nummer syv i to filmer, vil trolig

forstumme etter dette. Regissør David Yates sender nok mang en takkens tanke til sin skuespillerstab, hvor den unge sentral-trioen har vist bemerkelsesverdig utvikling. Også i forhold til den utrolige rekken av stjerneaktører viser Yates seg oppgaven voksen. At han slakker litt på de dramaturgiske krav for å gi folk som bl.a. Maggie Smith, Julie Walters og Helena Bonham Carter litt armslag er mer enn tilgitt. Avslutningsfilmen kan utmerket ses uavhengig av forgjengerne, men selvsagt blir opplevelsen større når hele serien får utforme et univers som allerede er filmhistorisk.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/NoZBd3FH>

Adresseavisen

Å kjære, vakre vene...

Adresseavisen. 24.11.2010. Side: 7

Anmeldt av FRODE SINGSAAS

Harry Potter-spillene har aldri utmerket seg for sin kvalitet, men her er bunnen nådd.

Siste kapittel i sagaen om Harry Potter er skrevet, og i spillsammenheng skal vi være glade for det. For kanskje kan vi da få oppleve spill basert på den unge trollmannen fra England som faktisk er pengene verdt.

Med det mener jeg at «HPatDHP1» er et spill du med beste samvittighet kan stå over, selv om du er blodfan av den unge trollmannen.

I et forsøk på å lage et mer action-orientert spill har utviklerne i Electronic Arts bommet noe så totalt her. Spillet følger filmen (og bokens) handling kun når det føler for dette. Andre steder utmattes du av dårlig implementerte kampsekvenser, håpløse kontroller (NB! vi har ikke prøvd dette med Kinect) og en regi som konsekvent faller sammen. Det er ingen framdrift, spenning eller nerve knyttet til dette. Du trykker frenetisk på de samme to knappene hele tiden mens du håper på det beste (og i ditt stille sinn ber om at spillet snart skal være slutt). Årets dårligste spill? Tja, det skulle ikke forundre meg.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/wFsE68Vj>

7

Adresseavisen | Onsdag 24. november 2010

Multiplay: For første gang i et «Assasin's Creed»-spill kan du møte andre i en katt- og mus-lek i multiplayer.

Amphitheatrum Flavium Gjennom store deler av renessansen lå Colosseum adelt og i et slikt kommersielle boder, da husene og de fattigste i samfunnet.

insinuerer multiplayer, det er faktisk eventyrene som står i sentrum her og gladelig nok er så alle små irritasjoner ved gameplay og kontrollimplementeringer borte. Enig på kanten om over Romer mange husk og utfører sine oppdrag med en eleganse som det beste spillet i serien kan bliert om. Årets spill 2010? Tja, så det. Men «Mass Effect 2» og «Batman's Soul» har sannsynligvis en veldig konkurranse.

Anmeldt av FRODE SINGSAAS

Å kjære, vakre vene...

Harry Potter-spillene har aldri utmerket seg for sin kvalitet, men her er bunnen nådd.

Spill
HARRY POTTER AND THE PRISONER OF AZKABAN: LONG PART 1
Boks 300 / PS3 / PC / Wii / DS
Aldersgrense: 12 år

Siste kapittel i sagaen om Harry Potter er skrevet, og i spillsammenheng skal vi være glade for det. For kanskje kan vi da få oppleve spill basert på den unge trollmannen fra England som faktisk er pengene verdt.

Med det mener jeg at «HPatDHP1» er et spill du med beste samvittighet kan stå over, selv om du er blodfan av den unge trollmannen.

I et forsøk på å lage et mer action-orientert spill har utviklerne i Electronic Arts bommet noe så totalt her.

Et natteskall
Vel, det hele ser bra ut. Det aller merkelige, et utøvet spill.

Tilbake til Midgard

Et slags «Ringenes Herre» for de yngre.

Spill
THE LORD OF THE RINGS: ARKHAM'S QUEST
PS3
Aldersgrense: 12 år

Hva er dette da? Et spill basert på J.R.R. Tolkiens «Ringenes Herre» som kanskje mest minimalt fanfare og absolutt ingen pålegg for å kampanje. Kanskje ikke så rart, for produsentene selv må ha fått av dette rippet vil bli noen kandidat til «Årets Spill» allerede tidlig i utviklingsprosessen.

«Lord of the Rings» er en saga Harry Potter-variant av det som Tolkien bokverk. Det starter som en ung Hobbit i Hobbitland. Men det viser seg knå å være en slags meny for levedagene det du tar rollen som Aragorn som le-kendte kett løper på kryser og

trere gjennom flere hendelser fra de tre bøkene. Spillmessig sett er dette en light-versjon av flere dante action-spill du har spilt tidligere med den fordelingen at dette ikke er særlig morsomt. Du svinger sveiset over på et klatrepole, som skal foreta alle utfordringer med overen presisjon. Av og til får du også rø på best. Det er da det. Gjennom et målt sagt hærvisende elendig og historien har du hatt tusen ganger for «langt boder fortalt» om her.

Et spill for en regnvernsdag? Kanskje. Men bare om du ikke har noe annet for hånden å punte i Playstation-konsollen.

Anmeldt av FRODE SINGSAAS

Et natteskall
Action for alle generasjoner, litt krumme trå. Et utøvet natteskall.

gubla» og «Dodopachi Resurrection», men trer gjennom originalt og underholdende.

Anmeldt av FRODE SINGSAAS

Et natteskall
Vel, det hele ser bra ut. Det aller merkelige, et utøvet natteskall.

Inspektprinsessen: Jeg gikk en tur i skogen og sprøyte alt jeg fant med insektspray...

eller kanskje indrefilet med tomkat og fennikel-chubney og sprø asparges?

Longest 78 69 36 20
Kvinnelast 72 66 16 10

Big Horn Steak House

Side 34 av 37

Adresseavisen

Det beste fra Harry Potter

☐ Adresseavisen. 20.11.2010. Side: 20

De leser mer enn de fleste - og skiller lett mellom god og dårlig litteratur. Men Harry Potter-bøkene står i en særstilling. Her er litteraturstudentenes favorittscener fra de sju bøkene i serien om den verdensberømte trollmannsstudenten ved Galtvort høyere skole for hekseri og

...trolldom.

Anna Skomsøy (21)

- Scenen med Harry og speilet Mørd er en av de aller vakreste i alle bøkene. Speilet viser ikke Harrys ansikt, men hans innerste drømmer og lengsler: For første gang ser han foreldrene sine, Lilly og Jacob. De ble drept av den onde fyrst Voldemort mens Harry var baby. En annen og morsommere scene handler om Dudley, Harrys slemme stebror. En trylleformel slår litt feil og Dudley har plutselig grisehale.

Hans Petter Hårsvær (27)

- Skildringen fra rompedunk-kampene er flotte. Som svært idrettsinteressert skulle jeg gjerne ha deltatt: Å fyke av rundt på en sopolime må være kjempemoro. Jeg liker også scenen der Harry første gang ifører seg usynlighetskappen. Jeg har hatt god hjelp av min nevø på 12 år til å drømme meg inn i Harrys verden. Nå skal vi se den nyeste filmen sammen - slik vi har sett de andre filmene før.

Maria Engi (25)

- Professor Slur opptre som en gjennomført ond og farlig person fra første til siste bok. Men helt på slutten avsløres hans egentlige og sanne jeg. På forhånd hadde jeg ingen anelse om at noe sånt var

i vente - og leste og leste (ferske Potter-lesere bør finne ut av dette selv). Ellers er jeg svært fascinert av miljøet og stemningen

i bøkene. Jeg skulle gjerne ha reist inn i denne magiske verdenen.

Siv Gøril Brandtæg (30)

er stipendiat og underviser studentene ved Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap.

- Jeg har bare lest den først boka om Harry Potter nærmest for å sjekke hva slags litteratur dette var. Handlingen husker jeg lite av, men jeg fant ut at dette var god litteratur. Bestselgere får sjeldent ros av anmelderne, men jeg anbefaler Potter-bøkene gjerne.

Gunn-Solveig Molde (32)

- Både i boka og i filmen blir Harrys første møte med

Diagonalallmenningen fremstilt svært godt. Dette er trollmannsgata der Harry skal kjøpe sitt aller første trollmannsutstyr før han begynner på Galtvort.

Mylderet og mangfoldet av merkelige skapninger og gjenstander skaper en helt spesiell magisk stemning.

Jeg har ikke lest alle Potter-bøkene ennå, men de står i hylla.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/GC3WS8cW>

Adresseavisen Potter på klinern

Adresseavisen. 16.07.2009. Side: 6

Anmeldt av JHEIDI OLIV WOLLAMO

Mindre dramatikk og mer kjærlighet når en hormonell Harry Potter er i ferd med å bli voksen.

om Harry Potter har nå nådd den nest siste boken i serien. Nå er det ikke lenger noen tvil om at mørkets fyrste, Voldemort, har vendt tilbake fra de døde. Døds-eterne herjer og farer truer overalt. Selv på Galtvort. Rektor Humlesnurr tar med seg Harry som våpendrager på jakt etter det godes siste håp.

Når det onde har kommet ut av skapet, mister historien mye av den ytre spenningen. Det er ingen kamp eller konflikt som skal vinnes, dette er en lang, melankolsk transport-etappe mot det endelige oppgjøret i de to neste filmene. Harry og vennene lever på lånt tid og den fylles av tenårernes seksuelle oppvåkning og amorøse forviklinger. Mens erkerivalen Draco Malfang sliter med et dødelig oppdrag. I den forrige filmen, «Harry Potter og Fønix-ordenen», ble det tydelig at Daniel Radcliffe var i ferd med å vokse ut av rollen som Harry. Den følelsen er der fremdeles, men ikke like fremtredende. For alvorets time har kommet og døden lurar i krokene. Harry, Draco, Hermine, Ronny og Gulla må alle gjøre et offer når frontene mellom det gode og det onde skjerpes. Denne gangen er det Dracos dilemma som kameraet elsker, det kontrastfylte uttrykket til fotograf Bruno Delbonnel skaper et menneske av det ondes yngling.

lange filmen pløyer gjennom nesten 600 sider med tekst. I forhold til boken er jakten på halvblodsprinsen tonet ned til fordel for kjærlighet, litt humor og mye magi. Regissør David Yates har lagt inn støtet når det gjelder å skape den forunderlige parallellverdenen der de fysiske lovene er opphevet. Dermed blir det ikke en langtekkelig affære, selv om historiefortellingen er omstendelig seig. For det er denne boktro tilnærmingen som Potter-leserne elsker. Noe annet ville trolig skapt opprør både blant barn og voksne. Vi får et siste, langtrukket kyss før kampen mellom det

6 Film
Tirsdag 30. juli 2009 | **18betekning**

Kinotoppen
En god nummer to? Sasha Baron Cohens spill og spill i «Brano» har ikke lenget publikumsoppslutning på samme måte som «Borat». Annet er manometer og disseasurer i «Lara» beholder kinotoppen i sommerferien. [Se på side 6](#)

Denne ukens plassering

Uke	Titel	Ukens billett	Totalbillett
1.	(1) Ladd i alle versjoner!	11 234	29 385
2.	(2) Bruno	2157	3157
3.	(3) Nattvæner	2023	9458
4.	(4) Transfarmers	1608	7995
5.	(5) Endel og demmer	802	21 528
6.	(6) Man som heter kvinne	456	35 280
7.	(7) 17 april	323	1770
8.	(8) My Bloody Valentine 3D	260	654
9.	(9) Drag Me to Hell	248	248
10.	(10) Terminator Salvation	230	6709

Totalbillett i perioden 8. - 14. juli: 22 096

Klining i krokene
Mer om jakten på halvblodsprinsen, handler den siste Harry Potter-film om den voksende interessen for Gulla (Bonnie Wright). [Les mer](#)

Fjerdens baby: Kanaan (Jon Caviezel) ankommer jorden og jorden Norge anno år 709, bare for å finne ut at han har tatt med seg tryggesteins på bein. (1) [Les mer](#)

Våkner møter sci-fi-monster
Lusammenheng med filmens. Men flere viser det.

Film
Amerikansk eventyr
Reg: Howard McCain
Med: Jim Carrey, John Hurt, Jack Huston, Scott Miles

TV-serie
«Entrepreneur» ser du ofte en mildt sagt versjon av brokollas filmhistorier i Hollywood. Man nummerer opp på kassabeslagene og lover å lage en miniatyr av innbyggernes blanding av disse. Og det er bare å se i 3D-bygget for å sjekke hvor mange abstrakte ideer som er i denne serien. Likevel er det overraskende at noen faktisk har satt pengene sine i «Outlander» varierende sats, som består i å pane noe ikke-vinger med til fransoser og disprete det helt en dreg Ringeres Herre-romantikk «Sjogard» Drakeløperer moter «Alma» moter «Boswell» moter «Bar» Fride moter «Prestator» slår crica.

Enda mer overraskende er den forberedende filmens man siter med en stund ut i filmen, når man har skjønt at filmens faktisk mener alvor

med å vende et romantisk krasj-landende inn i «særsk» «viking» og man oppdager at dette faktisk til en viss grad fungerer på sine premiser. (Dette klammer rundt «særsk» «viking»-mål, disse-er til, for de historiske faktene er svært omtrentlige og brenner blott annet på vikingtida med hundre år. Disse-er bare gjennomvokstet vår helt konfarters lystrakt må lære og, omstendelig ut som moderne engelsk.)

Det hele resulterer en eventyrlig suppe full av viking-kjøp og mepp-monster-mania. Det er for langt båret start og slutt-enden, men medlen er det faktisk en viss valentid action-å overvære, her, med dyktige akkuspillere i flere ritter og en snitt-fest-festur i ferd (Jon Caviezel, sist sett på kassen i «The Passion of the Christ»). Videre er det forberedende underholdende, og ut avover karriere-faktoren i den originale gjengirserken.

«Outlander» er ikke smart eller finterig på noe vis, heller ikke særlig opprørende. Der filmen serier sinnet temær som oppvåkning av andres land, men en solid interak-tion, som historisk og æstetisk troverhet.

Anmeldt av KJERSTI NIPEN

Freiseren fra outer space

Mindre dramatikk og mer kjærlighet når en hormonell Harry Potter er i ferd med å bli voksen.

Film
HARRY POTTER OG HALVBLODSPRINSEN
Ukens ukeviser 2009
Regi: David Yates
Med: Daniel Radcliffe, Rupert Graves, Emma Watson, Michael Gambon, Emma Bonner, Robert Grint, Helena Bonham Carter, Alan Rickman, Bonnie Wright

Det filmatiske eventyret
Harry Potter har nå nådd den nest siste boken i serien. Nå er det ikke lenger noen tvil om at mørkets fyrste, Voldemort, har vendt tilbake fra de døde. Døds-eterne herjer og farer truer overalt. Selv på Galtvort. Rektor Humlesnurr tar med seg Harry som våpendrager på jakt etter det godes siste håp.

Forekaste, sjukt og klare-
ter. Når det onde har kommet ut av skapet, mister historien mye av den ytre spenningen. Det er ingen kamp eller konflikt som skal vinnes, dette er en lang, melankolsk transport-etappe mot det endelige oppgjøret i de to neste filmene. Harry og vennene lever på lånt tid og den fylles av tenårernes seksuelle oppvåkning og amorøse forviklinger. Mens erkerivalen Draco Malfang sliter med et dødelig oppdrag. I den forrige filmen, «Harry Potter og Fønix-ordenen», ble det tydelig at Daniel Radcliffe var i ferd med å vokse ut av rollen som Harry. Den følelsen er der fremdeles, men ikke like fremtredende. For alvorets time har kommet og døden lurar i krokene. Harry, Draco, Hermine, Ronny og Gulla må alle gjøre et offer når frontene mellom det gode og det onde skjerpes. Denne gangen er det Dracos dilemma som kameraet elsker, det kontrastfylte uttrykket til fotograf Bruno Delbonnel skaper et menneske av det ondes yngling.

Det over to og en halv time lange filmen pløyer gjennom nesten

Vanessa uten giftetanker

High School Musical-kjærestene Vanessa Hudgens og Zac Efron er et av Hollywoods beste unge par, men i gifte- og på-se-til-vo er nederst på listen hennes.

20 år gamle Vanessa Hudgens har ny film på gang, «Band-i-land», om en musikkgruppa som dannet er ideelt band, og der hennes rolle er en stille, sky jente – langt forskjellige fra Gossip Girl i «High School Musical»-filmene.

– Det beste ved å være skuespiller er det å spille ulike karakterer. Jeg vil gjerne prøve meg på en musikal senere, bare jeg har kommet meg videre til et visst punkt. Da kommer jeg tilbake, fordi det er det jeg vokste opp i musikaler.

I en annen film, «Stucker Punch», spiller hun en plaget pige som er ferdig med å bli skutt. Den mangfoldigheten liker hun, selv om medfølelsen i filmer for et voksent publikum gjør at den unge fansen kan bli skuffet.

gode og det onde braker løs.

© Adresseavisen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/a3qTTYS8>

Nyheter

Harry Potter-bøkene en magisk suksess	☐ Aftenposten	14.09.1999	2
Gutten som trollbinder verden	☐ Aftenposten	28.11.1999	4
Potter-jubel i London	☐ Aftenposten	05.11.2001	8
Harry til himmels?	☐ Aftenposten	06.11.2001	10
film Frodig Potter-film	☐ Aftenposten	22.11.2001	11
Première på 96 kinoer 22. november «Mørkere og morsommere» Potter-film	☐ Aftenposten	05.11.2002	13
Ny Potter-film får gode kritikker	☐ Aftenposten	09.11.2002	14
Trolldom med tretthetstegn	☐ Aftenposten	10.11.2003	15
hver torsdag film - PREMIRER I MORGEN	☐ Aftenposten	10.06.2004	16
Varierende mottagelse for Potter	☐ Aftenposten	18.07.2005	17
Potter med pubertetsvansker	☐ Aftenposten	17.11.2005	18
Nye Potter en thriller	☐ Aftenposten	17.11.2005	19
DATASPILL Potter skuffer	☐ Aftenposten	18.11.2005	20
Harry Potter-spenning - innimellom	☐ Aftenposten	06.07.2007	21
Magisk øyeblikk: Kl. 01.01	☐ Aftenposten	21.07.2007	23
Harry Potter vel i havn	☐ Aftenposten	30.11.2007	25
Forspill til finalen	☐ Aftenposten	14.07.2009	26
På telttur med Harry Potter	☐ Aftenposten	13.11.2010	28
Snipp, snapp, snute for Harry Potter	☐ Aftenposten	08.07.2011	30
Snipp, snapp, snute for Harry Potter	☐ Aftenposten	08.07.2011	31
Harry Potter trollbinder anmelderne	☐ Aftenposten	13.07.2011	33
Alt ender perfekt	☐ Aftenposten	13.07.2011	34

Aftenposten

Harry Potter-bøkene en magisk suksess

☐ Aftenposten. 14.09.1999. Side: 20

SKRE ARNHILD

Utvidede åpningstider, lange køer og boksalg gjennom vinduet da den tredje boken om Harry Potter kom ut i USA sist onsdag. Barneboken om nerden med de eventyrlige opplevelsene ligger høyt

på bestselgerlister både i USA og i hjemlandet England.

ARNHILD SKRE Andre- og fjerdeplass på New York Times bestselgerliste og tre av de øverste fem plassene på nettbokhandelen Amazon.coms salgsliste. Den arbeidsløse engelske læreren Joanne K. Rowling har opplevd det mange forfattere drømmer om, å skrive årets boksensasjoner og internasjonale bestselgere, og det både for voksen- og barneboklesere.

Bøkene om Harry Potter har toppet de engelske barneboklistene siden den første, «Harry Potter and the Philosopher's Stone», kom ut i 1997. I år har Harry Potter-bøkene også inntatt de engelske og amerikanske romanlistene og i perioder krøpet forbi både Tom Wolfes og John Grishams romaner av året.

Onsdag i forrige uke skapte USA-utgivelsen av «Harry Potter and the Prisoner of Azkaban» tumult utenfor bokhandlene. Lange køer førte til salg gjennom vinduene og utvidede åpningstider, skriver Washington Post. Da boken kom i England i sommer, solgte forlaget Bloomsbury 17000 eksemplarer på tre timer. Det stopper neppe med dette. I vår kjøpte filmgiganten Warner rettighetene til bøkene og Joanne K. Rowling har bebudet minst tre nye bøker om den uortodokse helten.

Fablene som i sommer hadde solgt i en million eksemplarer, handler om den foreldreløse 11-årige nerden Harry Potter som frister en kummerlig tilværelse hos slem tante og onkel og en enda slemmere fetter før han ad mystiske veier kommer til trollmannskolen Hogwarts. Deretter skjer morsomme, fantastiske og skremmende ting om hverandre, med et typegalleri som spenner fra trollmannsbarn som utdanner seg for å overta «forretningen», til drager og trollmannen som har foreldrene Potters liv på samvittigheten.

I anmeldelsene, som stort sett er rosende, snakkes det om inspirasjon fra Tolkien og engelske kostskoleskildringer. Den første boken fikk British Book Award's barnebokpris. I fjor kom oppfølgeren «Harry Potter and the Chamber of Secrets» og nå i sommer «Harry Potter and the Prisoner of Azkaban». Det er denne som skapte oppløp foran amerikanske bokhandler.

Dermed trekker også den amerikanske forleggeren Arthur A. Levine Books et lettelsens sukk. Harry Potter-bøkene har nemlig solgt i et slikt omfang over internett at det har vært umulig å opprettholde de rigide grensene mellom engelsk og amerikansk bokmarked. Man har forsøkt å regulere salget ved at hver kunde bare kan bestille ett eksemplar over Internett. Den neste Harry Potter-boken kommer ut samtidig i England og USA.

På norsk neste år Forlaget Ex Libris vant fjorårets auksjon over rettighetene for det norske markedet. Mens den første boken kommer i Holland, Sverige og Danmark i år vil «Harry Potter og de vises sten» først komme i norske bokhandler en gang i år 2000, forteller redaktør Kirsti Øvergaard i Ex Libris. Forlaget forklarer den sene utgivelsen med at oversettelsen tar lang tid.

Bestselger. Joanne K. Rowling har skrevet årets boksensasjoner og internasjonale bestselgere. Først neste år kommer den første Harry Potter-boken på norsk.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra

Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/38optNNi>

Aftenposten

Gutten som trollbinder verden

☐ Aftenposten. 28.11.1999. Side: 18

SKRE ARNHILD

En ung trollmann har forhekset engelske og amerikanske lesere i alle aldre. Han har et sikksakkformet arr i pannen og kjører sopelime med kurs for en bokhylle nær deg. Denne

uken kom den første Harry Potter-boken på norsk.

ARNHILD SKRE Helt til han er elleve år er Harry Potter en helt alminnelig gutt, hvis man altså er det man tror man er her i livet, og det er man jo. Det eneste spesielle ved Harry Potter er at han har vært ualminnelig uheldig. Foreldrene hans døde i en trafikkulykke da han var baby. Siden har han bodd i et bøttekott under trappen hos tante Petunia og onkel Wiktor Dumling, to svært usympatiske mennesker med en helt alminnelig drittsekk av en sønn.

Dudleif Dumling er bortskjemt, tykk og dum og elsker å plage den magre fetteren med brillene. Helt til Harrys elleveårsdag nærmer seg og merkelige ting begynner å skje med den umake familien i Hekkveien. Det dukker opp brev til Harry! Bare tanken er helt latterlig. At noen skulle ha behov for å meddele seg til den stygge ungen som bor på nåde fordi han ikke har andre i hele verden enn familien Dumling!

Tanten og onkelen konfiskerer brevet og Harry begynner å ane at de skjuler noe for ham. Men først når en truende kjempe dukker opp som postbud, får Harry brevet sitt og får vite at han er tatt opp som elev ved Galtvort Høyere Skole for Hekseri og Trolldom. Fra det tidspunktet er ikke Harry Potter noen alminnelig gutt lenger. Han er en trollmann. Og historien om helten Harry Potter kan begynne.

Vi har lest det før: Foreldreløs, ensom gutt vokser opp hos grusomme steforeldre. Blir reddet til en verden som er usynlig for vanlige mennesker. Opplever der de merkeligste ting og blir helt i kampen mot mørke makter. Både eventyrene og Astrid Lindgren har fortalt oss lignende historier. Men nå er det den engelske læreren Joanna K. Rowling som skriver. Hun har til nå solgt over 18 millioner bøker bare i England og USA. Potters eventyr kan i dag leses på 30 språk.

Den første boken, «Harry Potter and the Philosophers Stone», kom i 1997. Joanna K. Rowling har planlagt syv bøker, en for hvert år Harry Potter er elev ved Galtvort.

Eventyrene på Galtvort er langt på vei skrevet allerede og bøkernes tilblivelse er en noe mindre tilfeldig historie enn det ofte blir fremstilt som.

Eventyret om den arbeidsløse, fattige og nyskilte læreren Joanna K. Rowling som skrev en fremtidig bestselger på kafébordene mellom trilleturene med datteren som aldri ville sove, er et eventyr som har stått i aviser og magasiner siden salget av bøkene tok av. «Jeg hadde likt å lese den historien om noen andre,» sier Rowling til Time Magazine.

Problemet er bare at historien ikke er helt sann. Rowling er universitetsutdannet, har middelklassebakgrunn, har skrevet historier siden hun var 6-åring og var uten arbeid en kort periode på den tiden hun gjorde den første Harry Potter-boken ferdig. Men hun begynte å skrive på Harry Potter-historiene allerede i 1990 og la møysommelig ut puslebitene for hele serien før hun leverte det første manuskriptet til et forlag fem år senere. I dag bor Joanna K. Rowling med sin seks år gamle datter i Edinburgh, der hun prøver å skjerme seg for den sterke medieinteressen fra de fleste verdensdeler. Hun blir neppe hverken arbeidsledig eller fattig igjen med det første.

Det er Harry Potters elleveårsdag. Familien Dumling har flyktet til en hytte ved sjøen for å unngå at Harry får brevet fra trollmannskolen og dermed får vite hvem han er.

Men noen vet hvor Harry befinner seg, og de vil nå ham. Til slutt dundrer en kjempe inn døren.

"«Å, hold snavla, Dumling, di dumme sviske,» sa kjempen.

Han strakte ut armen over sofaryggen, snappet rifla ut av hendene på onkel Wiktor, bandt løpet i knute som om det

var av gummi og slengte den fra seg i et hjørne.

Det kom en ny, rar lyd fra onkel Wiktor. Denne lød nærmest som en mus som blir tråkket på.

«Men altså - Harry,» sa kjempen og snudde ryggen til Dumlingene. «Gat'lerer så mye med da'n. Jeg har noe til deg - jeg trur jeg kom til å sette meg på'n på veien, men smaken sku' væra prima.»

Opp av en innerlomme i den svarte frakken trakk han en litt flatklemt eske. Harry åpnet den med skjelvende fingre.

Inni lå en stor, klissen sjokoladekake med Gratulerer med dagen, Harry skrevet med grønn konditorfarge.

Harry så opp på kjempen. Han ville si takk, men ordene ble borte på veien til munnen, og det han fikk sagt, var: «Hvem er De?» Kjempen klukklo.

«Det er sant, jeg har'ke presentert meg, nei. Rubeus Gygrid, portvakt, gartner og skogvokter på Galtvort.»

Han rakte fram en diger neve og holdt på å riste hele armen av Harry.

«Åssen blei det med den teen, ha?» sa han og gned seg i hendene. «Jeg sku'kke sagt nei til no litt sterkere heller, hvis at dere har noe.»

Blikket hans falt på den kalde peisen med de innskrumpne poserestene i. Det kom et snøft fra ham, og han bøyde seg over peisen. De kunne ikke se hva han gjorde, men da han rettet seg opp et øyeblikk etter, var det et knitrende bål der. Det fylte hele den klamme hytta med flakkende lys, og Harry kjente varmen bølge over seg, som om han hadde sunket ned i et varmt bad.

Kjempen satte seg på sofaen igjen, og den sank sammen under tyngden. Han begynte å fiske fram alt mulig rart fra frakkelommene: en kopperkjel, en slaskete pakke pølser, en ildrake, en tekanne, diverse krus med skår i samt en flaske med ravfarget væske; den tok han en støyt av før han begynte å trekke teen. Snart ble hytta fylt av lyden og lukta av sydende pølser. Ingen sa et ord mens kjempen holdt på, men da han trakk ildraka fri av de første seks feite, saftige, aldri så lite brente pølsene, ble Dudleif litt urolig. Onkel Wiktor sa skarpt: «Ikke rør noe han gir deg, Dudleif.» Kjempen klukket spotsk.

«Den digre puddingen av en sønn du har. Dumling, han bøver visst ikke å bli stort tjukkere, så ikke vær redd.»

Han rakte pølsene til Harry, som var så sulten at han aldri hadde smakt noe deiligere, men han fortsatte å stirre på kjempen. Ingen hadde visst tenkt å forklare noe som helst, så til slutt sa han: «Unnskyld, men jeg vet fremdeles ikke egentlig hvem De er.»

Kjempen tok en slurk av teen og tørret munnen med håndbaken.

«Kall meg Gygrid,» sa han, «det gjør alle. Og som jeg sa, så er jeg portvakt på Galtvort - og Galtvort veit du vel alt om.»

«Eh . . . nei,» sa Harry.

Gygrid så sjokkert ut.

«Beklager,» sa Harry fort.

«Beklager?» bjeffet Gygrid. Han snudde seg og glante på Dumlingene, som krøp sammen i skyggene. «Det er vel dem der som sku' beklaga! Jeg visste at du ikke fikk brevene dine, men neiom jeg hadde trudd at du var blank om hele Galtvort, i jøssenam! Har du aldri lurt på å foreldra dine lærte alt samma, da?» «Alt hva da?» spurte Harry.

«ALT Å DA?» tordnet Gygrid. «Nei, detta tar hæren fløtte meg kakal!»

Han var allerede på beina, og så sint var han at det var som om han fylte hele hytta. Dumlingene krympet seg mot veggen.

«Vil dere fortelle meg,» knurret han mot dem, «at denna gutten her! - ikke veit noe om - NOE SOM HELST?»

Det var kanskje å gå litt for langt, syntes Harry. Han hadde tross alt gått på skolen og fått ikke så dårlige karakterer.

«Jeg vet noe,» sa han. «Jeg kan, vel, regne og greier.»

Men Gygrid bare viftet bort dette og sa: «Om våres verden, mener jeg. Din verden. Min verden. Dine foreldres verden.»

«Hvilken verden er det?» Gygrid så ut som om han skulle eksplodere.

«DUMLING!» drønnet han.

Onkel Wiktor, som var blitt svært blek, hvisket noe som lød som Mumlerumlefumle. Gygrid stirret innett på Harry.

«Men du må da vel veta om mor og far din,» sa han. «Jeg mener, dem er jo berømte. Du er berømt.»

«Hæ? Mo-moren og faren min . . . de var da vel ikke berømte?»

«Du veit ikke . . . du veit ikke.» Gygrid strøk fingrene gjennom håret og gransket Harry med et blick fylt av forvirring.

«Du veit altså ikke hvem du er? » sa han omsider.

Brått fikk onkel Wiktor talens bruk igjen.

«Stopp!» kommanderte han. «Stopp øyeblikkelig! Jeg forbyr Dem å fortelle gutten et eneste ord!»

En modigere mann enn Wiktor Dumling ville bleknet av det lynende blikket Gygrid sendte ham nå. Og da Gygrid fortsatte, skalv stemmen av raseri.

«Du har aldri fortalt'n det? Aldri fortalt'n hva som sto i det brevet Humlesnurr la igjen til'n? Jeg var der! Jeg så når Humlesnurr la det der. Dumling! Og du har holdt det skjult for'n i alle dissa åra?» «Holdt hva da skjult for meg?» spurte Harry ivrig.

«STOPP! JEG FORBYR DEM Å SI NOE!» hylte onkel Wiktor i panikk.

Fra tante Petunia kom det et redselslagent gulp.

«Å, dra på svarte skauen, begge to,» sa Gygrid. «Harry - du er en trollmann.»

Det ble helt stille i hytta. Det eneste som var å høre, var sjøen og den plystrende vinden.

«En hvaforno?» hikstet Harry.

«En trollmann, så klart.» sa Gygrid og satte seg i sofaen igjen. Den skrek og sank enda dypere. «Og en drivandes god en óg, sku' jeg tru, så snart du får trent deg opp litt. Med sånn mor og far, hva ellers sku' du vært? Og nå trur jeg det er på tide at du leser brevet ditt.»

Og endelig strakte Harry hånden fram og tok imot en gul konvolutt, adressert med smaragdgrønt blekk til Hr. H.

Potter. Golvet. Hytta på skjæret. Havet." Utdrag fra «Harry Potter og de vises stein», gjengitt med tillatelse fra Ex Libris. Oversatt av Torstein Bugge Høverstad.

Bøkene om Harry Potter «Harry Potter og de vises stein» er den første boken om vår unge trollmann. Her begynner han på Galtvort. Temmelig snart engasjeres han i kampen mot den døende Voldemort. Han er på sporet av steinen som kan skjenke evig liv. Boken kom på norsk denne uken. Finnes i paperback på engelsk med titlene «Harry Potter and the Philosophers Stone» og «Harry Potter and the Sorcerer's Stone».

«Harry Potter and the Chamber of Secrets» kom på engelsk i 1998 og finnes i paperback i norske bokhandler som fører engelske bøker. Jakten på den onde Voldemort fører Harry ut i Den forbudte skogen og dypt ned under Galtvorts murer.

Kommer på norsk i mai.

«Harry Potter and the Prisoner of Azkaban» kom i år og er den dystreste boken til nå. Drapet på foreldrene plager Harry stadig mer. Tunge tanker hemmer ham både i skolearbeid og i den ville jakten på fangen som har rømt fra trollmannsfengselet. Finnes foreløpig bare i hardback i norske bokhandler. Kommer på norsk i oktober.

Hovedbok i Nye Bøker «Harry Potter og de vises stein» kommer som hovedbok i Bokklubben Nye Bøker. Det er annen gang i bokklubbens historie at en barnebok kommer som hovedbok. Den første var Tormod Haugens «Romanen om Merkel Hanssen og Donna Winter og den store flukten» fra 1986.

På topp Harry Potter-bøkene har i høst vært blant de ti mest solgte bøkene i Frankrike, Italia, Spania og Tyskland. De er også blant de mest etterspurte på nettbokhandelen Amazon.com.

Dessuten ligger de øverst på bestselgerlistene i hjemlandet England.

I november okkuperte Potter-bøkene de tre øverste plassene på bestselgerlisten i The New York Times. Plasseringen fulgte en heftig debatt i amerikansk forlagsverden. Flere av utgiveren Simon&Schusters konkurrenter har planlagt å be avisen fjerne barnebøker fra bestselgerlisten sin, men dette er ikke gjort.

Danket ut Reagan Harry Potter prydet forsiden på amerikanske Time Magazine 4.

oktober i år, den samme uken som Edmund Morris' Reagan-biografi ble anmeldt. Times meget kresne førstesideredigerere regnet Potters ansikt som en bedre magasinselger enn portrettet av den avgåtte presidenten.

Amerikanerne hadde til da kjøpt 6,5 millioner Potter-bøker. I dag har de kjøpt over 13 millioner. For å hindre

«handelslekkasje» gjennom nettbokhandel kommer den neste Harry Potter-boken samtidig i hjemlandet England og i USA.

HARRY POTTER: Harry er en ung trollmann med et sikksakk-formet arr i pannen. Han er idrettsstjerne, helt på Galtvort-skolen og lever et liv andre bare kan drømme om.

Men han plages av grusomme minner fra barndommen og av at han aldri har kjent foreldrene sine.

PETUNIA OG WIKTOR DUMLING: Harrys tante og onkel som han vokser opp hos. De forsøker å skjule at foreldrene hans var en heks og en trollmann.

DUDLEIF DUMLING: Harrys dumme, fete, bortskjemte og usympatiske fetter.

GALTVORT: Galtvort Høyere Skole for Hekseri og Trolldom.

Harry Potters skole og arenaen der gode og onde magiske krefter kjemper mot hverandre.

RONNY WILTERSEN: Trollmannssønnen som blir Harrys første virkelige venn i livet. Er også elev på Galtvort.

HERMINE GRANG: Harrys andre venn i livet og Galtvort-skolens beste og ivrigste elev.

RUBEUS GYGRID: Altmuligmann på Galtvort og Harrys beskytter.

Er glad i det sterke og i litt for store uhyrer.

ALBUS HUMLESNURR: Rektor på Galtvort og landets beste trollmann.

VOLDEMORT: Den onde trollmannen som drepte Harrys foreldre, men som ikke greide å drepe babyen Harry. Han prøver stadig å ta igjen det forsømte.

GOMPER: Mennesker som ikke er trollmenn eller hekser og dermed ikke ser hva som skjer i den magiske verdenen rundt dem.

Sikret. Med boksuksessen «Harry Potter» har alenemoren Joanna K. Rowling sikret fremtiden, og mer til, for seg og sin seks år gamle datter. FOTO: SCANPIX/AP

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/F98Hz5yW>

Aftenposten

Potter-jubel i London

☐ Aftenposten. 05.11.2001. Side: 18

BLENESS CARSTEN

Potter-mania erobret London og Leicester Square i går kveld. Førpremièren på filmen ble fulgt med enorm interesse.

Aftenpostens korrespondent

CARSTEN BLENESS

London Et stort antall britiske kjendiser, blant dem Sting, Cher, Cate Blanchett, Sophie Dahl, Jerry Hall, Patsy Kensit med sønnen James, og to år gamle Brooklyn Beckham var tilstede på verdenspremièren på filmen om Harry Potter på Odeon i går kveld. Hundrevis av journalister og fotografer skapte til dels kaos. Men den største stjernen var 12 år gamle Daniel Radcliffe, som spiller Harry Potter.

Svimlende summer

- Jeg er helt nummen av nervøsitet, og det har aldri hendt før. Jeg våknet klokken tre, fire og seks i natt. Men jeg er utrolig spent og glad i dag, sa den unge stjernen.

Filmen er antatt å bli den største kassasuksess i filmhistorien. Man tror den vil spille inn mer penger enn Titanics nesten seks milliarder kroner, og enda mer vil salget av Potter-leketøy kaste av seg.

Anmeldelsene tyder på at filmen virkelig har klart å få frem den forheksede stemningen som preger JK Rowlings bøker.

- Den er mørk, den er skremmende, den er morsom. Den har effekter som vil få håret til å reise seg på hodet ditt, skriver Englands største avis The Sun.

Tro mot boken

- Jeg vil ikke at filmen skal slutte, og jeg vet ikke hvordan jeg skal klare å vente på oppfølgeren. Jeg skulle bare ønske jeg var 11 år igjen, skriver anmelderen.

The Times' anmelder fastslår at dette er det største øyeblikket i hennes sønns liv, så langt.

- Filmen er tro mot boken, i de to og en halv timene den varer. Selv vurdert med voksne øyne er det vanskelig å finne en bedre rollebesetning enn denne, skriver Times' anmelder.

Hennes sønn på nesten syv fastslår: «Dette er den største og beste filmen jeg noen gang har sett!».

The Independent gir også rosende omtale, og peker på at dette ikke på noen måte er en typisk Disney-film. Til det er den altfor realistisk, og bærer tydelig preg av å være britisk.

- Mange av scenene er svært raske og voldelige. Noen av de mest spennende minuttene fikk meg til å hoppe ut av stolen.

Alt flyr i denne filmen, og det vil nok billettsalget gjøre, helt til jul og etter det også.

Advarer foreldre Men ikke alle gleder seg over Harry Potter. Den største britiske lærerorganisasjon har gått ut og advart foreldrene mot filmen. Lærerne frykter at barna kan komme til å tro at vi lever i en verden av hekser og forbannelser . . .

Neste lørdag er den virkelige premièren i London. Da kan folk flest få billetter, og se filmen selv.

Godt mottatt. Stjernene fra «Harry Potter og De Vises Stein» har all grunn til å smile bredt. F.v. Rupert Grint, Daniel Radcliffe og Emma Watson, med forfatteren Joanne Kathleen Rowling (nr. to fra venstre). FOTO: EPA På premièren. Sting og datteren Coco.

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/DBQ7aXd7>

Aftenposten

Harry til himmels?

☐ Aftenposten. 06.11.2001. Side: 16

HAUGESTAD ERIK

ERIK HAUGESTAD Engelske aviser snakker om film-magi etter førpremièren på den første Harry Potter-filmen i London søndag. Magi og penger. Ærverdige The Times bringer til torvs spådommer om at

«Harry Potter og de vises stein» kommer til å passere «Titanic» som kinohistoriens hittil mest suksessrike film.

Potter-filmen, som har hatt et budsjett på 1 milliard kroner, kommer i så fall til å spille inn en rund sum. For «Titanic» i DiCaprio-versjon gikk langt fra til bunns. Ifølge Internet Movie DataBase har den solgt kinobilletter verden over for rundt 15 milliarder kroner. Prognosen er altså strålende, ikke minst for Potter-mamma Joanne K. Rowling, den fattige alenemor-forfatteren som nå har solgt 110

millioner bøker på 46 språk, og som hittil i år har tjent 320 mill. kroner.

«Potter-mania» er The Times' beskrivelse av hvordan tusenvis av skrikende fans, Cher, Sting, Cliff Richard, Kenneth Branagh, to år gamle Brooklyn Beckham og en stim andre kjendiser gjorde snikpremièren til noe helt spesielt.

«Det største øyeblikket hittil i min sønns liv», skriver avisens Kate Muir og lar gutten få et ord med i anmeldelsen: Snart syv år gamle Barney Macintyre gjør kort prosess og erklærer at filmen er den beste han noensinne har sett. Mye bedre enn noen Disney-tegnefilm. Unge Macintyre mener at filmen ikke bør sees av barn under fire år, for den var også den kanskje mest skremmende filmen han noen gang hadde vært på.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/ERmsJUNa>

Aftenposten

film Frodig Potter-film

Aftenposten. 22.11.2001. Side: 23

HADDAL PER

Eldorado/Colosseum/Saga/Felix/Symra/Soria Moria: HARRY POTTER OG DE VISES STEIN Amerikansk Regi: Chris Columbus, med Daniel Radcliffe, Richard Harris * Den første Potter-filmen er et velpusset, velsmurt,

velfungerende eventyr også på kinoduken som ikke «ødelegger» lesernes egne opplevelser av boken.

Etter at Harry Potter-fenomenet i bokform har gått som en farsott over verden, kan vi nå stille spørsmålet: Er filmatiseringen av den første boken i serien så fantastisk?

Selv den sureste filmkritiker må innrømme at bølgen fra bøkene fortsettes på filmduken. Råmaterialet hentes fra eventyr, myter, sagn, snill okkultisme, fra Charles Dickens og Roald Dahl, fra alle betraktninger om forsømte barn og deres ønskefantasier om å befri seg fra plagene på magisk vis. Dette frodige og til dels forsømte materialet bruker også filmmakerne med suksess.

Produsenten Warner Bros. har ikke gitt seg ut på sjanseseilas med sin milliardinvestering. Regien er overlatt Chris Columbus, som tross oppdagernavnet aldri har tatt sikte på nytt land, gjort noe som har vært personlig.

Det ville være å utfordre kultstatusen dersom filmen løsrev seg for mye. Så Columbus har med adskillig behendighet og tilløp til briljans omskapt boksiden til film. Det vil si at han orkestrerer for det nye mediet, men slik at bokens tilhengerne ikke akkurat føler seg hjemløse.

Under lesning utvikler vi alle vår egen film i hodet. Jeg skulle tro at den egne filmen ikke blir krenket hos de aller fleste. Kanskje vår private versjon av filmen attpåtil blir bekreftet av Columbus.

På filmduken fremtrer anerkjente britiske skuespillere som fremragende figurer, med mange lystige karikaturer. Blikket er ungt. For vi ser med øynene til Harry Potter og hans to nærmeste venner. Trioen er best på banen. De påkostede kostymene er fantasieggende. Scenografien er helt uten budsjettbegrensinger. Spesialeffektene er som seg hør og bør eventyrlige, fra teknologiens velutstyrte trylleskrin.

Rumpeldunkkampen har alt som trenges.

Men noen svakheter må påpekes, som har med det musikalske å gjøre. Rytmen kan halte. Musikken til John Williams er pompøs og heldekkende, både høyt og lavt. Dessuten:

Bildestilen kan være ganske svulstig. Kameraplasseringen er ikke alltid bra. Det ropes BØØØØHHHH!!!! så mye og høyt at Filmtilsynets aldersgrense på 11 år, med anledning for voksne til å ta åtteåringer pluss med seg, virker veloverveid.

Dessuten: Det norske fjelltrollet har aldri vært klarert med Kittelsen.

Men for det meste glir maskineriet forbløffende klanderfritt, med spøkelses og soperimer i stor skala, med trollmenn og hekser, med livseliksirer og alkymister, med vår tapre helts forsøk på å finne frem til den innerste hemmelighet, bak spindelvevet.

Et velpusset, velsmurt, velfungerende eventyr som ser seg i det kulturelle bakspeilet. Og bruker de moderneste fortellerteknikker, i tillegg.

Resultatet er så nær full pott som vi kan forvente.

PER HADDAL

Eventyr også på kino. Harry Potter (t.h.) og kameraten Ronny i samtale. Filmen er velpusset, velsmurt og velfungerende, skriver vår anmelder. FOTO: WARNER/SCAMPIX

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/XMYEGzxd>

Aftenposten

Première på 96 kinoer 22. november «Mørkere og morsommere» Potter-film

☐ Aftenposten. 05.11.2002. Side: 10

HANSEN LARS DITLEV

Fansen lovpriser den nye «Harry Potter»-filmen, enkelte av

britiske avisers filmanmeldere også.

LARS DITLEV HANSEN Potter-feberen, som et ukontrollerbart influensavirus, er på vei hitover. Søndag 17. november ventes den å blusse opp for alvor; da skal unge, norske magikere og mørkemenn trollbindes på kino med norsk, magisk førpremière på «Harry Potter og mysteriekammeret» i Oslo.

Fredag 22. får filmen ordinær norgespremière på hele 96 kinoer. Aldri før er en film distribuert i flere kopier i Norge. Fjorårets Harry Potter-film ble sett av 855000 i Norge. Knappt var søndagens lukkede urpremière over i London over før de første avisene trosset anmeldersedvane og publiserte sine vurderinger av «Harry Potter og mysteriekammeret», knappe to uker før det offentlige premièren. «'Mysteriekammeret' er mørkere, morsommere og finere enn forgjengeren», skriver The Guardians Lizzie Rusbridger. «Det er en fin balanse mellom en anspent, mørk intrige (...) og noen fantastisk visuelle effekter.»

Hun mener hovedrolleinnehaver Daniel Radcliffe gjør en storartet innsats. «Snart kan han matche Kenneth Branagh, som stjeler showet som en meget morsom og meget sleip Gilderoy Lockhart».

En tanke mindre begeistret virker The Independents anmelder John Walsh. «Større og mer skremmende oppfølger bruker mer effekter på å kaste samme trolldom», skriver han.

«Den er mer bråkete, rumpeldunk-kampene er enda raskere enn før, og intrigen er mer infernalsk komplisert enn i 'De vises stein'».

Aller mest lar Walsh seg begeistre av endel av de nye figurene rundt unge Potter, som Branagh i rollen som Gilderoy Lockhart og Miriam Margolyes som professor Sprout.

Men Harry Potters viktigste kritikere er den unge hærske av fans. Endel av dem var blant de 5000 som så filmen på festpremièren i London søndag.

- Den er virkelig, virkelig god. Litt skremmende var det med edderkoppene. Filmen var bedre enn den første, sa Jake Knibbs (10) fra Manchester til The Age.

- Jeg synes det var stort. Den hadde masse mer action enn den forrige, sa Rory Desmond på fem.

Da har kanskje ekspertisen talt.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/A5rlMRel>

Aftenposten

Ny Potter-film får gode kritikker

☐ Aftenposten. 09.11.2002. Side: 10

NTB PLUSS

De første anmeldelsene av «Harry Potter og mysteriekammeret»

har dukket opp, og de fleste mener filmen er bedre enn den første om trollmannlærlingen. Filmen har ikke premiere i Norge før 22. november. Den første offisielle visningen var i London sist helg.

Empire mener filmen er både morsommere og mørkere enn den første. Filmmagasinet Variety skriver på sitt nettsted at Kenneth Branagh er perfekt i rollen som professor Gyldeprinze Gulmedal. - Han passer så ideelt til rollen at man skulle tro at Rowling hadde skrevet rollefiguren med ham i tankene.

(NTB PLUSS)

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/0UYuRd3C>

Aftenposten

Trolldom med tretthetstegn

☐ Aftenposten. 10.11.2003. Side: 10

PRINOS ANNE MERETHE

Anne Merete Prinos anmeldte «Harry Potter og Føniksordenen» i Aftenposten da den utkom på engelsk i sommer. Her følger en forkortet versjon av denne anmeldelsen. Tammere. Det som må være tidenes mest forhåndsomtalte bok, smaker tammere enn det vi er blitt vant til når J.K.

Rowling inviterer til fest. Rowling har så langt skjemt oss bort med spektakulær fortellerkunst av ypperste merke. Slik sett har forfatteren gjort det vanskelig for seg selv: Når hun først har gjort oss kresne, lar vi oss ikke tilby hva som helst.

Ikke slik å forstå at årets bok smaker dårlig, men smaksopplevelsen er definitivt noe tammere enn hva vi er blitt vant. Som alltid i en Harry Potter-bok er det kampen mot mørkets fyrste som er drivkraften bak handlingen. I det årets bok begynner, er det åpenbart at vi står foran en ny og mektigere Voldemort (verdens mest ondsinnede trollmann), som mer enn noen gang før er i stand til å lage trøbbel for vår helt Potter. I årets bok står han i fare for å bli utnyttet i det ondes tjeneste.

Stor satire I enkelte partier er satiren fornøydlig, og især beskrivelsen av den selvrettferdige «storinkvisitoren» er munter lesning. Harry er blitt stor gutt nå, og det er en tung bær han bærer på sine skuldre. I det hele tatt er det en plaget unggutt vi møter i denne boken, og utgivelsen som sådan er nok den mørkeste vi hittil har sett fra Rowlings hånd.

Det betyr imidlertid ikke at årets Potter-bok er dyster lesning; den har språklig overskudd og vitalitet nok til å jage de fleste gråværskyer på vei.

Likevel er det grunn til å stille spørsmål ved redigeringen av teksten. Den eventyrlige handlingsrikdommen vi er blitt vant til å forvente fra Rowling, er ikke helt på plass, og det gjør boken variabel med hensyn til intensitet og spenningsnivå. Enkelte partier er rett og slett ganske langtekkelige. For den som ønsker seg store overraskelser og dramatik på annenhver side, vil altså «Harry Potter og Føniksordenen» (Damm forlag) delvis fortone seg som en nedtur.

ANNE MERETHE PRINOS

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/mtTS7uae>

Aftenposten

hver torsdag film - PREMÏRER I MORGEN

☐ Aftenposten. 10.06.2004. Side: 17

ØKLAND INGUNN

familiefilm Burlesk og kraftfull Harry Potter Karakter 5 Colosseum/Eldorado/Saga/Soria Moria/Felix/Filmteatret:

HARRY POTTER OG FANGEN FRA AZKABAN Amerikansk Regi: Alfonso Cuarón, med Daniel Radcliffe, Emma Watson, Gary Oldman, David Thewlis

* Overskuddspreget filmatisering av J.K. Rowlings tredje bok om Harry Potter.

Aftenposten anmeldte filmen 7. juni; her følger et utdrag:

Ryktene har fortalt at «Harry Potter og fangen fra Azkaban» skulle være mørkere enn de to første filmene. I stedet er den djervere og mer burlesk, med vekt på estetisk tvetydighet fremfor bokens etiske drama. Den mexicanske regissøren Alfonso Cuarón viderefører det storslagne formatet til Chris Columbus, men tilfører miljøskildringen et gulbrunt hint av forråtnelse. Dermed øker kontrasten til de kjernesunne og dongerikledde heltene Harry, Hermine og Ronny. En kreativ og frisk bruk av spesialeffekter bidrar til å holde intensiteten oppe i mer enn to og en halv time, men gir også «Fangen fra Azkaban» en atmosfære av uforutsigbarhet. De mange fantasifulle kreaturene og sugende effektene er definitivt egnet til å skremme mindre barn.

Kanskje er det viktig at ungene har stoffet relativt klart for seg i forkant av kinobesøket, slik at de kan møte skremslene med en visshet om hvor godt det egentlig vil gå.

INGUNN ØKLAND

Uredd. Harry Potter (Daniel Radcliffe) oppviser mye mot og magiske evner i kampen mot den onde trollmannen Sirius Svaart i «Harry Potter og fangen fra Azkaban».

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/tKIlrFY3>

Aftenposten

Variierende mottagelse for Potter

☐ Aftenposten. 18.07.2005. Side: 10

Henriksen Arve

ARVE HENRIKSEN J.K. Rowlings «Harry Potter and the Half-Blood Prince» får med noen unntak gode kritikker i mediene verden over. Fansen jublet, og det gjør også de aller fleste anmelderne. Her hjemme ga Aftenposten, VG og Dagbladet boken gode kritikker.

USA. Det samme skjedde også i amerikansk presse. Den anerkjente avisen New York Times trekker paralleller til «Ringenes Herre» i sin anmeldelse. San Francisco Chronicle var ikke like begeistret, selv om de mener forfatteren har skrevet etter fansens hjerter. Etter seks bøker savner anmelderen noe nytt og friskt. Andre anmeldere mener boken er den mest modne i Rowlings fantasiserie. Associated Press' anmelder beskriver boken som en «kraftfull og uforglemmelig opptakt til den store finalen», altså bok nummer syv.

I Storbritannia er anmeldelsene varierte. Avisen The Observer mener boken gir det fansen ønsker, samtidig som den fremstår noe mørkere enn de tidligere bøkene. The Independent on Sunday var derimot langt mer kritisk: det ble blant annet hevdet at boken var dårlig redigert, og at den manglet driv. Flere av de britiske avisene hadde også hyrt inn ungdom til å anmelde boken. Ti år gamle James Noble sier i sin anmeldelse i Mail on Sunday at han syntes boken hadde en kjedelig innledning, mye fordi karakterene stor sett bare pratet.

I Australia var Potter-feberen like stor som i resten av verden da boken ble sluppet. Og boken ble godt mottatt av anmelderne i de største avisene.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/u3pXJN2l>

Aftenposten

Potter med pubertetsvansker

☐ Aftenposten. 17.11.2005. Side: 11

Økland Ingunn

Aftenposten anmeldte «Harry Potter og Ildbegeret» mandag 14. november. Her følger er lite utdrag: «Harry Potter og Ildbegeret» er imponerende og nydelig effekt-makeri, men den har de samme pubertetsproblemene som hovedpersonen selv.

Den fjerde filmen om Harry Potter er definitivt profesjonelt filmarbeid. Mer enn 600 boksider er effektivt skåret ned til en klar og enkel handling. Kulissene er som vanlig eventyrlige, overdådige og sakrale, og flere scener er i seg selv magiske, som når Harry Potter ved hjelp av såkalt gjellegress utvikler overnaturlige svømmeegenskaper og kjemper mot vanvittige skapninger under vannoverflaten.

Både manusforfatter og regissør er tydeligvis svært bevisst på at den første generasjonen av fans nå er på vei ut av barndommen og barnefilmens verden. Filmen har en rekke burleske og morbide virkemidler og flere torturlignende scener. Likevel er «Harry Potter og Ildbegeret» ingen ungdomsfilm. Til det er tenåringshumoren her for barnslig, med flørting og knising på et svært banalt nivå. Genreforvirringen er antagelig et utslag av plassmangel: Mens J. K. Rowling ga figurene en viss eksistensiell tyngde, er persontegningen nå overlatt til et lite antall signaler.

INGUNN ØKLAND

Les anmeldelsen på aftenposten.no

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/xPk87gVL>

Aftenposten

Nye Potter en thriller

☐ Aftenposten. 17.11.2005. Side: 38

NTB

Mike Newell (63) vegret seg for å ta over mastodontprosjektet «Harry Potter og Ildbegeret» - helt til han leste J. K. Rowlings roman.

- Jeg begynte på en barnebok og fant en thriller, sier den prisbelønte engelske regissøren, som har laget filmer som «Alltid mot vest», «Fire bryllup og en gravferd», «Donnie Brasco» og «Mona Lisa Smile».

Skremmende. Å filme et actionpakket fantasieventyr som «Harry Potter og Ildbegeret» var noe helt nytt og til og med skremmende for Newell.

- Det har gått rykter på Internett om at dette skulle være den dyreste filmen som noensinne er laget. Det er ikke sant. Men jeg kan avsløre at budsjettet var stort nok til å gjøre meg skikkelig nervøs, sier han til TT Spektra.

Det store problemet var hvordan man skulle klare å komprimere Rowlings 736 sider tykke roman - dobbelt så tykk som tidligere Potter-bøker - ned til en film.

- Jeg var veldig urolig da jeg begynte å lese boka, men plutselig innså jeg at Rowling hadde skrevet en thriller i klasse med Hitchcocks «North by Northwest». Da jeg så den koblingen, falt alt på plass.

Veien til heltemot. I stedet for som i tidligere filmer å vise hver eneste detalj, valgte Mike Newell å stryke alt som ikke førte den sentrale handlingen videre. Resultatet er en mørkere, skumlere og tettere Harry Potter-film. Handlingen dreier seg om tretrollmannsturneringen der Harry tvinges til å svare på tre livsfarlige utfordringer. Under turneringen kommer det truende tegn som tyder på at fyrst Voldemort er på vei tilbake. For første gang står Harry alene i kampen mot det onde.

Nå gjenstår det bare å se hva fansen synes. Kulten rundt Harry Potter er stor, og leserne har vist seg å være pirkete med detaljene.

- Jeg så et utdrag fra en chat der Harry Potter-fansen var pottesure på filmteamet fordi vi hadde endret fargen på Hermiones klær fra blått til rosa. Jeg håper bare at de ser at vi har vært sannferdige mot stemningen i boka. Den er mye mørkere og skumlere enn tidligere, og der har vi ikke firet en tomme. (NTB)

NETTET

Les anmeldelsen av «Harry Potter og Ildbegeret» på [Aftenposten.no](http://aftenposten.no)

Regissør Mike Newell. | I morgen har «Harry Potter og Ildbegeret» Norges-première. FOTO: WARNER BROS/SANDREW METRONOME|

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefordles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/fwpl3tD>

Aftenposten

DATASPILL Potter skuffer

☐ Aftenposten. 18.11.2005. Side: 11

Hagen Anders W.

Harry Potter og ildbegeter Utgiver: Electronic Arts Formater: PS2 (testet versjon), Xbox, PC, GameCube, PSP, Nintendo DS, Gameboy Advance

Harry Potter blir mer voksen og smartere. Da er det trist at spillet er blitt dummere. Karakter 3

I boken og filmen «Harry Potter og ildbegeter» er Harry og vennene hans blitt mer voksne og smartere, i takt med at fansen vokser opp. De to tidligere HP-spillene har hatt sin styrke i at det har gitt spillerne en grad av fri utfoldelse og utforskning. Derfor er det trist at «Ildbegeter» snur opp ned på dette.

Dummere. Det er blitt dummere. Det publikum som har vokst opp med Harry Potter, vil nok bli skuffet over at utfordringene blir mindre smarte enn før - det naturlige hadde vært det motsatte. Dette er i grunnen bare et hack'n'slash-spill: en lang rekke brett der Harry og vennene hans må slå ut alle fiender med trylleformler for å gå videre til neste brett. Og der er det mer av det samme. Det er nok action, men Harrys evner som gåteløser blir lite brukt.

Dårlig kameravinkel. Men her er det stort sett bare én vei å gå, og lite å utforske. Til tider er det lite å se, til og med. Faktisk fungerer kameravinkelen så dårlig at du til tider ikke ser hvor du skal, eller hva som skyter på deg. Du kan ikke påvirke hva spillet viser deg på skjermen.

Selvfølgelig er det gode ting å si også. Spillet ser veldig bra ut, med flotte effekter, og spillet har adoptert filmens mørke atmosfære. Det fungerer bra. Innholdet i spillet virker også tro mot boken, filmen og Potters verden. Karakterene er lett gjenkjennelige, stemningen, musikken og den visuelle stilen ligger tett opp mot filmen.

Lav skrekkefaktor. «Harry Potter og ildbegeter» har anbefalt aldersgrense fra syv år, og det har i det siste vært spørsmål om filmen skremmer vannet av barn. Noen scener kan kanskje skremme de minste, men generelt er skrekkefaktoren ikke høy.

Dette et spill som ikke er laget med kjærlighet, men for å tjene ekstra millioner fra en allerede velsmurt pengemaskin. Det er et fint spill å slå i hjel noen action-timer med, men i lengden tror jeg de fleste Harry Potter-fans vil synes det blir for grunt. Dette er et spill laget av Gomper, med andre ord.

ANDERS W. HAGEN

Det er nok action, men Harrys evner som gåteløser blir lite brukt, mener anmelderen.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/Xq55LpQh>

Aftenposten

Harry Potter-spenning - innimellom

Aftenposten. 06.07.2007. Side: 10

RØED THOMAS LARSEN

Det nyeste spillet i Harry Potter-serien kunne vært skikkelig bra - men dét setter tamme og kjedelige perioder en rask stopper for. Harry Potter og Føniks-ordenen

Utgiver: EA Genre: Actioneventyr Plattformer: Xbox 360, PS3, PS2, PSP, Nintendo Wii, DS, og PC 7+ Karakter 4

Harry Potter og Føniksordenen ser bra ut. Noen steder på «Galtvort høyere skole for hekseri og trolldom» ser det faktisk riktig så bra ut. Kombinert med stemningsfull musikk og en rekke nye tvister i forhold til hva forgjengerne hadde å by på, ligger alt til rette for et glimrende spill.

Denne gangen får vi muligheten til å bevege oss relativt fritt rundt i J.K. Rowlings univers. Spillet er mindre lineært enn sine forgjengere, og i den ånd kan man utforske Galtvort og skaffe seg oppdagelsespoeng. Man kan holde på med flere oppdrag samtidig, og dermed slippe å sitte fast på ett sted. Man kan si at Harry Potter er blitt krydret med Grand Theft Auto. Dog er det snakk om en ytterst forsiktig dose krydder, selv om angrepsformlene er flere enn tidligere.

Nettopp tryllingen er noe av det som gjør spillet morsomt. For å kaste formler må man tegne figurer. På PC gjøres dette med musen, noe som fungerer helt greit. På Wii og PS3 er det nok enda mer stimulerende, der man beveger kontrollene i luften - litt som en ekte tryllestav. Ettersom du skaffer deg oppdagelsespoeng, blir også formlene kraftigere. Det lukter rollespill «light» lang vei - og det gjør ingenting.

Løp, Harry, løp.

En ting som skuffer stort er all løpingen. Den gjør kjedelige løpingen. Og ikke nok med at godeste Harry løper rundt på Galtvort som en rugbyspiller på speed - styringen av ham er også klønete. Kameraet skifter kontinuerlig vinkel ettersom Potter beveger seg rundt. Det ser kanskje trendy ut, men det er håpløst å spille med.

Å løpe fra et tamt og kjedelig oppdrag til et annet, liker ingen. Derfor er det nærmest uforståelig at første halvdel av spillet er så lite actionpreget som det er. For Harry skal nemlig samle elever som han i all hemmelighet skal lære opp i forsvar mot svartekunster. Gruppen bærer navnet Humlesnurrlegionen, og innsamlingen av medlemmene utgjør den første store biten i spillet. Innimellom støter man på morsomme oppdrag, men det er så altfor sjelden, og da er man bare glad at spillet ikke er lineært.

Dette går nok mest utover de utålmodige - og kanskje også de litt eldre - spillerne. Men som spill for barn fra syv år og oppover, kan nok de actiontomme periodene likevel oppfattes som spennende. «Die hard»-fansen setter nok også større pris på å løpe rundt i Galtvorts korridorer enn de som aldri har lest en Rowling-bok.

Skor seg.

Alt i alt trenger man ikke å ha spilt de tidligere spillene, lest bøkene eller sett filmene for å ha glede av Føniksordenen, men det hjelper naturligvis. At utgiverne skor seg godt på Potter-fansen er ikke til å stikke under stol, men til tider kan enhver bli slukt opp av stemningen. Musikken og de filmatiske virkemidlene fungerer godt, spesielt i de litt mørkere

sekvensene. En gang iblant blir man så godt som dratt inn i skjermen som spiller, og da blir alt nærmest perfekt. Tryllestaven svinges, formlene sendes ut på rams, og spenningen kjønes på kroppen. Det er bare synd og kjipt at det ikke på langt nær skjer ofte nok.

THOMAS LARSEN RØED

Tryllingen er noe av det som gjør det nye Harry Potter-spillet morsomt, men det blir for mye løping, mener anmelderen.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/V9YObg5n>

Aftenposten

Magisk øyeblikk: Kl. 01.01

☐ Aftenposten. 21.07.2007. Side: 8

HANSEN LARS DITLEV|KRISTIANSEN CORNELIA

Britene har kalt det P-Day, Potter-dagen. Som med krigsstrategi er en hel verden av fans erobret. I natt ble siste bok om Harry Potter sluppet. LARS DITLEV HANSEN CORNELIA KRISTIANSEN

Klokken 01.01 i natt norsk tid raste «Harry Potter and the Deathly Hallows» ut over verdens bokdisker. Fansen ventet i kø. Det var julaften, de mest ihuga ga blaffen i snikanmeldelser og salgsllekkasjer. Det var dette tidspunktet som gjaldt, ingen åpner «gaver» før tiden. June Solberg (26), redaktør for Potter-nettstedet www.thedailyprophet.org var blant dem og hadde som bibliotekar trosset muligheten til å plukke opp boken allerede for noen dager siden.

- Vi er mange som står i kø sammen og som skal lese boken sammen. Det hadde vært helt grusomt for meg hvis noen av de andre hadde lest den, så da vil ikke jeg gjøre det mot dem heller. Det er siste boken, så jeg har lyst til å vente lengst mulig, jeg vil ikke at det skal ta slutt. Men hvis ikke jeg leser den i dag kommer andre til å «spoile» meg.

Ufattelig stort.

Harry Potters magiske eventyr har vært intenst trappet opp mot slutten. Googler du, får du opp «Harry Potter» oftere enn «The Bible». Siden første bok for ti år siden har den bebrillede guttungen med magiske evner hvirvlet opp milliarder i omsetning; bare i Norge anslås omsetningen av bøkene, filmene, videoene, dataspillene og alskens Harry Potter-produkter til over 700 millioner kroner. Harry Potter som varemerke internasjonalt er verdsatt til 22,6 milliarder kroner, ifølge tall NTB har sendt ut.

- Det er en feber, sier førstelektor Trond Blindheim ved Oslo Markedshøyskole til Aftenposten. - Harry Potter er blitt en industri. Dette er den største boksuksessen som noensinne har vært. Lanseringstidspunktet i natt har vært magisk. For tidlig salg av boken, som i Akademisk Bokhandel i Tromsø, og snikanmeldelser, som hos New York Times, har skapt overskrifter som om det var forbrytelser. Blindheim mener det bare har økt oppmerksomheten.

- At de har greid å holde ved like suksessen ved Harry Potter er fordi det er et godt produkt, selv om alle som har lest fantasybøker vet at det finnes de som er bedre. Men markedsføringen har også en god del å si. Når Harry Potter når førstesidene i avisene, skaper det forventninger. PR-apparatet bygger opp med å sette et spesielt klokkeslett for når boken skal slippes, samtidig som de lekker lite grann, akkurat som man teaser i reklamekampanjer. Slikt skaper ekstra forventninger, sier Blindheim.

Harry Potter har lyktes. I natt lå 65 000 eksemplarer av den engelske utgaven klare bare i Norge. Nå er boken ute.

«At de har greid å holde ved like suksessen ved Harry Potter er fordi det er et godt produkt, selv om alle som har lest fantasybøker vet at det finnes de som er bedre»

Førstelektor Trond Blindheim ved Oslo Markedshøyskole

Aftenposten.no Les anmeldelsen i kveld! Aftenpostens anmeldelse av «Harry Potter and the Deathly Hallows» legges ut i kveld på våre nettsider, ap.no og står på trykk i papirutgaven i morgen.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/1OM8hhGJ>

Aftenposten Harry Potter vel i havn

Aftenposten. 30.11.2007. Side: 8

Aftenposten anmeldte «Harry Potter og dødstalismanene» da den kom på engelsk i sommer. Vår anmelder Ingrid Brekke var svært fornøyd, og skrev blant annet at «Få forfattere har vært utsatt for et så enormt forventningspress som J.K. Rowling.

Vi har lenge visst at den store kampen mellom det gode og det onde vil stå i denne siste boken, og lesernes spenning har bygget seg opp over år. Jeg tror at det at hun har planlagt slutten så lenge, har bidratt til å få henne helskinnet gjennom. (...) Brikkene faller på plass, og slutten er intrikat og slett ikke forutsigbar, samtidig som fortellingens indre logikk holdes i hevd. Dette er rett og slett utmerket gjort.» Som resten av serien er også denne siste boken oversatt av Torstein Bugge Høverstad. Boken utgis av Damm.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/6Slcsy4I>

8 KULTUR
Aftenposten
Fredag 30. november 2007

FAVNER VIDT. Å lese en bok er vanligvis en privat og stille opplevelse. Harry Potter-eventyret har skapt mange og levende fellesskap, på skoler, i klubber, på nettet og blant venner. I morgen lanseres «Harry Potter og dødstalismanene» på norsk.

Harry Potter-fellesskapet

Kommentar
INGRID BREKKE
Journalist i kulturavdelingen

EN AV DE MERKELEGESTE eksempel på Harry Potter- eller herrens entusiasme må være dette: Det beste collegemesterskapet i numpåndånske i tillegg denne måneden avholdt i Middlebury, USA. - Vi var alle på Harry Potter-leser da bokstene begynte, sier Sam Lohby (20), fra Richmond i Vermont til USA Today. - Og kanskje det er en av de mest kreative tingene som kom ut av boken. Vi klarte å gjenskape det her, og følge alle reglene, innsett avrenn til å bli. Problemet med den flyvende lille gullfuglen løst ved at en person puttet en ball i en sokk og festet i skoleben for så å bopsele å utgjøre å bli ut. Ved Marlboro College i Vermont er en annen løsning valgt: Her er gullfuglen et kulekollisjon.

Nottingham. En helt annen virkning har Harry Potter hatt på Robert Mellors skole i Nottingham, som for tre år siden var blant de dårligste i England da elevenes kunnskapsnivå ble målt. Så innførte skolen magiske treningsøktninger, lot elevene lese seg ut som sine favoritter i Harry Potter-bøkene og delte hele skolen inn i fire hus: Griffing, Hilde...

Potter-arrangementer
Oleto opplegg med Torstein Bugge Høverstad i Nordfjordskolen kl. 09.30, Nord Universitetsgata kl. 11.05, og på Nord i Nye Sandvika storerommet kl. 13.00. Nord Universitetsgata gjen om til Harry Potter-område med stort program, bl.a. samspill. Akk Egertorget gjen butikken om til et stort. I Fosdalen ble det foretatt og opplyst om til Nord i Nordfjord kl. 08. Helt butikken er bygget om til Galvat. Professor Høversstad viser høyt.

I Bergen foreing hos Nordfjordskolen kl. 7.00, Bergen, Apert til 01.00. Moss foreing i biblioteket fra kl. 18.00. Godteri og smørbrød.

I Høversstad har Torstein Bugge Høverstad, 24 og 01.11.11, skriver (dogg) i Høversstad nattspens hos H. Andersen Libris, Harry Potter-vandring i parken.

Egne historier. Nok et eksempel på det skapt blant Harry Potter-fans er den vidvarende menigheten med selvskrevne historier de har lagt ut på nettet, med alternative handlinger, utdypninger og karakterer eller mulige slutter. Tysklands denne siden ga forfatteren J.K. Rowling formell tillatelse til å skrive slike opplegg til serien. Hennes ad- vokater har vurdert saken der George Jappert ikke er fremst eller på sin egen nettside, og konkludert med at så lenge historiene ikke selges og ikke inneholder pornografi og rasisme, er det greit. Og det skulle virkelig være mange. All denne virksomheten, og dessuten store respekt for en forfatter som viser interesse for hva de holder på med, har vært en spesiell del av Harry Potter-fenomenet og bidratt til å holde interessen oppe i det lange løp. Å nå begynne å undersøke den samme fenssen, ville vært surrere- listisk.

Endelig. Minst 75 000 eksemplarer av den engelske utgaven er allerede solgt i Norge, men det er mange som er for unge, eller for bare opptatt av det for vakkert- lig å lese den på engelsk - eller

kanskje har de foreløpig sett i Torstein Bugge Høverstads opp- fassningsoppstilling av navn og begreper. Utsett er sent opplyst på 120 000 for den norske utgaven, og bok- handlere over hele landet har ristet seg til temener for å lage show og memo rundt lanset- ringen.

Belys om størrelsen på Harry Potter-fenomenet (over 350 mil- lioner boker solgt på verdens- nivå) også er et resultat av enorme markedsføringsbudsjetter, brakt i absolutt alle kanaler, er Harry Potter nye mer enn noen kom- mensaliteter. Interessen fra barn og ungdom er ofte vokst frem rett ut av bøkene, og det er heller ikke nødvendig å kjøpe en masse effekter for å være med på bal- sen. For alle som har ønsket et- ter den avsluttende boken på

norsk, blir det en liten julefest i morgen. Da lærer show og memo- mot Harry Potter er nemlig først og fremst glimrende histo- riefortelling, boken skrevet med klokkap og lekenskap. Barn og

unge over hele verden har latt seg forføre, de skriver, maler og illustrerer, blir seg ut, elsker og leker videre på egen hånd. Magisk.

ingridbrekke@aftenposten.no

Harry Potter vel i havn
Aftenposten anmeldte «Harry Potter og dødstalismanene» da den kom på engelsk i sommer. Vår anmelder Ingrid Brekke var svært fornøyd, og skrev blant annet at «Få forfattere har vært utsatt for et så enormt forventningspress som J.K. Rowling. Vi har lenge visst at den store kampen mellom det gode og det onde vil stå i denne siste boken, og lesernes spenning har bygget seg opp over år. Jeg tror at det at hun har planlagt slutten så lenge, har bidratt til å få henne helskinnet gjennom. (...) Brikkene faller på plass, og slutten er intrikat og slett ikke forutsigbar, samtidig som fortellingens indre logikk holdes i hevd. Dette er rett og slett utmerket gjort.» Som resten av serien er også denne siste boken oversatt av Torstein Bugge Høverstad. Boken utgis av Damm.

HUSK: Årets julekalender fra NRK!

24
laker

24
gitter

24
figurer

4 bok-
å lese

Kjøpes i bokhandel, dagligvare og i Narvesen

SCHIBSTED

Side 25 av 36

Aftenposten

Forspill til finalen

□ Aftenposten. 14.07.2009. Side: 8

LISMOEN KJETIL

Harry Potter og Halvblodsprinsen har glitrende enkeltpartier, men fremstår som en forberedelse til de to siste avgjørende filmene. Harry Potter og Halvblodsprinsen Regi: David Yates Med: Helena Bonham Carter, Emma Watson,

Daniel Radcliffe, Alan Rickman, Rupert Grint, Jessie Cave, Jim Broadbent, Maggie Smith Karakter 4

Filmatiseringen av den sjette boken om Harry Potter er ikke dårligere laget enn de foregående adaptasjonene, og den er på ingen måte den dramatiske rystelser; når en av bokseriens helt sentrale skikkelser blir drept, vil det garantert gjøre dypt inntrykk - i hvert fall på dem som ikke har lest boken. Likevel opplevde jeg Harry Potter og Halvblodsprinsen som en parentes i filmserien, og det skyldes ikke bare at den er tildelt den noe utakkneklige rollen som forspill til den endelige finalen, Harry Potter and the Deathly Hallows (som skal lanseres som to filmer). Regissør David Yates har her latt selve universet som omhyller Galtvort å spille hovedrollen, det er det visuelle spillet mellom de lyse og mørke kreftene som holder oss fanget, mens plottet og de ulike rollefigurene havner mer i bakgrunnen og blir ofte utydelige. Selv Harry, som utbasunerer at han er «den utvalgte», blir denne gangen ofte statist i kampen mot mørkets krefter. Harry Potter-skikkelsen har alltid hatt et åpent og fleksibelt ansikt vi er ment å projisere frykt og håp inn i, men denne gangen avgir han overraskende lav temperatur, som om han ikke fatter hva som står på spill. Nok en gang lurer Lord Voldemort i Galtvorts mange mørke hjørner, og Harry får et spesialoppdrag av professor Humlesnurr å finne avgjørende informasjon foran den uunngåelige konfrontasjonen med Voldemort. «Nok en gang må jeg be deg om altfor mye», erklærer Humlesnurr, men det er professoren selv som betaler den høyeste prisen. Harry virker forbausende uberørt av nestorens skjebne (men det kommer kanskje en senreaksjon i neste film?).

8 KULTUR
Aftenposten
Fredag 14. juli 2009

Harry Potter og Halvblodsprinsen har glitrende enkeltpartier, men fremstår som en forberedelse til de to siste avgjørende filmene.

Forspill til finalen

Harry Potter og Halvblodsprinsen
Regi: David Yates
Med: Helena Bonham Carter, Emma Watson, Daniel Radcliffe, Alan Rickman, Rupert Grint, Jessie Cave, Jim Broadbent, Maggie Smith

A 1 2 3 4 5 6

Filmatiseringen av den sjette boken om Harry Potter er ikke dårligere laget enn de foregående adaptasjonene, og den er på ingen måte den dramatiske rystelser; når en av bokseriens helt sentrale skikkelser blir drept, vil det garantert gjøre dypt inntrykk - i hvert fall på dem som ikke har lest boken. Likevel opplevde jeg Harry Potter og Halvblodsprinsen som en parentes i filmserien, og det skyldes ikke bare at den er tildelt den noe utakkneklige rollen som forspill til den endelige finalen, Harry Potter and the Deathly Hallows (som skal lanseres som to filmer). Regissør David Yates har her latt selve universet som omhyller Galtvort å spille hovedrollen, det er det visuelle spillet mellom de lyse og mørke kreftene som holder oss fanget, mens plottet og de ulike rollefigurene havner mer i bakgrunnen og blir ofte utydelige. Selv Harry, som utbasunerer at han er «den utvalgte», blir denne gangen ofte statist i kampen mot mørkets krefter. Harry Potter-skikkelsen har alltid hatt et åpent og fleksibelt ansikt vi er ment å projisere frykt og håp inn i, men denne gangen avgir han overraskende lav temperatur, som om han ikke fatter hva som står på spill. Nok en gang lurer Lord Voldemort i Galtvorts mange mørke hjørner, og Harry får et spesialoppdrag av professor Humlesnurr å finne avgjørende informasjon foran den uunngåelige konfrontasjonen med Voldemort. «Nok en gang må jeg be deg om altfor mye», erklærer Humlesnurr, men det er professoren selv som betaler den høyeste prisen. Harry virker forbausende uberørt av nestorens skjebne (men det kommer kanskje en senreaksjon i neste film?).

Venter en halv million i kinosalen

Minst en halv million nordmenn kommer til å se den nye Harry Potter-filmen på kino i november.

KJØLHORSVOLD

Produsent Harry Potter og Halvblodsprinsen premie på norske kroner. Interessen for filmserien er den største. Den siste delen med magiske evner er fremdeles stor.

denes stor, oppbygger prosessen sverig Julie Næmveit i distriktbaserte miljøer fra kinoene er et forholdsvis stort og velutrustet miljø. De siste filmene, sier Næmveit.

har blitt sett Harry Potter på norske kinoer. Det første filmen, De vises stein, hadde hele 100 millioner seere. Den tredje filmen, Harry Potter og Høvlingene, ble sett av 550 000 på kino.

I USA og i England har Harry Potter og Halvblodsprinsen produserte i mengde. De arrangementer det også en visting på Akershus fengsel i Oslo, som er utvalgt. I Norge og resten av verden er produksjonskostnader på 17,5 milliarder kroner.

«Nok en gang har jeg fått oppnått visninger rett til fredag, forteller Julie Næmveit.

indifertid ikke ut til å ha effekt på Potter-publikumet. Høde 472 000 nordmenn så filmen på kino.

Det har kommet nye bøker i Harry Potter-serien. Antall filmer blir imidlertid få. Den siste boken er så omfattende at den blir til to filmer. Den første av dem har premiere i november 2009 og det andre i januar 2010. Potter-fans har altså fremdeles mye å glede seg til.

Kj.k@avisen.no

Harry Potter og Halvblodsprinsen er en film i ubalanse; den rommer enkelte glitrende og vakre partier som i seg selv ikke er så viktige for handlingen. Som når Hermine uttrykker kjærlighetssorg ved å misbruke sine magiske evner eller når Draco Malfoys tragiske isolasjon forsterkes gjennom en rekke slående visuelle tablåer (her er han noen ganger så ensom at han får Harrys godhet til å fremstå som hovmod). Bruno Delbonnells kontrastfulte foto forsterker både de lyse og de mørke tonene i filmen, og han får frem stoffligheten og detaljene ved Galtvort som ingen annen filmfotograf før ham.

Som motvekt til de mørke partiene har Yates valgt å fremheve den gryende romantikken og seksuelle oppvåkningen hos tenåringene, selv om det begrenser seg til hjelpeløse fabulering og klining i krokene. Det er

åpenbart at produsentene av Harry Potter-merkevaren også vil ha med kidsa inn i kinolokalene, og vegrer seg derfor for å la tenåringenes angst og seksuelle oppvåkning komme for tydelig til overflaten. Resultatet er en mellomposisjon som kanskje blir for «fjortis» for barna og for utvannet for tenåringene. Den store menigheten vil uansett gi filmen sin aksept, for den er tro mot det litterære opphavet og holder liv i merkevaren.

KJETIL LISMOEN

«Nok en gang må jeg be deg om altfor mye», erklærer professor Humlesnurr (Sir Ian McKellen) (arkivet tilføyer: Sir Michael John Gambon) til sin elev. Men i Halvblodsprinsen virker Harry Potter (Daniel Radcliffe) uten evne til å ta alvoret skikkelig innover seg, mener anmelderen. Draco Malfoy (Tom Felton) utforder Harry til duell. FOTO: WARNER BROS./SANDREW METRONOME

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/JtxTRbGR>

Aftenposten

På telttur med Harry Potter

Aftenposten. 13.11.2010. Side: 12

NIPEN KJERSTI

Harry Potter går seg vill i skogen i den svakeste Potter-filmen så langt. Harry Potter og Døds-talismanene, del 1 Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson David Yates Karakter: 3

Det skal litt til å få langsom dødsralling til å bli eventyrlig underholdning, magiske evner eller ei. I syvende film om Harry Potter tappes både figurer og univers for den magi som en gang var med på flyttelasset fra bok til film. Om forrige avsnitt fremsto som en svak transportetappe, har denne mistet retningsansens fullstendig på veien videre.

Sakte marsj mot oppgjøret.

Humlesnurr er død, trolldomsskolen Galtvort er forlatt og Harry Potter skal omsider rette tryllestaven mot den onde i egen person, slik seks foregående filmer har spilt opp til. Eller skal han det?

Knapt. Først og fremst skal han på telttur til diverse destinasjoner, fordi filmselskapet har funnet pengesekken mer fortryllende enn Harry Potters fantasiverden.

Fascistisk estetikk.

Opptakten er riktignok lovende, når gode og onde trollkrefter legger sine pinner i kors og mobiliserer til kamp. Fascinerende er også visualiseringen av det onde imperiet Voldemort bygger opp, i fascistisk stil full av svartpolerte flater og gullornamenter, med inspirasjon fra tidsriktig, ekspresjonistisk filmestetikk.

Sturer.

Dessverre gir det innledende intermezzoet falske forhåpninger om en film på stø kurs mot finalen. Snart roter regissøren seg bort i et persondrama på viddene, bokstavelig talt, på flukt med vår trollkyndige trio. Mens

12 KULTUR
Aftenposten
Lørdag 13. november 2010

Harry Potter går seg vill i skogen i den svakeste Potter-filmen så langt.

På telttur med Harry Potter

Film eventyr
Engelsk/amerikansk
Harry Potter og Døds-talismanene, del 1
Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson
David Yates
A 1 2 3 4 5 6

Det skal litt til å få langsom dødsralling til å bli eventyrlig underholdning, magiske evner eller ei. I syvende film om Harry Potter tappes både figurer og univers for den magi som en gang var med på flyttelasset fra bok til film. Om forrige avsnitt fremsto som en svak transportetappe, har denne mistet retningsansens fullstendig på veien videre.

Sakte marsj mot oppgjøret. Humlesnurr er død, trolldomsskolen Galtvort er forlatt, og Harry Potter skal omsider rette tryllestaven mot den onde i egen person, slik seks foregående filmer har spilt opp til. Eller skal han det?

Knapt. Først og fremst skal han på telttur til diverse destinasjoner, fordi filmselskapet har funnet pengesekken mer fortryllende enn Harry Potters fantasiverden.

Fascistisk estetikk. Opptakten er riktignok lovende, når gode og onde trollkrefter legger sine pinner i kors og mobiliserer til kamp. Fascinerende er også visualiseringen av det onde imperiet Voldemort bygger opp, i fascistisk stil full av svartpolerte flater og gullornamenter, med inspirasjon fra tidsriktig, ekspresjonistisk filmestetikk.

Sturer. Dessverre gir det innledende intermezzoet falske forhåpninger om en film på stø kurs mot finalen. Snart roter regissøren seg bort i et persondrama på viddene, bokstavelig talt, på flukt med vår trollkyndige trio. Mens Potter sturer i ulike landskap, tar man seg i å savne tettere nærvær av den langt mer interessante Voldemort, som kunne tryllet fuppet inn i filmserien igjen. Isteden er knusing av et smykke det mest substansielle som skjer mens vi virrer hit og dit på jakt etter eventyret.

Poenget, utover å hale ut en svært innbringende fortelling, er å dvele ved trøbbelet som oppstår når seriens trehodede troll vokser i hver sin retning. Harry har fått hår på brystet, Hermine ligner ikke det minste på en ungpike i tekkelig skoleskjørt lenger, og en sjalu Ronny ser spøkelses selv der det ikke finnes noen, når han observerer sine venner under teltduken.

Trekantkonflikten kunne vært engasjerende, men er det ikke. For når filmen skifter fot fra eventyret til dramaet, blir det for alvor åpenbart hvilke

Daniel Radcliffe (Harry Potter) har vanskelig for å uttrykke et repertoar ut over skunk, glede og frykt, mener anmelderen.

Trekantkonflikten kunne vært engasjerende, men er det ikke. For når filmen skifter fot fra eventyret til dramaet, blir det for alvor åpenbart hvilke be- grunninger Daniel Radcliffe har som skuespiller. Han har vanskelig for å uttrykke et re- pertoar ut over kategorier som skrek, glede og frykt, og min- ner mest om dukkevervorne av en egen videregående i skole- på å avsnude et register hjem- mearbeid i det mest vesle, re- lasjonelle dramaet. Slik blir denne knyttede stikkorden- ren fra filmen et tekkelig im- poverende, men innholdsfattig bildepoes, der episkheten av fantasi og magi er for sporadisk.

At Radcliffe spilles så til de- graden ut på sidelinjen er sine- to kolleger, hvor det dessuten vanskelig å skryte: Harry Pot- ter som «den utvirkelige» som et- ter signede skal få trøske, og denne filmserien, ut av akko- bert og inn på sportsgress i siste film.

KJERSTI NIPEN
Filmen har ordinær kino- premiere 20. november.

Hvor kommer årets fredsprisvinner fra?

Sør-Korea

Kina

Japan

Pris til Potter-oversetter

Den norske oversetteren av de populære Harry Potter-bøkene, **Torstein Bugge Noverstad**, er ridet Den Norske Akademis litteraturpris på 150 000 kroner. Mange jurymedlemmer og fremst for hans nyk- pende og oppfinnsomme språk i bøkene. Med språklig sprik- glede har han der også gjenlevert navnene til de sentrale perso- ner i K. Rowling's diktede univers. Oversetteren har åpnet et paradis av leopolder for illustrasjoner av unge norske barn, heter det blant annet i begrunnelsen.

Premier
2 billetter til
Nobels Fredspris-
konsert

Delta i vår Nobelquiz
– vinn billetter

Ap.no/konkurranse

VI BJERTEAR SUKSESSEN FRA 2009

LIVE IN CONCERT
ONE NIGHT OF QUEEN
HARRISON BONNEY & THE WICKERS

OSLOKONSERTHUS

KL 19.30 PRIS 150,- BILLETTER
ONS 17 NOV 1900, 2000, 2200, 2400, 2600, 2800, 3000, 3200, 3400, 3600, 3800, 4000, 4200, 4400, 4600, 4800, 5000, 5200, 5400, 5600, 5800, 6000, 6200, 6400, 6600, 6800, 7000, 7200, 7400, 7600, 7800, 8000, 8200, 8400, 8600, 8800, 9000, 9200, 9400, 9600, 9800, 10000

WWW.OSLOKONSERTHUS.NO

Side 28 av 36

begrensninger Daniel Radcliffe har som skuespiller. Han har vanskelig for å uttrykke et repertoar ut over kategorier som skrekk, glede og frykt, og minner mest om dukkeversjonene av sin egen rollefigur i forsøket på å anvende et register hjemmehørende i det mer voksne, relasjonelle dramaet. Slik blir denne kronglete stikkveien frem mot finalen et teknisk imponerende, men innholdsfattig blindspor, der øyeblikkene av fantasi og magi er for sporadiske.

At Radcliffe spilles så til de grader ut på sidelinjen av sine to kolleger, gjør det dessuten vanskelig å akseptere Harry Potter som «den utvalgte» som etter sigende skal få trioen, og denne filmserien, ut av skogholtet og inn på sporet igjen i siste film.

KJERSTI NIPEN

Filmen har ordinær kinopremière 19. november.

Daniel Radcliffe (Harry Potter) har vanskelig for å uttrykke et repertoar ut over skrekk, glede og frykt, mener anmelderen.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/be3FzaRZ>

Aftenposten

Snipp, snapp, snute for Harry Potter

☐ Aftenposten. 08.07.2011. Side: 8

GRAY MARTIN

Millioner av bøker, milliarder av kroner, åtte filmer, men nå er det slutt. Også for Harry Potter. MARTIN GRAY

Tusenvis var samlet på Trafalgar Square i går for å se skuespillerne bak milliardsuksessen Harry Potter gå den ekstra lange røde løperen inn på den aller siste premiøren.

De var der alle sammen - Daniel Radcliffe, Emma Watson - og alt om kan krype og går av britiske kjendiser; skuespillere, komikere, TV-kjendiser, fotballstjerner - og ikke minst «mammaen» til Harry Potter, J.K. Rowling.

Filmen, som har norsk premiere natt til neste onsdag, har fått strålende anmeldelser i internasjonale medier de siste dagene:

«En strålende avslutning på tidenes mest lukrative filmserie. Det eneste som mangler er det offisielle «The End» på sluttbildet, skriver The Hollywood Reporter.

«Harry Potter og dødstalismanene» del 2 dunderer av gårde i et forrykende tempo, et glitrende spetakkel og kraftfullt - nesten overveldende - følsomt, men snubler i en hastig slutt som virker som om den kneler under vekten av publikums forventninger», mener anmelderen i Variety.com.

«En episk avslutning med skolebarn og en håndfull gode hekser og trollmenn som kjemper en dødskamp mot en tilsynelatende overlegen ond kraft. Forestill deg en enda mer spektakulær kamp enn slaget om Hjelmsdypet i Ringenes Herre. Den er svimlende og nervepirrende, også før historien når sitt monumentale klimaks i kampen mellom den modige morløse og Ralph Fiennes neseløse monster», er dommen i The Sun.

8 KULTUR
Aftenposten
Fredag 8. juli 2011

Flere titalls tusen hadde samlet seg på Trafalgar Square i London for å få med seg skuespillerne som Emma Watson og de andre kjendiserne ankomme premiøren av den siste Harry Potter-filmen.

Hovedpersonen selv, Daniel Radcliffe, på den røde løperen før den britiske premiøren på «Deathly Hallows, Part 2».

Snipp, snapp, snute for Harry Potter

Millioner av bøker, milliarder av kroner, åtte filmer, men nå er det slutt. Også for Harry Potter.

MARTIN GRAY

Tusenvis var samlet på Trafalgar Square i går for å se skuespillerne bak milliardsuksessen Harry Potter gå den ekstra lange røde løperen inn på den aller siste premiøren.

De var der alle sammen - Daniel Radcliffe, Emma Watson - og alt om kan krype og går av britiske kjendiser; skuespillere, komikere, TV-kjendiser, fotballstjerner - og ikke minst «mammaen» til Harry Potter, J.K. Rowling.

Filmen, som har norsk premiere natt til neste onsdag, har fått strålende anmeldelser i internasjonale medier de siste dagene.

«En strålende avslutning på tidenes mest lukrative filmserie. Det eneste som mangler er det offisielle «The End» på sluttbildet, skriver The Hollywood Reporter.

«Harry Potter og dødstalismanene» del 2 dunderer av gårde i et forrykende tempo, et glitrende spetakkel og kraftfullt - nesten overveldende - følsomt, men snubler i en hastig slutt som virker som om den kneler under vekten av publikums forventninger», mener anmelderen i Variety.com.

«En episk avslutning med skolebarn og en håndfull gode hekser og trollmenn som kjemper en dødskamp mot en tilsynelatende overlegen ond kraft. Forestill deg en enda mer spektakulær kamp enn slaget om Hjelmsdypet i Ringenes Herre. Den er svimlende og nervepirrende, også før historien når sitt monumentale klimaks i kampen mellom den modige morløse og Ralph Fiennes neseløse monster», er dommen i The Sun.

The Telegraphs anmelder har likevel vanskelig for å tro at det hele er over.

Det blir med de ti år sammen til Harry begynne på Galtvort... Selv om det ikke kommer flere bøker til figuren leve videre i oss i all fremtid, mener filmansambler Philip Womack.

Det var tett med fans som hjådet Daniel Radcliffe og de andre Harry Potter-figurne i går.

The Telegraphs anmelder har likevel vanskelig for å tro at det hele er over.

- Det slutter med at vi ser sønnen til Harry begynne på Galtvort ... Selv om det ikke kommer flere bøker vil figuren leve videre i oss i all fremtid, mener filmansambler Philip Womack.

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/Q3dY6wSL>

Aftenposten

Snipp, snapp, snute for Harry Potter

□ Aftenposten. 08.07.2011. Side: 8

GRAY MARTIN

Millioner av bøker, milliarder av kroner, åtte filmer, men nå er det slutt. Også for Harry Potter. MARTIN GRAY

Tusenvis var samlet på Trafalgar Square i går for å se skuespillerne bak milliardsuksessen Harry Potter gå den ekstra lange røde løperen inn på den aller siste premiøren.

De var der alle sammen - Daniel Radcliffe, Emma Watson - og alt om kan krype og går av britiske kjendiser; skuespillere, komikere, TV-kjendiser, fotballstjerner - og ikke minst «mammaen» til Harry Potter, J.K. Rowling.

Filmen, som har norsk premiere natt til neste onsdag, har fått begeistrede anmeldelser i internasjonale medier de siste dagene:

«En strålende avslutning på tidenes mest lukrative filmserie. Det eneste som mangler er det offisielle «The End» på sluttbildet, skriver The Hollywood Reporter.

«Harry Potter og dødstalismanene del 2 dunderer av gårde i et forrykende tempo, et glitrende spetakkel og kraftfullt - nesten overveldende - følsomt, men snubler i en hastig slutt som virker som om den kneler under vekten av publikums forventninger», mener anmelderen i Variety.com.

«En episk avslutning med skolebarn og en håndfull gode hekser og trollmenn som kjemper en dødskamp mot en tilsynelatende overlegen ond kraft. Forestill deg en enda mer spektakulær kamp enn slaget om Hjelmsdyppet i Ringenes Herre. Den er svimlende og nervepirrende, også før historien når sitt monumentale klimaks i kampen mellom den modige morløse og Ralph Fiennes neseløse monster», er dommen i The Sun.

8 KULTUR
Aftenposten
Fredag 8. juli 2011

Flere titalls tusen hadde samlet seg på Trafalgar Square i London for å få med seg skuespillerne som Emma Watson og de andre kjendiserne ankomme premiøren av den siste Harry Potter-filmen. FOTO: TOBY MELVILLE, REUTERS/SCANPIX

Snipp, snapp, snute for Harry Potter

Millioner av bøker, milliarder av kroner, åtte filmer, men nå er det slutt. Også for Harry Potter.

MARTIN GRAY

Tusenvis var samlet på Trafalgar Square i går for å se skuespillerne bak milliardsuksessen Harry Potter gå den ekstra lange røde løperen inn på den aller siste premiøren.

De var der alle sammen - Daniel Radcliffe, Emma Watson - og alt om kan krype og går av britiske kjendiser; skuespillere, komikere, TV-kjendiser, fotballstjerner - og ikke minst «mammaen» til Harry Potter, J.K. Rowling.

Filmen, som har norsk premiere natt til neste onsdag, har fått strålende anmeldelser i internasjonale medier de siste dagene.

«En strålende avslutning på tidenes mest lukrative filmserie. Det eneste som mangler er det offisielle «The End» på sluttbildet, skriver The Hollywood Reporter.

«Harry Potter og dødstalismanene» del 2 dunderer av gårde i et forrykende tempo, et glitrende spetakkel og kraftfullt - nesten overveldende - følsomt, men snubler i en hastig slutt som virker som om den kneler under vekten av publikums forventninger», mener anmelderen i Variety.com.

«En episk avslutning med skolebarn og en håndfull gode hekser og trollmenn som kjemper en dødskamp mot en tilsynelatende overlegen ond kraft. Forestill deg en enda mer spektakulær kamp enn slaget om Hjelmsdyppet i Ringenes Herre. Den er svimlende og nervepirrende, også før historien når sitt monumentale klimaks i kampen mellom den modige morløse og Ralph Fiennes neseløse monster», er dommen i The Sun.

The Telegraphs anmelder har likevel vanskelig for å tro at det hele er over.

Det slutter med at vi ser sønnen til Harry begynne på Galtvort... Selv om det like kommer flere bøker vil figuren leve videre i oss i all fremtid,» mener filmanmelder Philip Womack.

Det var tett med fans som hyldet Daniel Radcliffe og de andre Harry Potter-figurne i går. FOTO: DYLAN MARTINEZ, REUTERS/SCANPIX

Hovedpersonen selv, Daniel Radcliffe, på den røde løperen før den britiske premiøren på «Deathly Hallows, Part 2». FOTO: JIMAB/VMAB, SCANPIX

Det var tett med fans som hyldet Daniel Radcliffe og de andre Harry Potter-figurne i går. FOTO: DYLAN MARTINEZ, REUTERS/SCANPIX

The Telegraphs anmelder har likevel vanskelig for å tro at det hele er over.

«Det slutter med at vi ser sønnen til Harry begynne på Galtvort ... Selv om det ikke kommer flere bøker vil figuren leve videre i oss i all fremtid,» mener filmanmelder Philip Womack.

Det var tett med fans som hyllet Daniel Radcliff og de andre Harry Potter-stjernene i går. FOTO: DYLAN MARTINEZ, REUTERS/SCANPIX Hovedpersonen selv, Daniel Radcliffe, på den røde løperen før den britiske premiøren på Harry Potter og Dødstalismanene del 2. FOTO: JMAB/VMAB, SCANPIX Flere titalls tusen hadde samlet seg på Trafalgar Square i London for å få med seg skuespillerne som Emma Watson og de andre kjendiserne ankomme premiøren av den siste Harry Potter-filmen. FOTO: TOBY MELVILLE,

REUTERS/SCANPIX

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler
må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning
fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/owIBT6p5>

Aftenposten

Harry Potter trollbinder anmelderne

☐ Aftenposten. 13.07.2011. Side: 1

Aftenposten: VG Dagbladet Dagsavisen NRK

Side 9

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/eLJU2oVe>

Aftenposten

Alt ender perfekt

☐ Aftenposten. 13.07.2011. Side: 9

LOE ERLEND

Enkelte av Harry Potter-filmene har vært litt så som så, men slutten er suveren! Harry Potter og dødstalismanene - del 2 Med: Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Alan Rickman, m.fl. Land: England/USA

Regi: David Yates Karakter: 6

La meg først si dette: Jeg har lest bøkene, noen av dem til og med flere ganger, og jeg har sett alle filmene. J. K. Rowlings grunnleggende idé om et foreldreløst barn som ikke kjenner sine magiske evner eller sin skjebne, og som deretter følges i syv år på Galtvort høyere skole for hekseri og trolldom, er så god at mange forfattere ville ha gitt en arm og en fot for å ha fått den før henne.

Pratsomme historier.

Gjennomføringsevnen hennes er dessuten fullstendig imponerende. Likevel har jeg aldri klart å bli en svoren Potterdyrker. Flere av historiene er så pratsomme at det går ut over dynamikken i fortellingen, og språket er jevnt over for flatt. Men storheten og kompleksiteten i ideen gjør likevel at surmagede innvendinger ikke overlever lenge. Første del av filmatiseringen av siste bok opplevde jeg som noe av skuffelse.

Til tross for at skuespill, scenografi og effekter som vanlig var mer enn i orden, ble det for mye transport, planlegging og oppsummering. Men alt godt kommer, som kjent, til den som har tålmodighet til å vente.

Gi seg over.

Og noen ganger blir man nødt til å gi seg over. Spørsmålet som stadig vendte tilbake mens jeg så denne filmen, var: Er det mulig å se for seg disse siste 14 kapitlene filmatisert på en bedre måte?

Svaret er nei. Eller i hvert fall så mye nei at det vil være smålig å gi filmen noe annet enn beste mulige karakter.

Filmene begynner, ikke overraskende, nøyaktig der den forrige sluttet. Til Enya-aktig musikk ser vi Galtvort som nå, under rektor Slurs ledelse, mest av alt minner om en konsentrasjonsleir. Alan Rickman som Slur gjør for øvrig som vanlig en av de beste rolleprestasjonene. Han snakker langsomt og overdrevent artikulert, slik en tilsynelatende ond person skal.

Harry, Ronny og Hermine jobber med å skaffe til veie de siste malacruksene - delene av Voldemorts sjel - som alle må ødelegges før han hvis navn helst ikke bør nevnes kan drepes for godt. Dette bringer med seg en helt annen dynamikk og et langt raskere tempo enn i forrige film. Faktisk oppleves hele filmen som én eneste lang tredjeakt, hvor pulsen slår også i de stille sekvenser.

Den emosjonelle tyngden som nesten var helt fraværende i del 1 av Dødstalismanene, fyller her så godt som alle hulrom. Harrys voldsomme oppgave, hans ensomhet og lengsel står skrevet i ansiktet hans. Dødstematikken har deilige, om enn nesten overtydelige, Jesus-lignende kvaliteter. Harry må dø for at verden skal befris fra den onde.

Heldigvis har Rowling vært mer slu enn de som skrev Bibelen.

Voldemort, spilt av Ralph Fiennes, gjør bevegelser med hendene som kan minne om Per Oscarssons måte å geberde seg på. Det skaper en subtil usikkerhet midt i alt det grenseløst onde. Og med total ødeleggelse blir også den erotiske siden av hovedpersonene tydeligere. Det tilbakeholdte slippes nå antydningvis fri. De som tror de skal dø, kan koste på seg noen tegn på ømhet.

Bedre enn i bøkene.

En god ting ved filmene er ellers at Harrys visjoner, samt tilbakeblikkene, tidvis fungerer bedre enn i bøkene. Det samme gjelder sekundene etter voldsomme hendelser. I bøkene etterfølges de gjerne av en slags tomhet, men i filmene, og spesielt i denne, fylles mellomrommet av godt skrevne one-linere som blir pustehull midt i all intensiteten.

Et annet pluss er at filmen ikke bruker tre kvarter på å slutte, slik for eksempel siste del av Ringenes Herre-filmene gjorde. Den er der i all sin voldsomhet, så blir man beveget og så er den over. En av vår tids mest vellykkede og dyrkede sagaer er til ende, og post-Potter-depresjonen kan sette inn.

La oss håpe at ikke alle legene er på ferie.

ERLEND LOE

DETTE MENER ANDRE MEDIER

VG: Terningkast 5

«Potent Potter. Den åttende og siste filmen om Harry Potter holder hva den lover: Et sterkt og verdig punktum for en unik filmserie. Men samtidig: Det holder nå», mener Jon Selås.

Dagbladet: Terningkast 5

«Harry Potter og Dødstalismanene - Del 2» er det den skal være», skriver Inger Merete Hobbestad, som mener Snape er den sterkeste og mest interessante skikkelsen.

Dagsavisen: Karakter 5

«Filmsagaen om Harry Potter ender akkurat så storslått, kompleks og rørende som vi kunne håpe på», skriver anmelder Mode Steinkjer.

NRK Filmpolitiet: Terningkast 5

«Spenningen, kampene og actionsekvensene er det som gjør dette til en bokstavelig talt magisk opplevelse», mener anmelder Rune Håkonsen, som skriver at han vil savne gleden over å få være med Harry og vennene hans på nye eventyr.

Bergens Tidende: Karakter 5

«Majestetisk finale. Som en av filmhistoriens største satsinger har Harry Potter-sagaen hatt mange oppturer og noen nedturer. Avslutningen er en definitiv opptur », skriver Britt Sørensen.

Fædrelandsvennen: Terningkast 5

«Filmen er en intens opplevelse - spennende, suggererende, spektakulær. Ingenting mangler, ingenting føles overflødig, hele filmverket føles som en muskuløs skulptur», mener Knut Holt.

Den siste Harry Potter-filmen overvelder vår anmelder Erlend Loe. FOTO: JAAP BUITENDIJK

© Aftenposten

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/EQDyyDCC>

Nyheter

Hva sier anmelderne om Harry P	☐ Bergens Tidende	18.11.2010	2
"Harry Potter og	☐ Bergens Tidende	12.07.2007	3
Langt fra magisk spill/action	☐ Bergens Tidende	05.02.2006	5
Dyster opptrapping til finalen bok/romanserie	☐ Bergens Tidende	22.11.2005	6
Krim og kjærlighet i Potter-land film/drama	☐ Bergens Tidende	17.11.2005	8
Magiske salgstall, blandet mottakelse	☐ Bergens Tidende	18.07.2005	10
BT.Magasinetnytt på dvd	☐ Bergens Tidende	27.11.2004	11
Mest for fansen	☐ Bergens Tidende	23.06.2003	12
Litt harry, litt gøy	☐ Bergens Tidende	23.11.2002	14
Kom ikke og si at Harry er Noldus!	☐ Bergens Tidende	22.11.2002	15
Full pott for Harry Potter	☐ Bergens Tidende	22.11.2002	16
Skumlere og mer actionfylt Potter-film	☐ Bergens Tidende	25.09.2002	17
BTLeserne anmelder Potter	☐ Bergens Tidende	25.11.2001	18
BTVidunderlig tro mot Potter-magien	☐ Bergens Tidende	23.11.2001	19
BTRen julegavemagi	☐ Bergens Tidende	16.11.2001	21
BTArena notiser	☐ Bergens Tidende	23.11.2001	22
BTHarry Potter-feberer stiger igjen	☐ Bergens Tidende	07.09.2001	23
BTAdjektivenes festaften	☐ Bergens Tidende	12.09.2001	24
Rik på spenning, men ikke genial	☐ Bergens Tidende	01.11.2000	25
Hokus pokus filiokus	☐ Bergens Tidende	27.11.1999	26

Bergens Tidende

Hva sier anmelderne om Harry P

Bergens Tidende. 18.11.2010. Side: 11

Blandet mottakelse for trollgutten BA/DAGSAVISEN: 5

«Når grepet nå strammes om både fortellingen og figurene, skaper dette uten tvil den svarteste og mest uhyggelige filmen i serien så langt», skriver anmelder Mode Steinkjer. Han tar imidlertid et lite forbehold om at dette bare er første halvpart av historien: «Det er først når vi ser historien i sin helhet, at vi får vite hvor god «Harry Potter og Dødstalismanene del 1» egentlig er».

VG: 4

«Mens vi venter på det endelige oppgjøret mellom Harry Potter og Voldemort, kan vi godt slå i hjel tiden med denne», skriver VGs Jon Selås. Han innrømmer å være «ørlite skuffet over en ørliten nedtur i et ellers sant overfløydighetshorn av et filmeventyr, som har skjemt oss frydefullt bort i så mange år». Og gir samtidig et spark til mer kritiske kolleger: «Jeg kan vedde mitt tastatur på at enkelte nok vil finne feil nok med denne filmen til tilnærmet å slakte den; tiden er liksom inne for dét blant hipsterne».

AFTENPOSTEN: 3

Om Selås teller Kjersti Nipen i Aftenposten blant «hipsterne» er uvisst. Men hun er ikke imponert: «I syvende film om Harry Potter tappes både figurer og univers for den magi som en gang var med på flyttelasset fra bok til film». Hun mener dette er «den svakeste Potter-film så langt». Hun gremmer seg også over Daniel Radcliffe i tittelrollen: «Han har vanskelig for å uttrykke et repertoar ut over kategorier som skrekk, glede og frykt, og minner mest om dukkeversjonene av sin egen rollefigur».

DAGBLADET: 2

Mest kritisk blant de største, er Dagbladets anmelder Inger Merete Hobbestad. Hun synes filmen er

The screenshot shows a newspaper page with a large photo of Harry Potter and a man. The main headline is 'Blandet mottakelse for trollgutten'. Below it are several columns of text, including a critique by Mode Steinkjer and a review by Jon Selås. There are also smaller sections like 'BA/DAGSAVISEN: 5', 'VG: 4', 'AFTENPOSTEN: 3', and 'DAGBLADET: 2'. The page is filled with various news items and advertisements.

«omtrent like magisk som lokaltoget mellom Lier og Brakerøya». Det som for VGs Jon Selås er et hvileskjær, er for hveser mer som en «bilkø». «På vei ut av kinosalen var det eneste jeg ville ha en kopp sterk kaffe og livslysten tilbake igjen», avslutter anmelderen. Kritikerne er uenige i hvor god den syvende og nest siste «Harry Potter»-filmen er. Teringen kastes fra to til fem i landets største aviser.

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/ve4quTKL>

"Harry Potter og

□ Bergens Tidende. 12.07.2007. Side: 26

Føniksordenen" Regi: David Yates 2 timer og 18 minutter Britisk, 11 år 1 2 3 4 5 6 Harry med sterke voksesmerter i bekmørkt eventyr En solid dose spenning for potteristene film eventyr

ALLE KJENNER begynnelsen. Den om den fattige mamma J.K. Rowling som satt ved kafébordet og skapte Harry Potter og hans univers.

Alle kjenner til barnebøkene som bergtok barn, og forbausende mange voksne, verden over.

En hel generasjon er vokst opp med Harry som sengelektyre. De er rett og slett vokst opp sammen med ham. De kjenner ham, hans venner og hans fiender.

Og Rowling skal ha takk: For å ha plantet leseglede blant dem som kanskje ellers ville ha ventet på filmene, som selvsagt måtte komme i kjølvannet av den gigantiske kommersielle suksessene. Nå sa ungene ja takk til begge deler. Først bøkene, så filmene.

POTTERISMEN er en enorm bevegelse. Og den er i bevegelse. Fra de første filmene ble spenstige familiefilmer som kunne egne seg for barn fra syv-åtte års alder, har regissøren David Yates nå tatt konsekvensen av at Harry Potter selv er blitt en ung mann som sliter med de voldsomste og vondeste voksesmerter. "Harry Potter og føniksordenen" er blitt en beksvart film med virkemidler som åpenbart kan virke skremmende for de minste. Filmen har fått 11 års aldersgrense, men med god grunn har den også fått en advarsel: Harry er i ferd med å bli voksen, og problemene han sliter med i filmen avspeiler seg i en mye tøffere og mer krevende, symbolsk handling.

DANIEL RADCLIFFE gjør igjen en strålende rolle som Harry. Han vokser stadig som skuespiller. "Harry Potter og Føniksordenen" er den femte filmen i rekken. Nummer seks er planlagt, også dem med Yates som regissør. Det er faktisk vanskelig å forestille seg hvordan den filmen skal bli. For Radcliffe var sytten da han spilte seksten år gamle Harry som nesten uten frykt tar opp kampen mot ham "hvis navn må være unevnt" denne gangen. Og hvor lenge kan en ung mann være ung nok til å flykte ut og inn av verdenene mellom gomper og magikere med troverdigheten i behold?

SÅNN SETT ER det synd at ikke ble satt punktum med "Harry Potter og Føniksordenen". Det hadde vært en verdig finale. For nå fungerer alt fra skuespill, tekniske finesser, musikk og handling. At Potter og hans venner nok en gang lærer en moralsk lekse som i korthet går ut på å legge alt som minner om autoritetsfrykt i skuffen, ta opp kampen mot det vonde, våge å stå opp mot overmakt og å vise toleranse mot annerledeshet, gjør jo igjen sitt til at Harrys heltestatus blir begripelig.

Også for oss som ikke bekjenner oss til potterismen.

TØFFERE: "Harry Potter og føniksordenen" er blitt en beksvart film med virkemidler som åpenbart kan virke skremmende for de minste, skriver BTs anmelder.

FOTO: FILMWEB

TØFFERE: "Harry Potter og føniksordenen" er blitt en beksvart film med virkemidler som åpenbart kan virke skremmende for de minste, skriver BTs anmelder.

FOTO: FILMWEB

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/MCYnh3HZ>

Langt fra magisk spill/action

☐ Bergens Tidende. 05.02.2006. Side: 62

ANMELDT AV TOR ERIK GREGERSEN

Harry Potter: Goblet of fire EA / EA games Nintendo DS 1 2 3 4 5 6 Styr unna, om du klarer

Harry Potter-spillene er blant de mest populære spillene som finnes for tiden, til tross for at de ikke foreløpig har imponert voldsomt som spill. Det er et selvforsterkende monster som selger på navn, bøker, film og spill. Dersom nabogutten har Harry Potter-spill, vil også din lille pode ha det. Farsotten som går nå gjør det vanskelig å styre unna, uansett kvalitet.

Harry Potters nyeste eventyr på de store konsollene er ikke blant de verste. På Nintendo DS derimot virker det svært hastig satt sammen. Et ovenfra-sett actioneventyr med middels grafikk. Motstandere og oppgaver i fleng, og valget mellom Hermine, Harry og Ron er ikke mer enn forventet. Ser man litt forbi det faktum at dette er et Harry Potter-spill, tyter skjelettene frem fra skapet.

Valg av spillekarakter kan kun gjøres i begynnelsen av hvert brett, ikke underveis. Ikke egentlig så farlig, fordi den påståtte variasjonen mellom dem, er nesten ikke eksisterende. Sikting med de ulike trylleformlene er irriterende vanskelig, og når man endelig har stilt staven har motstanderen garantert flyttet seg. Etter hvert som man kommer videre i spillet, åpnes små minispill opp, men disse er fullstendig meningsløse. Sortere drops for eksempel.

Det eneste som finnes av nyvinning i dette er de små kampene der man får bruke stylus-pennen som tryllestav, men dette er heller ikke veldig bra gjennomført.

Har du de magiske evnene til å stå imot Harry presset på DS, så gjør det.

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/1g8TIhkP>

Dyster opptrapping til finalen bok/romanserie

□ Bergens Tidende. 22.11.2005. Side: 39

ANMELDT AV KJERSTI VIK

Joanne K. Rowling: "Harry Potter og Halvblodsprinsen" Damm Fungerer utmerket som en opptrapping til den siste og avgjørende kampen

Det føles i grunnen litt snodig å anmelde "Harry Potter og Halvblodsprinsen", som selger seg selv og får mer enn nok omtale som det er. Det er nesten ikke noe poeng i å drøfte kvalitetsspørsmålet heller, for det er åpenbart for enhver at dette er litteratur som fenger og virker som den skal, selv utenfor det som nok opprinnelig var målgruppen av unge lesere. Men aller mest føles det rart og nesten litt urettferdig å anmelde boken fordi den er det sjette og nest siste bind i en romanserie som egentlig først lar seg vurdere seriøst når den er ferdigstilt. Det er vanskelig, muligens vanskeligere enn med de foregående bøkene, å lese "Halvblodsprinsen" separat, som et avrundet hele. Handlingen er tett sammenvevd med det som har skjedd tidligere og peker ikke minst frem mot det siste og avgjørende slaget som vil finne sted i kommende bind. I seg selv har ikke boken en tydelig konflikt og følgelig heller ingen forløsning. Her er veldig mange løse tråder.

For øvrig er JK Rowlings prosjekt like enkelt som det er genialt, slik det jo ofte er. Vi følger den foreldreløse Harry Potter de syv årene han går på Galtvort høyere skole for hekseri og trolldom, én bok for hvert år. I den magiske verden vi befinner oss i har forfatteren samlet et helt batteri av kjente og ukjente skikkelser fra fantasiens verden, klassiske trollmenn med spisse hatter og hekser med kosteskaft; usynlighetskapper og padder og boblende giftbegre og farlige besvergelses; kentaurer, enhjørninger, spøkelses og nisser i skjønn forening, imponerende satt sammen til et konsistent og etter hvert ganske kompleks univers med sin egen bærende logikk, det hele svært levende og visuelt fremstilt - kanskje nettopp fordi Rowling baserer sin verden på veletablert mytologi.

Innenfor den takknemlige ytre rammen av et skoleår utspiller det seg, i beste college-film-stil, en rekke morsomme, magiske, romantiske og etter hvert mer og mer dramatiske, skumle og dystre hendelser, og siden Harry Potter er en over middels oppvakt, nysgjerrig og uredd elev står han gjerne i sentrum av begivenhetene. Romanserien som helhet har ett hovedplott, nemlig kampen mot den onde fyrst Voldemort som lenge har ligget uvirksom, men som nå er i ferd med å vokse seg større og sterkere. Samtlige bøker har også sine respektive underplott, skjønt det i denne boken altså er noe uklart. Tittelen gir oss en viss ledetråd: Hvem er halvblodsprinsen? Navnet dukker ikke opp før på side 182 - en tredjedel ut i boken. Harry har fått låne en gammel lærebok i eliksirer som er full av overstrykninger, korreksjoner og skriblerier i margin. Han velger å følge de håndskrevne instruksene fremfor lærebokens egne, og dette gjør ham til et ess i eliksirtimene. Men gjør Harry rett i å stole blindt på bokens tidligere eier, som gikk under navnet halvblodsprinsen? Riktig nok får vi til sist rede på hvem halvblodsprinsen er, men hvorvidt han er til å stole på er fremdeles i det blå.

For øvrig kommer historien om halvblodsprinsen til stadighet i skyggen av andre, mer eller mindre interessante, episoder: kjærlighetseventyr som bringer lite med seg, noen obligatoriske rumpeldunkkamper, det vanlige usedvanlige kostskolelivet på Galtvort, og ikke minst Harry Potters forsøk på å gjøre seg kjent med Voldemorts fortid for slik å stå bedre rustet til den avgjørende kampen mellom de to.

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/QOZXmK07>

Krim og kjærlighet i Potter-land film/drama

□ Bergens Tidende. 17.11.2005. Side: 53

Anmeldt av Sverre Ole Drønen

"Harry Potter og ildbegeret" Regi: Mike Newell 2t 37 min Britisk/amerikansk, 11 år 1 2 3 4 5 6 Mørkere og skumlere når Harry Potter blir ung og forelsket i overraskende vellykket adaptasjon

Det er ingen enkel oppgave å komprimere en bok på 636 sider ned til en noenlunde fordøyelig filmlengde. Nettopp dette dilemmaet var det teamet bak Harry Potter sto overfor da den fjerde boken i serien, "Harry Potter og ildbegeret", skulle finne veien fra papir til det hvite lerret.

Da regissør Mike Newell ble forespurt om å gjøre jobben, var han da også en smule skeptisk. Under lesing av boken oppdaget den britiske regissøren likevel raskt at det var to sentrale elementer han kunne bygge filmen rundt: Krim og kjærlighet. To tema som ligger Hollywoods hjerte nært og i tillegg alltid har vært en betydelig ingrediens i fortellerkunst fra tidenes morgen.

Newell og teamet hans gikk i gang med å hakke bort de minst vesentlige bitene av boken. Filmen er slik blitt en vellykket thriller med overtoner av Hitchcocks klassiske drama, ispedd en dose romantikk og mer humor enn man kunne forvente i en film basert på en heller mørk bok.

Ikke at denne blandingen av kriminaldrama og kjærlighet burde overraske noen. Newell har tidligere hatt suksess med mafiadramaet "Donnie Brasco" og den romantiske komedien "Fire bryllup og en gravferd". På sett og vis kan man si at "Harry Potter og ildbegeret" er syntesen av regissørens gamle bragder.

Innenfor rammene av Potter-universet har Newell i denne fjerde filmen videreført den mørkere tonen introdusert av meksikanske Alfonso Cuarón, som regisserte film nummer tre - "Harry Potter og fangen fra Azkaban". Men der hvor Cuarón kanskje tilfredsstilte cineastene blant oss med sine streiftog inn i magisk realisme, holder Newell tøylene stramt og godt.

Sånn sett kan man si at han fortellermessig legger seg tettere opp til de to første Potter-filmene, regissert av Chris Columbus, selv om det altså er en mørkere og voksne Potter denne gang. Uansett har Potter-industrien mindre med kunst og mer med eventyr å gjøre, så det er naturlig at man har vendt tilbake til å lage et mer kommersielt og allment tilgjengelig produkt.

Denne gang dreier alt seg om Harry, igjen spilt av Daniel Radcliffe. Ikke bare bringer filmen Harry i nærkontakt med sin nemesis, Fyrst Voldemort. Filmen bringer også den unge trollmannslærlingen nærmere sin første kjærlighet. Ikke at det akkurat blir kyss, klapp og klem, slik mange medierapporter antydte - og fansen kanskje håpet på. I denne omgang holder det med megetsigende blikk mellom Harry og Cho Chang (Katie Leung), men alle som har lest bøkene vil vite at hetere ting er i vente i neste film.

Mens Harry altså enda større grad enn før tar plass i sentrum av handlingen, forsvinner Ronny (Rupert Grint) litt ut på sidelinjen når han og Harry ryker uklar. Hermine (Emma Watson) deltar derimot, bokstavelig talt i dansen, der hun svinger seg på ball med en av mange unge nykommere, Viktor Krum (Stanislav Ianeski). De to er ballets vakreste par, så både jenter og gutter som ser filmen vil finne noe pent å hvile øynene på.

Noe av det som virkelig løfter denne filmen er de unge skuespillerne, som tar steget fra det man litt nedlatende kan kalle "barneskuespillere" til virkelig å forme karakterene sine. Spesielt imponerende er Radcliffe og Watson som Harry og Hermine. Ralph Fiennes i rollen som Voldemort er som vanlig bunnsolid, og gir filmen en nesten Shakespeare-aktig pondus som den kanskje ikke fortjener.

Balansegangen mellom kriminalfortellingen der en litt naiv Harry gradvis oppdager hva han er i ferd med å rote seg bort i før konfrontasjonen med Voldemort på den ene siden, og den gryende kjærligheten på den andre siden skaper en film som burde ha langt bredere appell enn forrige Potter-eventyr. Dette til tross har "Harry Potter og ildbegeret" nok skumle scener til at mindre barn ikke bør se filmen uten en voksen ledsager.

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/Wh2NhawH>

Magiske salgstall, blandet mottakelse

□ Bergens Tidende. 18.07.2005. Side: 29

TRYGVE SØRVAAG

Den 607 sider tykke boka beskrives som mer kompleks, skremmende og mørkere enn forgjengerne. Denne gangen er Harry Potter og vennene blitt 16 å gamle Rowling introduserer både kjærester og rå klining.

Hun har endog tatt seg friheten å lure inn et politisk sidespart til en ikke navngitt statsminister som sliter med en rekke problemer og som mistenkelig minner om Tony Blairs problemer rundt krigen i Irak.

Kritikerne, som har nilest boka «Harry Potter and the Half-Blood Prince» over natten, er ikke enige om dommen denne gangen. Anmelderen i avisen The Mail on Sunday mener at boken har mer humor enn forgjengerne. «Dette er en av de beste bøkene», skriver hun og gir den fire av fem stjerner.

The Sunday Telegraph skriver at «boken har alle kjennetegnene vi forventer: En gripende historie med en sti av spor gjennom hele teksten, kuldegysninger og noen fantastiske, nye karakterer.» The Independent on Sunday beskriver derimot Rowlings siste bok som «ordrik, slapp og dårlig redigert.» Journalisten i storavisen The Observer mener at «hennes prosa strekker seg på skalaen fra dørstilt til kjedelig.» Anmelderen i Sunday Express sier at «boken har for mange løse tråder og irrelevante underordnede historier». Han mener videre at alt som skjer på de første 459 sidene, kunne ha vært kortet ned til et tjuetall sider.

De fleste avisene har i tillegg til sine egne anmeldere bedt britiske tenåringer om å anmelde boka. Selv mange av barna mener at boken var skuffende treg i begynnelsen, men synes den tar seg opp og beskriver den som «den beste Harry Potter-boka noensinne».

Hysteriet rundt bok nummer seks startet ett minutt over midnatt natt til lørdag da køen utenfor en av de største bokhandlerne i Oxford Street passerte halvannen kilometer. Noen timer senere rapporterte en av de største kioskkjedene at de solgte 13 Harry Potter-bøker hvert sekund. Det britiske postvesenet hadde 150 ekstra lastebiler klare for å sende ut 500.000 bøker. 24 timer etter at hysteriet rundt J.K. Rowlings sjette bok startet, hadde «Harry Potter and the Half-Blood Price» solgt to millioner bøker - og det bare i Storbritannia. I løpet av gårdsdagen regnet man med at boksalgene verden over passerte ti millioner bøker. Det gjør i så fall Rowlings siste bok til Storbritannias bestselgende bok noensinne.

Selv om hysteriet i bokhandlerne og hos Harry Potter-tilhengerne verden over var minst like stort i år som ved de fem tidligere utgivelsene, ser det ut for at hysteriet i avisene har avtatt betraktelig. Da de første bøkene kom ut var det ikke uvanlig at selv de mest seriøse avisene trykket sine anmeldelser og omtaler på forsiden. I helgens aviser var det knapt noen av avisene som hadde funnet plass til Harry Potter på forsiden. Men Harry Potter blir fortsatt viet mye plass inni de engelske avisene, og selv de mest seriøse avisene har fått sine redaktører til å sitte oppe hele natten for å lese boka etter at den ble frigitt på et hemmelig sted i Sør-London like over midnatt natt til lørdag. Rowling har på utrolig vis fått hele verdens presse og bokhandlere til å følge hennes regler. Ingen fikk se boka før ett minutt over midnatt. De som prøvde befant seg i rettssalen innen få timer

HÅVER INN: 24 timer etter at den siste Harry Potter-boken kom i butikkene, var forfatteren J.K.Rowling rundt regnet 287 millioner kroner rikere.FOTO: REUTERS

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/Hhi563VT>

BT.Magasinetnytt på dvd

☐ Bergens Tidende. 27.11.2004. Side: 32

Eventyraktion, Storbritannia: Alfonso Cuarón (regi) "Harry Potter og fangen fra Azkaban" innfrir de skyhøye forventningene og treffer blink innenfor denne sjangeren. Her er ikke et eneste dødpunkt. Her blir du dradd med enten du vil eller ikke. Her er det spenning, følelser, underholdning,

humor og kos. Her er det mystikk og vanvittig sprø innslag.

Filmskaperne klarer å gjengi boken på en prikk, uten bli stillestående og kjedelig. F.B.T Action, USA: Antoine Fuqua (regi) Mennene rasker over isen, hestehover smeller, piler svever fritt til de finner sine mål og borer seg dypt inn i de fæle saksernes kropp, og den ene slagscenen avløser den andre. I sånn ca. to timer angriper superprodusenten Jerry Bruckheimer og hans utførende mann bak denne elendigheten, Antoine Fuqua, han med "Training Day", oss med støyende filmgørr. Pokker ta disse pengepegende amerikanerne som kommer her og ødelegger eventyret om den tapre kong Arthur og hans menn, ridderne av det runde bord! A.K.

Drama, New Zealand: Niki Caro (regi) "Whale Rider" blir først og fremst purunge Keisha Castle-Hughes film. For et funn hun er! Med styrke, sjarm og stor selvfølgelighet tar hun lerretet som den kjempende maori-jentungen Paieka.

Det er ikke første gang urbefolkningen på New Zealand er skildret på film. Regissøren Niki Caros tillater seg å spre en viss optimisme for maori-folket og dets fremtid med filmfabelen hun forteller. A.K.

Drama, USA: Gus van Sant (regi) "Elephant" griper aldri fatt i hjerteroten. Gus van Sant gjør det enklere å holde avstand til det ufattelige ved å dytte på oss den intellektuelle kjøligheten - en kjølighet som ikke fungerer, denne gangen, skrev BTs anmelder. Ikke desto mindre: Gus Van Sants filmatiserte drama "Elephant" om en skolemassakre i USA, ikke ulikt skytedramaet ved Columbine high school, gikk helt til topps i filmfestivalen i Cannes.

nytt på dvd

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/GXnsAonb>

Mest for fansen

□ Bergens Tidende. 23.06.2003. Side: 39

GURI FJELDBERG

bok/barnebok J.K. Rowling Harry Potter and the Order of the Phoenix Bloomsbury

Holder spenningen oppe, men blir for omstendelig

Fanbrevene sprenger postkassen og bankkontoen har passert tre milliarder kroner. Joanne K. Rowling innrømmer at hun kan bli overveldet av forventningspress mens hun skriver videre om Harry Potter. Heldigvis har hun sin egen oppskrift å ty til. Det gjør denne femte boken om Harry forutsigbar, men nettopp behovet for gjenkjennelse tiltrekker oss. Alt er derfor som det skal være, når handlingen starter i sommerferien hjemme hos Harrys håpløse onkel og tante. På skolen dukker det selvfølgelig opp enda en suspekt lærer i forsvar mot svartekunster. Men hvorfor nekter rektor Humlesnurr å se Harry i øynene dette skoleåret?

Også denne gangen lykkes Rowling i å gi de faste ingrediensene en ny vri.

Kampen mellom det gode og onde dreier i mer realistisk retning.

Myndighetene nekter å forstå at den onde Voldemort er tilbake for fullt.

Folks uvitenhet blir det store problemet, slik vi kjenner fra virkelighetens krigføring, og pressen blir en viktig aktør. Kanskje krever denne boken litt eldre lesere enn den første - samtidig blir leserne som har fulgt ham fra starten eldre, akkurat som han selv. Harry er blitt 15, oser av puberteten og reagerer hissig i de fleste sammenhenger. Han oppfører seg på måter som kan irritere leseren, men fremstår mer realistisk.

Over 766 sider blir vi presentert for en fantasifull detaljrikdom som ingen barnebok til nå kan måle seg med. Rowling er blitt enda dyktigere til å bygge opp spenningen og konstruere den finurlige logikken som sikrer troverdighet. Små detaljer veves inn i historien og kan få avgjørende betydning.

Likevel synes jeg boken er blitt altfor omstendelig. Det kan se ut som Rowling i sin prestasjonsangst møter forventningene fra fansen med å skrive stadig tykkere bøker. For de fleste Harry Potter-tilhengere er en ekstra lang bok en ekstra nytelse uansett. Direkte kjedelig blir det først i skildringene, for eksempel av interiøret i et rom, som skal skape den rette stemningen. Særlig når vi allerede er presentert for rommet tidligere, og har lest omtrent samme skildringen i fire bøker før.

Den magiske verdenen er i ferd med å vokse seg så full av folk og fenomener at det blir uoversiktlig. Men dersom Rowling skulle repetert forklaringen på enhver heksekunst hun har introdusert i tidligere bøker, ville hun sprenget trykkeriets muligheter. For å få full uttelling av alle detaljer, kan et godt råd være å repetere de fire foregående bøkene før den norske utgaven foreligger til høsten.

Innen den tid må oversetter Thorstein Bugge Høverstad blant annet ha funnet på norske ord for sykdommen heliopath og Harrys nye skolefag occlumency.

Over 1000 nye navn og begreper har Rowling så langt funnet opp. Og flere skal det bli.

Med vissheten om at det vil komme to bøker til i serien, trenger man egentlig ikke engste seg for at Harry vil overvinne farene også denne gangen. Forholdet hans til jenter er mer usikkert. I den forbindelse kan jeg anbefale side 403. Der får Harry Potter endelig sitt første kyss.

ANMELDT AV GURI FJELDBERG

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/zCINU7cy>

Bergens Tidende

Litt Harry, litt gøy

📄 Bergens Tidende. 23.11.2002. Side: 52

TOR ERIK GREGERSEN

spill Harry Potter og mysteriekammeret EA Games Eventyr/action PC (tilgjengelig på alle plattformer)

4

Populært og fascinerende Harry Potter er tilbake, akkurat i tide til julehandelen. Spillet, som gir muligheten til å oppleve magikerens eventyr i mysteriekammeret, har premiere på alle plattformer samtidig som filmen. Barn og voksnes fascinasjon for unge herr Potter gjør den bebrillede trollmannen til big business. Som anmelder er det fristende å avskrive det andre spillet i Harry Potter-serien som et forsøk på å melke enda mer penger av konseptet.

Det er ikke så enkelt, dette spillet er ikke for voksne som ikke engang har lest alle bøkene, det er på tide å kalle inn spesialisthjelp: Sebastian, 10

år.

Tiåringen bryr seg ikke om kommersialiseringen av konseptet eller at grafikken er utdatert, han lar seg fascinere av muligheten til å utforske Hogwarts på egen hånd og all den nye magien han kan bruke. I rollen som Harry får han akkurat vanskelige nok oppgaver til at det ikke blir kjedelig, og det at all dialog er på norsk gjør at spesialkonsulenten klarer seg uten inngripen fra voksne.

Så, til tross for mine innvendinger er spillet en innertier hos målgruppen, leggetiden til Sebastian var godt overskredet da han med løfte om å få låne spillet endelig ga seg et sted dypt inne i Hogwarts korridorer.

ANMELDT AV TOR ERIK GREGERSEN

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/IHHVRxcS>

Kom ikke og si at Harry er Noldus!

☐ Bergens Tidende. 22.11.2002. Side: 35

ASTRID KOLBJØRNSEN

film/action/ eventyr/familiefilm "Harry Potter og mysteriekammeret" Regi: Chris Columbus 2 timer og 40 minutter

Am. 11 år 5

Full pott for Potter & Co!

Så er han der igjen, trollmannen Harry Potter.

Og velkommen skal han være!

Det er sannelig ikke ofte aldersgruppen mellom ti og fjorten får en heidundrende, topp laget eventyrfilm, med masse James Bond-look alike action attåt.

Det gjør jo ikke akkurat noe at før filmen tar av i actionsvingene, i annen halvdel et sted, har det vært øst på med en masse moro, både i replikkene og i lett gjenkjennelige, ustyrtelig sjarmerende skapninger som husnissen Noldus, heller.

Her er det tatt høyde for å kunne dra hele familien inn i Potters magiske verden. Og den optimale lykke må være å kunne oppleve Mysteriekammeret sammen med en vaskeekte Harry-fan, i riktig alder.

For selv om oppfølgeren "Harry Potter og mysteriekammeret" er mer voldsom enn sin forgjenger er det grunn til å minne om at disse filmene ikke er laget for et voksent publikum, de er noe så sjeldent som suverene familiefilmer. Sånn er det med den saken.

For øvrig har unge Potter og hans mer eller mindre gode venner på Galvort absolutt blitt ett år eldre siden forrige gang vi møtte dem.

Det kan komme godt med, for denne gang setter onde krefter både elever og lærere på trollmannsskolen virkelig i alvorlig fare.

Den nyansatte jålebukken av en lærer, Gyldenprinz Gulmedal, skal undervise i Forsvar mot svartekunster. Det hjelper lite. Han stikker når alarmen går.

For øvrig kler Kenneth Branagh rollen som den feige påfuglen Gyldenprinz utmerket.

Gjengangerne, både blant lærere og elever, ser også denne gangen ut til å stortrives i rollene sine.

Daniel Radcliffe har et solid grep på Potter. Den unge Daniel har virkelig ikke sviktet dem som oppdaget hans talent da han dukket opp som David Copperfield i en BBC-versjon av den historien.

De som var skeptiske til at "Hjemme alene"-regissøren Chris Columbus skulle amerikanisere Potter-bøkernes spesielle karakter, kan vel så smått begynne å slappe av nå.

Selv actiondosen denne gangen glir da perfekt inn i miljøet ved den britiske, helt spesielle kostskolen Galtvort.

De tar sikkert vel imot Harry en tredje gang, og, Potter-publikumet.

ANMELDT AV ASTRID KOLBJØRNSEN

TØFFERE:Rumpeldunk-kampene er tøffere i "Harry Potter og mysteriekammeret " enn i den første Potter-filmen.FOTO:SANDREW METRONOME/SCANPIX

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/a1a1F8d>

Bergens Tidende

Full pott for Harry Potter

☐ Bergens Tidende. 22.11.2002. Side: 1

- Det er sannelig ikke ofte aldersgruppen mellom ti og fjorten får en

heidundrende, topp laget eventyrfilm, med masse James Bond-look alike action attåt. Her er det tatt høyde for å kunne dra hele familien inn i

Harry Potters magiske verden, skriver BTs anmelder om Potter-oppfølgeren "Harry Potter og mysteriekammeret".

FLERE FILMANMELDELSER SIDE 35

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/IXMT0FX3>

Skumlere og mer actionfylt Potter-film

☐ Bergens Tidende. 25.09.2002. Side: 39

FREDERIC MOGER, NTB PLUSS

"Harry Potter og Mysteriekammeret" blir skumlere og er mer actionfylt enn

den første filmen, lover regissør Chris Columbus.

FREDERIC MOGER, NTB PLUSS 22. november dukker "Harry Potter og Mysteriekammeret" opp på norske kinoer.

- Noen avviser "Mysteriekammeret" som den boka de liker minst, fordi handlingen ikke har like mange komplekse lag som noen av de andre. Men den er den mest filmatiske av alle bøkene. Den innbyr til å lage en film med spennende actionsekvenser, Chris Columbus, som også regisserte "Harry Potter og de vises stein".

"Harry Potter og de vises stein" slo filmrekorder over hele verden, og solgte billetter for nesten en milliard kroner den første uka. Noen anmeldere ble litt skuffet over at det ikke var like heftige spesialeffekter som i "Star Wars" og "Ringenes herre". Denne gangen kan vi vente oss mer visuelt sukkertøy.

- Jeg ga effektfolkene mer tid. Jeg ville at Rumpeldunk skulle være dobbelt så bra og dobbelt så hurtig. Jeg ville ha skikkelige kampscener, sier regissøren.

Hva annet kan vi vente oss i den nye Harry Potter-filmene? Kenneth Branagh dukker opp som professor Gyldenprinz Gulmedal, en lærer i forsvar mot svartekunstner. Samt store edderkopper og husnissen Noldus som prøver å hindre Harry i å vende tilbake til Galtvort for det andre skoleåret.

SKUMMELT: Daniel Radcliffe, som spiller Harry Potter, sammen med regissøren Chris Columbus under innspillingen av "Harry Potter og mysteriekammeret". Columbus sier den er skumlere og mer actionfylt enn den første filmen. FOTO: SANDREW METRONOME/SCANPIX

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/6ehu0F1C>

Bergens Tidende

BTLeserne anmelder Potter

📄 Bergens Tidende. 25.11.2001. Side: 31

Flere lesere har fulgt oppfordringen fra Bergens Tidende, og skrevet sine

egne anmeldelser av filmen Harry Potter. Julie Sletten er en av dem: "Det var veldig gøy å se filmen, for jeg fant ut at mine egne fantasier om hvordan Galtvort skole så ut faktisk stemte med filmregissørens fantasier", skriver Julie. Hun gir filmen terningkast seks.

Andreas er ikke like begeistret: "Filmen kan sikkert anbefales for barn, men voksne bør kanskje sette seg ned med boken i stedet", mener han.

Hva mener du? Send din anmeldelse til webmaster@bt.no. De beste anmeldelsene blir premiert med kinobilletter. Les mer på bt.no

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/AqZcIP7h>

BTVidunderlig tro mot Potter-magien

📄 Bergens Tidende. 23.11.2001. Side: 35

TØNDER FINN BJØRN

film/action/familiefilm "Harry Potter og de vises stein" Regi: Chris Columbus 2 timer og 34 minutter Britisk, 11 år Det er bare å gi seg over Mange kjenner den skuffende følelsen du får mens du ser filmversjonen av en

god bok du har lest. Du sitter der i mørket og lurer på om filmskaperne har lest den samme boken som deg. Og irriterer deg grenseløst over at ingen av fantasibildene dine fra leseopplevelsen er blitt med over på lerretet.

Slapp av! Slik er det absolutt ikke med "Harry Potter og de vises stein".

Hjernene bak filmen har rett og slett gjenskapt boken. Magien er der. Harry Potter er han du kjenner fra bøkene. Herr og fru Dumling er så motbydelige som J. K. Rowling skapte dem. Og Dudleif nesten verre. Virkelig anerkjente, dyktige, voksne skuespillere gjør Gygrid, Humlesnurr, Slur og de andre til de spennende karakterene de var i boken.

Ja, det er bare å gi seg over. Bok 1 av det utrolige eventyret om gutten med de magiske evnene er gjenskapt til film. Helt perfekt gjenskapt - med alt det måtte innebære.

For det er mitt eneste usikkerhetsmoment: Vil denne filmen være like interessant for dem som ikke har lest boken? Sitter vi Potter-lesere med en kunnskap som er nødvendig for å henge med?

Jeg tror ikke du må kjenne den første Potter-boken for å ha fullt utbytte av filmen. Men jeg er i tvil.

Uansett skulle det være mer enn nok å kose seg med, bli hektet på, få adrenalinkick av og juble over for dere uinnvidde også. Og da mener jeg alle dere fra vel seks/syv (med foreldre) til de aller eldste. For hva sier du til en ellevill eventyrfortelling om en koselig, britisk gutt med en utrolig historie? Foreldrene blir myrdet mens han er baby. Til og med av en ond trollmann. Og så blir stakkars Harry plassert hos tanten, onkelen og en ufyselig, bortskjemt fetter. Der har han det rett og slett forferdelig.

Helt frem til han fyller 11 år. Da skal han nemlig begynne på Galtvort høyere skole for hekseri og trolldom. Det er forutbestemt det. Tross alt var foreldrene ikke gomper (mennesker), men innenfor rekkene til de med magiske evner og interesser.

Selvsagt er det litt av en skole. Selvfølgelig skjer de utroligste ting. Og naturligvis blir det veldig spennende. Både på rumpeldunkbanen og i det virkelige uvirkelige livet.

Vi blir forført Ja, endelig får vi innvidde se hvordan Harry Potter og de andre flyr rundt på sopelimer og spiller rumpeldunk. Men skjønner vi noe av det? Forstår vi i det hele tatt hva disse fantastiske skapningene driver med?

Egentlig ikke. Men vi blir forført. Vi blir dratt inn i en herlig, magisk stemning. Vi lever med og fryder oss over de utrolige typene og de underlige opplevelsene. Og vi har det gøy. Uansett alder har vi det kjempegøy, og lar oss engasjere i alt det sprø, og likevel veldig britiske.

Dessuten er det en opplevelse i seg selv å se hvordan filmmakerne har klart å få til spøkelser, individer som flyr og alt det andre overnaturlige.

Og de klarer seg godt, barna i de viktigste rollene. Hermine er kanskje best. Men du blir fort glad i Harry og de andre også. Og det voksne A-laget på rollelisten er som skapt for de uvanlige rollene.

I det hele tatt: Du vil føle deg ganske utenfor i tiden fremover hvis du ikke får med deg denne. Og jeg garanterer deg over to og en halv time med topp underholdning, en og annen tåre, nifse øyeblikk og veldig mye latter.

ANMELDT AV FINN BJØRN TØNDER

EN FULLTREFFER. Bok 1 av det utrolige eventyret om Harry Potter (Daniel Radcliffe), gutten med de magiske evnene, er perfekt gjenskapt til film.

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/VoTLvbS9>

BTren julegavemagi

☐ Bergens Tidende. 16.11.2001. Side: 36

KVAMME PAAL

spill/pc "Harry Potter og de vises stein" Electronic Arts Garantert suksess! Endelig! Endelig endelig endelig er det her! Harry Potter-spillet til pc!

Og det er bra! Virkelig bra!

Fritt for vold! Med norsk tekst! Og tale! Og flotte, glidende overganger mellom videosekvenser og selve spillet!

Takket være Potter-mamma J.K. Rawlings tunge deltakelse kjenner du deg lett igjen i Potters eventyrlig verden. Kjekt det, men heldigvis betyr ikke det at den som har lest første Potter-bok vet hva som vil skje. Jaggu likner dataspillet personer noe voldsomt på skuespillerne i filmen. For egen del kunne jeg godt tenke meg en litt nifsere atmosfære, litt mer mørkt og dunkelt, men samtidig er jo spillet laget for ungene. For å være helt nøyaktig er dette "Tomb Raider" for ungene, og spennende er det også, med fin variasjon i oppgaver, i utfordringer, og dem er det pinadø mange av når Harry Potter-spillet løper rundt i gangene på Galtvort.

For hvordan skal du takle småekle spøkelser i gangene? Unngå de fryktelig plagsomme - og samtidig fryktelig søte - hagegnomene? Låse opp dører med magi? Hvordan skal du klare å lage formelen vingardium leviosa? Snuse inn den flotte grafikken i trollmannsskolen Galtvort? Finne hemmelige rom bak like hemmelige dører? Og ikke minst, mestre den fryktelig vanskelige kunsten det er å fly sopelime og samtidig spille rumpeldunk?

At dette er årets julegaveliste er vel ikke nødvendig å nevne ...

ANMELDT AV PAAL KVAMME

ENDELIG: I dag lander endelig pc-spillet "Harry Potter og de vises stein" i butikkene. Et flott spill som både er tro mot J.K. Rawlings bok, og samtdi g svært godt laget, mener BTs anmelder.

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/YsFlBqLL>

BT Arena notiser

📄 Bergens Tidende. 23.11.2001. Side: 36

Unison Potter-begeistring Avisenes anmeldere tar bølgen i unison begeistring over Harry Potter-filmen. VG kaster terningen til fem, og skriver: "Harry Potter" er filmeventyret som har nesten alt - for alle! Med andre ord: Noe nær den perfekte filmopplevelsen for barn, foreldre og besteforeldre - gjerne

sammen." Også i Adresseavisen faller terningen ned på fem: "Feiende flott Potter-film", er trønderavisens konklusjon.

"Frodig Potter-film" er tittelen i Aftenposten. "Et velpusset, velsmurt, velfungerende eventyr som ser seg i det kulturelle bakspeilet. Og bruker de moderneste fortellerteknikker, i tillegg. Resultatet er så nær full pott som vi kan forvente," skriver Aftenposten.

Stavanger Aftenblads anmelder gir ni av ti mulige poeng, men antyder at filmen er blitt i glatteste laget: "Fortellingen er perfekt filmtolka av 2000-tallets bildemagikere. Spesialeffekt-folka, som vi framover bør kalle digital-dikterne, er vår tids romantikere og visjonære." Dagbladet er den av de store avisene som er mest Potter-kritisk. Der nøyer de seg med terningkast fire. Anmelderen skriver: "Visst er det magi i Harry Potters verden. Nesten så det bærer lukt i fortryllelsen." Men hun mener dramaturgien kunne vært bedre: "Chris Columbus' filmatisering av J.K.

Rowlings suksessroman hadde trengt mer spenst i spenningsoppbyggingen."

Anmeld Harry Potter Bergens Tidende inviterer leserne til å si sin mening om filmen Harry Potter. Send din anmeldelse eller kommentar om filmen til og merk e-posten "Potter". Gi gjerne en karakter på skalaen en til seks; dårligste karakter er en og absolutt beste er seks.

Anmeldelsene legges ut på bt.no. I tillegg kommer Bergens Tidende til å trykke utdrag av anmeldelsene i avisen. De beste anmeldelsene belønnes med gratis kinobilletter.

Anmeld filmen på bt.no

Gull til Röyksopp Röyksopps debutalbum "Melody A.M." har nå passert 25.000 solgte. Dermed kan tromsøbergenserne Svein Berge og Torbjørn Brundtland (bildet) innkassere sin første gullplate, knappe tre måneder etter at albumet ble sluppet.

Samtidig er det klart at Röyksopp er blant artistene som skal opptre på to engelske veldedighetskonserter til støtte for Afghanistan. Blurs Damon Albarn og Mo'Wax-sjef James Lavelle er blant initiativtakerne til konsertene, som er til inntekt for det helsearbeidet Røde Kors og Røde Halvmåne gjør i Afghanistan. På den første konserten, i Bristol 15.

desember, opptrer blant annet Gorillaz, U.N.K.L.E., Geoff Barrow fra Portishead, Howie B., Richard Fearless og medlemmer av Asian Dub Foundation. Den andre konserten finner sted i London 17. desember, med opptredener fra flere av de samme, samt Daft Punk og Röyksopp.

Braathens avlyser Jaga Jazzist Mange hadde nok gledet seg til å se og høre Jaga Jazzist (bildet) på Kvarteret lørdag.

Nå er konserten avlyst og Braathens må ta deler av skylden. Et av bandmedlemmene spiller nemlig i en teateroppsetning i Oslo og er ikke ferdig med det før klokken 19.10 lørdag. Han hadde billett med kveldsflyet til Braathens, en rute det kriserammede flyselskapet nylig kuttet ut. Dessverre var det for sent å ordne annen transport og konserten går dermed i vasken.

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/OvEy8mTN>

Bergens Tidende

BTHarry Potter-feberen stiger igjen

□ Bergens Tidende. 07.09.2001. Side: 38

TØNDER FINN BJØRN

Det var på ingen måte ville, engelske tilstander da den fjerde Harry Potter-boken på norsk ble lagt ut for salg i går. Men 60.000 eksemplarer går unna. FINN BJØRN TØNDER TOR HØVIK (foto)

finn.tonder@bt.no For det er ingen tvil om at den allerede eksisterende Harry Potter-feberen er for raskt stigende igjen i Norge. Alle spådommer peker i retning av at forlaget N.W. Damm & Søn selger ut førsteopplaget på 60.000 av "Harry Potter og ildbegeret" før jul.

Over 100 millioner Potter-bøker er så langt solgt i 200 land.

Jevnt sig Da den fjerde Potter-boken kom ut i Storbritannia i juli i fjor overnattet barn og unge i soveposer foran bokhandlerne. Ærverdige The Times kjørte toppoppslag på en foreløpig anmeldelse og tabloidene tok fullstendig av. Endelig hadde England noe å være stolt av igjen.

Tilstandene var på ingen måte de samme i Norge i går. Bokhandlerne rundt Torgalmenningen merket et jevnt sig utover dagen, men intet som minnet om myldretid, og ingen av Bergens bokhandlere solgte over 100 Potter-bøker i går.

Harry Potter-mynt?

Damm regner med å omsette for 21 millioner kroner i Norge av førsteopplaget av "Harry Potter og ildbegeret". Men også andre regner med store beløp gjennom den nye Potter-feberen.

Asker-bedriften Mattel budsjetterer med omsetning av Potter-spill, Potter-leker og annet for 20 millioner kroner. Og snart er Harry Potter også på markedet som PC-spill, Playstation-spill og GameBoy-spill. Alle med ulike innhold.

Snart får vi kanskje også Harry Potter-mynt i Norge. Isle of Man er i ferd med å innføre en slik mynt. Dronning Elizabeth på den ene siden. Harry Potter på den andre.

NY BESTSELGER: Selv om salget ikke tok av første salgsdag, er det liten tvil om at Harry Potter kan se frem til nye salgsrekorder for seg selv og forfatteren J.K. Rowling i Norge.

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/R8WcrpqF>

BT Adjektivenes festaften

☐ Bergens Tidende. 12.09.2001. Side: 50

GOGA NINA

bok/barnebok J.K. Rowling Harry Potter og Ildbegeret N. W. Damm og Søn Nytt år, nye farer og nye prøver i kjent stil Serielitteratur, oppfølger eller selvstendige fortellinger; definisjonsøvelsene er vanskelige og fra noens synsvinkel kanskje lite

verdt. Er det noe poeng å fordype seg i litteræranalyse over en bok som gjennom salgstall og spinoffprodukter skulle tale klart om sin virkning på publikum? En avismelding blir ikke grundig nok, men noen forsøksvise synspunkter kan muligens legges frem.

I Rowlings fjerde bok om trollmannseleven Harry Potter begynner Potter på sitt fjerde år ved trollmannsskolen Galtvort. Leseren har altså fulgt ham et år om gangen fra bok til bok. Andre serielitteraturhelter er ofte mer statiske, men Potter utvikler seg og følger på sett og vis sine trofaste lesere. I fjerde bok er blant annet forelskelse på menyen. Forholdet mellom Harry Potter og hans nærmeste venner, Ronny og Hermine, er også mer turbulent og følelsesmessig utfordrende enn før. Sjalusi og sosialt engasjement splitter - og forener.

Hermine's arbeid for husnissenes rettigheter har en tydelig politisk undertone, med paralleller til enkelte lands behandling av innvandrere og tidligere tiders behandling av slaver. Rowlings innlegg i debatten om de undertryktes stilling er kanskje det viktigste trekket ved årets Potter-bok.

For stort sett er alt ved det gamle og vel så det. De onde er fortsatt onde (Draco Malfang) og de gode er fortsatt gode (rektor Humlesnurr og selvsagt Harry Potter), noen er forrædere og andre ser verre ut enn de er. Mange løse tråder lokker leserne til eget detektivarbeid, og konkurranser og prøver truer som vanlig helten selv. Rowlings timeplaner og lærerportretter er fremdeles humoristiske og rike på språklige sprell. At denne idérikdommen er Rowlings styrke er det ikke lenger tvil om, men spørsmålet er om den språklige iveren kan bli for voldsom og for overtredelig.

Beskrivelsesmanien kan slå over i det kjedsommelige. Etter flere hundre sider skildres stadig vekk de kalde marmortrappene i detaljer for å sette leseren i den rette uhyggelige stemning. Innenfor sitt magiske trolldomsspråk ser Rowling ut til stå i fare for å utvikle et eget klisjeregister. Med andre ord: Magien i teksten er i ferd med å blekne. På nettopp dette punktet får Rowlings Potter-bøker mer og mer preg av serielitteratur, i betydningen formelbasert litteratur med liten selvstendig litterær utvikling.

ANMELDT AV NINA GOGA

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/VW0vMv4u>

Rik på spenning, men ikke genial

📄 Bergens Tidende. 01.11.2000. Side: 42

NINA GOGA

bok/barnebok J. K. Rowling Harry Potter og fangen fra Azkaban N W Damm & Søn Oversatt av Torstein Bugge Høverstad

Trygg teknikk eller uoriginal tvangstrøye

Forlaget skriver: "Endelig er den her, boken mange har ventet på (...) nå er det bare å glede seg, for mange mener at bok nr. 3 er den beste, og det sier ikke så lite!" Undertegnede meldte her i avisen også første bok i serien, og forstod raskt at bokens begeistrede publikum ikke var til å spøke med.

Meldingen var kritisk, jeg kalte teksten et heksebrygg og mente med det at den var en intelligent sammenblanding av ulike tekstmønstre fra Roald Dahls fantastiske og humoristiske bøker til ulike kostskole-mysterie bøker.

Den eneste gang jeg har fått en skriftlig reaksjon på en bokmelding, var etter denne. Selv om jeg har svart og forklart meg om meldingen, lurer jeg fortsatt på hvorfor noen tekster blir lansert og fremstilt med så stor energi og utpekt til å romme så mye genialitet. Hvis man stiller seg spørrende til det "geniale", blir man lett dømt til å være en som ikke unner en enslig mor å tjene millioner på sitt arbeid. For siste gang, det er ikke det det dreier seg om.

Derimot dreier det seg om forholdet kompleksitet-originalitet.

Som i bok 1

og 2 tegner Rowling opp et intrikat mønster, men mønsteret er forutsigbart.

Igjen er det en uløst episode fra fortiden som skal avsløres og bringe orden i kampen mellom det gode og det onde.

Harry Potter, som stadig sliter med tapet av sine foreldre (spesielt faren), makter i løpet av nok et skoleår på trollmann- og hekkeskolen Galtvort, sammen med vennene Ronny og Hermine å få frem sannheten om fangen fra Azkaban.

Den fylldige teksten er rik på spenning og humor. Det siste kanskje mest som et resultat av det fordreide forholdet mellom Harrys verden og leserens verden. Dyrebutikker med oransje snegler, katter i alle farger, kremgule pelsballer og dobbelsalamandere er vel noe uvanlig på våre kanter.

Forfatterens oppfinnsomhet på dette planet er stor og den prisbelønnete oversetteren har også denne gang hatt mange fantasifulle nyord å bryne seg på .

Men - også det enkle kan romme gåter hvis løsning man kan bruke livet på å finne. Einar Økland skriver i barneboken Svarte norske: "Kva er det motsette av mjølk?" ANMELDT AV NINA GOGA

NY BOK OM POTTER: Som i bok 1 og 2 tegner Rowling opp et intrikat mønster, men mønsteret er forutsigbart, skriver BTs anmelder..

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/yUIvFyzM>

Hokus pokus filiokus

☐ Bergens Tidende. 27.11.1999. Side: 52

GOGA NINA

bok/barnebok J.K. Rowling Harry Potter og de vises stein Oversatt av Torstein Bugge Høverstad Ex Libris Forlag

Boblende heksebrygg inspirert av barnelitterære klassikere Forfatteren J.K. Rowling har alt hatt stor suksess med bøkene om Harry Potter en tilsynelatende puslete elleveåring med trollmannskraft og magisk talent. Til nå har Rowling skrevet tre bøker om Harry, og disse er oversatt til 25 språk. Den første i serien foreligger nå på norsk og er hovedbok i Bokklubbens nye bøker.

Siden Harry Potter og de vises stein er første bok i serien, bruker forfatteren mye plass til å etablere et omfangsrikt miljø og persongalleri som veksler mellom to plan. Foreldreløse Harry bor utenfor London hos sin lite sympatiske onkel og tante og deres bortskjemte sønn. Skjebnen som utstøtt og uelsket deler han med mange av sine litterære brødre, kanskje aller tydeligst med gutten i Lindgrens Mio min Mio. Ellers henter Rowling mye stoff til karikaturen av det grå hverdagslivet fra Roald Dahls tekster.

Dahl, Lindgren og Lewis Carroll (Alice i eventyrland) er viktige forelegg også i skildringen av den verden som åpner seg for Harry når han fyller elleve år.

I likhet med andre litterære figurer går Harry en dag gjennom et hull i en vegg og kommer til en ny og annerledes verden en mundus inversus. I denne er Harry Potter en helt. Moren hans var en berømt heks og faren en berømt trollmann, som ofret livet i kampen mot den onde Voldemort. Tiden er nå moden for Harry til å gå i deres fotspor og begynne på elitekostskolen for trollmenn og hekser.

Dette er tekstens andre plan, og mye av kunsten består i måten de to plan kontrasterer hverandre på. Til tross for at Rowlings løsninger er selvstendige, er det ikke vanskelig å se at hun har hatt god hjelp av sine mange forelegg. Et eksempel på en moderne vri er når Harry like etter at han er kommet gjennom hullet, ser flere gutter på sin egen alder "presse nesa mot et vindu med sopelimer i" og utbryte "se dera (...) den nye Nimbus 2000 verdens raskeste".

Sopelimene brukes blant annet i et oppkok av et ballspill kalt rumpeldunkel.

Fagene det undervises i på magiskolen er: Magihistorie (det eneste faget der læreren er et spøkelse), formularlære, eliksir (der man blant annet lærer å brygge ære og tappe berømmelse på flasker), transfigurasjon og forsvar mot svartekunst. I løpet av det første året er det også duket for en kamp mellom det gode og onde, en kamp Harry Potter står i spissen for.

Teksten er et stykke fantastisk litteratur med mange ingredienser. Det ville føre for langt å gjøre rede for alt her, men i tillegg til det som alt er nevnt, har forfatteren også rørt sammen biter av kostskolelitteratur og detektivbøker i sitt rykende og fargesprakende litterære heksebrygg. Med så mange kjente ingredienser, er det ikke vanskelig å forestille seg at boken raskt vil bli slukt og fordøyd av eventyrsultne i alle aldre.

ANMELDT AV NINA GOGA

© Bergens Tidende

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/ejsGfwb>

Nyheter

Matt magi «Harry Potter og Dødstalismanene - Del 1»	☐ Dagbladet	18.11.2010	2
Mer klining enn trollmenn	☐ Dagbladet	16.07.2009	3
«Harry Potter og ildbegeret»	☐ Dagbladet	17.11.2005	4
Regjerer igjen	☐ Dagbladet	14.11.2005	5
Ny bok, gammel oppskrift	☐ Dagbladet	17.07.2005	6
Hemmeligheten bak Harrys suksess	☐ Dagbladet	11.07.2005	8
Hurra for Harry Potter!	☐ Dagbladet	10.06.2004	10
Forvokst Potter	☐ Dagbladet	23.06.2003	11
Jubler for Harry	☐ Dagbladet	17.11.2001	13
Full pott for Potter	☐ Dagbladet	04.11.2001	14
Spennende og skremmende om Harry Potter	☐ Dagbladet	06.09.2001	16

Dagbladet
mer å snakke om

Matt magi «Harry Potter og Dødstalismanene - Del 1»

□ Dagbladet. 18.11.2010. Side: 44

Inger Merete|Hobbelstad

Den nye Harry Potter-filmen begeistret ikke Dagbladets anmelder. Amerikansk/britisk. Regi: David Yates.
Seriens svakeste film.

FILM: I enhver filmserie er det transportetapper. «Harry Potter og dødstalismanene - Del 1» er omtrent like magisk som lokaltoget mellom Lier og Bragerøya.

Den syvende av de åtte Potter-filmene er dels road movie og dels krigsfilm, men blir aldri noe ordentlig eventyr.

Det burde være mulig å skape litt henrykkelse her, litt hvinende fryd i sopelimslagene i luften, men regissør David Yates lar den ene muligheten etter den andre gli ut av fingrene på seg. Han stamper inn og ut av både actionscener og følsomme samtaler som en tømmermann på vei hjem fra hogst.

Av de tre unge er det den usikre Ronnys tur til å gjennomgå en eksistensiell krise, og i perioder er det en rå og sår Rupert Grint som bærer filmen.

Men resten av «Dødstalismanene», med sine evige beige strender og overskyede horisonter og sine stryktunge depresjonssymfonier på soundtracket, virker sliten og humørløs.

Dette er et sammendrag av anmeldelsen som sto på trykk 12. november. Den kan leses i sin helhet på dagbladet.no.

Møte med Ondskaperen: Den ende- lige maktkampen mellom Harry Potter og mannen som drepte hans foreldre, Voldemort, nærmer seg.

© Dagbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

44 Kultur Dagbladet TORSDAG 18. NOVEMBER 2010

Den nye Harry Potter-filmen begeistret ikke Dagbladets anmelder.

Matt magi

Amerikansk/britisk. Regi: David Yates. Seriens svakeste film.

Avmeldt av Inger Merete Hobbelstad

Sjekk dette!

Xbox Kinect Sensor og spillet Kinect Adventures! **1298**

Kjøp Need for Speed Hot Pursuit... og få Playstation 3 for **499**

Kampspillet 2222... **Dagstilbud 18/11** **1998**

Assassins Creed Brotherhood **499⁹⁰**

Ukens filmer! Julenatt i Blåfjell **99⁹⁰**

Harry Potter og Dødstalismanene del 1 **499⁹⁰**

Kommer også til PC, Nintendo Wii og DS

Toppliste DVD 99 ⁹⁰ /149 ⁹⁰		Toppliste Blu-ray 149 ⁹⁰ /179 ⁹⁰	
1. Julenatt i Blåfjell	99 ⁹⁰	1. Julenatt i Blåfjell	149 ⁹⁰
2. Killers	149 ⁹⁰	2. Draggrenen (Blu-Ray + DVD)	179 ⁹⁰
3. Yohan: Berømdredren	99 ⁹⁰	3. Yohan Rising Combat (Blu-Ray + DVD)	179 ⁹⁰
4. Sex and the City 2	149 ⁹⁰	4. Sex and the City 2 (Blu-Ray + DVD)	179 ⁹⁰
5. Draggrenen	149 ⁹⁰	5. Predators (Blu-Ray + DVD)	179 ⁹⁰
6. A-Team	149 ⁹⁰	6. A Christmas Carol	179 ⁹⁰
7. Jakten på den Forsvunne Julenissen	149 ⁹⁰	7. A-Team (Blu-Ray + DVD)	179 ⁹⁰
8. A Christmas Carol	149 ⁹⁰	8. Rapp Men	179 ⁹⁰
9. Spiontjenen og Ulfvort - Diamond Edition	149 ⁹⁰	9. Steve Jobs 30 (2-DVD 30/20)	179 ⁹⁰
10. Robin Hood	149 ⁹⁰	10. Iron Man 2	179 ⁹⁰
11. Iron Man 2	99 ⁹⁰	11. Robin Hood	179 ⁹⁰

Finne din nærmeste butikk på www.spaceworld.no

TIL FILM! Bill Clinton.
«Hangover» for Clinton

Bill Clinton skal være aktuell som skuespiller - som seg selv i «The Hangover 2».

Billetsene har gått, denne saken om at USA's tidligere president skal gjøre en oppvisning i spillefilmen til indonesiskprodusent «Hangover» kan Clinton viser seg å være med i filmen, er han slett ikke den første amerikanske som hopper inn i noen spillefilmer.

Miljøpartiet Grobrønnen sa ja da regissør Wim Wenders ringte, og snakket med engler i filmen «Faraway, So Close». Andre kjente scenerne i moderne filmhistorie er Bruce Springsteen i «High Hopes», Salman Rushdie i «Bridges Home», dagbladet, Kurt Vonnegut i «Back to School» og Tom Jones i «Kings Attack».

Les hele nyheten på <http://ret.nu/3egrGYEs>

Dagbladet
mer å snakke om

Mer klining enn trollmenn

☐ Dagbladet. 16.07.2009. Side: 54

«Harry Potter og Halvblodsprinsen»

Terning4 Britisk Regi: David Yates Godkjent mellomtappe i Potter-sagaen

Dagbladets Vegard Larsen anmeldte «Harry Potter og

Halvblodsprinsen» tidligere denne uka og skrev blant annet: Boka denne filmen er basert på ble utgitt i 2005 og ble raskt en bestselger. Også her til lands. Hendelsesforløpet i «Harry Potter og Halvblodsprinsen» er med andre ord velkjent. Kanskje er det derfor David Yates har lagt vekt på helt andre ting enn tydelig historiefokus og karakterbygging. Kjenner man ikke Harry Potter inngående fra før, er det nok svært vanskelig å henge med i svingene. Det regissør Yates derimot har lagt vekt på, er blomstrende seksualitet og hormoner. Harry er i midten av tenåra og skjeggveksten har meldt sin ankomst. «Harry Potter og Halvblodsprinsen» byr på klining i mørke kroker, drikking av alkohol og ulykkelig kjærlighet. Ja, det dogger nærmest på vinduene i Galtvort, og de unge trollmennene tenker tilsynelatende mer på det annet kjønn enn sort magi og fabeldyr. Det føles friskt og gir filmen en ny dimensjon, da skrekkhistorien om den onde Voldemort for lengst er blitt repetert til det kjedsommelige gjennom fem foregående filmer.

Romantisk: Daniel Radcliffe som Harry Potter.

© Dagbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/Mqmag6i1>

«Harry Potter og ildbegeret»

☐ Dagbladet. 17.11.2005. Side: 35

«Harry Potter og ildbegeret» Terning5 Am. - «Harry Potter and the Goblet of Fire» Regi: Mike Newell Harry Potter er blitt tenåring, og film fire har vokst med ham.

FILM: «Filmene om J.K. Rowlings fantasifigur Harry Potter har til nå modnet i takt med de unge hovedrolleinnhaverne. Fra å være en eventyrfilm for barn, som «Harry Potter og de vises stein» i 2001, der Harry og vennene fungerte nærmest som statister for magien, har filmene vokst seg mørkere, bedre, og til mer voksen fantasy,» skrev Dagbladets anmelder etter filmens førpremiere sist helg.

Anmelderen påpeker at skuespillerne nå spiller på flere strenger, og endelig framstår som mennesker med følelser og dybde for både omverden og hverandre: «Derfor er denne Potter-filmen den beste. Og jo nærmere vi kommer finalen og kampen mot onde Lord Voldemort, dess mørkere blir det. Derfor er den også den mørkeste.» Les hele anmeldelsen på dagbladet.no

POTTER IGJEN: Daniel Radcliffe og Emma Watson.

© Dagbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/OBbt48ou>

Dagbladet
mer å snakke om

Regjerer igjen

☐ Dagbladet. 14.11.2005. Side: 25

Geir Ramnefjell

Harry Potter er blitt modnere - og med det mørkere, mener Dagbladets anmelder. Våre nye ministre strømmet til på premieren i går.

Både statsministeren, arbeidsministeren og kommunalministeren trakk opp den grønne løperen for å overvære premieren på «Harry Potter og ildbegeret» på Colosseum kino i Oslo i går. Arbeidsminister Bjarne Håkon Hanssen har opplevd kraftig motbør den siste uka etter utspillet om at sosialklienter skal stå opp om morgenen.

I går var han ikke så sosial, og kom tidlig for å søke ly inne i kinomørket, med sønnen Jon Martin.

- Jeg har sett alle filmene - og favoritten, hva het den? sa Hanssen og søkte assistanse hos sønnen:

- «Harry Potter og mysteriekammeret», var det, fullførte Hanssen.

Åslaug Haga kom med sønnen Hans, mens Jens Stoltenberg kom med kona Ingrid Schulerud, sønnen Axel og hans fetter Mathias. Statsministeren hastet forbi pressekorpsset med forsikringer om at Potter-entusiasmen ikke overskygger regjeringsarbeidet: - Det er først og fremst barna som er Harry Potter-fans!

Inne i salen ble det håndsopprekning. Men denne gang var det ikke intern votering mellom regjeringsmedlemmene:

Filmdistributøren Sandrew Metronome hadde navneopprop for å sjekke at alle notabilitetene var på plass. Jens ropte pliktskyldigst «Ja» med en hånd i været da hans navn ble ropt opp.

Thomas Numme stilte i full Harry Potter-kostyme for å lage et innslag til «Senkveld» på TV 2:

- Are og Odin sa en gang at jeg likna veldig på Harry Potter, så jeg tenkte vi kunne gjøre noe på det. Jeg har gått rundt som en ekstrem Potter-nerd og latt min dårlige oppførsel gå ut over liten og stor.

SIST INN: Jens Stoltenberg var sist inn kinodøra. Foto: Scanpix TIDLIG UTE: Bjarne Håkon Hanssen kom tidlig, med sønnen Jon Martin. Foto: Scanpix I TIDE: Åslaug Haga kom med sønnen Hans. Foto: Scanpix

© Dagbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefordles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/HdHTEjJr>

Ny bok, gammel oppskrift

☐ Dagbladet. 17.07.2005. Side: 36

Catharina Wandrup

Catharina Wandrup (18) har fulgt romanserien til J.K. Rowling gjennom fem bøker. I dag anmelder hun bok nummer seks, «Harry Potter and the Half-Blood Prince» for Dagbladet. J.K. Rowling «Harry Potter and the Half-Blood Prince»(Bloomsbury) Rowling holder fortsatt mål, men følger sin gamle

...oppskrift. BOK: Det nærmer seg slutten på eventyret om trollmannsskoleeleven Harry Potter. «Harry Potter and the Half-Blood Prince» er den nest siste i en serie på sju, og kom ut på engelsk natt til i går, til stor glede for fans over hele verden som har gledet seg i to år.

Forsetter å sjokkere

Voldemort er tilbake og Harrys eneste tilnærmede familie, gudfaren Sirius Black, er nylig drept av en av Voldemorts tilhengere. Men det blir liten tid til å lege sårene. Etter kort tid kommer Albus Dumbledore for å hente ham. Han trenger hjelp av Harry til å rekruttere en ny lærer til skolen.

Overraskelsen er hvilket fag denne læreren skal undervise i. På skolen preges dette året av nye mysterier som skal oppklares, kjærlighetskomplikasjoner og nye oppgaver. Harry er for eksempel blitt tildelt rollen som kaptein på Quidditch-laget. Men dette blir også et mørkt år for magisamfunnet. Kampen mot Voldemort når stadig nye høyder. De som ble forferdet da Sirius døde i «Harry Potter and the Order of the Phoenix», må forvente seg et enda større sjokk nå. Et nytt dødsfall ryster Harrys verden grundig. Det blir også avslørt en del urovekkende ting. En viktig person, hvis tillit er blitt mye omdiskutert opp igjennom bøkene, står nå fram med sin sanne identitet.

Imponerer fortsatt

Boka bygger i stor grad opp under neste roman. Slutten gir et godt utgangspunkt til den store avslutningen, og alt tyder på at mye vil forandres i tilværelsen til Harry, Ron, Hermione og de andre i tilknytning til trollmannsskolen Hogwarts.

J.K. Rowling har opp igjennom alle bøkene i serien brukt hovedsakelig samme mal for handlingen. En av svakhetene ved denne boka er nettopp dette, fordi det gjør at leseren savner nye vrier. Likevel kan man ikke unngå å fortsette å la seg begeistre av et utrolig persongalleri, flotte dialoger og en fabelaktig evne til å samle sammen tråder og gi frampek mot den videre handlingen. Nettopp disse sidene ved bøkene i serien om Harry Potter er det lesere over hele verden har latt seg begeistre av tidligere. Spørsmålet er om dette vil fortsette å engasjere, dersom hun gjentar samme oppbygning i siste bok. Rowling vil tjene på å finne en ny formel.

ANMELDER POTTER: - Det jeg liker med Harry Potter-bøkene er at de treffer så bredt, sier anmelder Catharina Wandrup (18). Foto: Lars Myhren Holand

© Dagbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/mHyyzgmc>

Dagbladet
mer å snakke om

Hemmeligheten bak Harrys suksess

Dagbladet. 11.07.2005. Side: 24

Lillian Bikset

Hvordan kan en bokserie om en tenåring med magiske evner gjøre både barn og voksne til lesehester?

VED MIDNATT NATT til lørdag kommer «Harry Potter and the Half-blood Prince» ut på engelsk over hele verden. Ved årsslutt, eller kanskje allerede i løpet av helga, kommer den til å være den mest solgte boka i verden dette året.

Hva er det med Harry Potter, en tenåring med magiske evner, som fascinerer verden slik? Joanne Kathleen Rowling ble avvist av en rekke forlag før engelske Bloomsbury antok bokserien. Suksessformelen var ikke åpenbar.

Kurt Hanssen har anmeldt flere av Harry Potter-bøkene for Dagbladet. Han ser flere grunner til at bøkene er blitt så populære, som spennende historier fulle av mystikk og hovedpersoner barn kan identifisere seg med. Men han tror også at kampen mellom det gode og onde i bøkene fenger leserne: - Den kampen er grunnleggende i mange bøker, særlig innen fantasy-sjangeren. «Ringenes herre» er et godt eksempel. I Harry Potter-bøkene er det bare et barn som kan løse denne konflikten, noe jeg tror fenger barn. De voksne fenges av at personene ikke er tegnet i svart-hvitt. De fleste av dem har både lyse og mørke sider. De skal ikke bare fylle rollene som gode og onde. De er mennesker med både godt og ondt i seg. HARRY MÅ KJEMPE ikke bare mot det onde rundt seg, men også med onde sider i seg selv. Han føler misunnelse og aggresjon, han har vansker med å beherske seg, og lar seg prege av hvem han liker eller ikke liker.

- For barn kan det være forvirrende at de gode ikke bare er gode og de onde ikke bare er onde. Men nettopp dette er en av grunnene til Rowlings suksess: Hun når flere forskjellige publikumstyper gjennom sine fortellinger. Hun når dem som er opptatt av mytologi, dem som liker eventyr, og de nyreligiøse som leser bøkene som om de er ment som religiøse metaforer, sier religionshistoriker Jeanette Sky.

Hun er førsteamanuensis i religionsvitenskap ved NTNU, og mener Rowling fortryller hverdagen, med flygende biler og oppvask som vasker seg selv. Mange velger å lese magien bokstavelig.

- Kanskje har ikke Rowling ment at religionen skal leses inn i bøkene, men det er ingen tvil om at mange gjør det. I USA har det vært et særlig tydelig debatt-tema: Du har hatt de religiøse som har tatt bøkene bokstavelig, og som har brent dem ut fra begrunnelsen om at de handler om satanisme, hekser og hekseri. Og du har de religiøse som har omfavnet dem, ut fra begrunnelsen at Voldemort representerer djevelen, og må kjempes ned, mens det gode representerer Gud, og vil vinne, sier Sky.

BLANT DEM SOM har omfavnet J.K. Rowling er den Vatikan-ansatte presten Don Peter Fleetwood, som har sagt at J.K. Rowling skriver som en god kristen, og at hun hjelper barn til å se forskjellen mellom godt og ondt. Men Vatikan-ansatte har også ytret seg kritisk mot bøkene. I 2001 uttalte Vatikanets offisielle djevelutdriver, Gabriele Amorth, at «djevelens signatur gjemmer seg bak Harry Potter».

Det er ikke bare Vatikanet som har diskutert bøkene. Harry Potter skal snart få sin egen akademiske konferanse, arrangert på Universitetet i Reading, Storbritannia, fra 29. til 31. juli. Blant innlederne er den svenske ekspolitikeren Ursula Mueller, som skal snakke om makt og moral - kjente problemstillinger for unge trollmenn.

- Når vi leser serien, ser vi inn i et speil av vår egen verden, men vi ser en verden der alt er dratt ut i det ekstreme. Å være trollmann er ikke lett, sier Mueller, som siterer bøkens rektor Humlesnurr: «Det er våre valg, Harry, som viser oss hvem vi er, mer enn våre evner».

Mueller mener makt korrupperer, og at en del av de moralske utfordringene i Harry Potter-bøkene handler om nettopp det å holde tilbake ondskapen i seg selv, når en har makt til å styre andre.

HARRY-OVERSETTER Torstein Bugge Høverstad mener det er for enkelt å forklare Rowlings suksess med kampen mellom det gode og det onde.

- Nesten alle bøker, særlig innen fantasy- og eventyrsjangeren, handler på et eller annet nivå om kamp mellom det gode og det onde. Om man lykkes som forfatter, handler mer om måten det gjøres på. Forklaringa på Harry Potters suksess er sammensatt, og jeg tror mye skyldes måten Rowling skriver på. Hun tar opp i seg så mange sjangere, sier han.

Han tror Rowlings humor skiller henne fra andre. Hun bruker både enkle ordspill, humor på farseplan, og en dypere, finere form for humor. Ursula Mueller er enig.

- J.K. Rowling er en tradisjonell historieforteller, med trekk både fra folkeeventyr og fra de store, episke, greske fortellingene som Odysseen og Iliaden. Moralske spørsmål har alltid utgjort en stor del av slike fortellinger, sier Mueller til Dagbladet.

DEN NORSKE UTGAVEN, som har fått navnet «Harry Potter og halvblodsprinsen», skal etter planen være i bokhandlene i november. Men Torstein Bugge Høverstad har ennå ikke fått boka. Det gjør han 16. juli, samme dag som alle andre.

Spekulasjonene om hva som kommer til å skje i bok seks og sju har gått høyt i lengre tid, særlig i diskusjonsfora på nettet. En ting er sikkert: Harry Potter kommer til å overleve bok seks. Det gjør den onde Lord Voldemort også. Men en av dem vil dø i bok sju.

Før det er det sannsynlig at Harry mister en eller flere av dem som står ham nær. Den unge trollmannen vil måtte kjempe med både ytre og indre demoner. Kan J.K. Rowling klare å opprettholde fascinasjonen gjennom sju bøker?

- Ja, det tror jeg. Når hun har klart det så langt, gjennom fem bøker og snart den sjette, klarer hun det nok helt til slutt, sier Kurt Hanssen.

POPULÆRE HARRY: Daniel Radcliffe spiller Harry Potter i filmene. Rowlings trollmannsfortellinger er blitt industri: Bøker, filmer, lekefigurer, plakater og Harry-klær selger og selger.

© Dagbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/Wb0FV41N>

Dagbladet
mer å snakke om

Hurra for Harry Potter!

☐ Dagbladet. 10.06.2004. Side: 52

EIRIK W. ALVER

«Harry Potter og fangen fra Azkaban» Terning5 Am. - «Harry Potter and the Prisoner of Azkaban» Regi: Alfonso Cuarón

Vellykket regiskifte i tredje film.

FILM: Alle gode ting er tre: «Fangen fra Azkaban» er den beste i Harry Potter-serien så langt.

Harry Potter er blitt eldre. Det forstår du allerede i anslaget, som viser en langt tøffere Harry som ikke lenger finner seg i å bli hundset og tyrannisert. Så når vulgære og slemme tante Maggen påstår at Harrys far var alkis, forvandler han henne like godt til en menneskelig ballong - og han har ikke engang dårlig samvittighet etterpå! Et magisk øyeblikk hvor fristelsen til å rope «Hurra for Harry!» er overveldende.

Chris Columbus har overlatt registolen til meksikanske Alfonso Cuarón, som synes mer interessert i hovedpersonenes indre liv enn deres trolldomsevner. Det føles riktig, siden Harry & co.

ikke lenger er barn, men ungdommer. De unge skuespillerne er også blitt betraktelig bedre. Ansvaret hviler ikke lenger i den grad på skuldrene til de britiske skuespillerveteranene som bekler alle voksenrollene.

Sommerferien er like om hjørnet, men et nytt skoleår på Galtvort høyere skole for hekseri og trolldom anbefales likevel.

Utdrag av anmeldelsen som sto i Dagbladet 7. juni.

TREDJE POTTER: Emma Watson som Hermine Grang og Daniel Radcliffe som Harry Potter.

© Dagbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/1MzddseH>

Dagbladet
mer å snakke om

Forvokst Potter

Dagbladet. 23.06.2003. Side: 51

KURT HANSEN

J.K. Rowling «Harry Potter and the Order of the Phoenix» Bloomsbury Spennende, men overvektig Harry Potter-roman.

Om noen ikke skulle vite det: «Harry Potter and the Order of the Phoenix» er femte bok i serien om den nå femten år gamle trollmannsskoleeleven Harry Potter.

BOK: Det har gått nesten nøyaktig tre år siden forrige bok, og forventningene til fortsettelsen har vært enorme. Til det er det bare å si: J.K. Rowling innfrir, men vet ikke å begrense seg.

Imponerende Utgivelsen av en ny Harry Potter-roman har for lengst sprengt rammene for en vanlig boklansering, det er blitt en populærkulturell megabegivenhet på linje med en ny «Star Wars»-film eller VM-finalen i fotball.

I seg selv er det en imponerende og oppløftende bragd når noe så ubetydelig som ei barnebok setter dagsorden, men proporsjonene på lanseringen er så voldsomme at man kan risikere å glemme hva dette egentlig dreier seg om: Ei altfor tykk eventyrbok.

766 sider er veldig mye, selv i en voksen roman. (Det er over hundre sider mer enn «Halvbroren», for å ta et eksempel mange voksne har slitt med.) Og når innholdet i en god del av de 766

sidene ferdes på godt opptråkkede stier, er det ikke rart at man føler at denne boka er litt som Dudleif: Feit, og ikke så tøff i trynet når det kommer til stykket.

Rowlings fantasi «Harry Potter and the Order of the Phoenix» er ei bok hvor du på forhånd vet veldig mye av det som kommer til å skje. Det er ulempen med å skrive en serie hvor personer, steder og hovedhandling følger kjente spor: Vi vet at Harry har trøbbel hos fosterfamilien, vi vet at en ny lærer på Galtvort er Harrys fiende, vi vet at Gygrid har gjemt et skummelt vesen i skogen, vi vet hvem som vinner Rumpeldunk-serien, og vi vet at Harrys erkefiende Voldemort er tilbake.

Rammene er lagt på forhånd, det er Rowlings fantasi som spinner eventyret. Den gjennomgående konflikten, som driver historien fram mot et endelig oppgjør i sjuende og avsluttende bind, er striden mellom Voldemort og Harry.

«Han-De-vet» har ingen framtrekkende rolle i «Harry Potter and the Order of the Phoenix», men han lurar i kulissene og dukker - forutsigbart nok - opp mot slutten.

Spenningen denne gangen ligger hovedsakelig i Magidepartementets forsøk på å ta over makten på Galtvort. For Cornelius Bloef, magiministeren personlig, nekter å tro at Voldemort er tilbake, og liker ikke at rektor Humlesnurr støtter Harry. Dermed setter han inn sin nære assistent Dolores Jane Umbridge (vær trygg på at hun kommer til å få et annet navn i den norske oversettelsen) som lærer med utvidede fullmakter. Det skaper et regimeskifte på Galtvort, et regime som ikke vet å verdsette Harry og hans venner.

Spennende Historien er i utgangspunktet spennende, og innfrir i hovedsak forventningene til ei ny Harry Potter-bok. Men den er kraftig forvokst, og ikke så enestående episk at det rettferdiggjør det enorme sideantallet.

Rowling skriver og skriver, men viser noen steder - som i sekvensen hvor femteklassingene har eksamen - en effektiv økonomisk stil som hun med fordel kunne brukt oftere. Det hadde resultert i ei tynnere og, ikke minst, bedre bok.

FOR TYKK: J.K. Rowlings femte bok om Harry Potter innfrir langt på vei forventningene, men vår anmelder mener boka ville blitt bedre om den hadde blitt strammet inn noe fra sine 766 sider. Her er Rowling fotografert i en bokhandel i Edinburgh under lanseringen lørdag. Foto: Jeff J. Mitchell/Reuters/Scanpix PÅ FILM: Harry Potter (Daniel Radcliffe), Ronny Wiltersen (Rupert Grint) og Hermine Grang (Emma Watson) i den første Harry Potter-filmen, «Harry Potter og de

vises stein».

© Dagbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/5jBtKWU>

Dagbladet
mer å snakke om

Jubler for Harry

☐ Dagbladet. 17.11.2001. Side: 61

MARIA BRIT ESPINOZA

LONDON (Dagbladet): Fantastisk, magisk og uforglemmelig. Det er noen av superlativene britiske filmanmeldere drar opp av hatten for «Harry Potter og de vises stein». I går var det premiere i Storbritannia.

Den amerikanske regissøren Chris Columbus har maktet det magiske, nemlig å lage film av JK Rowlings Harry Potter på et vis som overbeviser de britiske filmanmelderne. I går var det premiere på øyriket, og riksavisene dro fram godordene.

«Harry Potter og de vises stein» er nærmest blitt nasjonaleiendom her på øyriket, og bøkene til forfatter Rowling topper salgslistene etter flere år i handel.

Roser barna

- Filmen er en eksplosjon av uforglemmelig, spennende, magisk underholdning, skriver Jonathan Ross i The Mirror. Ross applauderer både de store og små skuespillerne. Richard Harris, Maggie Smith og Robbie Coltrane hører da også med til eliten av britiske skuespillere. Barna, Daniel Radcliffe som Harry og Emma Watson og Rupert Grint som vennene, får også skryt.

Anmelder Peter Bradshaw i The Guardian hyller filmen og mener sagaen om unge Potter vil gå James Bond en høy gang. Filmen har både bein og vinger, og behersker sopelimen, mener Bradshaw.

Daily Telegraph sin utsendte ble også betatt. - Jeg elsker den, skriver Andrew O'Hagan. Han mener regissør Columbus har maktet å formidle både dybden og magien fra boka. Han omtaler filmen som en potensiell klassiker.

Vanskelig Independent sin utsendte Anthony Quinn, lot seg ikke overbevise av barna i de tre hovedrollene. Han kritiserer også at det var vanskelig å fatte det luftige rumpeldunkspillet, der ungene flyr rundt på sopelime og kjemper om spesielle baller. Quinn, som ikke kjenner bøkene, etterlyser også en slags logikk i all fantasien.

mbe@dagbladet.no

FULL POTT: Regissør Chris Columbus håver inn jubelord fra de britiske filmanmelderne for «Harry Potter og de vises stein».

© Dagbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/B3HzQpc>

Dagbladet
mer å snakke om

Full pott for Potter

Dagbladet. 04.11.2001. Side: 58

AV ODD ROAR LANGE

Nå må foreldre holde godt på lommeboka: Sammen med filmen «Harry Potter og de vises stein» oversvømmes vi av Potter-effekter. Fra tannbørster til PC-spill. I kveld har filmen kjendispremiere i London, med blant andre Madonna, Mick Jagger, Rod Stewart, Ewan McGregor, Hugh Grant,

Kate Winslet, Kenneth Branagh og Michael Caine i salen. For «Harry Potter og de vises stein» er ingen vanlig film.

Og den er mye mer enn en film: Bare i Norge består Potter-markedet nå av bøker, postkort, skrin, brevordner, brevark, klistremerker, bokbind, nøkkelknippe, ringpermer, bokmerke, notisbok, viskelær, blyantspissere, tegne- og skriveblokker, puslespill, brettspill, kortspill, penal, ryggsekk, bager, lommebøker, samlekort, smykkeskrin, tannbørster, såper, badeskum, 11 ulike Lego-sett, flere PC- og Playstation-spill samt spill på Game Boy Colour og Game Boy Advance.

100 millioner bøker

- Jeg har lest alle bøkene, men tror ikke jeg kommer til å kjøpe noen av de andre artiklene, sier Sebastian Dorregaard (15) til Dagbladet.

Sammen med broren Benjamin (10) studerer han vareutvalget i en lekebutikk. Lego fanger størst interesse, så langt. Men bøkene alene er god nok butikk i seg selv, på verdensbasis har Harry Potter solgt i 100 millioner eksemplarer på 46

språk. 20 nye Potter-millioner er nå på vei inn til forlaget N.W. Damm & Søn, som gnir seg i hendene over gode anmeldelser av «Harry Potter og Ildbegeret».

- Men det er ikke noe lureri bak Potter-suksessen. I så fall hadde vi ikke klart å holde trøkket i bok etter bok, sier presseansvarlig Tove Steinbo i forlaget.

Tom allerede Et nytt løft i salget av Potter-effekter ventes når filmen har premiere i Norge 23. november. Den settes opp i rekordstort opplag, og har premiere samtidig på 80 kinoer.

Markedssjef Line Andresen i filmselskapet Sandrew Metronome tror flere enn en halv million nordmenn vil kjøpe kinobillett.

I Storbritannia er det forhåndssolgt 460 000 billetter, filmen har spilt inn 15 millioner kroner allerede før premieren.

- De første trailerne vises allerede på kino. Dette er årets store satsing, sier Andresen.

- Vi er allerede tomme for en del artikler og må få inn mer før kinofilmen kommer, sier butikksjef for leketøysbutikken på Steen & Strøm i Oslo, Alex Krogh.

Mer i vente Blant dem som gleder over dette, er kortleverandøren Midgaard Distribution, som tjente seg rik på Pokémon-kort. Nå står Potter for tur. Og leketøyfirmaet Hasbro Nordic i Danmark, som har de nordiske rettighetene til å produsere flere Potter-effekter, har nå store salgsmønstre med Potter-produkt i bokhandlere og lekebutikker.

- Det er i butikken de fleste kjøpsavgjørelser tas, sier markedssjef i Lego Norge, Jørgen N. Larsen.

Lekegiganten slapp både jente- og gutteprodukter på markedet 1. oktober, samtidig som en omfattende reklamekampanje startet på TV. Lego tror Potter blir like stor som «Star Wars» og satser på Potter-effekten i minst to år framover.

odd.roar.lange@dagbladet.no

POTTER-HYSTERI: Når filmen om Harry Potter kommer på kino, kommer den sammen med hundrevis av Potter-effekter i leketøybutikken - blant annet dette Game Boy-spillet som tre britiske jenter her tester ut. Foto: ADAM

BUTLER/AP/Scanpix

© Dagbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/G8qq0HSz>

Spennende og skremmende om Harry Potter

Dagbladet. 06.09.2001. Side: 38

KURT HANSSEN

bok J.K. Rowling: «Harry Potter og ildbegeret» Oversatt av Torstein Bugge Høverstad Damm

Den fjerde boka om Harry Potter er en til dels skremmende leseopplevelse.

Tykk er den, og stakkars de foreldre som må bedrive høytlesning fra den. Men den nye Harry Potter-boka er en eventyrlig spennende og til dels skremmende opplevelse, ei bok som for alvor viser at Joanne Rowlings vanvittige suksess ikke er noe blaff.

Det er nesten 650 sider i den nye Harry Potter-boka. Det høres mye ut, men det er særdeles velskrevne og komponerte sider det er snakk om. For historien om Harrys fjerde år på trollmannsskolen Galtvort er den garantert beste - til nå.

For Joanne Rowling har brukt de noen hundre ekstra sidene godt. Den omfattende handlingen krever plass til å utvikle seg, det skjer så mye hele tida at det nesten er vanskelig å få med seg alt. Og ingenting er overflødig.

Rumpeldunk-cup Egentlig er det urettferdig overfor alle leserne å fortelle hva som skjer i bind fire. Men noe kan røpes: Harry og vennene hans reiser til finalen i verdenscupen i rumpeldunk, og etterpå tar de fatt på år fire på Galtvort. Det blir et ekstra minneverdig år, fordi Tretrollmannsturneringen skal arrangeres for første gang på over hundre år.

Mørkere tone Skolen har naturligvis fått ny lærer i den farlige stillingen i forsvar mot svartekunster: Årets utfordrer heter Galøye Bister, og har et øye som ruller rundt og rundt i hodet hans.

I tillegg må det jo nevnes at Harry og Ronny - de er jo fjorten år, tross alt - for første gang viser nevneverdig interesse for det annet kjønn, noe som får interessante følger på juleballet.

Et særtrekk ved «Harry Potter og ildbegeret» er at den er langt mørkere i tonen enn de tre foregående bøkene. Det merker vi allerede fra første kapittel, som ikke handler om Harry, men foregår i det skumle Venster-huset i landsbyen Lillehenge.

Harry er derimot på plass i kapittel to, i huset til onkel Wiktor, tante Petunia og fetter Dudley. Den overliggende intrigen i «Harry Potter og ildbegeret» handler fortsatt om den onde Voldemort og hans anstrengelser for å vende tilbake i all sin grufulle makt. Og sluttkapitlene er uten tvil de tøffeste og mest voksne Rowling noensinne har skrevet om Harry.

kurt.hanssen@dagbladet.no

MURSTEIN: J.K. Rowling har skrevet ei ny og enda tykkere bok om Harry Potter, men ifølge vår anmelder er ingenting overflødig. Foto: SCANPIX

© Dagbladet

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/npOVHJfP>

1. Harry Potter og de vises stein:

tnr=155190:

År	Antall
1999	23
2000	327
2001	485
2002	503
2003	399
2004	271
2005	217
2006	184
2007	196
2008	153
2009	195
2010	197
2011	198
2012	193
2013	188
2014	231
2015	252
2016	241
2017	238
2018	193
2019	164
Totalt	5048

tnr=547900:

År	Antall
2015	26

2016	153
2017	159
2018	213
2019	160
Totalt	711

tnr=580803:

År	Antall
2017	6
2018	12
2019	6
Totalt	24

tnr=589621:

År	Antall
2017	3
2018	3
2019	4
Totalt	10

tnr=385132 (lydbok):

År	Antall
2009	47
2010	42
2011	66
2012	66
2013	43
2014	43
2015	45

2016	57
2017	59
2018	41
2019	25
Totalt	534

tnr=165081 (lydbok):

År	Antall
2000	41
2001	111
2002	134
2003	151
2004	110
2005	118
2006	104
2007	107
2008	97
2009	117
2010	105
2011	122
2012	78
2013	63
2014	59
2015	49
2016	45
2017	22
2018	5
2019	2
Totalt	1640

2. Harry Potter og mysteriekammeret:

tnr=161631:

År	Antall
2000	204
2001	443
2002	528
2003	392
2004	267
2005	186
2006	147
2007	166
2008	130
2009	152
2010	156
2011	160
2012	118
2013	148
2014	170
2015	167
2016	178
2017	162
2018	138
2019	85
Totalt	4097

tnr=572348:

År	Antall
2016	23

2017	120
2018	136
2019	119
Totalt	398

tnr=580804:

År	Antall
2017	6
2018	7
2019	6
Totalt	19

tnr=385142 (lydbok):

År	Antall
2009	56
2010	37
2011	64
2012	47
2013	33
2014	29
2015	29
2016	31
2017	37
2018	24
2019	18
Totalt	405

tnr=179035 (lydbok):

År	Antall
2001	58

2002	133
2003	166
2004	143
2005	130
2006	155
2007	140
2008	123
2009	120
2010	88
2011	96
2012	71
2013	62
2014	45
2015	49
2016	26
2017	19
2018	14
2019	7
Totalt	1645

3. Harry Potter og fangen fra Azkaban:

tnr=171389:

År	Antall
2000	100
2001	422
2002	491
2003	472

2004	399
2005	238
2006	165
2007	151
2008	136
2009	128
2010	155
2011	163
2012	101
2013	120
2014	134
2015	115
2016	136
2017	141
2018	91
2019	75
Totalt	3933

tnr=593366:

År	Antall
2017	37
2018	108
2019	108
Totalt	253

tnr=580805:

År	Antall
2017	5
2018	19
2019	19

Totalt	43
---------------	-----------

tnr=385133 (lydbok):

År	Antall
2009	55
2010	47
2011	47
2012	45
2013	25
2014	34
2015	39
2016	41
2017	51
2018	23
2019	26
Totalt	433

tnr=188830 (lydbok):

År	Antall
2001	6
2002	100
2003	122
2004	134
2005	123
2006	131
2007	164
2008	159
2009	124

2010	114
2011	121
2012	90
2013	55
2014	56
2015	30
2016	27
2017	26
2018	19
2019	13
Totalt	1614

4. Harry Potter og ildbegeret:

tnr=184887:

År	Antall
2001	199
2002	541
2003	467
2004	386
2005	333
2006	170
2007	143
2008	124
2009	128
2010	132
2011	142
2012	90
2013	101
2014	113

2015	105
2016	99
2017	122
2018	119
2019	61
Totalt	3575

tnr=580806:

År	Antall
2017	4
2018	13
2019	15
Totalt	32

tnr=385137 (lydbok):

År	Antall
2009	38
2010	35
2011	56
2012	43
2013	27
2014	32
2015	32
2016	30
2017	31
2018	18
2019	16
Totalt	358

tnr=197987 (lydbok):

År	Antall
2002	49
2003	160
2004	164
2005	182
2006	190
2007	192
2008	159
2009	139
2010	105
2011	99
2012	93
2013	65
2014	54
2015	34
2016	28
2017	25
2018	18
2019	16
Totalt	1772

5. Harry Potter og føniksordenen:

tnr=221492:

År	Antall
2003	58
2004	355
2005	316

2006	212
2007	197
2008	146
2009	135
2010	118
2011	127
2012	81
2013	97
2014	98
2015	95
2016	77
2017	95
2018	79
2019	43
Totalt	2329

tnr=580807:

År	Antall
2017	6
2018	22
2019	38
Totalt	66

tnr=385134 (lydbok):

År	Antall
2009	47
2010	31
2011	44
2012	37

2013	29
2014	33
2015	34
2016	39
2017	31
2018	23
2019	16
Totalt	364

tnr=223632 (lydbok):

År	Antall
2003	10
2004	130
2005	149
2006	151
2007	175
2008	162
2009	152
2010	121
2011	102
2012	86
2013	42
2014	41
2015	20
2016	16
2017	23
2018	13
2019	4
Totalt	1397

6. Harry Potter og halvblodsprinsen:

tnr=292274:

År	Antall
2005	54
2006	281
2007	245
2008	191
2009	171
2010	125
2011	145
2012	80
2013	83
2014	104
2015	89
2016	77
2017	91
2018	89
2019	60
Totalt	1885

tnr=580808:

År	Antall
2017	3
2018	7
2019	12
Totalt	22

tnr=385135 (lydbok):

År	Antall
2009	48
2010	38
2011	63
2012	42
2013	30
2014	38
2015	13
2016	40
2017	25
2018	19
2019	11
Totalt	367

7. Harry Potter og dødstalismanene:

tnr=353493:

År	Antall
2007	31
2008	275
2009	210
2010	185
2011	213
2012	98
2013	91
2014	111
2015	83
2016	91
2017	80

2018	96
2019	81
Totalt	1645

tnr=385130 (lydbok):

År	Antall
2009	49
2010	42
2011	60
2012	35
2013	36
2014	30
2015	23
2016	25
2017	23
2018	12
2019	7
Totalt	342

tnr=355601 (lydbok):

År	Antall
2007	25
2008	197
2009	170
2010	115
2011	112
2012	77
2013	58
2014	45

2015	36
2016	41
2017	32
2018	28
2019	26
Totalt	962

Nyheter

Har skapt en ny generasjon	☐ VG	13.07.2011	2
EKSPERT- HYLLEST av «Potter»- avslutningen	☐ VG	09.07.2011	4
EVENTYR Potters pausefyll	☐ VG	18.11.2010	6
Norsk Potter-suksess	☐ VG	21.07.2009	7
Potter-pause	☐ VG	14.07.2009	8
1HARRY POTTER OG FØNIKS ...50 725338 303Am. Eventyr	☐ VG	26.07.2007	10
PENT POTTER-PUNKTUM	☐ VG	21.07.2007	11
- Dyster	☐ VG	20.07.2007	12
Den siste Potter- filmen imponerer	☐ VG	10.07.2007	13
Endelig på norsk	☐ VG	19.11.2005	14
ADVARER mot skummel Harry Potter	☐ VG	16.11.2005	15
... og dette mener noen internasjonale anmeldere	☐ VG	10.11.2005	17
- GLIMRENDE Harry Potter-film!	☐ VG	15.07.2005	18
Filmmagi	☐ VG	10.06.2004	19
Magisk, mørk og mesterlig	☐ VG	28.05.2004	20
MØRK & GOD	☐ VG	06.05.2004	21
Rekordopplag av Harry Potter	☐ VG	08.11.2003	23
MAGIEN FORTSETTER	☐ VG	21.06.2003	25
BEDRE ENN ENER'N!	☐ VG	22.11.2002	27
BOMBE-SIKRE JULEGAVER!	☐ VG	20.11.2002	28
11-ÅRSGRENSE PÅ HARRY POTTER	☐ VG	06.11.2001	30
HELT HARRY	☐ VG	05.11.2001	32
HARRY POTTER VINNER IGJEN	☐ VG	05.09.2001	34
HARRY POTTER HOLDER KOKEN	☐ VG	31.10.2000	35
FORHEKSER STORE OG SMÅ	☐ VG	24.05.2000	36

Har skapt en ny generasjon

VG. 13.07.2011. Side: 36

Av KIRSTI HOVLAND

Med den nye filmen om Harry Potter er det også en ny generasjon som springer ut, nemlig Harry Potter-generasjonen. Skapt gjennom syv bøker og åtte filmer.

- Barn/ungdomslitteraturen fikk en ny tidsregning med Harry Potter, sier VGs bokanmelder May Grethe Lerum som har anmeldt flere av Harry Potter-bøkene for VG.

- Harry Potter-bøkene skapte en fornyet interesse for klassikere. Mellom turene til Galtvort tok de unge lesere gjerne en svipp innom Narnia eller Tolkien-universet, påpeker Lerum.

- Suksessen åpnet også for et skred av tykke, fantasipregede bøker. Særlig engelskspråklige forfattere nølte ikke med å gå svært nær originalen, og skapte en mengde nye historier om foreldreløse tolvåringer med halvt eller helt magisk opphav, sier Lerum.

- Vokste opp med Harry

Jenny Sandmo Ellefsen (18) fra Os utenfor Bergen vant «Kvitt eller dobbelt» som 13-åring. Hun har lest de fire første bøkene om Harry Potter 20 ganger hver. Den første boken leste hun som seksåring. Hun er ikke i tvil om hva slags generasjon hun er en del av:

- Det finnes definitivt en Harry Potter-generasjon, og jeg er heldig som er en del av den. Vi har vokst opp samtidig med Harry, og blitt eldre i takt med at bøkene ble dystre og mer komplekse. Harry Potter selv fyller elleve år i første boken, og er nesten atten i den siste. Jeg tror definitivt at barn vil lese Harry Potter i fremtiden og elske det like mye som jeg gjør, men de går glipp av noe jeg er glad for å ha vært med på, nemlig spenningen og ventetiden mellom hver bok, og alle diskusjonene om hva som kommer til å skje, sier Jenny som mener Harry Potter-bøkene har formet

36 44 Onsdag 13. juli 2011 **VG**

kultur & trend

2001: -Harry Potter og de vises stein- Foto: WARNER BROS.

2002: -Harry Potter og mysteriekkammet- Foto: WARNER BROS.

2011: -Harry Potter og Dødsblåsen- del 2. Foto: WARNER BROS.

Har skapt en ny generasjon

Av KIRSTI HOVLAND

Med den nye filmen om Harry Potter er det også en ny generasjon som springer ut, nemlig Harry Potter-generasjonen. Skapt gjennom syv bøker og åtte filmer.

Barn/ungdomslitteraturen fikk en ny tidsregning med Harry Potter, sier VGs bokanmelder May Grethe Lerum som har anmeldt flere av Harry Potter-bøkene for VG.

- Harry Potter-bøkene skapte en fornyet interesse for klassikere. Mellom turene til Galtvort tok de unge lesere gjerne en svipp innom Narnia eller Tolkien-universet, påpeker Lerum.

- Suksessen åpnet også for et skred av tykke, fantasipregede bøker. Særlig engelskspråklige forfattere nølte ikke med å gå svært nær originalen, og skapte en mengde nye historier om foreldreløse tolvåringer med halvt eller helt magisk opphav, sier Lerum.

- Vokste opp med Harry

Jenny Sandmo Ellefsen (18) fra Os utenfor Bergen vant «Kvitt eller dobbelt» som 13-åring. Hun har lest de fire første bøkene om Harry Potter 20 ganger hver. Den første boken leste hun som seksåring. Hun er ikke i tvil om hva slags generasjon hun er en del av:

- Det finnes definitivt en Harry Potter-generasjon, og jeg er heldig som er en del av den. Vi har vokst opp samtidig med Harry, og blitt eldre i takt med at bøkene ble dystre og mer komplekse. Harry Potter selv fyller elleve år i første boken, og er nesten atten i den siste. Jeg tror definitivt at barn vil lese Harry Potter i fremtiden og elske det like mye som jeg gjør, men de går glipp av noe jeg er glad for å ha vært med på, nemlig spenningen og ventetiden mellom hver bok, og alle diskusjonene om hva som kommer til å skje, sier Jenny som mener Harry Potter-bøkene har formet

hva vært med på, nemlig spenningen og ventetiden mellom hver bok, og alle diskusjonene om hva som kommer til å skje, sier Jenny som mener Harry Potter-bøkene har formet

FORFATTEREN: J.K. Rowling som opp og til å engasjerte seg i mange stier som jeg gjør, men de går glipp av noe jeg er glad for å kjenne seg igjen i ett av temaene i Harry Potter, som hva som oppleves som urettferdig og galt i verden, sier Jenny og utdyper:

- Trollmannsverdenen har en regjering som ikke helt tør å se den farlige situasjonen de befinner seg i, og velger å nekte for at Voldemort er tilbake, mens Harry og vennene hans ikke gir opp selv om de er i mindretall. Jeg kan finne inspirasjon i at selv om ting er vanskelige og jeg fortsatt er ung, kan jeg likevel forandre ting.

- Jeg er aktiv i Natur og Ungdom og føler ofte at de

henne som person:

- Jeg tror ikke jeg hadde vært den jeg er i dag uten Harry Potter. Bøkene har inspirert meg til å skrive, til å si det jeg mener og til å engasjere meg. Jeg tror mange kan kjenne seg igjen i ett av temaene i Harry Potter, om hva som oppleves som urettferdig og galt i verden, sier Jenny og utdyper:

- Trollmannsverdenen har en regjering som ikke helt tør å se den farlige situasjonen de befinner seg i, og velger å nekte for at Voldemort er tilbake, mens Harry og vennene hans ikke gir opp selv om de er i mindretall. Jeg kan finne inspirasjon i at selv om ting er vanskelige og jeg fortsatt er ung, kan jeg likevel forandre ting.

- Jeg er aktiv i Natur og Ungdom og føler ofte at de

voksne, erfarne politikerne ikke hører på vi som skal arve verden. Da er jeg glad for at det finnes bøker som Harry Potter, hvor ungdommene tar saken i egne hender og klarer å forandre det til det bedre, sier Jenny.

Leselyst

- Har bøkene fått barn til å lese?

- Jeg tror at Harry Potter har hjulpet mange barn til å begynne å lese. Jeg merket dette også; jeg leste mye før jeg begynte med Harry Potter, men jeg ble mye mindre skeptisk til lange bøker etter jeg ble introdusert for Harry. Jeg begynte å se på et høyt antall sider mer som en fordel enn en ulempe - hvis boken er lang, blir jeg jo bedre kjent med figurene, sier Jenny.

Hos barneombudet konstaterer kultur- og kommunikasjonsrådgiver Sidsel Bjerke Hommersand:

- Vårt syn er at dette er en serie bøker, og for så vidt også filmer, som har gått rett hjem hos et ungt publikum og har vært med på å øke leselysten hos flere. Dette at man kan følge karakterene helt fra de er ganske unge og til de er voksne, gjør nok at publikum henger med hele veien, og relaterer seg til karakterene og deres utvikling.

- Å lese lange bokserier skaper en lesevane. Når serien så tar slutt, vil leseren alltid være på jakt etter noe mer. Harry Potter-serien kan derfor ha skapt et skille i en hel generasjon barn og unge: De som har erfaring med å lese lange tekster, og de som mister tålmodigheten hvis noe er lenger enn en sms, sier May Grethe Lerum.

2001: «Harry Potter og de vises stein». Foto: WARNER BROS. 2002: «Harry Potter og mysteriekammeret». Foto: WARNER BROS. 2004: «Harry Potter og fangen fra Azkaban». Foto: WARNER BROS. 2005: «Harry Potter og Ildbegeret». Foto: WARNER BROS. 2007: «Harry Potter og Føniksordenen». Foto: WARNER BROS. 2009: «Harry Potter og halvblodsprinsen». Foto: WARNER BROS. 2011: «Harry Potter og Dødstalismanene. del 2. Foto: WARNER BROS. 2010: «Harry Potter og Dødstalismanene. del 1». Foto:

WARNER BROS. FORFATTEREN: J.K. Rowling. Foto: AFP

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/lQyjsir>

EKSPERT- HYLLEST av «Potter»- avslutningen

VG. 09.07.2011. Side: 42

Av MARGRETHE BLOMSØ

Etter verdenspremieren i London torsdag kveld blir Harry Potter-finalen omtalt som en kassasuksess.

«Harry Potter og Dødstalismanene - Del 2» har premiere i resten av verden førstkommande onsdag. De utenlandske avisene som har fått se siste kapittel i eventyret om trollmannen Harry Potter, er over seg av begeistring.

«Den største triumfen for Harry Potter-finalen er muligens at den evner å overgå manglene ved den siste boken fra J.K. Rowling», skriver Telegraph-anmelder Philip Womack. Harry Potter-filmene har i liket med bøkene blitt enormt populære verden over.

Størst noensinne

Etter åtte filmer på ti år, som til sammen har innkassert i overkant av 6,3 milliarder dollar, om lag 34 milliarder kroner, er dette den største filmsuksessen i historien, skriver filmmagasinet Hollywood Reporter.

«Finalen på Harry Potter vil tilfredsstillte og gripe alle som noen gang har vært fan», skriver bladets anmelder Todd McCarthy.

«Om noen ting kan sies å være en sikker kommersiell suksess, er det denne avskjeden», stadfester McCarthy.

Også den britiske avisen The Sun hyller den siste Harry Potter-filmen.

«Dette er en film som man må sette pris på», skriver anmelder Grant Rollings.

Han mener kampscenene overgår selv «Ringenes Herre», og betror at han måtte tørke tårer da han så filmen.

42 42 LØRDAG 9. JULI 2011 **VG**

EKSPERT-HYLLEST

av «Potter»-avslutningen

Av MARGRETHE BLOMSØ

Etter verdenspremieren i London torsdag kveld blir Harry Potter-finalen omtalt som en kassasuksess.

«Harry Potter og Dødstalismanene - Del 2» har premiere i resten av verden førstkommande onsdag. De utenlandske avisene som har fått se siste kapittel i eventyret om trollmannen Harry Potter, er over seg av begeistring.

«Den største triumfen for Harry Potter-finalen er muligens at den evner å overgå manglene ved den siste boken fra J.K. Rowling», skriver Telegraph-anmelder Philip Womack. Harry Potter-filmene har i liket med bøkene blitt enormt populære verden over.

Størst noensinne

Etter åtte filmer på ti år, som til sammen har innkassert i overkant av 6,3 milliarder dollar, om lag 34 milliarder kroner, er dette den største filmsuksessen i historien, skriver filmmagasinet Hollywood Reporter.

«Finalen på Harry Potter vil tilfredsstillte og gripe alle som noen gang har vært fan», skriver bladets anmelder Todd McCarthy.

«Om noen ting kan sies å være en sikker kommersiell suksess, er det denne avskjeden», stadfester McCarthy.

Også den britiske avisen The Sun hyller den siste Harry Potter-filmen.

«Dette er en film som man må sette pris på», skriver anmelder Grant Rollings.

Han mener kampscenene overgår selv «Ringenes Herre», og betror at han måtte tørke tårer da han så filmen.

«Det er en episk film, som kribler av spenning allerede før vi når filmens absolutte klimaks», The Sun-anmelderen er likevel en smule kritisk til flere av de faste skuespillerne.

— Kan bedre

«Daniel Radcliffe kan spille bedre enn dette. Emma Watson og Rupert Grint har heller ikke vist noen forbedring i løpet av de siste tre årene», mener Rollings. En som får skryt, er imidlertid Matthew Lewis, som spiller rollen som Neville Longbottom.

«Matthew stjeler glansen fra de andre skuespillerne»

«Harry Potter og Dødstalismanene - Del 2» dukker også opp på norske kinolerreter natt til onsdag 13. juli.

SUKSESSSTROEIN: Rupert Grint, Emma Watson og Daniel Radcliffe ankommer her verdenspremieren i London onsdag kveld

Rick Riordan Percy Jackson Singlet om labrynten
Oversatt av Ingrid Skjerve

«Det er en usedvanlig dyktig forfatter som får dette stoffet til å leve så heftig»
Marta Holmboe/Sjette

Rick Riordan Riddernes Kæmpepyramide
Oversatt av Ingrid Skjerve

«Riordan klarer å formidle den kompliserte egyptiske gudeverden, og gi utrolige myter en moderne form. Her er forrykende action, tenningssjeneri og thrilleraktig spenning»
Cathrine Krøger, Dagsbrev

Rick Riordan Kæmpepyramiden Den tredje pyramiden
Oversatt av Ingrid Skjerve

www.schibstedbok.no

TÅREVÅTT: Emma Watson felte noen tårer da hun hyllet Daniel Radcliffe. Foto: AP SUKSESSTRIOEN: Rupert Grint, Emma Watson og Daniel Radcliffe ankommer her verdenspremieren i London onsdag kveld. Foto: THEODORE WOOD

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/tLNpw0Cu>

Norsk Potter-suksess

VG. 21.07.2009. Side: 27

«Harry Potter og Halvblodsprinsen» gjorde års beste åpning på norske kinoer. Hele 161 026 nordmenn har sett filmen siden premieren fredag - til tross midt på treet anmeldelser.

Den nye Harry Potter-filmen har også gjort det godt internasjonalt, og hittil solgt billetter for 396,7 millioner dollar, ifølge nyhetsbyrået Reuters. Her er DANIEL RADCLIFFE, EMMA WATSON og RUPERT GRINT før premieren i New York.

Foto: AP

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/qUYc44hf>

Norsk Potter-suksess

«Harry Potter og Halvblodsprinsen» gjorde års beste åpning på norske kinoer. Hele 161 026 nordmenn har sett filmen siden premieren fredag - til tross midt på treet anmeldelser. Her er DANIEL RADCLIFFE, EMMA WATSON og RUPERT GRINT før premieren i New York.

Slipper single

BOB HALEY slipper onsdag sin nye single «Real Rubber soul» i forbindelse med flere konserter på Island. Singelen presenteres på Celine Poulsenberg i Hoy kjøpe. Deretter skal bandet ha flere konserter på Sognvora. Singelen er produsert av Håkon Gebhardt og er fra album nummer to som kommer senere i år.

– Jeg ser ut som en 16-ÅRING

Av MARIA AMOR KJULHEIM OLEMORTEN VESTBY

Den svenske TV-personligheten Ulrika Jonsson (41) har fått en helt ny kropp ved hjelp av plastiske operasjoner.

– Jeg er overtykket! Det har forandret hele livet mitt. Nu blir det jo «Big Brother» og jeg skal bli den beste som er 16-åring, sier Jonsson i den siste utgaven av britiske kjendissjanseshow Hello, hvor hun forteller om og viser frem sin skitneste forvandling.

Jonsson slo kjendissjanseshow TV-stjerne i England på 1990-tallet som programleder for blant annet «Good Morning Britain», «Miss World» og «Observation Song Contest 1996».

Det er i tillegg for sin kjærlighetsaffære med den svenske fotballtreneren Göran Eriksson i 2002, at blondinen for alvor ble kjent over hele Europa.

Fire barn

Siden den gang har hun rukket å gifte seg to ganger - sat i fjor med sin nåværende ektemann, den amerikanske tvkandidaten Brian Mosley (42).

I fjor fødte hun sitt fjerde barn. I januar vant hun den britiske kjendissjanseshow av Big Brother.

Og de siste månedene har hun altså gjennomført plastiske operasjoner i England til en verdi av 120 000 kroner. Her i år skal hun kanskje også ha sine brystene plastisk operert.

Et heldekkende Ulrika AI hun har fått lufte, stråle og fjernet hud på brystene, og sporet bort slatt hud på armerne.

«Plastikk» har hun gjennomført et strengt trenings- og kostholdsregime.

Kosthold og kirurgi

Resultatet viser hun frem i et nytt bilde på forsiden av det britiske kjendissjanseshowet.

– Jeg ønsket bare å reparere det naturen gjorde med kroppen min da jeg gikk gravid. Det handler om et sunt kostholdsregime og kirurgi, forklarer hun.

Big Brother-vinneren kan fortelle at hun har alvorlige øyevir og tenker på plastiske operasjoner etter å ha smuttet seg yngre enn, ett år gamle Malena, i 18 måneder.

Det beste er at mine nye bryster faktisk er gjennbrukt av mine gamle bryster, sier hun til Hello.

Jonsson forteller i intervjuet at hun ble overvåknet da hun tok bort bandagen etter brystoperasjonen.

– Den største overraskelsen var når de nye brystene mine så rett ut, av seg selv. Mine gamle bryster ville beagst helt ned til bryst, sier Jonsson.

Spørsmål: maria.amor.kjulheim@vg.no

HELLO!

ULRIKA JONSSON NYE BRUSTE

NYOPPERE Ulrika Jonsson viser frem sin nye kropp i den siste utgaven av kjendissjanseshowet Hello.

Ullika Jonsson

Nærmest Ulrika Jonsson, 41-åringen (1967) i Sveriges Radio. Ulrika Jonsson er firebarnsmor, og bor nå sammen sin tredje ektemann, Brian Mosley.

Den svenske TV-kjendissen Ulrika Jonsson ble mye omtalt etter sin plastiske kjærlighetsaffære med den svenske fotballtreneren Göran Eriksson.

Hennes TV-karriere startet som vaktmester i England i 1988. Siden har hun blant annet presentert værmeldingen på svensk TV, vært programleder for Gladbotrens Good Morning Britain, Miss World og Eurovision Song Contest i 1996.

I januar ble hun TV-kjendissjanseshow av Big Brother, «Celebrity Big Brother 2009», på den britiske kanalen, Channel 4.

– Halvparten så dyrt i Norge

Ulrika Jonsson kunne ha spart 50 000 kroner hvis hun hadde kjøpt seg ny kropp i Norge.

Konkurransen er så stor at prisene presser ned. Det sier spesialist i plastisk kirurgi Morten Kvam.

– Sammenlignet med mange andre land er plastisk kirurgi billig i Norge, sier han i tillegg.

Ulrika Jonsson ble operert på brystene og armerne, og det koster rundt 120 000 kroner.

I Norge konkurransen er så stor at prisene presser ned. Det sier spesialist i plastisk kirurgi Morten Kvam.

Ulrika Jonsson oppgir at hun har brukt 11 000 britiske pund, eller 120 000 norske kroner på å redusere og løfte brystene. I tillegg til å fjerne slattete «grovriser» i armerne.

Under forberedelse av det ble gjort på vanlig måte, i to operasjoner, mens dette ut som veldig mye penger. I Norge ville dette ha kostet rundt 60 000 kroner, sier Kvam.

Komplekse inngrep

Etteroperasjonen er komplisert operasjon og svært økende i Norge. Kvam mener at dette skyldes at plastisk kirurgi har blitt vanlig og akseptert i alle samfunnslag.

Indignere var plastisk kirurgi nesten umulig for noen år tilbake. Nå kommer selv de små, som er til besvær, med for å få på fasonen, sier Kvam.

Spesialist i plastisk kirurgi og medisinær ansatt på Nobel Clinic i Oslo, Dr. Petter Fossum, sier det ikke er slik at du kan bli ny i en viss størrelse, men du kan gjøre plastiske operasjoner for å bli komplisert, og kan utføres på mange forskjellige måter.

– En brystoperasjon kan gjennomføres på mange forskjellige måter, og det mange forskjellige prosedurer, sier Anstätt.

TV-kjendissen Ulrika kjøpte ny kropp for 120 000

Ulrika Jonsson satte første barn i fjor våre og har vært matmor med fem barn siden.

Foto: S. Scavini

Potter-pause

VG. 14.07.2009. Side: 27

Ingen tvil: «Halvblodsprinsen» er vaskeekte Potter. Men på mange måter også et hvileskjær i den unike filmserien.

Eventyr

«Harry Potter og Halvblodsprinsen»

Britisk, amerikansk. Regissør: David Yates.

Aldersgrense: 11 år, frarådes under 11.

MED: Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson, Helena Bonham Carter, Jim Broadbent, Robbie Coltrane, Michael Gambon, Alan Rickman, Maggie Smith, Timothy Spall.

HANDLER OM: Harry Potter og vennene hans er i ferd med å starte sitt sjette år på Galtvort.

De er ikke lenger de barna de engang var; intrigene, kjærlighetskarusellen, rivaliseringen er mer intense. Samtidig er det klart at Harry Potter selv blir viktigere og viktigere i den pågående kampen mellom det onde og det gode: Det er kun Harry professor Humlesnurr kan henvende seg til når det virkelig strammer seg til i nærkontakt med Voldemorts voldsomme og dødelige krefter...

DOM: Dette sjette avsnittet i serien om den unge, bebrillede trollmannen, er utvilsomt ekte Harry Potter! Universet er på plass; figurene er de samme - med noen vellykkede påplussinger også denne gangen; dramatikken er stor; foto mer utsøkt enn noen gang.

Likevel har filmen et nesten merkelig preg av litt «transportetappe». Filmens premiere er jo utsatt noen ganger; man har jo undres litt på hvorfor. Og kanskje er noe av svaret (bortsett fra de helt kommersielle beregninger):

Filmene står ikke frem helt og fullt som et selvstendig

VG
Tirsdag 14. Juli 2009 29 27

Jordan fortalte om spontanabort – for 3 millioner!

Peter Andre er rasende på øksen Katie Price, etter at hun cashet inn millioner for å fortelle om deres ufødte barn.

Sangeren bak hiten «Mysterious Girl», Peter Andre og den tidligere pappmodellen Jordan (Katie Price) sidet lag på forlovelsen. Nå er Peter Andre og Katie Price har vært med i alle de siste reality-seriene mens de har vært på grunn av spontanaborten. Etter den utslåtte avisen fra Sun i mai, har de nå på et intervju i 2009, og har tatt seg på et intervju i 2009. Briten skal ha kostet 1,8 millioner pund.

BITTER END: Jordan (30) og Peter Andre (36). Foto: PA

MISTET MAGIEN? Galtvort og med mer alvorlige oppgaver i vente. Emma Watson (Herminie Granger), Rupert Grint (Rory Weasley) og Daniel Radcliffe som Harry Potter og Halvblodsprinsen. Foto: WARDEN GROUP/ANDREW METCALRE

Potter-pause

Ingen tvil: «Halvblodsprinsen» er vaskeekte Potter. Men på mange måter også et hvileskjær i den unike filmserien.

EVENTYR
«HARRY POTTER OG HALVBLODSPRINSEN» er vaskeekte Potter. Men på mange måter også et hvileskjær i den unike filmserien.

MED: Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson, Helena Bonham Carter, Jim Broadbent, Robbie Coltrane, Michael Gambon, Alan Rickman, Maggie Smith, Timothy Spall.

HANDLER OM: Harry Potter og vennene hans er i ferd med å starte sitt sjette år på Galtvort. De er ikke lenger de barna de engang var; intrigene, kjærlighetskarusellen, rivaliseringen er mer intense. Samtidig er det klart at Harry Potter selv blir viktigere og viktigere i den pågående kampen mellom det onde og det gode: Det er kun Harry professor Humlesnurr kan henvende seg til når det virkelig strammer seg til i nærkontakt med Voldemorts voldsomme og dødelige krefter.

DOM: Dette sjette avsnittet i serien om den unge, bebrillede trollmannen, er utvilsomt ekte Harry Potter! Universet er på plass; figurene er de samme - med noen vellykkede påplussinger også denne gangen; dramatikken er stor; foto mer utsøkt enn noen gang.

HANDLER OM: Harry Potter og vennene hans er i ferd med å starte sitt sjette år på Galtvort. De er ikke lenger de barna de engang var; intrigene, kjærlighetskarusellen, rivaliseringen er mer intense. Samtidig er det klart at Harry Potter selv blir viktigere og viktigere i den pågående kampen mellom det onde og det gode: Det er kun Harry professor Humlesnurr kan henvende seg til når det virkelig strammer seg til i nærkontakt med Voldemorts voldsomme og dødelige krefter.

EVENTYR
«HARRY POTTER OG HALVBLODSPRINSEN» er vaskeekte Potter. Men på mange måter også et hvileskjær i den unike filmserien.

MED: Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson, Helena Bonham Carter, Jim Broadbent, Robbie Coltrane, Michael Gambon, Alan Rickman, Maggie Smith, Timothy Spall.

HANDLER OM: Harry Potter og vennene hans er i ferd med å starte sitt sjette år på Galtvort. De er ikke lenger de barna de engang var; intrigene, kjærlighetskarusellen, rivaliseringen er mer intense. Samtidig er det klart at Harry Potter selv blir viktigere og viktigere i den pågående kampen mellom det onde og det gode: Det er kun Harry professor Humlesnurr kan henvende seg til når det virkelig strammer seg til i nærkontakt med Voldemorts voldsomme og dødelige krefter.

DOM: Dette sjette avsnittet i serien om den unge, bebrillede trollmannen, er utvilsomt ekte Harry Potter! Universet er på plass; figurene er de samme - med noen vellykkede påplussinger også denne gangen; dramatikken er stor; foto mer utsøkt enn noen gang.

Hemmelig besøk

Sensasjonelt avslørt: En av de mest populære skuespillerne i Sverige har blitt avslørt som lesbisk. Det er en av de mest populære skuespillerne i Sverige, og det er en av de mest populære skuespillerne i Sverige. Det er en av de mest populære skuespillerne i Sverige, og det er en av de mest populære skuespillerne i Sverige.

Benekter singeliv

Cherlize Theron vil ikke bli sett på som en singel. Det er en av de mest populære skuespillerne i Sverige, og det er en av de mest populære skuespillerne i Sverige. Det er en av de mest populære skuespillerne i Sverige, og det er en av de mest populære skuespillerne i Sverige.

11. 12. AUGUST

ARCTIC MONKEYS, RÖKSOPP, WILCO, THE CHAMELONS, MADNESS, MARTI LARSEN, HARE B, THE GOBLET, MELO, BLASVEGAS, LILU ALLEY, DARTROCK, BONO OF HORSES, LAMPARÉ, LUG LUG, SATYRCON

AMER. ROTHEN / AURA NORA / BEHUT / BOM NERVEN
THE STRANGLER / CRYSTAL CASTLE / DUFFY BLACKBURN / KINGS
ENGLAND / ELOI ALKAPLAN / FRANCES HADGETT / FEVER BROWNE
TALISKIN & THE MACHINERY / TIGER ANDRONICO / CHRIS BRON
DANCEW / GRIZZLY BEAR / JAGG JAZZ / JONNY WILSON / KISS
PETER DINKlage / PETER DINKlage / PETER DINKlage / PETER DINKlage
SKELETON & BONES / MUNICIPAL WASTE / MODA MODA / RISE
MAGNETIC FIELDS / FLEA BONEY / FLEA BONEY / FLEA BONEY
TUNES / THIRSTY / TOMMY TOKIO & STANFORD FOR MY GROWN /

JANINA BLANKENHORN / JANINA BLANKENHORN / JANINA BLANKENHORN / JANINA BLANKENHORN
DUFFY BLACKBURN / DUFFY BLACKBURN / DUFFY BLACKBURN / DUFFY BLACKBURN
MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS
KINGS / KINGS / KINGS / KINGS
FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF
SKELETON & BONES / SKELETON & BONES / SKELETON & BONES / SKELETON & BONES
MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS
FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF
SKELETON & BONES / SKELETON & BONES / SKELETON & BONES / SKELETON & BONES

JANINA BLANKENHORN / JANINA BLANKENHORN / JANINA BLANKENHORN / JANINA BLANKENHORN
DUFFY BLACKBURN / DUFFY BLACKBURN / DUFFY BLACKBURN / DUFFY BLACKBURN
MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS
KINGS / KINGS / KINGS / KINGS
FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF
SKELETON & BONES / SKELETON & BONES / SKELETON & BONES / SKELETON & BONES
MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS / MAGNETIC FIELDS
FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF / FRANCESCO YUSUF
SKELETON & BONES / SKELETON & BONES / SKELETON & BONES / SKELETON & BONES

MISTET MAGIEN? Eldre, og med mer alvorlige oppgaver i vente: Emma Watson (Hermine Grang), Rupert Grint (Ronny Viltersen) og Daniel Radcliffe som Harry Potter i «Harry Potter og Halvblodsprinsen». Foto: WARNER BROS./SANDREW METRONOME

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/9hgvRj70>

1HARRY POTTER OG FØNIKS ...50 725338 303Am. Eventyr

VG. 26.07.2007. Side: 34

11 årRegi: David Yeates Med: Daniel

Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson, Helena Bonham Carter«Harry Potter og Fønicksordenen» er en glitrende, spennende, vellaget og alvorlig underholdende film - med en mørk, underliggende energi som nok gjør at akkurat denne er anmelderens favoritt - så langt. Det er ingen grunn til å begrense forventningene!2DIE HARD 4.09913233 205Am. Action 15 årRegi: Len Wiseman Med: Bruce Willis, Timothy Olyphant, Justin LongEn skumling har tatt kontroll over det amerikanske datanettverket, og vil tvinge nasjonen I kne. Ring John McClane! Willis er ganske alene om å sprute stjernekarisma. Justin Long er uforglemmelig som internettnerden som hele veien følger vår helt «hack» i hel.3TRANSFORMERS7205144 249Am. Action /Sci.fiRegi: Michael Bay Med: Jon Voight, John Torturro, Megan FoxRegissør Michael Bay vil bombardere deg, ingenting annet. Og «Transformers» eksploderer i en orgie av metal I i bevegelse, en frenetisk robotbygging i skyer av støv og flammer, som varer så lenge at en fullstendig glemmer hva de holder på med.4OCEAN`S 133221154 269Am. Action AlleRegi: Steven Soderbergh Med: George Clooney, Brad Pitt, Matt DamonOceans bande av laid-back-skurker tar seg til rette i ren Robin Hood-stil i Las Vegas. Målet er å lage trøbbel for hotell- og casinodriften til den hardkokte Mr. Banks. Årsaken til raidet er herr Banks ufine opptreden overfor bandens grand old man Reuben.5PLANET TERROR23592583Am. Action 18 årRegi: Robert Rodriguez Med: Bruce Willis, Freddy Rodriguez, Rose McGowan,Del to i «Grindhouse-prosjektet» til Quentin Tarantino og Robert Rodriguez går omtrent slik: Ymse karakterer (mange i hotpants) er på farten samme kveld som en zombifiserende smittekilde slippes løs. Blodbad og flerfoldige amputasjoner følger.6PIRATES OF THE CARIBBEAN2056536 188Am. Eventyr 11 årRegi: Gore Verbinski Med: Johnny Depp, Orlando Bloom, Keira Knightl eyFilmen kommer til å gjøre massiv vei i vellinga i sommer når Bloom og Knightley skal befri Jack Sparrow fra Davy Jones og Den flygende hollender. Det er alt tilhengere av de to tidligere filmene trenger å vite.7DEN STYGGE ANDUNGEN OG JEG200529 646Da. Animasj. AlleRegi: Michael Hegner og Karsten Killerich No.st: Mari Maurstad og Espen SandvikRotto er en heller energisk rotte som forsøker å slå seg opp i underholdningsindustrien. Når han ved et uhell invaderer hjemmet til en gjeng grinete høner, tvinges han til å fungere som far for en bortkommen, merkelig utseende andunge, som får det naturlige navnet Styggen.8BLACK SHEEP17643002New Zel. Parodi 15 årRegi: Jonathan King Med: Matthew Chamberlain, Tammy Davis. Oliver Driver, Peter Feeney Denne filmen vil utvilsomt glede den som liker å utsettes for ravende tullball, man må bare ha toleranse for at filmen i bunn og grunn består av at en og samme vits blir fortalt om og om igjen. Med litt variasjon: Se søte sauer se truende ut og bite folk i hodet.92 DAYS IN PARIS13005053Fransk kom. AlleRegi: Julie Delpy Med: Julie Delpy, Adam Goldberg, Daniel Brühl Marion er fransk. Jack er amerikansk. Likevel har de overlevd som par i to år. Når de skal tilbringe to dager i Marions hjemby Paris, hvor ingen snakker engelsk, alle hater amerikanere og Marions ekskjæresten lurer rundt hjørnene, kulturkolliderer de som øst og vest. 10DEATH PROOF72625 751Am. Action 15 årRegi: Quentin Tarantino Med: Kurt Russel, Rosario Dawson, Naveen AndrewsDet oser sprit, røyk, lipgloss og brent gummi av «Death Proof». Mesteparten av filmen følger vi jentene som havner i Stuntman Mikes kikkert. Jentene skråler og banner seg gjennom filmen, med en Tarantino-typisk, sylskarp dialog, som har fordret uttrykk som «milde malunka» i norsk teksting.

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/G0mRbmNw>

PENT POTTER-PUNKTUM

VG. 21.07.2007. Side: 36

Jepp, de slemmeste dør verst, og de snilleste blir mest lykkelige.

J.K. Rowling: Harry Potter and the Deathly Hallows 605 sider Kr. 249,- Bloomsbury forlag (engelsk utgave) Bortsett fra dette skal denne anmeldelsen ikke røpe innhold og ødelegge spenningen for ivrige lesere som kanskje alt i natt skaffet seg boken. J.K. Rowlings har levert sitt syvende og siste bind, og med overbevisende kraft plassert sitt verk et sted mellom Tolkien og Star Wars. Hun gjenskaper i denne avsluttende romanen det Potterske univers, ved å la bipersoner, steder og annen tilsynelatende staffasje fra seks tidligere bøker få ny og viktig betydning. Hendelser og fornemmelser helt fra seriens start er tråder som nå samles i en elegant vev. Og selvsagt står farskap/opphav i sentrum når leseren mot det ultimate klimaks skal (opp) røres og engasjeres. Vennskap er også et hovedtema, og en av bokens inderligste scener er når bestevennen Ronny Wiltersen konfronterer Harry med sin angst: Er Harry empatisk, eller har han en skjult agenda og bruk er sine venner? Fullendt klassiker Alt vendes og vendes igjen, og leseren vil sitte med et helt nytt inntrykk av så vel tante Petunia som alver, Draco, Gygrid, hodeløse spøkelser og andre betydningsfulle «bipersoner». For ikke å snakke om Humlesnurr. En klassiker er altså fullendt, et episk drama som vil leve sitt eget liv i generasjoner fremover. Selve fortellingen holder, leseren suges effektivt inn fra første side, og språket er mer levende og lekkert enn i noen av de tidligere bøkene. Dialogene er mer finurlige. Rutiner blir brutt, både handlingsmessig (nei, Harry tar ikke toget til skolestart denne gangen!) og rent språklig. Oversetteren og alle andre voksne lesere kan glede seg. Men dette er kanskje ikke en bok en gjennomsnittlig 10-12-åring vil få fullt utbytte av, til det er den for kompleks. For erfarne dramaturger/lesere kan teksten derimot bli litt vel forutsigelig i sin uforutsigelighet. Selvsagt handler det hele tiden om det godes kamp mot det onde, og om hvor vanskelig det kan være å virkelig vite hva som er sant/usant eller venn/fiende. Visuelt Forfatteren maler opp tablåer og skriver mer visuelt enn noen gang før, som om dette var et filmmanus eller skisse til et dataspill. Den midterste tredjedelen av boka virker direkte styrt av slike planer, og handler for mye om jakten på amulett/sverd/ting/tang som må til for å vinne kampen. Og som til sist ikke er så viktige. Romanen mister litterær energi ved dette, de sjarmerende persontegningene og humoren Rowlings behersker så godt får for lite plass, og emosjonelle drama vipper noen ganger over i plattheter. Det blir, for en erfaren leser, påtrengende tydelig at forlagsmaskinen nå har presset på for å gi Harry Potter evig, kommersielt liv. Men Rowlings tar seg ganske pent inn, hun rører og berører også sin leser på det varmeste - selv om vi vet hun bruker verdens eldste triks i finalen gjør hun det med instinktivt og genuint fortellertalent. MAY GRETHE LERUM

På tur i Harry Potters rike - se side 26 og 27

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/w9GNRFJg>

- Dyster

VG. 20.07.2007. Side: 20

The New York Times publiserte i går en anmeldelse av Harry Potter and the Deathly Hallows.

Anmelderen Michiko Kakutani mener at boken for det meste er «en dyster bok som markerer Harry sin endelige innføring i det komplekse og triste ved å bli voksen». Han er ikke bare fornøyd med boken. Mot slutten mener han den har «ujevne overganger og omveier». Likevel avslutter han at «Harry Potters verden er et sted hvor det hverdagslige og fantastiske eksisterer sammen. Det er et sted hvor biler flyr, ugler leverer post, et sted hvor bilder snakker og speil reflekterer ditt innerste ønske. Det er likevel et sted som er fullstendig gjenkjennelig for leserne, en verden der død og katastrofer ved det daglige livet er uunngåelig og menneskers liv defineres av kjærlighet, tap og håp - på samme måte som i vår verden.»

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/BkHUMUYV>

Den siste Potter- filmen imponerer

VG. 10.07.2007. Side: 32

«Harry Potter og Føniksordenen» er en glitrende, spennende, vellaget og alvorlig underholdende film Jon Selås, VGs filmanmelder

«HARRY POTTER OG FØNIKS- ORDENEN» Regi: David Yates USA. ALDERSGRENSE: 11 år, frarådes under 11. Det er både mer magi og mer menneskelighet i denne femte, og mørkeste utgaven av «Harry Potter». STJERNER: Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson, Helena Bonham Carter, Robbie Coltrane, Warwick Davis, Ralph Fiennes, Imelda Staunton, Michael Gambon, Gary Oldman, Alan Rickman. HANDLER OM: På ny er det sommerferie for studentene ved Galtvort Høyere Skole for Hekseri og Trolldom. Men i denne femte utgaven av Harry Potter-historien vet alle som har fulgt med (og hvem har ikke det!) at tilværelsen aldri kan bli den samme igjen, etter at selveste Ondskapen i fyrst Voldemorts nifse skikkelse har vendt tilbake. Harry hjemses på hjemmebane. Og uten at han er informert, viser det seg også ikke bare Ondskapen, men også Dumskapen - i form av Magidepartementets byråkratiske fornektelser - må bekjempes. Dumskapen er brysom, Ondskapen livsfar lig. Og det går mot et vanvittig oppgjør ... DOM: Det er en dypere og på mange måter rikere Harry Potter som denne sommeren skal toppe alt som heter besøkslister på norske kinoer - som i verden for øvrig. Glimrende Filmen er på mange måter glimrende; det er en utvikling på gang på de aller fleste plan. Den følger naturlig med at Harry og vennene hans blir eldre. Men også i fortellerteknikken: De voksne sinn rommer mer - ikke minst gjelder dette for Harry selv. Som både forelsker seg og rekker et allerede mye omtalt kyss, denne gangen. Men som også får en tiltagende innsikt i sin egen betydning, som menneske og som trollmann. De valgene han må gjøre, skiller stadig mindre mellom de ulike elementene i hans liv. Utfordringene blir stadig større. Men også de gode mulighetene - som i vennskapets kraftfulle potensial. «Føniksordenen» er for øvrig navnet på et uoffisielt, hemmelig brorskap, som skal vise seg å få stor betydning. En del unde rliggende budskap, om ansvar og omsorg for alt «annerledes» - enten det nå er mennesker eller dyr eller noe midt imellom - er fint integrert i historien, og ikke plagsomt politisk korrekt». Komplisert saga Filmens vanskeligste punkt er at vi befinner oss midt inne i en lang og meget komplisert saga, der filmen nødvendigvis må konsentrere seg om atskillig færre ting enn J.K. Rowlings roman. Det er elementer i denne filmen som med fordel kunne vært kortet ned på - eller kuttet ut. På den andre side: Ytterligere to romaner gjenstår. Og det er en helhet her som skal tas vare på. Men alt i alt: «Harry Potter og Føniksordenen» er en glitrende, spennende, vellaget og alvorlig underholdende film - med en mørk, underliggende energi som nok gjør at akkurat denne filmen er denne anmelderens favoritt - så langt. Det er overhodet ingen grunn til å begrense forventningene! JON SELÅS PS: Bare en liten tabbe irriterer i en ellers grei filmoversetterjobb: Når «skr ulla» Lulla Lunekjær vil ha «pudding» for å komme videre i livet, handler det - på norsk - ikke om pudding, men om dessert! "

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/NNFR07cQ>

Endelig på norsk

VG. 19.11.2005. Side: 48

«Harry Potter og halvblodsprinsen» slippes i dag, ganske nøyaktig fire måneder etter at den engelske

versjonen ble tilgjengelig. Da VG anmeldte «Harry Potter and the Half-Blood Prince», fikk boken terningkast fem. Anmelderen skrev blant annet: «Harry Potter beveger seg inn i dypt mørke i den sjette romanen i den sagnomsuste serien. Og heldigvis holder vår unge, bebrillede helt fortsatt stilen. «Harry Potter and the Half-Blood Prince» er en spennende bok i seg selv, og ikke minst en faretruende opptrapping til den store finalen i syvende og siste bind. Jeg tror ikke hærskaren av faste lesere vil falle av før den tid. J.K. Rowling opprettholder fortellerglede, driv og magi, samtidig som Harry Potter må grave dypere i både forhistorie og andres minner - og i seg selv.»

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/UQbLoX9>

ADVARER mot skummel Harry Potter

VG. 16.11.2005. Side: 33

Av RANDI JOHANNESSEN, ANBJØRG BAKKEN og MATTIS SANDBLAD (foto)

Engelske barnepsykologer advarer foreldre mot å ta med barn under 11 år på den nye Harry Potter-filmen.

Nå får de støtte fra norske eksperter. I Norge har filmen aldersgrense 11 år, men barn ned til 8 år kan se filmen i følge med en voksen. Medietilsynet advarer foreldre mot å ta med barn under aldersgrensen fordi filmen kan være angstskapende. - Det er sjelden at Medietilsynet går ut og advarer. Foreldre bør høre på advarslene og selv vurdere om barnet skal få lov til å se filmen. Det gjelder også barn som er over aldersgrensen, sier Stein Erik Ulvund, professor i pedagogikk ved Universitetet i Oslo, til VG Fobier «Harry Potter og ildbegeret» har premiere i Norge førstkommande fredag. I England advarer psykologer foreldrene mot å la yngre barn se filmen fordi noen barn kan få psykiske skader av de mange dramatiske scenene i filmen, skriver avisen Daily Mail. - I sjeldne tilfeller kan barn utvikle fobier etter at de har sett en film, og disse fobiene kan barnet beholde når de blir voksne, sier barnepsykologen Lee Miller til den engelske avisen Daily Mail. - Filmen tar i bruk sterke virkemidler og har truende og dramatiske scener. Harry Potter-universet er mørkt, dystert og skremmende til tider. Foreldre må være klar over at dette kan være drøy kost for noen 11-åringer, sier informasjonsansvarlig i Medietilsynet, Martin Borgnes. VGs anmelder Jon Selås har sett filmen, og sier at døden er mer fremtredende i denne filmen. Blant annet rammes magiskolen av to dødsfall. Filmen inneholder også scener fra en kirkegård og torturscener, som kan virke skremmende. - Litt umodne 11-åringer kan få problemer; på det skumleste under førpremieren i mektige Colosseum i Oslo i går, var det ikke til å unngå at de yngste begynte å prate beroligende til seg selv og andre for å makte de sterke inntrykkene, særlig mot slutten, skriver Selås i sin anmeldelse av «Harry Potter og ildbegeret». Skrekkscener Psykologen Barry Gunter fra University of Leicester i England sier til Daily Mail at det faktisk er så populær blant barn, kan gjøre skrekkscener enda mer traumatiske. - Jo mer du kjenner en karakter, jo reddere blir du, sier han. Stein Erik Ulvund sier seg enig i dette. - Mange barn kjenner karakterene veldig godt. Jo mer de lever seg inn i filmen, jo sterkere vil virkningen bli hvis de er redde. Noen sårbare barn kan få skader i form av angst, sier Ulvund. Barnepsykolog Magne Raundalen oppfordrer foreldre til å se filmen selv før de tar med barna, hvis de er i tvil.

Tøffere barn - Jeg synes foreldrene bør vite hva barna ser på. Barn skal ikke eksponeres for grusomme og menneskefiendtlige scener, sier han. Likevel mener han at barn har blitt tøffere de siste årene. - De er mer kompetente på film og klarer bedre å skille mellom fantasi og virkelighet, sier han. Frode Thuen, barnepsykolog ved Universitetet i Bergen, anbefaler foreldre å se filmen sammen med barna. På den måten kan man hjelpe barna med å bearbeide det de ser. - Barna kan ikke beskytte seg selv. Selv om de synes filmer er spennende, kan de bli preget av det de ser. De kan bli redde for mørket, for å sove, og få mareritt. Denne angsten kan sitte i lenge, opptil flere måneder, og det er viktig å ta redselen på alvor, sier Thuen.

TROLLMANN-SKOLE: Harry Potter opplever mye rart på trollmann-skolen Galtvort. Foto: REUTERS & P&G; GIR RÅD: Professor Stein Erik Ulvund (t.v.) og barnepsykolog Magne Raundalen.
 TRUES: Harry Potter (Daniel Radcliffe) trues når han sammen med vennene spilt av Emma Watson og Rupert Grint skal delta i VM i Rumpeldunk. Foto: REUTERS & P&G; MØRKT DRAMA: «Harry Potter og ildbegeret» har norgespremiere fredag. Filmen er mørkere og mer skummel enn de foregående Harry Potter-filmene. Daniel Radcliffe spiller tittelrollen. Foto: REUTERS & P&G; INNESPERRET: Denne skapningen er blant dem du møter i den nye Harry Potter-filmen. Foto: EMPICS & P&G;

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/9Cky0SEZ>

. . . og dette mener noen internasjonale anmeldere

VG. 10.11.2005. Side: 33

«Den fjerde Harry Potter-filmen er uten tvil den beste hittil. En magisk, fortryllende og

fascinerende episk fantasifortelling, som minner deg om akkurat hvor bra barnefilmer kan være.» David Edwards i den engelske avisgiganten Daily Mirror «Uskyldens tid er over for elevene på Hogwarts. Puberteten har satt sine klør i Harry Potter og seksuell sjalusi preger vennene hans. Den 14 år gamle helten har gått fra bebrillet nerd til en skamløs posterboy.» James Christopher i avisen The Times «Jeg har sett alle Harry Potter-filmene, og denne står ut fra mengden. Filmen er veldig skummel og handlingen går unna fort, den virker faktisk kortere enn de andre filmene. Slutten er et antiklimaks.» Publikummer Freddie Mickshik (12) til den engelske avisen Guardian Unlimited «Å se «Harry Potter og ildbegeret», er som å tilbringe en dag på en gigantisk fornøylespark, som tilbyr både spenning og risiko.» Filmekspert Emanuel Lewy på sin egen hjemmeside

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/YON94h2C>

- GLIMRENDE Harry Potter-film!

VG. 15.07.2005. Side: 37

Av MARI GLANS

Harry Potter-fansen som venter i spenning på den sjette boken, kan nå glede seg over at den første snikanmeldelsen av den fjerde filmen ligger ute på Internett.

Boken «Harry Potter and the Half-Blood Prince» kommer på engelsk i morgen. Filmen «Harry Potter og ildbegeret» kommer på kino om fire måneder, men allerede ligger den første anmeldelsen ute på nett. Igjen er det nettstedet aintitcool.com som er først ute, en av spionene til filmnerdenes fremste ryktebørs har fått se råklippen av filmen. De fleste av spesialeffektene mangler fortsatt, og ifølge skribenten Capone, en av ringrevene fra Ain't It Cool, gjenstår det en del arbeid før «Ildbegeret» er helt ferdig. Men han elsker den. Eminent - Dette er klart den beste Harry Potter-filmen så langt, folkens. Det er det ingen tvil om, skriver Capone. - Skuespilleriet er eminent, og følelseslivet til hovedpersonene skaper enda mer dybde i denne glimrende filmserien, synes han. Anmelderen forteller at denne gangen er det trekløveret Hermine, Harry og Ronnys pubertet som står i sentrum. - Regissøren har lagt mye vekt på tenåringerens løpske hormoner, skriver Capone, som beskjemmet må innrømme at Hermine er blitt en svært attraktiv ung kvinne. Men det finnes mange andre utfordringer for Harry enn bare den første forelskelsen. Blant annet går Tretrollmannsturneringen av stabelen. - Flere av scenene som skildrer utfordringene Harry står overfor, er veldig uferdige, men likevel svært dramatiske. Særlig en scene hvor Harry kjemper mot en aggressiv drage utmerker seg. De få glimtene jeg fikk av den ferdige dragen, imponerer, skriver Capone. Likevel er det birollefigurene anmelderen synes hever filmen. Han skryter fælt av blant andre Brendan Gleesons tolkning av professor Alastor «Galøye» Bister. Men for fansen knytter det seg nok mest spenning til Ralph Fiennes' Voldemort. - Jeg vet egentlig ikke hvor mye jeg skal si om ham, siden jeg bare har sett ham uten spesialeffekter. Men selv som en «vanlig» figur er han veldig skummel. Dette er første gang jeg har fryktet for Harrys liv, skriver kritikeren. «Harry Potter og ildbegeret» har norgespremière 18. november. Det ligger teasertrailere ute på nett.

BLITT VOKSEN: Harry Potter sliter med løpske hormoner i filmatiseringen av «Harry Potter og ildbegeret». Ifølge en anmelder som har sett råklippen, er dette den beste Potter-filmen så langt.

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/BZIIg2o>

VG Filmmagi

VG. 10.06.2004. Side: 44

Terningkast 6 «Harry Potter og fangen fra Azkaban» er den klart beste av det tre Potter-filmene, skrev VGs anmelder etter førpremièren på filmen sist søndag. I morgen har filmen première over hele landet.

- Den er mørkere, skumlere og mer faretruende, også. Harry, Hermine og Ronny er blitt ungdommer. Med større ansvar, bredere horisont og seksualitet som et voksende element, heter det i anmeldelsen. Som konkluderer med at filmen når sitt vanskelige mål: å bli et stykke filmmagi!

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/XPewzFh>

44 48
TORSDAG 10. JUNI 2004
VEB

FILM-EKSTRA
FILM-EKSTRA
FILM-EKSTRA

Bistand med bismak
«BEYOND BORDERS»

Regi: Martin Campbell
Med: Angelina Jolie, Gene Hackman, Noah Emmerich, Ana Garcia-Rera, m.

Et dypt og indringende arbeid om å forstå verdens bistandsarbeid gjennom for «Beyond Borders», basert på et vitnemende med mer å smake enn bistand.

«Det er ikke bare å være rett», sier Chee Cheong.

LIDENSKAPELIG
«The Diving Bell and the Butterfly»

Regi: Julian Jarrold
Med: Jean Dujardin, Bérénice Bejo, m.

Et dypt og indringende arbeid om å forstå verdens bistandsarbeid gjennom for «Beyond Borders», basert på et vitnemende med mer å smake enn bistand.

NIKE SPESIELT HARRY

«Harry Potter og fangen fra Azkaban» er den klart beste av det tre Potter-filmene, skrev VGs anmelder etter førpremièren på filmen sist søndag.

Har aldri likt å se meg selv på stort lerret

Av SVERRE OLE DRØNEM

LONDON (VG) – Jeg har aldri likt å se meg selv på stort lerret. Det blir rødt surmullete med all oppmerksomheten rundt filmene, sier Daniel Radcliffe (14) om det å spille Harry Potter.

Jeg vet at det er en klubb, men jeg betyr meg faktisk ikke så mye om folk betrakter meg som en filmstjerne eller ikke, sier han til VG.

Tatt betraktning at han ble boken av ungeplikt med plakaten av «Pop», Harry, med den tredje Harry Potter-filmen, «Harry Potter og fangen fra Azkaban», vil jeg ha de gallepremièren i New York og kanskje av Daniel på det tredje bokens begynnelse i Dagland (Gryffindor). Men det er et stort jobben, som er prestisjefullt og i Norge, som er Daniels egen favoritt.

Det fjerde med J.K. Rowling er at hun aldri smakar til i barn. Hun slipper nemlig å dele inn, slik blir bokene mer realistiske, mener Daniel Radcliffe som suksessforfatteren.

I det siste har det vært spått om Daniel, Emma og Rupert muligheter å bli fagfolk og Ron.

Jeg elsker rollen som Harry Potter. På ett eller annet tidspunkt blir det sikkert sånn å bevege seg videre til andre utroligheter. Jeg tar hver film som den kommer, og så vurderer jeg det etter hvert, sier Daniel Radcliffe.

Jentenes heft – se side 52

Radcliffe klar for nye utfordringer

PROV DEG SOM JOURNALIST I VG

VGs NYE MEDIESENTER TAR DEG MED PÅ EN MORSOM OG ENGASJERENDE DAG

Her får du prøvd dine ferdigheter som journalist, samtidig som du får mulighet til å si din mening om Norges største avis. Opplegget passer for skoleklasser, studenter og andre grupper på 10-30 personer over 15 år.

Vi tar i mot besøk mandag-fredag kl. 09.00, 13.00, 16.00 og 19.00.

Besøket er gratis og finner sted i VG-huset i Akersgata 55. Les mer på <http://vginfo.vg.no>

For bestilling ring: 22 00 01 42

Magisk, mørk og mesterlig

VG. 28.05.2004. Side: 64

Av MARI GLANS

Harry Potter-fans, det er bare å begynne å glede seg til 11. juni. Anmelderne elsker den nye filmen. Om knappe to uker har «Harry Potter og fangen fra Azkaban» norgespremière.

I USA er datoen 4. juni, men sist søndag var det stjernespekkeet førpremière i New York. I kjølvannet av denne har de første offisielle anmeldelsene kommet.

- Harry Potter-fans, reis dere og gi Alfonso Cuaron applaus, etterfølgeren til Cristopher Columbus har sprøytet inn energi og vitalitet i denne tredje filmen, skriver edgeboston.com. - Med Cuaron ved roret kommer ingredienser som magi, fantasi, galskap, humor og medmenneskelighet endelig til sin rett. Dette er ikke en perfekt film, men den er enormt mye bedre enn sine forgjengere, skryter nettstedet, og gir filmen toppkarakteren A. Edge Boston får bred støtte fra andre kritikere, alle er skjønt enige om at Curaon gjør en fremragende jobb.

- Sensuelt

- Fotograferingen kan sammenlignes med et sensuelt herremåltid. Cuaron foretrekker vidvinkler, og du kan sitte i ukevis og sikle over det kunstferdige innholdet i hver enkelt scene, mener timesonline, som gir filmen fire av fem stjerner.

themovieboy.com skryter også av regissøren, men trekker i tillegg frem det tekniske, som fotografering og effekter. Nettstedet gir filmen tre av fire stjerner.

Det er mulig å sikre seg billetter til «Harry Potter og fangen fra Azkaban» allerede nå. Forsalget startet 24. mai.

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning

64 64 FREDAG 28. MAI 2004 **VG**

— Harry kommer til å dø
Daniel Radcliffe, som spiller Harry Potter, tror høyt kommer til å dø i den siste boken.
Harry skal bli en god borte hatter, mens Radcliffe fra London, JK Rowling, kommer til å la livet av levedagene i den siste boken.
— Jeg kommer til å bli veldig opprørt når jeg ser dette, men jeg har aldri hatt en masterke om — etter alt som har skjedd — at han kanskje kommer til å dø. Det blir spennende til døddagene!
Hva funderer filmteknikere med Harry Potter og den onde fender Voldemort? Den eneste måten å unngå Voldemort på, er at Harry dør! Det sier han.

NESTEEN VOKSTE på fire år
Av SVERRE OLE DRØNEM
LONDON (VG) — Har jeg lyst til å bli voksen? Akkurat nå har jeg nok med å være lærerling, sier Emma Watson, som spiller Hermine Grang i Harry Potter-filmene.
Hva hadde det for skillete bildene til venstre. På den første bildet har de unge hovedrollebesetningen forvallet seg fra barn til næsten voksne tenåringer. Det er de gode fornyede med.
— Jeg synes at tenårene er en interessant alder. De oppdager nye ting, de gjør feil og de lærer av tidligere dine, fortsetter Emma.
— Jeg tror at vi er som tenåringer flest, skyter Daniel «Harry Potter» Radcliffe (14) inn.
— Jeg har kjent Daniel og Rupert siden starten, og jeg synes de har blitt veldig godt på ballen. Jeg håper jeg har klart det samme, sier Emma jublende.
Litt rilt
— Men det er tross alt når folk av og til kjemper seg igjen på grunn, sier Rupert «Honey Willers» Granger for hans grise- de legger til.
Dette beste med denne jobben er at du slipper å gå like mye på skolen som andre tenåringer.
Dette er det beste Harry Potter-filmene, Harry Potter og fangen fra Azkaban, er en mesterlig fjerde om et i serien, som regissør Alfonso Cuaron forteller oss.
— Vi har hørt fra starten faget omstigningen i boken. Dette ganget sier Harry inn i en verden av magi, og det er ikke bare magi, det er faktisk et boken så mye av at du kan se på det som en film, og det er faktisk bestemt om det dann i bilder, fortsetter Cuaron, som har vært en av og leffers-kansene-stil til Harry Potter-serien.
De tre unge skuespillerne er fullt så lovende som sin nye regissør, som er en av de beste i filmen, som har vært en av og leffers-kansene-stil til Harry Potter-serien.
Hva hadde det for gode egenkapitalen til Cuaron, men lærerling med seg en ny stil som gjorde at vi så en del ting med nye syn.
— Alfonso var riktignok styret Rupert inn.
— Kanskje problem var at siden engelsen min ikke er så stor, så

VG-mote skuespillerne i «Harry Potter»
skjønt folk ikke alltid hva jeg sa at de skulle gjøre, så da gjorde de bare det de trakk til seg sa, spoker Alfonso Cuaron til alle sine lærere.
— Noe av det de unge skuespillerne ikke bledd denne gang, var at de kunne ikke seg mer «normalt» ungdomskolleger.
Ingen unger liker å gå med skoleuniform. Og siden filmen stilles på like for sommerferien, er det perfekt å vise Harry & Co. i en mer avslappet stil, mener Daniel.
Insensuren var det lettere å gjøre stunn og assit. Da ser også alle sider ved kostymerne.
Da er tenåringer nå. De forsøker å skape stil igjen, mener Emma. Hvis politikkikkene Hermine har en mer subtil rolle denne gang. — Jeg elsker rollen som Hermine. Hun har en sånn utstråling. Denne filmen er et slags vendepunkt for henne. Hun står til Malfoy og er i opposisjon til lærerne. Hun er rovt, er rovt, mener Emma.

Jordnære
Men selv om de har skole, har alle tre tilvarende boka godt plassert på jorden.
— Jeg elsker pungen mine i skolen. Jeg er fram til barn å. Jeg har ikke så store behov. Men jeg kjenner en god del CD'er. Jeg Daniel som er minst ikke interessert i musikken som film.
— Hvordan var hva jeg gjør etter Harry-filmene? Det er trossing å se.
— Men jeg har ikke noe lyst å gjøre med som skuespiller. Eller kanskje noe innen musikk spør han og viser seg akkurat like skole som de fleste tenåringer.
Han er heller ikke spesielt lykkelig om de folk Charles vil ha han som Harry Potter i fremtiden.
— De vil være mer utadvendt enn jeg har vært og var så glad over jeg fikk være med å spille Harry Potter på film. Dette har heller ikke gjort så mye for meg. For jeg får bare fortsette å gjøre andre ting og håpe at det vil bli det også, sier Daniel.

Magisk, mørk og mesterlig
Av MARI GLANS
Harry Potter-fans, det er bare å begynne å glede seg til 11. juni. Anmelderne elsker den nye filmen.
— Den tredje i serien har «Harry Potter og fangen fra Azkaban» norgespremière i USA er datoen 4. juni, men sist søndag var det stjernespekkeet førpremière i New York. I kjølvannet av denne har de første offisielle anmeldelsene kommet.
— Harry Potter-fans, reis dere og gi Alfonso Cuaron applaus, etterfølgeren til Cristopher Columbus har sprøytet inn energi og vitalitet i denne tredje filmen, skriver edgeboston.com. — Med Cuaron ved roret kommer ingredienser som magi, fantasi, galskap, humor og medmenneskelighet endelig til sin rett. Dette er ikke en perfekt film, men den er enormt mye bedre enn sine forgjengere, skryter nettstedet, og gir filmen toppkarakteren A. Edge Boston får bred støtte fra andre kritikere, alle er skjønt enige om at Curaon gjør en fremragende jobb.
— Sensuelt
— Fotograferingen kan sammenlignes med et sensuelt herremåltid. Cuaron foretrekker vidvinkler, og du kan sitte i ukevis og sikle over det kunstferdige innholdet i hver enkelt scene, mener timesonline, som gir filmen fire av fem stjerner.
themovieboy.com skryter også av regissøren, men trekker i tillegg frem det tekniske, som fotografering og effekter. Nettstedet gir filmen tre av fire stjerner.
Det er mulig å sikre seg billetter til «Harry Potter og fangen fra Azkaban» allerede nå. Forsalget startet 24. mai.

FÅR SKRYT «Harry Potter og fangen fra Azkaban» får mye gode kritikker i amerikansk presse. Foto: WALTERS/USA

MAI 2004: Daniel Radcliffe, Emma Watson og Rupert Granger poserte for fotografene før premiere på den tredje Potter-film i London i går.

fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/FRDdc0VA>

- Aintitcool.com pleier alltid å være tidlig ute, og de har gode kontakter, så det er ikke nødvendig å betvile riktigheten av det som står der, mener han.

Nettstedet har for øvrig også linker til en fransk og en japansk trailer. Her kan man se bilder som ikke finnes på de norske trailerne.

«Harry Potter og fangen fra Azkaban» har premiere i Norge 11. juni, men forsølget starter allerede 24. mai.

Innspillingen av den fjerde Potter-filmen, «Harry Potter og ildbegeret», er allerede i gang.

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/f3fGrmMw>

Rekordopplag av Harry Potter

VG. 08.11.2003. Side: 73

Av SØLVI WÆRHAUG

Allerede før den norske utgaven av «Harry Potter og Fønixsordenen» er i salg, er opplaget kommet opp i hele 150000 eksemplarer. - Forhåndsbestillingene har overgått alle våre forventninger, sier Tom Dahl, markedsdirektør hos N.W. Damm & Søn.

Forlaget trykket et førsteopplag på 120000 eksemplarer, men har nå ytterligere 30000 eksemplarer i trykken. Det er bokhandlene som merker presset fra Potter-fans, og som har økt sine bestillinger.

- Forhåndsbestillingen er nå tre ganger høyere enn den var i september 2001, da «Harry Potter og ildbegeret» kom. Vi i forlaget spør oss jo om bakgrunnen for dette. Den engelske utgaven av den nye Harry Potter-boken er jo solgt i mellom 30000 og 50000 eksemplarer, og det må være den mest solgte engelske boken i Norge gjennom tidene, sier Dahl.

Totalopplaget på J.K. Rowlings bøker på det norske markedet fra 1999 og frem til nå er kommet opp i over 600000 eksemplarer. Det har selvsagt vært god butikk for Damm og for bokhandlene. N.W. Damm & Søn er blitt et av landets største forlag og omsatte i fjor for 513 millioner kroner.

- Det som er nytt siden lanseringen av den forrige Harry Potter-boken i 2001, er at Damm er blitt større både gjennom oppkjøp og fusjoner i Egmont, som gjør at vi nå har tilgang til egen bokklubb og dagligvarehandel via distribusjon gjennom Bladsentralen. Vi fant ut at vi måtte gå ut i mange kanaler. Det er første gangen det blir gjort et forsøk på å tilby en bok så bredt i norsk offentlighet, sier Dahl.

Mandag 10. november starter salget av den nye boken om trollmannssønnen. Og fra nord til sør håper bokhandlene på at det skal koke som i heksegryta.

Rekordopplag av Harry Potter

Av SØLVI WÆRHAUG
Allerede før den norske utgaven av «Harry Potter og Fønixsordenen» er i salg, er opplaget kommet opp i hele 150 000 eksemplarer.

Forlaget trykket et førsteopplag på 120 000 eksemplarer, men har nå ytterligere 30 000 eksemplarer i trykken. Det er bokhandlene som merker presset fra Potter-fans, og som har økt sine bestillinger.

Forhåndsbestillingen er nå tre ganger høyere enn den var i september 2001, da «Harry Potter og ildbegeret» kom. Vi i forlaget spør oss jo om bakgrunnen for dette. Den engelske utgaven av den nye Harry Potter-boken er jo solgt i mellom 30 000 og 50 000 eksemplarer, og det må være den mest solgte engelske boken i Norge gjennom tidene, sier Dahl.

Totalopplaget på J.K. Rowlings bøker på det norske markedet fra 1999 og frem til nå er kommet opp i over 600 000 eksemplarer. Det har selvsagt vært god butikk for Damm og for bokhandlene. N.W. Damm & Søn er blitt et av landets største forlag og omsatte i fjor for 513 millioner kroner.

- Det som er nytt siden lanseringen av den forrige Harry Potter-

PERREFRIST 10. NOVEMBER!

Rekordopplag av Harry Potter

I et halvt år har folk spurt etter Harry Potter-boken. De leser den først på engelsk, og så kler de den på norsk ettersom, sier Solfrid Walnum, butikksjef hos Notabene på Jekta.

Trondheim holder Ark Bruns åpent etter midnatt i morgen, og de har bestilt nesten tusen eksemplarer av den nye Harry Potter-boken.

Vi pynter i butikken, serverer heksehyl og godteri, og det blir premier til de som kler seg ut. Og for de som ikke kan være oppe om natten, har vi fest i butikken mandag ettermiddag, sier Anne Tønseth.

Oslo feires heksebooken på ymse vis. Hos Norli starter

Gyldendals gode gavetips

Ingar S. Kolloen: Hamsun Svermeren
"Det mest etterrettelige og omfattende som er skrevet om Knut Hamsuns liv, nydelig len i peisen."
Allerposten
kr 399,-

Ari Behn: Bakgård
"Uredd og hetlig"
Allerposten
kr 358,-

Jonas Gardsell: Om Gud
"En komplett innledning til Det gamle testamentets bibelske."
Allerposten
kr 299,-

Om Gud
Jesus Gardsell
kr 399,-

Ruben Eliassen: Phenomena II
Paradise's eye
Den etterpurte oppfølgeren i en sopp, mørk fantasy-serie.
kr 199,-

Yoralf Balgren: Champagne
En fascinerende reise til det vakre Champagne, der leseren beruses av champagneens sprudlende lykke!
kr 449,-

Søk om lån på www.citibank.no

Du kan låse fra 10.000 til 200.000 kroner – uten sikkerhet – og bruke pengene til hva du vil. Besynt gjerne låner til å refinansiere andre smållån eller kredittlinjer. Lånen da Låst: 75.000 kroner over 12 år, blir det månedlige avdraget bare 1.165 kroner (se tabell).

Trenger du penger raskt? Gå inn på www.citibank.no og søk om lån, eller ring oss og få tilsendt søknadskjema. Du trenger ikke opp personlig, men får svar på søknaden i løpet av noen dager.

Lånebeløp	4 år	6 år	8 år	12 år
25 000	719	554	476	
50 000	1 412	1 080	921	
75 000	2 118	1 619	1 381	1 165
100 000	2 773	2 104	1 784	1 489
200 000	5 546	4 208	3 567	2 977

Månedsvotrag ved ulike lånebeløp og tilbakebetalingstid. Renten er variabel og følger rentenivået i Norge.
Lånebeløp: 100.000 - 200.000 kr: 6,8 %
50.000 - 99.000 kr: 6,8 %
10.000 - 49.000 kr: 6,8 %
Etablertoppløst: 500 kr. Maksoppløst: 50 millioner kr/linje.
Effektiv rente ved lån på kr 75.000 over 12 år er 8,39 %.

Søk om lån på www.citibank.no

eller ring 815 59 809 (hverdag kl. 9-20)

Lån fra 10.000 til 200.000 uten sikkerhet

I Tromsø har Notabene tre butikker som har solgt veldig godt av den engelske utgaven.

- I et halvt år har folk spurt etter Harry Potter-boken. De leser den først på engelsk, og så leser de den på norsk etterpå, sier Solfrid Walnum, butikksjef hos Notabene på Jekta.

I Trondheim holder Ark Bruns åpent etter midnatt i morgen, og de har bestilt nesten tusen eksemplarer av den nye Harry Potter-boken.

- Vi pynter i butikken, serverer heksehyl og godteri, og det blir premier til de som kler seg ut. Og for de som ikke kan være oppe om natten, har vi fest i butikken mandag ettermiddag, sier Anne Tønseth.

I Oslo feires heksebooken på ymse vis. Hos Norli starter

de tidlig.

- Det blir stormende jubel fra klokken åtte.

Barn fra Ruseløkka skole skal gå i fakkeltog til Universitetsgata, og dit kommer Harry Potter med skuespill og skumlerier. Ryktene skal ha det til at han er utvist fra Galtvort, og er begynt på skole i Norge, sier markedssjef Per Erik Olsen hos Norli i Universitetsgata. Etter lanseringsmoro i gaten blir det heksefrokost og opplesning i butikken. Det er Torstein Bugge Høverstad, oversetteren av Harry Potter-bøkene, som leser.

VG anmeldte Rowlings nye bok om Harry da den kom på engelsk i juni i år. «Alle trofaste lesere, bortsett fra kanskje de aller yngste, kan glede seg,» skrev May Grethe Lerum blant annet i sin anmeldelse og ga boken terningkast fem.

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/UsMZajir>

VG **MAGIEN FORTSETTER**

VG. 21.06.2003. Side: 63

MAY GRETHE LERUM

Terningkast 5 J.K. Rowlings: «Harry Potter and the Order of the Phoenix» (Harry Potter og Fønixsordenen) Engelsk utgave.766 sider. Kr. 199. Bloomsbury

Den unge trollmannen Harry Potter er blitt 15 år og syder av pubertal aggresjon i J.K. Rowlings nye roman. Alle trofaste lesere, bortsett fra kanskje de aller yngste, kan glede seg.

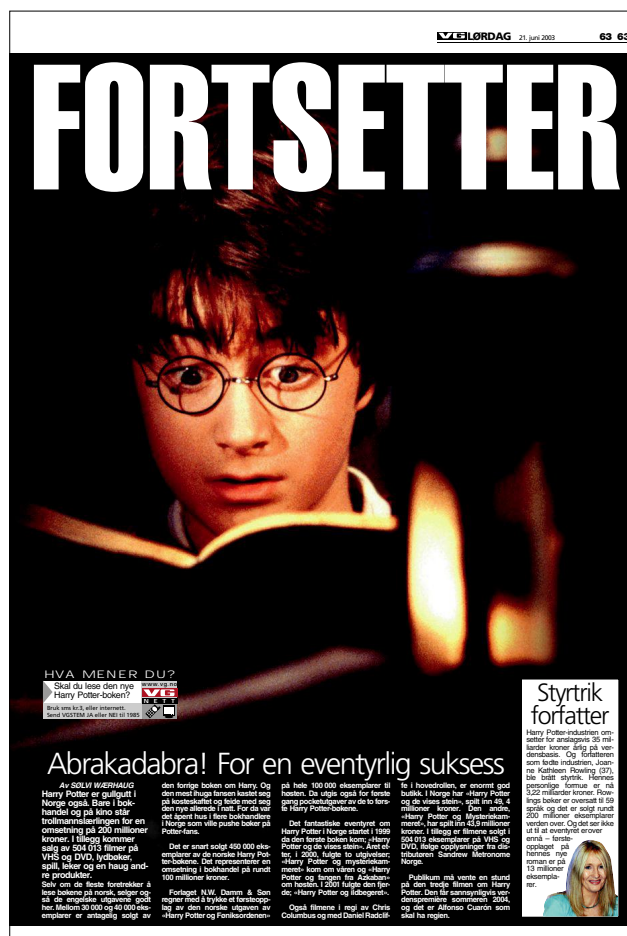
Forfatteren har dristet spranget mot mer voksne, psykologiserende temaer - men heldigvis uten å miste omtanken for sine millioner av unge lesere. Romanen, som utkommer på norsk til høsten, svikter nok ikke tilhengernes forventninger. Man får mer, mer, mer, av alt Rowling så vellykket har servert i tidligere bøker.

Nye magiske vesener og metoder blir også introdusert, og allerede velkjente skapninger får nye roller.

Forbløffende frisk

Boken er kanskje ikke like underholdende og fantasifull som de beste av de forutgående, men bygger pent opp mot det lovede klimaks i bok 7. Selv om man kan fornemme en viss resirkulering av stoffet, makter Rowling på forbløffende frisk måte å holde driv og spenning oppe. Bare i midtpartiet av romanen kan forfatteren mistenkes for å ha hatt en tretthetsperiode. Der sniksnakkes litt mye, fortellingen tar litt vel mange omveier. Trolig vil likevel ingen av Rowlings umettelige lesere etterlyse kutting i teksten.

Harry har som vanlig tilbrakt en fæl ferie med gompeslekta. Han har ikke hatt særlig kontakt med venner, og da skoleåret begynner får han en tøff start. Stadig flere tror han er en PR-kåt skrythals, og slett ingen vidundergutt eller helt. Hans innestengte frustrasjoner får mange utløp, noe som også skaper problemer på skolen. Den store kampen mellom det onde og det

gode trappes opp, skillene mellom den magiske verden og vanlige menneskers verden viskes ut.

Ikke en gang på trollmannskolen fortsetter livet som før da de onde kreftene settes i spill.

Men Harry innser at han ikke alltid kan være sikker på hvem som er venn - eller fiende. Selv gamle rektor Humlesnurr viser en underlig likegyldig oppførsel. Men Harry forstår at han også har hemmelige mektige venner.

En nær venn dør

Mens Harrys magiske krefter stadig vokser, må han gå dypere i nye sider av seg selv: forelskelsen, hovmodet og den smertefulle skyldfølelsen da han tror han er årsak til en nær venns død. (Nei, jeg røper ikke hvem!)

Harrys pubertet skildres på en ujålete og ganske innsiktsfull måte, selv om forfatteren av og til glipper over i nærmest moraliserende, konservative betraktninger rundt begreper som ære, hevn, lojalitet og offervilje. Rowling går i denne boken atskillig lengre enn før i overtydelig metaforisk samfunnskritikk. Her får både tabloidaviser og hedninger på pukkelen, mens dyrevern og sosialisme idealiseres ved at «de snille» målbærer slike synspunkter.

En annen innvending mot romanen kan være at linjene til andre store fabler, som Tolkiens verker eller for så vidt den kristne mytologi, noen ganger blir svært påfallende. Men trolig vil dette irritere kun en og annen voksen leser.

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/yj1hJ5m>

BEDRE ENN ENER'N!

VG. 22.11.2002. Side: 44

Jon Selås

«Harry Potter og mysteriekammeret» Basert på J. K. Rowlings roman. Regi: Chris Columbus. Med Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Kenneth Branagh, John Cleese, m. fl. Amerikansk Eventyr - 11 år, egnet ungdom.

Harry Potter er blitt eldre. Film nr. to om verdens mest berømte unge trollmann er mørkere, mer dramatisk, mer alvorlig, mer skremmende enn nr. en

Men bedre!

Terningkast 5 Det var hovedkonklusjonen i VGs fullstendige anmeldelse av filmen, som vi trykket etter førpremieren søndag, i mandagens avis.

Unge hr. Potter er klar for andre skoleår på Galtvort høyere skole for hekseri og trolldom. Men noen forsøker å holde ham tilbake! Det brygger opp til livsfarlige konfrontasjoner på Galtvort.

Men Harry lar seg ikke stanse av noen. Og med tiltagende alders selvbevissthet og noe mindre frykt, ser han den voldsomme og skremmende svarte magien i slangeøyet; Harry Potter vokser åpenbart mot sitt gigantiske trolldomskall!

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/nLXR551X>

BOMBE-SIKRE JULEGAVER!

VG. 20.11.2002. Side: 23

RUNE FJELD OLSEN FRODE HAUGEN

UN: Nå er det Potter-invasjon IN: Harry Potter-spillene, som kommer på syv forskjellige plattformer, har noen fellestrekk: Du kan selv styre

...trollmannen Harry Potter gjennom opplevelsene i den andre boken og filmen i serien, «Harry Potter og mysteriekammeret».

I langt større grad enn i fjor har utviklerne klart å gjøre J. K. Rowlings bokverden levende, fascinerende og interaktiv.

En sikrere julegave til de minste skal du lete lenge etter! I disse spillene får du alt fra Harry Potters bok nummer to: Du kan duellere mot kjøleskap og Draco Malfang, samle allsmaksbønner og berømte hekser- og trollmennkort, spille spennende rumpeldunk-kamper, utforske Galtvort og omgivelsene rundt, shoppe i Diagonallmenningen og, ikke minst, nøste opp mysteriet om Smygards arving.

Og for å understreke overfor alle dere mer voksne fans av Harry Potter: Alle spillene passer best for barn.

Til tross for at de syv spillene har mange likhetstrekk (de er alle meget gode barnespill basert på samme bok), er det mange viktige forskjeller også.

I PC-versjonen kan du velge mellom engelsk og glimrende oversatt og fremført norsk tale og tekst. Det kan man også på PSOne- og Game Boy Advance-versjonen, mens det på Playstation 2-versjonen kun er norsk tekst og tale.

På Game Boy Color-versjonen finnes en mengde språkvalg, men ikke norsk. Og på Xbox- og Gamecube-versjonen (som i utgangspunktet er lik Playstation 2) er språket utrolig nok bare engelsk. Her bommes det grovt på målgruppen! Kontrollen av Harry er derimot langt bedre på Xbox og Gamecube enn på Play-station 2. Det er ofte veldig vanskelig å se hva som skjer på Playstation 2-versjonen.

Som i fjor er muligens PSOne-versjonen det beste spillet av dem alle, i hvert fall i forhold til spillbarhet. Men dessverre skjemmes spillet av dårlig grafikk, selv til PSOne å være. Men jeg hadde det mest morsomt med denne versjonen! Game Boy Advance-versjonen fremstår mer som et bra spill enn et Harry Potter-eventyr, men både de actionfylte oppgavene og muligheten til å spille Rumpeldunk oppveier for dette.

Game Boy Color-versjonen er naturligvis den dårligste rent grafisk, men her får du likevel et herlig innblikk i Harry Potter-universet i form av masse tekst og samtaler med de forskjellige rollene. Et veldig humoristisk, spennende og omfattende rollespill! Alt i alt er det opplagt at Electronic Arts har tatt Harry Potter-lisensen mer seriøst i år enn i fjor. Og takk og pris for det, er det noen som fortjener å bli tatt seriøst, så er det vår magiske venn Harry.

Se skjermbilder fra alle spillene og les flere anmeldelser på www.vg.no / spill HARRY POTTER OG MYSTERIEKAMMERET
Terningkast 4 Gameboy Advance: Aldersgrense: 3 + Kategori: Actioneventyr Veil. pris: 349 kroner
Terningkast 5 Playstation 2 Aldersgrense: 3 + Kategori: Actioneventyr Veil. pris: 599 kroner
Terningkast 4 PC Veil. pris: 499 kroner Aldersgrense: 3 + Kategori: Actioneventyr
Terningkast 4 Xbox Aldersgrense: 3 + Kategori:

Actioneventyr Veil. pris: 599 kroner Terningkast 4 PS One Aldersgrense: 3 + Kategori: Action Veil. pris: 319 kroner Terningkast 5 Game Boy Color Aldersgrense: 3 + Kategori: Eventyr- rollespill Veil. pris: 399 kroner Terningkast 4 Gamecube Aldersgrense: 3 + Kategori: Action eventyr Veil. pris: 599 kroner «Kingdom Hearts» Kategori: Eventyr Alder: 11+ Veil. pris: 549,-Playstation 2 Terningkast 5 Ideen bak «Kingdom Hearts» er like merkelig som den er genial. Utviklerne av «Final Fantasy»-serien har tatt kontakt med Disney, og sammen har de laget et spill som inneholder karakterer fra begge leire, og blander rolle-spill, action og plattform-eventyr.

Jeg må ærlig innrømme at koblingen mellom de to verdenene virker rimelig bisarr, og jeg har ennå til gode å finne en logisk link mellom de to. Spillets oppbygging kan til tider også virke ganske tilfeldig. De forskjellige nivåene du spiller deg gjennom har ikke alltid noen form for tilknytning til hverandre.

Men spillet i seg selv er tross alt knakende moro. Møtene mellom favoritter fra Disney og de karismatiske karakterene fra «Final Fantasy» er rett og slett meget underholdende! «Tony Hawk's Pro Skater 4» Kategori: Actionsport Alder: 11+ Veil. pris: 549, Playstation 2, Xbox, Gamecube, Game Boy Advance Terningkast 5 Ved første gjennomspilling av «Tony Hawk's Pro Skater 4», føles det som om serien har stagnert noe. Til tross for små endringer føles spillet som forgjengeren, med små penselstrøk her og der.

Først etter å ha spilt spillet lenge oppdager du at endringene faktisk er ganske store. Trikssystemet er bedre balansert - alle små muligheter til å lure poengsystemet for å oppnå unaturlig høye poengsummer er fjernet. Det har også kommet til noen nye triks, og mulighetene til å spille mot venner er forbedret.

Ingen sportsspill er så gjennomført som «Tony Hawk's Pro Skater 4», og enhver samling fortjener et eksemplar

«Blinx: The Time Sweeper 4»

Kategori: Plattform Alder: 3+ Veil. pris: 549,- Xbox Dette er et spill jeg virkelig har ventet på. Men som så ofte ellers når man har høye forventninger, ble nedturen gigantisk. Til tross for den helt unike ideen om å la spilleren kontrollere tiden (man kan stoppe tiden, skru tiden tilbake og mye mer), er gjennomføringen av denne fjerde dimensjonen for dårlig. I tillegg er den bakenforliggende historien på det beste uinteressant.

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/VWW3DxzI>

11-ÅRSGRENSE PÅ HARRY POTTER

VG. 06.11.2001. Side: 37

BORGHILD MAALAND THOMAS HOLST-HANSEN

IN: «Harry Potter og de vises stein» får 11-årsgrense i Norge. Det betyr at en åtteåring også kan se filmen, i følge med en voksen person. Filmen dubbles ikke til norsk.

Filmen har fått samme aldersgrense i våre naboland Sverige og Danmark, sier Line Lønning Andresen i Potters norske distribusjonsselskap, Sandrew Metronome. De skal heller ikke dubbe filmen. Vi tror barn som ikke er så gode til å lese, vil få utbytte av filmen likevel. I oversettelsen skal vi så langt det er mulig bruke de norske betegnelsene, tilføyer Andresen.

Statens filmtilsyn sier i sin begrunnelse for 11-årsgrensen: «Denne eventyrfilm om trollmenn og mytiske figurer bygger på en bok som er godt kjent blant mange barn. Den får likevel 11-årsgrense på grunn av flere mørke og skremmende scener med sterkt lydbilde og transformasjoner.» Premiere 23. november Søndag var det snikpremiere av Harry Potter-filmen i London. Som VG skrev i går er de første anmeldelsene fra britisk presse svært positive. I går formiddag kunne også Time Magazine bringe sine synspunkter: Filmen er av iøynefallende storhet og med slående spesialeffekter, men vi må notere at det ikke er en helt perfekt film. Filmen er litt for ambisiøs når det gjelder å overføre de mest minneverdige elementer fra boken til lerretet, skriver Time.

Filmen har norgespremiere 23. november, en uke etter den internasjonale premieren. Men allerede søndag 18. november kan utvalgte barn og voksne delta på en storslagen førpremiere på Klingsberg kino i Oslo.

Det skal være et lukket arrangement for spesielt inviterte. Det blir første gang norsk presse får se filmen, en del kjendiser blir også invitert, i tillegg til en del andre, forklarer Andresen

Boksalget øker

11-ÅRSGRENSE på Harry Potter

«Harry Potter og de vises stein» får 11-årsgrense i Norge. Det betyr at en åtteåring også kan se filmen, i følge med en voksen person. Filmen dubbles ikke til norsk.

Boksalget øker

Barn vil ha Potter-briller

Kia Carnival

Kia Sportage

Blant de «andre» er to femteklasser fra Munkerud skole i Oslo. Klassene har i lengre tid jobbet med Harry Potter, både på norsk og engelsk. Nå lager de kostymer og Potter-saker som de blant annet skal ha på seg under førpremieren.

Vi tenker å ha et slags Potter-optog på Egertorget i forkant av spesialvisningen, sier Andresen.

Den siste boken om Harry Potter, «Harry Potter og ildbegeret», utkom på norsk tidligere i høst. Førsteopplaget på 60 000 er nesten utsolgt, og forlaget trykker nå opp nye 30 000.

Vi merker effekten av at filmen nærmer seg, fordi de tre tidligere bøkene om Potter også har solgt veldig bra i høst, sier markedssjef Birgit Christensen i Damm forlag. Det har ulmet hele tiden, og jeg regner med at etterspørselen blir enda større når filmen endelig

kommer til Norge, sier Christensen

borghild.maaland@vg.no

TI: BARN VIL HA POTTER-BRILLER IN: Optikere i flere land blir nedrent av barn som ønsker å teste synet og kjøpe runde briller. De vil se ut som Harry Potter (bildet).

Harry Potter-manien vil ingen ende ta. Nå opplever optikere i Storbritannia et stort oppsving i salget av runde briller til barn. Årsaken? Barna vil se ut som sin helt, den bebrillede Harry Potter.

Kjeden Asda Vision Centres har gjort en undersøkelse blant barn som besøker butikkene deres. De fant ut at 40 prosent hadde gått med på å ta en synstest fordi de ville ha samme briller som Harry Potter.

Også her i landet har optikerne merket en øket interesse for runde briller til barn. Optikere har i så måte vært fremsynte, og produktansvarlig i Synsam-kjeden Trine Sperre forteller at de har kjøpt inn flere hundre offisielle Potter-briller.

Vi har merket forespørsel fra barn som vil ha slike briller. Men det er nok først når filmen får premiere at det blir noe sus over salget.

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/b6y3OBGE>

VG HELT HARRY

VG. 05.11.2001. Side: 37

KNUT EIVIND STRAUME THOMAS HOLST-HANSEN ØYVIND HAALAND KRISTIN STEIEN BRATLIE TRULS DÆHLIE

UN: Snikpremiere på den første Potter-filmen i går IN: OSLO / LONDON (VG) Stjernene stod i kø da den første Harry Potter-filmen hadde snikpremiere i London i går. En film som kan bli en større suksess enn «Titanic».

Det var kaotiske tilstander da Harry Potter-filmen hadde verdenspremiere i London i går. Kinosalen i Leicester Square var gjort om til en kopi av trolldomsskolen Galtvort, og tusenvis av fans var møtt opp for å få et glimt av stjernene.

Cher, Sting og Spice-Girl Emma Bunton var der. Hertuginnen av York, Sarah Ferguson, var der med sine barn. Men størst jubel av alle fikk Daniel Radcliffe, som spiller selveste Harry Potter. 12-åringen fikk sin første smak av glamour da stjernene, pressen og store folkemasser hadde kommet for å bivåne premiereshowet. Hans dskuespillere Emma Watson (11) og Rupert Grint (13) var også overveldet. Rupert, som spiller Harrys skolekamerat Ronny Wiltersen, innrømmet at han hadde vært svært nervøs og nummen i hele kroppen.

Jeg skjønnte det kom til å bli stort, men jeg hadde ikke akkurat ventet dette, sa Rupert.

Potter-mor Joanne Rowling var minst like overveldet som de unge skuespillerne, men tydelig fornøyd med mottagelsen. Kanskje ikke så rart. For utenfor kinosalen stod mengder av barn utkledd som elever fra trolldomsskolen Galtvort.

Jeg ble helt overveldet over å se alle her i dag, og jeg er utrolig glad for å se alle barna som har kommet for å være med på dette, sa Rowling. Regissør Chris Columbus, som tidligere har regissert blant annet «Home Alone» og «Mrs.

Doubtfire», kom til premieren med sine egne barn.

Budsjettet for filmen, som er basert på den første boken «Harry Potter og de vises stein», er på en milliard kroner! Fagfolk mener imidlertid at filmen lett vil tjene inn den summen. De mest optimistiske tror Potter-filmen vil slette rekorden fra «Titanic», som spilte inn 15 milliarder kroner.

Når filmen får sin offisielle premiere i England 16. november, settes den opp på 1000 kinosaler. I Norge får filmen premiere 23. november. storbritannias største avis The Sun kaller den nye Harry Potter-filmen «150 minutter med ren magi».

Avisens anmelder, som skriver at han har lest alle fire bøkene i Potter-serien, er overbegeistret etter London-premiereren på «Harry Potter og de vises sten»

Skummel og morsom

«Jeg var helt sikker på at en film ikke kunne måle seg med de mesterlige bøkene til J. k. Rowlings, men jeg tok feil. Filmen er like bra,» skriver Dominic Mohan i The Sun.

Han fortsetter: «Alt er slik jeg innbilte meg at det var etter å ha lest bøkene. Filmen er skummel. Og den er morsom. Aldri har to og en halv time gått så fort!» The Sun skryter uhemmet av prestasjonene til unge Daniel

Radcliffe, som spiller Harry Potter. Anmelderen mener at Radcliffe er en åpenbaring, og at han er født til å spille rollen som Harry Potter.

«Du vil le og gråte deg igjennom denne filmen,» skriver Mohan, og avslutter anmeldelsen slik: «Jeg skulle bare ønske at jeg var 11 år igjen. » Fungerer ypperlig The Times er også svært positiv i sin anmeldelse. Kate Muir skriver at filmen er tro mot boken, at to og en halv time går unna i en fei, og at filmen har en samling skuespillere som fungerer ypperlig.

The Times er også glad for at filmen er britisk tvers igjennom, og at den styrer unna de aller største Hollywood-klisjeene.

The Times gir også spalteplass til anmelderens syv år gamle sønn, som fulgte mamma på premieren.

Dette er den beste filmen jeg noen gang har sett, mye bedre enn noen Disney-tegnefilmer. Jeg vil se filmen en gang til. Og etterpå skal jeg se den neste Harry Potter-film, forteller 7-åringen.

knut. eivind. straume@vg. no
thomas. holst-hansen@vg. no

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/Ph7I3Q>

HARRY POTTER VINNER IGJEN

VG. 05.09.2001

May Grethe Lerum

J. K. Rowling: «Harry Potter og ildbegeret» Oversetter: Torstein Bugge Høverstad 647 sider Kr.

348,- Damm IN: Terningkast 5 Når bok nummer fire utkommer i en super-fantastisk-mega-kommersiell serie som den om Harry Potter, kan man frykte langhalm og tomgang. Men forfatteren J. k. Rowling svinger sin magiske penn og makter nok en gang å manifestere sin unge trollmann i en solid og spennende roman.

Hvor gjerne man enn vil, finnes det ingen innsigelser eller negative innvendinger til språk, stil og tematikk som er kraftige nok til å overdøve dette faktum: Rowlings magiske dikterkilde er like velfylt og boblende, hennes trofaste lezerskare fra 10-100 års alder vil elske hver eneste av de over 600 sidene.

Endelig får vi vite litt mer om Harrys foreldre, og om hvordan Han-dere-vet i sin usigelige ondskap planlegger å ta tilbake sitt mørke verdensvelde. Harry møter sin hovedfiende for første gang ansikt til ansikt. Men først skjer en historisk samling av trolldoms-studenter fra hele verden! Harry settes på nye og mer dramatiske prøver enn noen gang. Kampen tetner til, nå faller de første av Harrys venner for ondskapens makt. Vi blir med på VM i rumpeldunk, og koser oss når det går godt for sympatiske bekjente som kjempen Gygrid og evig noble Humlesnurr. Vi lærer om nye magiske vesener, og om hvor praktisk det er med «flyttnøkler» og «immivasjon»

Fortellerglede

Man må slite hardt og være uvanlig angstbitersk om man skal tillegge Rowling politiske, religiøse, økonomiske eller andre skjulte motiver: Teksten flommer over av rendyrket fortellerglede og er nesten påfallende balansert når gode og onde egenskaper skal fordeles på både nasjon, kjønn, rase og samfunnsstand kanskje med en ørliten snert til bedrestilte, høybyråkratiske gespenster.

La gå at Rowling i denne romanen spinner inn litt vel mange irrganger før det egentlige høydepunktet inntreffer. Vi tilgir at hun noen ganger møter seg selv i døra når det innviklede universet utvides. Det gjør heller ingenting at den lovede romansen i Harrys fjortende år knapt er et anslag. Her er heksekjeler fulle av underlige hendelser, bisarre skapninger, skumle planer og overraskende forbindelser.

Denne anmelder klarer heller ikke hisse seg opp selv om forfatteren i denne boken går atskillig lenger i skildringer av smerte, drap, tortur og lemlestelser. Unge lesere har garantert sett verre på TV, eller lest verre i middelmådige grøsserserier.

PS! Boken er i salg fra i morgen.

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke videreformidles utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/QHNzrkSQ>

HARRY POTTER HOLDER KOKEN

VG. 31.10.2000. Side: 43

MAY GRETHE LERUM

J. k. Rowling: «Harry Potter og fangen fra Azkaban»
Oversatt av Torstein Bugge Høverstad. 386 sider kr.
248,-. Damm.

IN: Terningkast 5 I sin tredje bok om trollmannssønnen Harry Potter makter J. k. Rowling å følge opp sin enorme internasjonale suksess.

Å skrive en serie, kanskje spesielt for barn og unge, er svært krevende. Enda vanskeligere blir det når en hel fantasiverden skal etableres, befestes og utvikles slik Rowling har gjort. Ikke bare evner forfatteren å videreføre spenning og miljø fra de to første bøkene, hun klarer også å heve sitt prosjekt enda et hakk.

Både underholdningsmessig og rent forfatterteknisk har Rowling nå bevist at hun holder koken. Som en barnas Tolkienen utvider hun stadig sitt litterære univers uten å vakle i indre logikk. Det er godt gjort når man befolker sine bøker med slike mengder av magiske vesener

Dramatikk

Harry Potters tredje år på trollmannsskolen blir minst like dramatisk som de tidligere. Denne gangen er en livsfarlig fange rømt fra fengsel. Han var ondskapens hjelper, og fryktes nå av både mennesker og trollmenn. Mest grunn til angst har Harry Potter; den rømte fangen deltok i drapet på hans foreldre.

Men kommer Harry til å vike unna når faren truer? Vi som kjenner ham, vet at denne gutten ikke gir seg, selv om både lemlestelse, død og skrekk truer.

I bok 3 går forfatteren lenger i rene grøsserskildringer. Aldri før i serien har blod, død, avsjeling og skummelheter fått så stor plass. Heldigvis er det nok av humor også, rumpeldunk-kamper, oppblåste tanter, pussige søtsaker, gjerne nye lærere og annet spas.

Under all spenningen ligger viktige tema som vennskap, dødsstraff, fremmedgjøring, mobbing, vennskap og lojalitet.

Oversetter Torstein Bugge Høverstad har mottatt mye velfortjent ros for sitt arbeid med disse bøkene. Det er å ønske at han i denne siste ville variert litt mer på enkelte uttrykk, selv om originalen ikke gjør det. I løpet av boken brukes frasen «svarte hun / han innett» minst ti ganger. Det irriterer denne anmelder og kanskje enda mer unge lesere som ikke helt forstår ordet.

P. s. : Innett betyr inderlig, voldsomt, irritert, indignert.

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/jq45cuP>

FORHEKSER STORE OG SMÅ

VG. 24.05.2000. Side: 51

MAY GRETHE LERUM

J. K. Rowling: «Harry Potter og mysteriekammeret»
Oversatt av Torstein Bugge Høverstad Pris kr. 198,-
Damm IN: Terningkast 6 J. K. Rowlings barnebøker skrives trolig med en tryllestav.

Bok 2 i serien om Harry Potter er like morsom, fantasisprakende, fargerik, dramatisk og velkomponert som den første.

Det mumles blant kritikere at Roald Dahls etterfølger er kommet, at Rowlings lille trollmann vil bli elsket og kjent på linje med Dahls hekser. Denne anmelder våger ikke avfeie en slik sammenligning.

Rowlings magiske verdener skildres så innsmigrende og morsomt at bøkene passer alle aldrer. Den vil fascinere de yngste ved høytlesning, drive de litt eldre barna til egenlesning, samtidig som mor blir så fanget at hun smugleser videre etter at barnet har sovnet.

Egentlig er det ganske klassiske eventyr forfatteren serverer: En tynn, liten gutt uten foreldre oppdager brått at han er arving i en hemmelig, spennende verden: Den magiske. Han blir sendt på trollmannsskole, der slett ikke alle elevene er like snille og velvillige som han selv. Ganske snart virvles han inn i de aller farligste delene av trollmannslivet: Kampen mot den grusomme, djevellignende figuren Voldemort.

I denne boken trues hele skolen av en forferdelig ondskap, som strømmer fra et hemmelig mysteriekammer og forsteiner Harrys medelever. Snart surrer skolen av rykter. Kan det være Harry selv, med sine spesielle talenter, som står bak? Boken er kreativt oversatt av Torstein Bugge Høverstad, som også har funnet norske assosiasjoner til de herlig fantasifulle navn og uttrykk fra magiens verden.

© VG

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler

må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/fNb4DRtj>